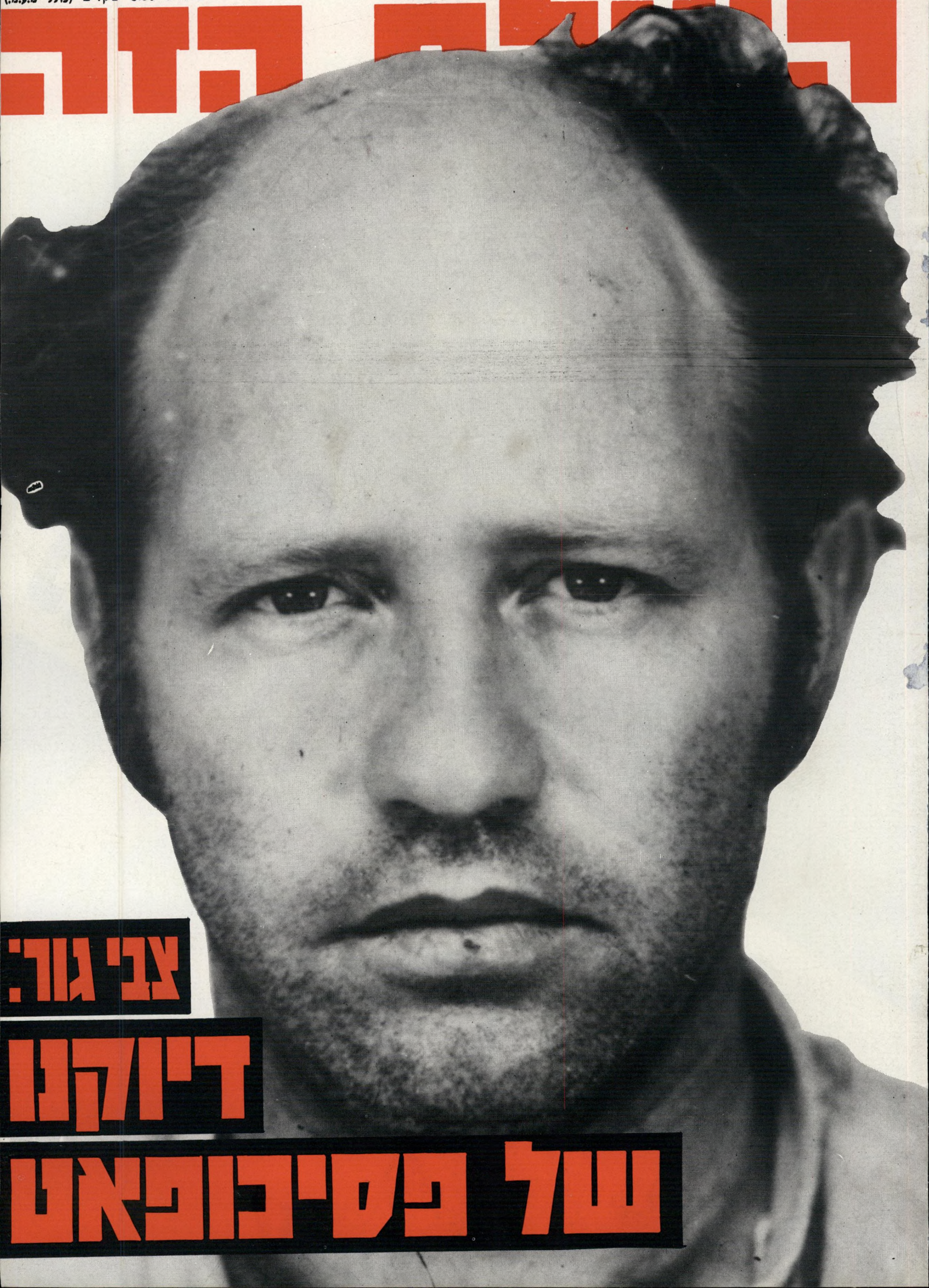
כ"ה תמוז תש"ם, 9.7.1980 מיספר 2236 שנה 44 המחיר: 5.50 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

צבי גור:
דיוקנו
של פסיכופאט

מגיע לך גולדסטאר
אתה יודע מה טוב עבורך.
אתה יודע מה זאת בירה טובה.
לכן אחרי עבודה, משחק, מאמץ או בילוי
מגיע לך משקה טעים עשיר ומרענן.
מגיע לך גולדסטאר.
GOLDSTAR
בולון בת-ים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמספר" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

חיה קל:

בין כל הנושאים הצריכים לשמש נושאים לחקירה בפרשת החטיפה של הילד אורון ירדן, נושא הפירסום הוא מן החשובים.

במשך כל מהלך החקירה בלטה נטייה אינסטינקטיבית של אנשי־החוק, שאפשר להגדירה כסיסמה: „אם אינך יודע מה לעשות, אסור קודם כל את הפירסום."

איכשהו נדמה לקצינים נבוכים, כי זהו האמצעי הראשון שיש לנקוט אותו, כאילו זוהי מעין סגולת־פלא לכל דבר.

החלטה פזיזה

הפרק הראשון החל כאשר השתכנעה המישטרה שאכן יש כאן פרשה של חטיפה.

המישטרה כינסה את אנשי העיתונות היומית, המקבלים בדרך כלל את הוראותיה בלא הירהור ועירעור, ושיכנעה אותם שלא לפרסם את דבר החטיפה.

מכיוון שהעולם הזה לא הוזמן, התעוררה הבעייה הרגילה: מה לעשות בשבועון המסויים? באופן בהול פנתה המישטרה לבית־המישפט, וזה הוציא צו־איסור־פירסום. צו זה הוצא במיוחד (ובגילוי) למען העולם הזה, והובא אל המערכת בבהילות.

מידת החוקיות של צו זה לא היתה ברורה לנו, אך בשלב עדין זה של הפרשה לא היה לנו הרצון להיאבק עם המישטרה ו/או עם בית־המישפט. סברנו שיש לאפשר למישטרה לנהל את הפעולה, ולא הפרענו לה.

אך בדיעבד ניתן לשאול: בשביל מה זה היה טוב?

כיום אנחנו יודעים — וזוהי חוכמה שלאחר־מעשה — כי באותם ימים הסתובב החוטף עם הילד, ולדברי הגירסה שפורסמה על־ידי המישטרה עצמה טייל החוטף עימו בארץ, סעד עימו בגלוי במיסעדות, ונראה על־ידי האנשים.

אילו פורסם אז דבר החטיפה, או אילו לפחות פורסם בטלוויזיה ובעיתונות כי נעלם ילד (תוך הצגת תצלומו) — האם היה הילד מתגלה בעודו בחיים?

אי־אפשר להשיב על כך בנקל, ובוודאי יש גם נימוקים נגדיים. איני מתעלם מכך. אך דבר אחד אני מעז לטעון בפה מלא: ההחלטה על איסור הפירסום היתה פזיזה, בלתי־מחושבת, ונבעה לא־מעט מאותה אמונה פשטנית, המציינת קציני מישטרה וצבא (וגם פקידים שופטים): שהפירסום הוא דבר רע מעיקרו. אלא אם כן הוכח ההיפך.

נדמה לי כי הגישה צריכה להיות הפוכה: שהפירסום הוא דבר טוב, אלא אם כן הוכח ההיפך. ובפרשה זו, זה בוודאי לא הוכח.

אי־הפירסום יכול היה להיות הגיוני, אילו החליטה המישטרה לנהוג — כפי שנוהגות לא־פעם (ואולי לרוב) המישטרות בחו"ל: לא להתערב, לאפשר למישטחה ולנציגיה לעשות עסק עם החוטפים, ולהיכנס לתמונה רק אחרי שהחטוף הוחזר.

המישטרה החליטה, כידוע, לנהוג בצורה הפוכה: להיכנס לעניין, להטמין מלכודת לחוטף, להשתמש בפרשת הכופר כבפיתיון.

אם הוחלט כך — איזה הגיון יכול היה להיות במניעת הפירסום של דבר החטיפה ותמונת הילד?

הכובע בער

אחרי כישלון המיבצע — ועם כל הכבוד למפכ"ל המישטרה, המילה „כישלון" היא לשון־המעטה במיקרה זה — השתנתה מדיניות הפירסום.

המדיניות החדשה לא היתה פחות מוזרה מאשר המדיניות הקודמות.

כאשר הפירסום יכול היה להועיל, ולי־צור ערנות ציבורית לגבי הילד, נמנע הפירסום. כאשר היה צורך לשתוק — התחילה המישטרה לפרסם את העניין בחצוצרות.

לשם מה נמסר לכלי־התיקשורת כי שטרות־הכסף היו מסומנים, ושמיספריהם נרשמו? לשם מה נאמר לחוטף (או להחוטפים, כפי שהמישטרה היתה צריכה להניח באותו שלב) כי בניגוד לדרישתו/ם המישפחה הזעיקה את המישטרה וכי הוטמנה לו/להם מלכודת?

באותו רגע היתה המישטרה חייבת להניח כי הילד עדיין חי. בכל חטיפה, זהו השלב העדין ביותר. החוטף קיבל את כספי־הכופר, ועליו להחליט אם להחזיר את הילד חי — חרף הסכנה הכרוכה בכך לגבי החוטף.

הגה נאמר לו שהכסף שקיבל אין לו ערך, שאסור לו להשתמש בו, ש„רימו" אותו. בכך היתה סכנה רבה מאד לילד החטוף.

(העובדה הטראגית, שבאותו שלב הילד כבר היה מת, נוטלת מביקורת זו בדיעבד את העוקץ המעשי, אך איך היתה המישטרה מרגישה, אילו הסתבר כי הילד נהרג א ח ר י מסירת הכופר? האם לא היתה עולה אוטומטית הטענה כי דווקא פירסום מיד בלתי־אחראיים אלה, שהמישטרה עצמה אחראית להם, גרמו לאסון?)

נשאלת השאלה: לשם מה באו פירסומים אלה, שלא יכלו לשרת כל מטרה חיובית? ואין מנוס מן התשובה: על ראש הקצין בער הכובע. המישטרה היתה מודעת לכישלון, שעלול היו להיות לו השלכות ציבוריות מרחיקות־לכת. הפירסומים באו כדי להסיח את הדעת וליצור אווירה של פעילות.

לולא היה החוטף פסיכופאט גמור, היה בשלב זה שורף את שטרות־הכסף המסומנים. יתכן שאז לא היה מתגלה לעולם. אם לא נהג כך, אלא עשה את המעשים שהביאו לגילויו (הפקדת הכסף בבנק), הרי זה ל מ ר ו ת פירסומי המישטרה, ולא ביגללם.

ההקלטות והקלסתרונים

בשיב זה נתקבלה החלטה מוזרה נוספת ביחס לפירסום.

בעוד שפורסמו ברבים פרטים מזיקים, נאסרו לפירסום הדברים אשר יכלו להועיל.

במשך כמה ימים יקרים מנעה המישטרה את פירסום הקלסתרונים ואת השמעת הקול המוקלט.

מדוע, למען השם?

הרי המישטרה כבר הודיעה ברבים, כי הקליטה את הקול. השמעתו יכלה להביא לגילוי החוטף. הוא הדין לגבי פירסום הקלסתרון.

באותו זמן היתה המישטרה צריכה להניח כי הילד עדיין חי, ושכל יום החולף בלי גילויו הגביר את הסכנה לחייו.

עברו ימים, ובאופן פיתאומי שינתה המישטרה שוב את דעתה ודאגה לפירסום הרחב ביותר.

מה היה ההגיון בהחלטות אלה? האם ביכלל היה בהם הגיון כלשהו?

יתכן כי יש בפי המישטרה נימוקים. איני בא כאן לחרוץ דין. אך אני בא להצביע על כך שבענייני פירסום, לא ההגיון הצרוף פעל. פעלו — כך אני חושש — גם הרבה מניעים אחרים, ובהם מניעים של יוקרה ויחסי־ציבור.

הדבר חייב להיבחן.

איסור מגוחך

עם מעצר החשוד, החל שלב תמוה נוסף.

המישטרה ביקשה מן השופט, שהוציא בשבת, לאסור את זיהוי החשודים.

הדבר נעשה אחרי הידברות עם כתבי העיתונים היומיים (שוב מבלי להיוועץ עימנו, והפעם גם מבלי להודיע לנו על כך). ההחלטה עצמה היא — כמדומני — בלתי־חוקית. אין לה בסיס חוקי.

נניח כי היה הגיון כלשהו בבקשה כזאת, כל עוד לא היתה המישטרה בטוחה שאין לחשוד שותפים, וכל עוד לא נמצא הילד. אולם ברגע שהתגלתה הגופה, וכאשר כבר היתה המישטרה משוכנעת כי אין

(המשך בעמוד 49)

אמו של אורון ירדן ז"ל בהלוויה
האם לפרסם? איך? מתי?

מכתבים

הכבל האדם הערבי?

הרב הראשי חרד לצדק ולמישפט, אך מתעורר רק כשנגרם עוול, לדעתו, לבן־ברית.

האדון שלמה גורן מכחיש שניסה למנוע את הכנסתו של ה־אדון מאיר כהנא למעצר אדמיניסטרטיבי בכלא שאטה. לעומת זאת טוען הרב המלומד, בהתייחסו אל כהנא: „אם חטא, שיעמיד דוהו לדין; כל אדם זכאי למישפט צדק ויושר. הצדק צריך להיראות כלפי העולם כולו" (מעריב, 19 במאי).

הרב כהנא
צדק —

חשוב לציין שהעולם כולו עדיין לא זכה לראות את הרב הראשי מגן על עקרונות דימוקראטיים אלמנטריים אלה, כאשר מדובר בעצירים אדמיניסטרטיביים פלסטינים — אזרחים ישראליים או תושבי השטחים הכבושים. מכיוון שבשלושים השנים האחרונות היו לכבוד הרב די הזדמנויות להגן על זכויות־האדם של אלפי עצירים, והוא לא ניצלן, מותר לנו להניח, שלדעתו של הרב הראשי לישראל הערבים אינם זכאים ל„מישפט צדק ויושר". אמור מעתה: לא ככל האדם הערבי!

יאיר סבוראי,
ואשינגטון, ארצות־הברית

● הקורא סבוראי נקרא יאיר, על־שם מייסד הלח"י ומפקדו, אברהם („יאיר") שטרן. הוריו של סבוראי הינם אנשי לח"י ותיקים; במיגרסת תפקידה במחתרת, שהתה אימו במחיצת יאיר, בדירת המחבוא שלו, בשכונת פלורנטין בדרום תל־אביב, כאשר פרצו לתוכה בלשים בריטיים והרגוהו.

● ● ●

חוק שיכון־חובה

הצעת־חוק של קורא, המעוניה לקדם את פיתרונה של בעיית הדיור המחמירה.

הגיע הזמן שהכנסת תחוקק חוק שיכון־חובה בישראל. כל אזרח המסיים את שירותו הצבאי, יהיה זכאי לשיכון, ללא תלות באפשרות של מישפחתו לסייע בידו בכך. דוגמה לכך יכולה לשמש הסוכנות היהודית, החייבת לשכן את העולים החדשים. אפלייה זו בין העולים החדשים ובני הארץ אינה מוצדקת.

את הכסף למימון ההוצאות הכרוכות בחוק שיכון־חובה יש ליטול מן המתעשרים מן האינפלציה. בניגוד לדעתו של שר־האוצר, יש בידי שכבות המתעשרים הללו הרבה מאוד כסף, שאותו צריך לקחת כדי לשכן את צעירי ישראל, הראויים לשיכון אנושי לאחר שסיימו שירותם הארוך למען המדינה. האינפלציה אינה טבעית; היא מלאכותית ומכוונת. גורמים לה אותם אנשים המתעשרים ממנה. עליות המחירים בעולם מצדיקות אינפלאציה של כ־20% וכל השאר — 100—120% — משמעו שוד המדינה על־ידי סוחרי־הצמודים למיניהם ועל־ידי נציגיהם בממשלה.

קצת משונה שאזרחי ישראל מוכנים לשלם בשקט את מחיר התעשרות של שכבות הסוחרים־בצמודים, על חשבון רובם של אזרחי המדינה, החיים ברמת־חיים נמוכה.

עמי ויכנה, עין־חרוד מאוחד

● ● ●

הרב, המין וכל השאר

האם קוראים רבני אגודת־ישראל ומנחיגיה את העולם הזה"?

באחד הגליונות הקודמים (2231) התפרסם מיכתבו של קורא מכובד, הרב ח"כ יהודה אברמוביץ, סגן יו"ר הכנסת ומראשי אגודת־ישראל, המתייחס לכתבה שלכם על הדרכה מינית לצעירים דתיים.

הרב גורן
— ויושר

הפלא ופלא! האם קוראים רבני האגודה את העולם הזה, שיש בו, לעתים, גם תמונות־עירום, ר"ל?

שולי מן, נהריה

● ● ●

על הפצצות

ברמאללה ובשכם

שיקולים לטווח ארוך, בעיקבות התנקשויות באסם אל־שכעה ובכארים ח'לף.

בטווח קצר גרמה הפגיעה בראשי הערים הערביות נזק מדיני לישראל, אך בטווח ארוך יש בה תועלת: היא גרמה להתפרצות רגשות של שיטנה; השאיפה להשמדתנו עלתה על פני השטח בצורה גלויה. רק עיוורים במתכוון יכולים להתעלם מתופעות אלה ולהימנע מלימוד לקחים ומהסקת מסקנות.

מ. בן־חורין, סביון

● כדאי, לפי אותו ההגיון, להפוך את ההתנקשויות בראשי הערים לנוהג קבוע. או, אז לא יותר אדם אחד, אפילו עיוור במתכוון, ש„יתעלם מכך וימנע מלימוד לקחים ומהסקת מסקנות." לא כן?!

● ● ●

הלו! הלו!

בכפר הערבי שבגליל, מג'ד אל־כרום, אין טלפון ציבורי. גם במוסדות ציבוריים, כמו בתי־הספר, המרפאה של קופת־חולים ומועדון הסתדרות, אין טלפונים.

...על הקיפוח בתחום זה יעידו הנתונים המיספריים הבאים:
בכרמיאל יש 10,000 תושבים ו־2000 טלפונים; ברמה יש 5,000

(המשך בעמוד 6)

חדש!

הפתעה

קפה נמס מובחר
– הא יקר!

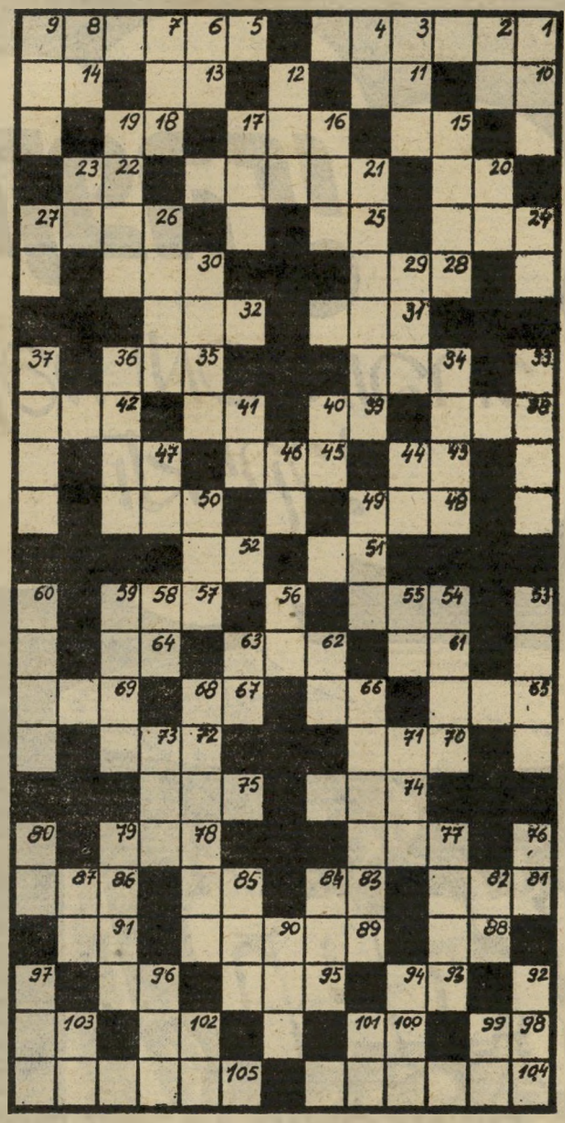

10% יותר לכל מהמתחרה הקרוב...

לי-פר למי שמבין בקפה...

ברסום וימר יעקבסון

תשבץ העולם הזה 2236

מאוזן:

1) המקום הנמוך בעולם; 5) קריאת שבח לבורא עולם; 10) יושר; 11) יום־טוב; 13) עוד נשמה באפו; 14) חזר; 15) תעודה המשחררת מנשיאין; 16) כחש; 18) אל־מצרי; 20) חיית־השממות; 21) סרטו החדש של וודי אלן; 22) דבר־סתר, תעלומה; 24) פטפוטי סרק 25); אבר הדיבור; 26) אופנה; 28) די, מספיק; 30) מדרגה בסולם; 31) מפריד בין האולם לבמה; 32) במגרש הכדורגל, וגם בפינגנסים; 34) קול נשי בזמרה; 35) חברה־נבחרים בראש אגודה; 38) רוכב על סוס; 39) אות־הנצחון; 41) בן־בקר המוכשר להרבעה; 42) צמח תבול, מזכר גם בשם „מטה אהרן"; 43) עומד לנפול; 45) רך־לבב; 47) חצר־כוכים; 48) רוח־החיים שבכל בעלי־החיים; 50) אם לשבעה בנים בהיסטוריה היהודית; 51) תנועה במים או באוויר; 52) מפתן; 54) גמול על מעשה רע; 57) שוקת; 61) איש־שיבה; 62) בעל־חיים, שמו נרדף למוגי־לב; 64) מלת־תנאי; 65) שמו הקדום של חודש אייר; 66) ענף; 67) תרופה; 69) חיית־התחבורה של חניבעל; 70) שמו הפרטי של שחקן בסרטו החדש של אסי דיין; 72) פזיזות, קלות־דעת; 74) מפלמים; 75) רכוש־רב; 77) רצח; 78) חפזון; 81) תחנתו האחרונה של משה רבנו; 83) תבלול בעין; 85) קינה, תענית; 86) אבן־טובה, קישוט; 88) מיפלגה שהיתה וחלפה בכנסת האחרונה; 89) כשופים; 91) נכון, אמיתי; 93) יחד, בחברה אחת; 95) „יופיטר"; 96) בעל־החיים המשמש כקורבן לעולה; 98) מכין הקמח לאפיה; 100) תואר כבוד לאמוראי־בבל; 102) צדיק תמים היה בדורותיו; 103) כל אדם נושא אתו מלידתו ועד מותו; 104) אחד מראשי ממשלת ישראל (15 שנים מלאו לפטירתו); 105) עירוב משקאות חריפים.

מאונך:

1) הצלע הארוכה במשולש־ישר־זווית; 2) מפקד מחלקה (ר"ת); 3) מכשיר תפירה קטן; 4) מידה, רבע־הקב; 6) כוח חיוניות בצמח או בחי; 7) מלך — גיבור אחד ממחזות שקספיר; 8) קיים; 9) אד העזלה מן הפה; 12) כלי לאיסוף אשפה; 15) נהר קדוש להודים; 16) מתנה, חלק של אוכל; 17) שיח־בר קטן, שם ישוב חדש בארץ; 19) עשיית תעריבת; 20) משקה שמקורו בסין; 21) הרוח הרעה במחזה „פאוסט" של גתה; 23) רשע; 24) מבלה את הלילה; 26) בדקדוק — ההטעמה של ההברה האחרונה; 27) מחבר „רומי וירושלים" (ש"מ) 29) שלם לו כפעלו; 30) כמות, גודל; 33) פרזיט; 34) מחזאי ישראלי מחבר „האדמה הזאת"; 36) האות „ד" באלף־בית היווני; 37) ענק; 40) מקווה רחב־ידיים של מים מלוחים; 41) פרי־בסר; 44) ילדים פעוטים; 46) מסמר שראשו כפוף; 47) בוסתן; 49) בליטה בקרש הנתקעת בחריץ בקשר שני; 50) עמק בארץ; 53) ארכיון; 54) נרתע; 55) מידה עתיקה; 56) יד, זרוע; 58) תבלין; 59) פטדה; 60) תנועת מחתרת בארץ בימי הטורקים — למען הבריטים; 62) אבר־הנקה; 63) דגל; 66) חסר־מזל (ארמית); 68) כלי־נגינה זעיר, מופעל ע"י נשיפה; 71) סופר ישר־אלי מחבר הספר „נוצות", כעת „בסט סלר"; 73) שימר גוף מת בסממני רפואה שונים; 80) מורח בשמן; 82) אריג; 84) דרדר; 85) אויבו של „פיטר־פן"; 87) צייר ואייר ישראלי (ש"מ); 90) חלק נבדל, קצה; 92) מלחין ישראלי איש־קיבוץ; 94) שיר־לכת; 96) ענן; 97) נובל; 99) שמח וטוב־לב; 101) בן; 102) מילת זירוז; 103) סיעה בכנסת.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

תושבים ורק 151 טלפונים; בדיר אל־אסד 3,500 תושבים ו־69 טלפונים; בנחף 4,000 תושבים ו־28 טלפונים. ובכפר שלנו יש 6,000 תושבים ו־22 טלפונים בלבד!

מוחמד מנאע, יו"ר המועצה המקומית, מג'ד אל־כרום

● ● ●

הבילבול בשערים

על השער הקידמי והשער האחורי של „העולם הזה" (2234).

נדמה לי שהפעם טעיתם בשיקול המערכתי שלכם, והחלפתם את השער הקידמי בשער האחורי. מסורת נקוטה בידכם, שהשער הקידמי מוקדש למאורע הרציני של השבוע — בתחום הפוליטי, הכלכלי או החברתי; ואילו השער האחורי, הקל, מוקדש לנושא בידורי או רכילותי, שיש בו עניין לקוראים.

והנה, את האיש הלא־רציני, הלא־מעמיק ולא־אחראי, המכהן בתפקיד שר־האוצר, ייגאל הורביץ שמו, קבעתם בשער הקידמי, ואילו את השחקנית הרצינית, המעמיקה והאמיצה ג'ין פונדה תקעתם בשער האחורי.

לדעתי, טוב היה להפוך את סדר העניינים; בכך הייתם עושים צדק גם עם גיבורי השערים עצמם — והורביץ ופונדה היו מוצאים עצמם כל אחד במקום היאה לו.

דרור עוזר, רמת־גן

● שערי העולם הזה — ראה תמונות.

● ● ●

מה טמון בחיק האישי?

על התרמת אנשי צבא־הקבע — שכר של יום־עבודה אחד בחודש.

השיטה שבה מתרימים את אנשי צבא־הקבע — יום־עבודה אחד בחודש (לקרן הביטחון? להתנחלויות?) — מזכירה שיטות הנקרטות במישטרים טוטליטריים.

הצבא מוריד אוטומטית שכר יום־עבודה אחד בחודש מכל מקבלי המשכורות הקבועים. אדם חסרב שיורידו משכרו, חייב לפתוב מיכתב שבו עליו להביע את אי־הסכמתו. ידוע לי על מתנגדים ל„התרמה" שחוששים לכתוב, שמא יצורף מיכתבם לתיק האישי שלהם והדבר יפגע בסיכויי התקדמותם. ומי שאינו יודע על ההתרמה המוזרה, תורם למעשה ללא ידיעה.

אני מציע לשנות ולתקן את ההוראה. מי שרוצה לתרום יום־עבודה, שיעשה זאת מרצונו החופשי, וללא כפייה או מעשי התחכמות מצד המעביד.

יוסי זיו, תל־אביב

● ● ●

יצחק פרס ושימעון רבין

במי מבין השניים תומך „העולם הזה"?

בימי המאבק הגדול בין התאומים הסיאמים שימעון פרס ויצחק רבין, בתקופת הדימדומים של ממשלת המערך, בטרם עלה בגין לשילטון, נקטתם בקו לטובת רבין, נגד פרס. לדוגמה: במדעה מטעם תנועת העולם הזה שהתפרסמה בשבועון (2060), נאמר, כי „למרות הסתייגויותינו הרבות מיצחק רבין, אנו מאמינים כי בחירת שימעון פרס תהיה מהלומה לדמוקרטיה, להיגיון, לאמינות, לטוהר המידות ולשלום..." ועכשיו הפכתם את הקערה על פיה. בין השיטין אפשר לחוש בשינוי הקו הזה — לטובת פרס. מה הסיבה?

ד.בר־חיים, ירושלים

● את התשובה על השאלה ימצא הקורא בר־חיים במאמרו של אורי אבנרי הסיבה השנייה (העולם הזה 2235), בסיומו נאמר, כי „מי שרוצה לדאוג למיפלגת־העבודה, אל נא יבזבז את מירצו על תחרויות־יופי. יקום־נא וידרוש משני המועמדים להודהות ולחזיג תוכנית ברורה של הפתרונות המוצעים על־ידם. לא דיסה של יחסי־ציבור, אלא רשימה מפורטת ומפורשת של עמדות פוליטיות מוחשיות: איך להשיג שלום, איך לשקם את המשק. אחרת כל המישחק אינו אלא בחירה בין יצחק פרס ושימעון רבין."

● ● ●

מי כועס על ג'יין?

הקורא רחמים נזעק לי הגנתה של ג'יין פונדה

נדמה לי שאתם כועסים קצת על השחקנית ג'יין פונדה. האם טעות בידי? מה הקשר שבין מחנה השלום הישראלי, שעליו אתם כה גאים, לבין צעירה אמריקאית שנקטה עמדה ברורה וקיצונית נגד מעורבות ארצה בוויאט־נאם? וכי דומה הסיכסוך באיזורנו למילחמה האומללה ההיא?

עליכם להבין, שיכול אדם להיות קיצוני בהתנגדותו למעשי האמריקנים בוויאט־נאם ויחד עם זאת להבין את ישראל ולהגן עליה. אין גזירה שווה בין המיזרח־הרחוק והמיזרח־התיכון, ולא דומה ממשלת־ישראל לכת הגנרלים המושחתים ששלטה בסייגון באותן שנים אומללות.

מיכה רחמים, תל־אביב

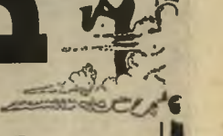

השער הקידמי (משמאל) והשער האחורי של „העולם הזה" (2234)
כל אחד במקום היאה לו

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
טלפון 227117, 772118

בירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)

בריזה
מוסיקפה
הרברט סמואל 80 טל 656992
בלוז, פולק, ג'ז, רוק
פתוח כל יום כולל יום א משעה 21.00

"התענוג כולו שלי"

אירופה-דלת ניקוטין בעישון עשירה בטעם.

EUR

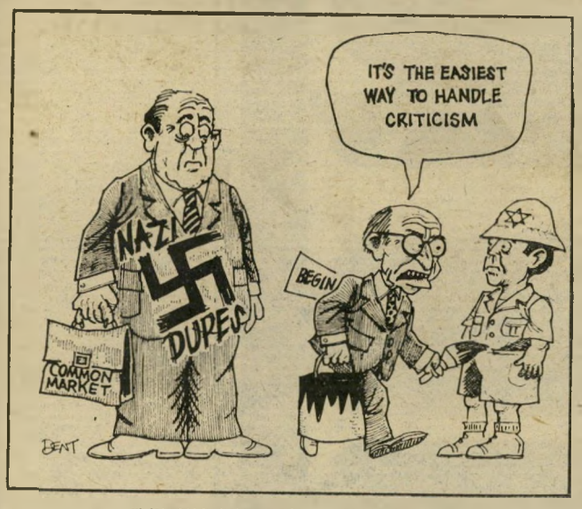
אר"אל'

מכתבים

מראה מרחוק

המדיניות של ממשלת ישראל, כפי שהיא מצטיירת אמריקאי.

ג'מס דנט, צייר, סטיריקאי ובעל טור פוליטי בצ'רלסטון גאזט, אחד

מנחם בגין ב„צ'רלסטון גאזט"*
עם צבע שחור

מן העיתונים החשובים בארצות־הברית, רואה כך את מנחם בגין (הקריקטורה בצורפת).

י. קוזר, ניו־יורק

● קריקטורה אמריקאית — ראה ציור.

● ● ●

לכו לרוסיה!

האם לא הגיע חזמן שפו־עלי ישראל יקחו דוגמה ממאבקם של העובדים מעבר למסך הברזל?

פועלי ורשה יצאו השבוע לרחו־בות למחות על עליית מחירי הבשר ומוצרי מזון בסיסיים אח־רים. לפועלים הפולנים האלה מסו־רת מרדנית („חמומי מוח" ו„חמי מוג" הם מכונים באמצעי התק־שורת הממלכתיים) שמפחידה את הממשלה. עובדה: למרות המח־סור החמור נמנעה הממשלה להע־לות מחירים מיספר שנים. לפני חמש שנים, בפעם האחרונה ש־נעשה נסיון להעלות מחירים, חז־רה בה הממשלה מכוונתה בעקבות „מהומות", שביתות וניתוק מסילת הברזל פריס—מוסקווה.

גם מברית־המועצות נמסר לאח־רונה על שביתות „פראיות" במס־עלי המכוניות שליד מוסקווה. (כל השביתות הן „פראיות", שכן זכות השביתה אינה מוכרת מעבר ל־מסך הברזל). על מאבקם של פו־עלי הגוש המזרחי אין שומעים רבות, אך כשכבר שומעים עליו, הריהו מזעזע את יסודות המדינות הקומוניסטיות.

אודי אברמוביץ, תל־אביב

● ● ●

ש׳בוש בסדרי שבודה

השירותים החשאיים ה־ישראלים פעלו בניגוד מפורש להוראות ראש־הממשלה.

שרותי הביטחון הצליחו לגלות תוך יומיים את תושב מחנה הפלי־טים בלאטה שהרג את איש ה־ש.ב. עימו היה קשור ביחסי עבודה. חריצותם של השירותים אומנם גדולה, אך נראה שחל שי־בוש מה בסדרי העדיפויות בעבו־דתם.

בעקבות הכרזתו/שאלתו של ראש־הממשלה מנחם בגין: „את רוצחי הלורד מאונטבטן כבר גילו?!" שבאה לאחר הוראתו לת־קור „בצורה נמרצת ביותר" את ההתנגשויות בראשי העיריות בגדה, ניתן היה לצפות להשתלשלות ה־עניינים הבאה:

8.1.81 — מישטרת בריטניה מגלה את רוצחי הלורד מאונטבטן, חברי קבוצה טרוריסטית אירית.

12.4.82 — מישטרת ישראל מו־דיעה כי עלתה על עקבות המת־נקשים בגדה.

7.8.82 — שילטונות הביטחון משוכנעים מעל לכל ספק כי ה־מתנקשים בראשי העיריות, כארם ח'אלף ובסאם אל־שקעה נמלטו מהארץ. על העיתונות נאסר לפר־סם את שמם, או כל פרט מזהה אחר.

9.8.82 — שרותי הביטחון מג־לים את סוכן הש.ב. שבגד והרג את מפעילו.

יוני מעיין, חיפה

● ● ●

על גלגלי שיניים

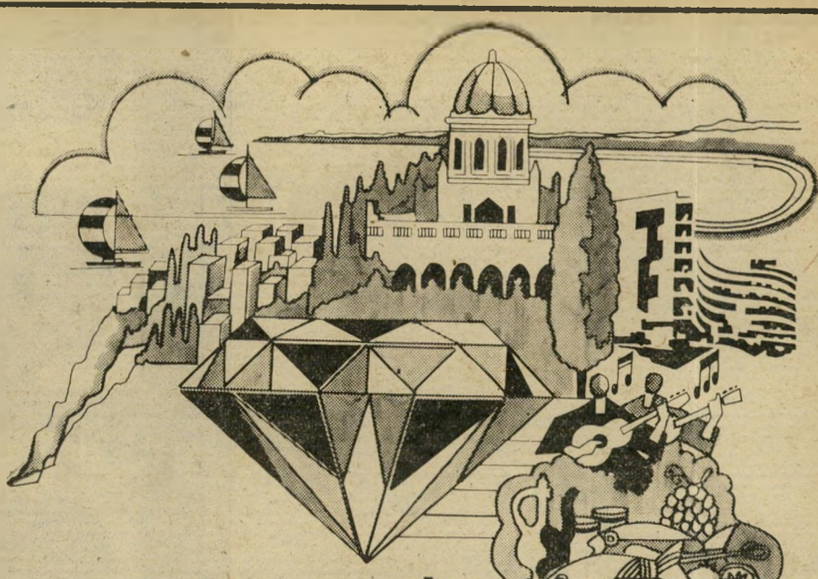
קורא המגדיר עצמו כ־„נמושה", על בעיותיה של ישראל

המטרה העיקרית — מדינה יהו־דית עצמאית בארץ־ישראל, ש־תשמש מיקלט ליהודים שנרדפו בגולה והיו נתונים לסכנה פי־סית — הושגה. וכאשר הושגה, איבד המנגנון את כוחו ואת תעו־זתו.

האינפלציה משתוללת הרבה שנים ומכה בעובדים מדי חודש בחודשו; שרי הממשלה מתחל־פים זה בזה ועדיין לא הוסכם על מדיניות מגובשת אחידה; הר־בה שכבות בעם איבדו את אמו־נתן באפקטיביות של הממשלה, לכן נוטלים אזרחים שונים את היוזמה לידיהם — אנשי גוש־אמו־נים, חבורת הרב כהנא וכו'; הר־בה מישפחות נוטשות את המדי־נה. מסקנה: אי־אפשר להריץ מדינה גדולה, יפה וחזקה באותם גלגלי־שיניים של מכונה ספציפית, שהוקמה בעבר לצורך הקמתה של המדינה, ולא כדי להריצה.

משה רוטמן, „נמושה", לוס־אנג'לס

* „זוהי הדרך הקלה ביותר לטפל בביקורת," אומר בגין, אחרי שצייר על השוק האירופי המשותף את צלב הקרס ואת הכינוי „גרורי הנאצים!"

יהלומים ונופש קורצים לך בחיפה

מבצע הנחות לחודשים יוני-יולי בלבד בבתי המלון בעיר הכרמל

תליון משובץ יהלומים, שערכו 20,000 לירות, יוגרל בין משתתפי המבצע, מתנת מרכז היהלומים בקרית-אליעזר בחיפה.

למשתתפי המבצע הנחות בסיורים באיזור הצפון, במסעדות, בבריכות „דן-כרמל", „מכבי" ו„בת-גלים", השכרת רכב, שירותי בידור ותיאטרון חיפה. כניסה חופשית למוזיאונים העירוניים.

חיפה של ים, הר ואתרי תיירות תעניק לך חוויה של נופש.

בתי המלון המשתתפים במבצע

המבצע נועד לישראלים בלבד על בסיס מקום פנוי ושהיית מינימום של 2 **לילות, לרבות סוף שבוע. השוהים 4 לילות ייהנו מלילה 5 ללא תשלום.** לנוכח מספר המקומות המוגבל והמחירים המיוחדים, הזמן מקומך מראש. המחירים הנקובים להלן הם **לזוג בחדר ללילה** כולל ארוחת בוקר וכל המיסים: **„דן-כרמל"** (***** כולל בריכה, טל' 86211) 2,100 לירות; **„נוף"** (**** טל' 88731) 1,900 לירות; **„ציון"** (**** טל' 664311) 1,700 לירות; **„שולמית"** (**** טל' 242811) 1,700 לירות; **„בן-יהודה"** (*** כולל בריכה, טל' 80023) 1,120 לירות; **„דביר"** (*** טל' 82777) 1,400 לירות; **„כרמליה"** (*** טל' 521278/9) 1,200 לירות; **„מרום"** (טרם דורג, טל' 254355) 1,400 לירות; **„לב הכרמל"** (** טל' 81406/7) 940 לירות.

ילדים עד גיל 6 בחדר ההורים — הנחה בשיעור 50% ועד גיל 12 בשיעור 30%.
פרטים נוספים והזמנת מקומות בבתי המלון ואצל סוכני הנסיעות.
המבצע נערך ביוזמת האגודה לפיתוח תיירות חיפה ובשיתוף התאחדות בתי המלון בחיפה ומינהל התיירות במשרד התעשיה, המסחר והתיירות.

פרטים והזמנת מקומות:

„און" ארוח ונופש

חיפה: משרד ראשי: רח' הרצל 29, טל. 668274, 640065.
שד' הנשיא 128, טל. 82277.
רח' נורדאו 5 טל. 4-645403.
ת"א: רח' אלנבי 111 טל. 612567, 612610.
ככר דיזינגוף (רח' ריינס 4) טל. 248306, 229554.
ירושלים: רח' שמאי 8 טל. 224624, 224273.
נתניה: רח' הרצל 4 טל. 22947.
באר-שבע: רח' הרצל 31 טל. 73308.
בני ברק: רח, עקיבא 91 טל. 708751.

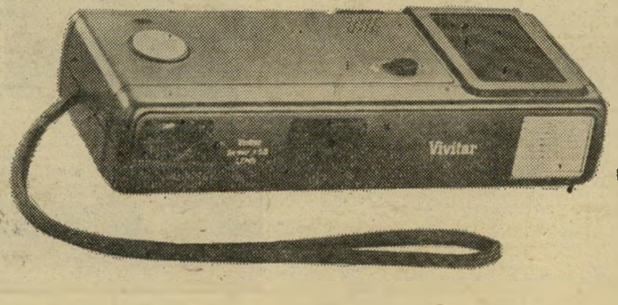
„קל" שרותי נופש

ת"א: (פתוח רצוף 0900-1900)
בלילה - מזכירה אלקטרונית
גורדון 28, טל. 222042
אבן גבירול 140 טל. 450359
חולון: סוקולוב 86 טל. 892305
ירושלים: המלך ג'ורג' 23 טל. 228258
רמת-גן: ביאליק 56 טל. 731773
ראשל"צ: רוטשילד 37 טל. 997965
רמלה: שד' הרצל 72 טל. 054/25294

כל המתמודדות על תואר

מלכת הגים 80'

תזכנה במצלמת הפוקט

Vivitar.

מחירים מיוחדים למזמינים בארץ רכב שכור באירופה.

אירופה עם הֶרץ

בתוכנית המיוחדת של הרץ, כשאתה מזמין ומשלם עבור המכונית שלך באירופה, אתה נהנה מבחיר מיוחד וחוסך עשרות דולרים לשבוע.

מספרינו החדשים להזמנות בין־לאומיות 4־3־255252.

הֶרץ ®

לרשותך מכוניות פורד ומכוניות מובחרות אחרות.

עוד סיבה טובה לראות את סוכן הנסיעות שלך.

איור: איילת לפטין

מי אתה, יצחק רבין?

לפני שש שנים, באפריל 1974, פירסם ידידי אורי אבנרי מודעה, בשמה של תנועת העולם־הזה כוח־חדש (מר"י) שביקשה: „תנו צ'אנס לרבין".

לפני כמה שבועות קראה ידידתי ציונה קדר לפגישה בביתה עם ח"כ יצחק רבין, כדי לעזור לו ולסייע בידו להיות ראש־הממשלה הבא של מדינת־ישראל ולתת לו צ'אנס נוסף. בשני המיקרים היתה זו בחירה בכי־רע.

■ ■ ■

מי אתה, יצחק רבין?

לרבים נראה יצחק רבין כילד־טוב־ירושלים של תנו־עת־העבודה הישראלית.

רבין הוא בנה של רוזה כהן, ממנהיגות תנועת־הפועלים בשנות העשרים והשלושים, הוא ממפקדי הפלמ"ח, שהשתתף בכנס הפלמ"ח המפורסם על אף פקודתו של דויד בן־גוריון (אז ראש־הממשלה ושר־הביטחון) למפקדי צה"ל שלא לעשות זאת.

רבין הוא מי שמינויו כרמטכ"ל התעכב מפני שהיה בפלמ"ח.

רבין הוא מי שניצח, כרמטכ"ל, במילחמת ששת־הימים.

רבין הוא מי שהצליח לשכנע את ממשלת ארצות־הברית (אצלה כיהן כשגריר ישראל) שאין צורך למהר במציאת פתרון מדיני לשטחים הכבושים ותושביהם.

רבין הוא בן הארץ הראשון שהיה לראש־ממשלה.

רבין הוא מי שחדל לכהן כראש־ממשלה מפני שאשתו החזיקה כמה דולרים בחשבון חסכון בוושינגטון.

רבין הוא מי שממשלתו נפלה משום שמטוסי־סילון אמריקאיים הגיעו לישראל וחיללו את השבת.

רבין הוא יריבו של שימעון פרס.

רבין הוא נחמד.

■ ■ ■

מי אתה, יצחק רבין?

רבין היה שר־העבודה בממשלתה של גולדה מאיר — תפקיד שקיבל על עצמו כשידע שלא יעסוק אפילו יום אחד בענייני „עבודה".

רבין הוא ראש־הממשלה הראשון של מדינת־ישראל שיכול היה לקיים ממשלה ללא השתתפות המפד"ל, אך נחר לסלק מהממשלה את השרה (ללא תיק) שולמית אלוני ולוותר על תמיכת מפלגתה (שלושה חברי־כנסת מסיעת ר"ץ) כדי לצרף למנשלתו את מנהיגי גוש־אמונים.

רבין הוא ראש־הממשלה שרתם את מדינת־ישראל לתפקיד הבזוי של יועץ ומחמש המישטרים הפאשיס־טיים והנצלניים בסאלבאדור, ניקאראגוואה, צ'ילי, אר־גנטינה ודרום־אפריקה — ואפילו מקוריאה־הדרומית ופורמוזה לא משך ידו.

רבין הוא מי שמינה את אריאל שרון ליועצו. רבין הוא מי שנכנע לשימעון פרס ואריאל שרון והתיר את הקמתן של התנחלויות רבות ומיותרות בשטחים הכבו־שים.

רבין הוא מי שנתן את שמו (וחתימתו) לאמרגן של בר־מיצוות וחתונות, כדי שהוא, רבין, יאגור ממון רב בהופעותיו ברחבי ארצות־הברית וקנדה. רבין הוא עשיר ועתיר־ממון. השתייכותו ל„תנועת העבודה" היא לעג לרש, כמרביתם של מנהיגי מפלגת „העבודה" הישראלית.

רבין הוא תאומו („מופים וחופים היכו בתופים") של שימעון פרס.

רבין הוא מכוער.

■ ■ ■

מי אתה, יצחק רבין?

רבין הוא הסמן הימני של הקבוצות הימניות וה־ריאקציוניות ביותר במפה המדינית של ארצות־הברית, במימשל ובקונגרס: הוא מטיף ל„אינטרסים החיוניים" של ארצות־הברית במזרח־התיכון ובמיפרץ הפרסי ומב־טיח לראשי הפנטאגון ואילי־הנפט (המוותרים על שרו־תיו והצהרותיו) לשרת את האינטרסים שלהם.

רבין הוא שונאם של ברית־המועצות ושל המישטרים הסוציאליסטיים ברחבי העולם.

רבין הוא אוייב העם הפלסטיני ומראשי אומרי ה„לאו" למדינה הפלסטינית, להסדר מדיני ישראלי־פלסטיני, להסדר שלום כולל במזרח־התיכון.

רבין הוא הימין של ממשלת הליכוד הלאומי ב־ישראל, כשם שהיה שגרירה הנאמן של ממשלת הליכוד הלאומי (המערך־מפ"ם־חרות־ליברלים) בארצות־הברית.

רבין, שהאגדה אומרת עליו כי לא היה שותף למחדלי מילחמת אוקטובר בשנת 1973 („מילחמת יום־הכיפורים") הוא אחד מראשי המחדל הזה. שליחותו בארצות־הברית היתה ראש החץ והחלוץ של הכזב של ממשלת־מאיר־דיין בכל התקופה שבין 1967 ל־1973.

רבין איננו האלטרנטיבה למדיניות בגין־שמיר־תמיר — הוא ההשלמה של המדיניות הזו.

רבין הוא ראש־המטה־הכללי לחורבנה של ישראל.

■ ■ ■

מי אתה, יצחק רבין?

איך יתכן שאזרחית שוחרת שלום כציונה קדר תרצה ביקרך?

בצוק העיתים אפילו עורב אפור נראה כיונה לבנה.

שוחרי־השלום בישראל, המאוכזבים מאזלת־ידה ו־חולשתה של תנועת־השלום הישראלית, מחפשים להם מיקסמי־שווא אצל „צברים" כיצחק רבין, עזר וייצמן

ואפילו משה דיין. אחרי מילחמת העצמאות, פנו כמה בני־הארץ אל חיק הכנענים או העברים; אחרי מילחמת אוקטובר 73' היה מיפלטם אצל צבר יפה ורענן כיצחק רבין; אחרי חורבן־הליכוד אומרים לנו שמוצאם הפולני של מנחם בגין ושימעון פרס, מחייב אותנו לחפש „צבר" חיינני.

יצחק רבין הוא צבר אבל איננו חיינני.

יצחק רבין הוא נושא הלפיד, החוליה בשרשרת, ההמשך הישיר, של גולדה מאיר ומנחם בגין.

יצחק רבין יהיה אסון לישראל, לשלומה ולביטחונה.

את יצחק רבין יש לתייק בארכיון תנועת־העבודה.

יצחק רבין איננו שייך למחנה־השלום בישראל — הוא אוייבו.

■ ■ ■

מי אתה, יצחק רבין?

אינך משלנו!

אלכס מיסים, ניו־יורק - תל־אביב

האני־מאמין של דרוזי מישראל*

הופתעתי לקבל בימים אלה צו הקורא אותי לשירות מילואים. אני מרשה לעצמי לחשוב כי הקריאה הזו היא מעשה פרובוקציה, שבא אחרי הכרזתי בטלוויזיה (ב־17.3.80), שאני מתנגד לגיוס ודורש מממשלת־ישראל להכיר בזכויותינו הלאומיות כחלק מהעם הערבי ה־פלסטיני ולשחרר אותנו מגיוס חובה. מה עוד שמזה שלוש שנים אני משוחרר משירות מילואים ובפעם האחרונה שנקראתי שוחררתי לאחר שמסרתי לשיל־טונות הצבא העתק מצווי־הגבלה האוסרים עלי להיכנס לשטחים הכבושים מסיבות ביטחוניות. ועל צו הקריאה למילואים נרשם שסיבת שיחרורי היא „סיכון ביטחוני", בהוראת שליש היחידה.

אינני מבין כיצד אני נחשב כסיכון ביטחוני ובאותו הזמן נקרא לשרת את הביטחון! האם בחיי היומיומיים ובעבודתי כעיתונאי אני מהווה סיכון ביטחוני אך כאשר מתחשק למישהו לעשות אותי ולנצלני אני מצווה לשמור על אותו ביטחון שאותו כביכול אני מסכן? האם אין זה מעשה פרובוקציה?

אני מוחה בתוקף על מעשה זה ומבקש לשחרר אותי לאלתר מכל שירות צבאי או ביטחוני.

■ ■ ■

בהזדמנות זו אני מבקש להדגיש כי באופן עקרוני אני מתנגד לגיוס בני עדתי לצבא, משיבות אנושיות, מצפוניות, מוסריות, לאומיות ופוליטיות.

עובדה היסטורית, שאין ממשלה בעולם שיכולה לזייף אותה או לשנותה, היא שהדרוזים בישראל הם חלק מהעם הערבי הפלסטיני כמו שהדרוזים בסוריה הם חלק מהעם הערבי הסורי ובלבנון חלק מהעם הערבי הלבנוני. מאחר שממשלות־ישראל אינן מכירות בזכויות בני עמי, ומזה יותר משלושים שנה מתנהלת מילחמת חורמה נגד בני עמי, בשום מיקרה לא אוכל לשרת בצבא המנוהל על־ידי ממשלות אלה, כזרוע של דיכוי. תזר לעצמך מה היית אתה חושב אילו גוייסת לצבא שכל מיבצעיו ומטרותיו הם דיכוי בני עמך היהודי. מה היית חושב ואומר על יהודי כזה ועל שילטונות כאלה?

בנוסף לכך אני כופר בברית־הדמים אשר כרתתם עם מנהיגות מפוקפקת של העדה הדרוזית. אני מתנגד לאותה עיסקת־חבילה שנעשתה על בסיס לא הוגן, ולא בתום־לב. היא שירתה את האינטרסים האישיים של אותם מנהיגים וכמובן, את האינטרסים הפוליטיים והצבאיים של ממשלות־ישראל.

במדינה מודרנית אין צורך בברית־דמים ובהקרבת כ־200 קורבנות כדי לסלול כבישים ולהקים מיבני בתי־ספר; לשם קבלת זכויות אלה אנו משלמים מיסים ואגרות כמו כל אזרחי המדינה, ללא הבדל מין, גזע, לאום ודת. מה עוד שלמרות ההקרבה ולמרות תשלום המיסים, ממשלות־ישראל קיפחו וממשיכות לקפח אותנו.

מבחינה מוסרית לא אוכל לשרת בצה"ל שמזה 13 שנה מקיים כיבוש ומדכא את בני עמי בשטחים הכבושים, סוגר בתי־ספר, מגרש מנהיגים, מדכא מפגי־נים, קוטל תלמידים, מפעיל נגדם גז מדמיע, פוגע בהם בסכינים ובאלות ללא רחמים, עוצר ילדים, מטיל עוצר על מחנות פליטים, מנשל תושבים מאדמותיהם ומקים התנחלויות בלב הערים הפלסטיניות ועל אדמות ח־פלאחים.

■ ■ ■

לא אוכל לשרת בצבא אשר הרמטכ"ל שלו חונן רוצחים. לא אוכל לשרת בצבא אשר מטוסיו ותותחיו מפציצים מחנות פליטים, ערים וכפרים בלבנון. לא אוכל לשרת בצבא תחת פיקודו של אלוף הרואה בי ובבני עמי „סרטן בלב המדינה" (האלוף בן גל). לא אוכל לשרת בצבא אשר משמש זרוע לדיכוי בגליל, במשולש ובנגב; להרס בתים של אזרחים ערבים ולהפקעת אדמותיהם. לא אוכל לשרת בצבא אשר הועמד הכן לשירות הצי חשישי האמריקאי ולשימוש מפקדי הצבא של ארצות־הברית והאימפריאליזם.

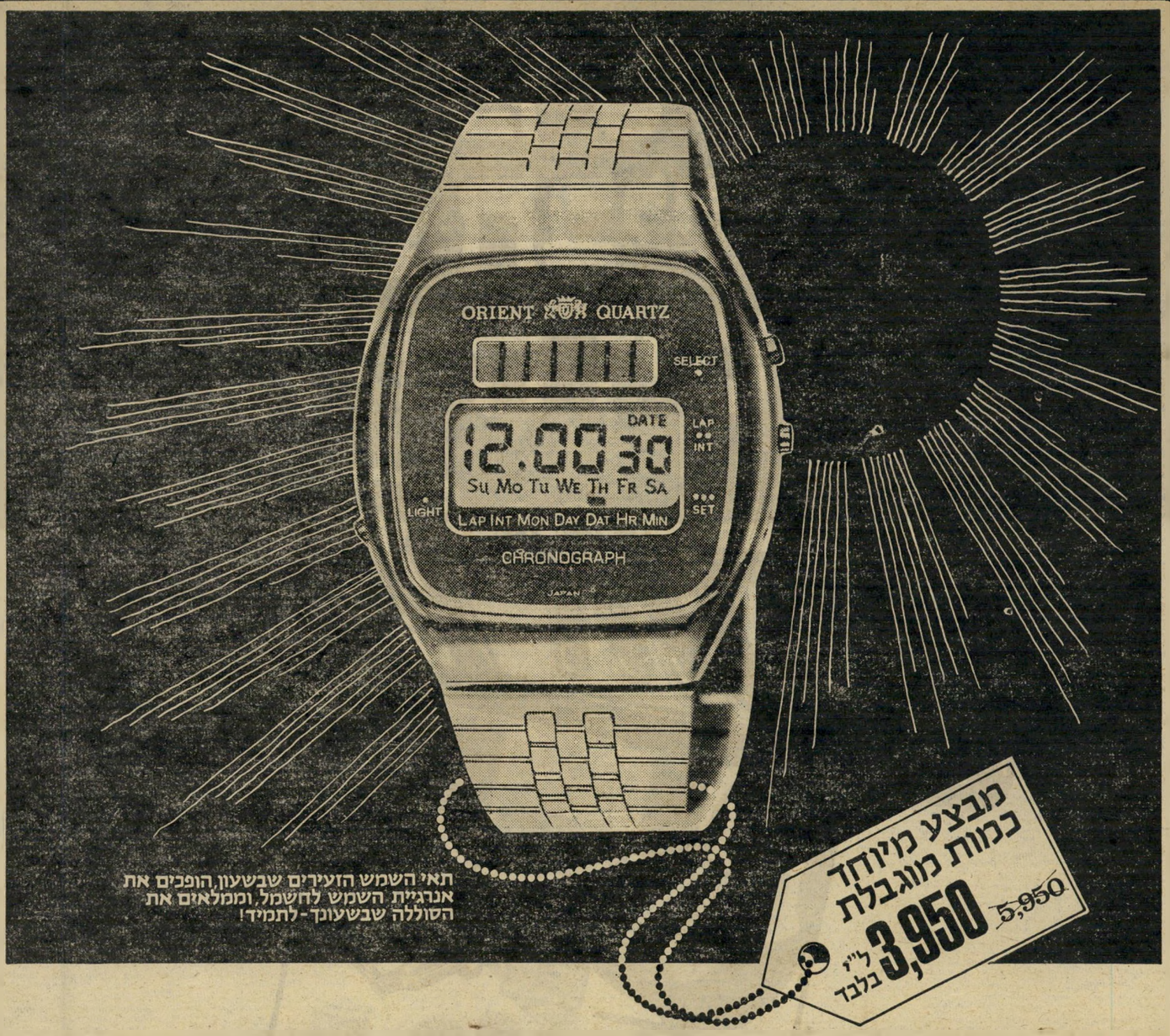
סיבות רבות מונעות ממני לשרת בצה"ל — אני מתנגד לגיוסי כאדם, כדרוזי וכערבי פלסטיני, ובתור שכזה אני מבקש לבטל את ברית־הדמים וקורא לעם היהודי ולמנהיגיו לכרות איתנו ברית של שלום צודק, אחווה וכבוד הדדי, לטובת העם היהודי וגם לטובת עמי הפלסטיני.

אנא, שחררו אותנו מהבושה הלאומית, אל תהפכו את בני העדה הדרוזית, בעל כורחם, לבוגדים ולקור־בנות.

יבוטל גיוס החובה של בני העדה הערבית הדרוזית, ויומר בשירות מרצון.

סלמאן נאטור, דלית אל־כרמל

* דברים שנכתבו במיכתב לעזר וייצמן, כשהיה עדיין שר־הביטחון.

ORIENT

SOLAR CHRONOGRAPH

שעון הקוורץ החדיש, המופעל באנרגיית השמש

שעון עצר רב-תכליתי (סטופר כפול),
כולו פלדת אל-חלד; זכוכית קריסטל;
מצג שעות, דקות, שניות, תאריך, חודש, יום;
תאורת לילה • אחריות לשנתיים

להשיג בחנויות המובחרות בארץ
יבוא, שיווק והפצה: בני משה קרסו בע"מ.
רח' ריבל 26, תל-אביב. טל. 332379
סוכנים בלעדיים של: ORIENT WATCH CO. JAPAN

אוריינט - בדיוק בזמן הנכון.

SOLAR CHRONOGRAPH

מבצע פרסים ענק
עם חבילות
גלידה ויטמן

קח אותה

פרס ראשון:
טלוויזיה צבעונית סניו SANYO ("20)

ועוד פרסים:
מערכת סטריאו סניו SANYO
magimix – מעבד המזון הצרפתי
כורסת טלוויזיה — רהיטי מאיר
4 **טוסטרים אמנקא** ניו־לוין
2 **מאווררים ביתיים — גל־און**
5 **מסחטות רפיד — ליפסקי**
5 **זוגות סנדלים — נימרוד**

מה יותר טעים ומרענן מגלידה קרה של ויטמן ביום חם של קיץ?

קני ויטמן בחבילות, שכל המשפחה תיהנה. קני ויטמן בחבילות ותוכלי לזכות גם בפרסים נפלאים.

מה צריך לעשות כדי להשתתף בהגרלה? פשוט מאד:
הורידי את לשונית־הפתיחה (ראי ציור) מכל חבילת גלידה ויטמן שאת קונה.
איספי 10 לשוניות כאלה, צרפי אליהן את שמך וכתובתך, שלחי אותן לויטמן ותוכלי לזכות בפרסים נפלאים.

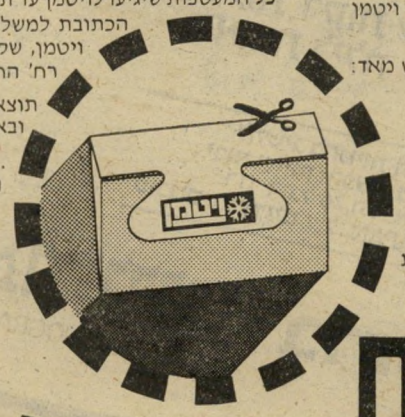
אם תאספי יותר מ־10 לשוניות – אל תשלחי את כולן יחד. שלחי כל 10 לשוניות במעטפה נפרדת. ככל שתרבי לשלוח מעטפות כן יגדלו סיכוייך לזכות.

ההגרלה תיערך ביום 31.8.80, במפעל ויטמן, בנוכחות מנהל החברה, פרסומאי החברה ורואה־חשבון מוסמך.
כל המעטפות שיגיעו לויטמן עד תאריך זה ישתתפו בהגרלה.

הכתובת למשלוח המעטפות:
ויטמן, שק דואר נעול, בית המיון,
רח' החרש 8, תל־אביב. **(עבור מיבצע חבילות).**

תוצאות ההגרלה יתפרסמו בעתונים ובאופן אישי יישלחו לזוכים בלבד.

...אז התחילי לאסוף
ושיהיה לך במזל טוב.

ויטמן

SANYO אמנקא נימרוד רהיטי מאיר

magimix גל־און ל.מ.ליפסקי

מיסמכים אלה מגלים פרשה המחייבת חקירה בדרג המישפטי הבכיר ביותר

פסק-דין לפני המישפט

שמואל בוכוולטר לא יכול היה שלא להיות מרוצה. בית־הדין האזורי לעבודה בירושלים, בו מתנהלת תביעה שלו נגד המוסד לביטוח לאומי, קבע כי הוא יכול להגיש שאלות לפרופסור משה גרון ולהגיש חוות־דעת משלו לתיק התביעה.

היה זה במהלך תביעתו של בוכוולטר

שופטי בית־הדין לעבודה

הכינו פסק־דין לפני שגבו

את הראיות - ופסק־הדין

נשלח בטעות לצד המפסיד

בבית־הדין לעבודה. בוכוולטר לקה בהתקף־לב במיסגרת עבודתו, וטען כי תנאי העבודה הם שהמיטו עליו את ההתקף. הוא דרש, באמצעות עורך־דינו, זאב וייל, להכיר בהתקף־הלב כבתאונת־עבודה ולחייב את הביטוח־הלאומי לשלם לו פיצויים. כן תבע שיכירו בו כנכה תאונת־עבודה.

הביטוח הלאומי הביא כעד את הפרופסור משה גרון, חוות־הדעת של גרון היתה קטלנית לגבי תביעתו של בוכוולטר. גרון קבע שבוכוולטר סבל מאנגינה פקטוריס, וכי לא אירעה לו תאונת־עבודה.

אולם בהחלטה של בית־הדין לעבודה, שניתנה ב־28 באפריל השנה, קבעו שלושת השופטים כי כל אחד מהצדדים יכול להגיש שאלות נוספות לפרופסור גרון וכן להגיש סיכומים בכתב עד ל־15 לחודש. כתב השופט המיקצועי היחיד שישב בהרכב בית־הדין (שני האחרים, כפי שנהוג בבתי־דין לעבודה היו נציגי ציבור), סיגפריד אדלר בהחלטה שלו:

(1) העתק (או צילום) מחוות־הדעת של היועץ־מומחה הרפואי (גרון) יומצא לצדדים.

(2) כל אחד מהצדדים רשאי, תוך 15 יום מיום קבלת החלטה זו, להגיש נוספות למומחה באמצעות בית־הדין ו/או להגיש סיכומים בכתב.

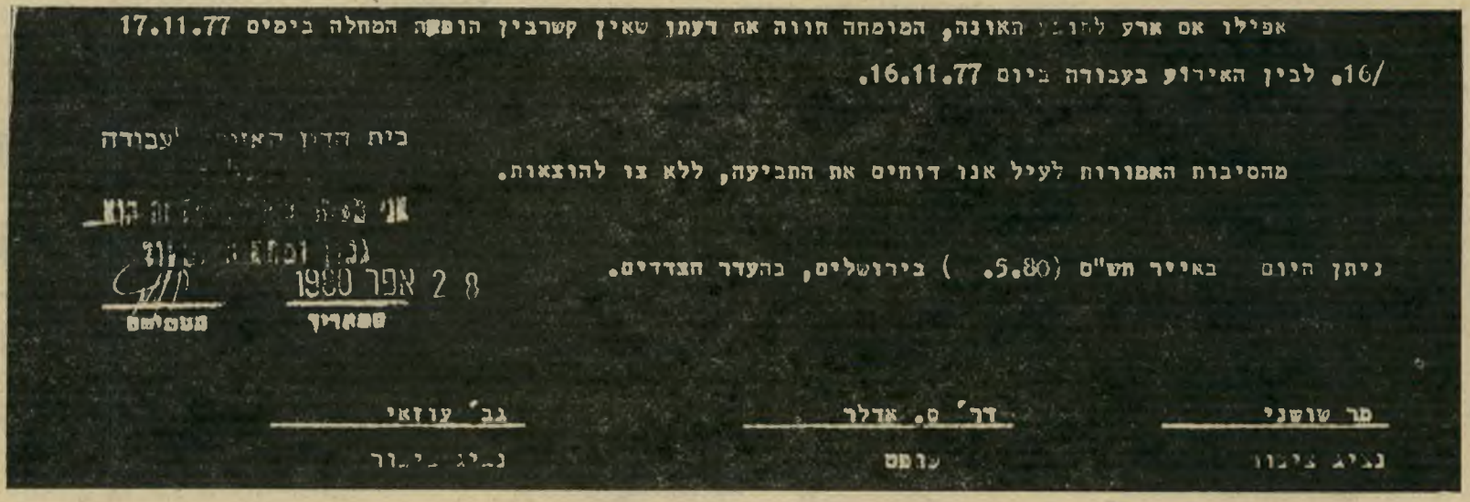
(3) ניתן היום, 18.4.80 בירושלים ב־העדר הצדדים.

החשבון הפשוט הראה לשמואל בוכוולטר ולעורכי־דינו שיש להם זמן עד ה־3 במאי כדי להכין שאלות נוספות לגרון, ולהגיש סיכומיהם. עשרה ימים מאוחר יותר, בניגוד לנאמר במסמך, נכתב בפסק הדין, האם בעת כתיבת מיסמך זה החליטו כבר השופטים שלא להתחשב בתוצאותיו?

דרישה להביא ראיות

החלטת שופט בית־הדין ל־עבודה, לפיה ניתנו לצדדים 15 יום להציג שאלות לרופא המומחה

פסק לפני הראיות

פסק הדין של שלושת שופטי בית־הדין לעבודה שניתן לפני המועד בו הגישו הצדדים את השאלות למומחה רפואי וסיכומהם. התאריכים, העברי והלועזי לא נכתבו במלואם, כדי שאפשר יהיה להשלימם אחרי תום המועד החוקי. מיסמך זה מוכיח בעליל שבית־המישפט כתב את פסק הדין לפני שהובאו בפניו כל הראיות וניסה לטשטש עובדה זו. (בגלופה התחתונה) מכתב מזכיר בית־הדין לפרקליטי הצדדים לאחר מעשה.

הנדון: שמואל בוכוולטר נגד המוסד לביטוח לאומי

הריני להודיעך כי ביום 28.4.80 נשלח אליך בטעות העתק מטיוטת פסק־דין בתיק הנ"ל.

טיוטת פסק – הדין טרם נחתמה על־ידי השופט ונציגי הציבור וההעתק נשלח אליך, כאמור, בטעות.

בברכה,
צ. שחן
מזכיר ראשי

פסור גרון. חוות־הדעת של גרון היתה קטלנית לגבי תביעתו של בוכוולטר. גרון קבע שבוכוולטר סבל מאנגינה פקטוריס, וכי לא אירעה לו תאונת־עבודה.

אולם בהחלטה של בית־הדין לעבודה, שניתנה ב־28 באפריל השנה, קבעו שלושת השופטים כי כל אחד מהצדדים יכול להגיש שאלות נוספות לפרופסור גרון וכן להגיש סיכומים בכתב עד ל־15 לחודש. כתב השופט המיקצועי היחיד שישב בהרכב בית־הדין (שני האחרים, כפי שנהוג בבתי־דין לעבודה היו נציגי ציבור), סיגפריד אדלר בהחלטה שלו:

(1) העתק (או צילום) מחוות־הדעת של היועץ־מומחה הרפואי (גרון) יומצא לצדדים.

(2) כל אחד מהצדדים רשאי, תוך 15 יום מיום קבלת החלטה זו, להציג שאלות נוספות למומחה באמצעות בית־הדין ו/או להגיש סיכומים בכתב.

(3) ניתן היום, 18.4.80 בירושלים ב־העדר הצדדים.

החשבון הפשוט הראה לשמואל בוכוולטר ולעורכי־דינו שיש להם זמן עד ה־3 במאי כדי להכין שאלות נוספות לגרון, ולהגיש את סיכומיהם לבית־המישפט. לאיש לא היה ספק כי בעיקבות עדותו של גרון, רק שאלות חדשות, שיזרו אור חדש על התאונה של בוכוולטר, ורק סיכומים מפורטים של עורכי־הדין, יוכלו להציל את תביעתו של בוכוולטר.

חריצות של פקיד

מתברר שהא כך חשב השופט אדלר, ועימו שני נציגי־הציבור. הם החליטו שלא להמתין לשאלות מומחים ולסיכומים של עורכי־דין, וניסחו את פסק־הדין שלהם זמן רב לפני היום שבו היו צריכים להגיש את השאלות והסיכומים. כוונת אדלר היתה שפסק־הדין יהיה שמור בתיק, ורק אחרי שיוגשו השאלות והסיכומים הוא יפורסם. כאילו שהתחשבו ב־שאלות ובסיכומים אלה בפסק־הדין.

אך בבית־הדין אירעה תקלה. פקיד חרוץ מדי, שלא עשה את חשבון התאריכים, שלח את העתק פסק־הדין לצדדים ב־28

(המשך בעמוד 48)

בזמן האחרון יחסי־הציבור משובשים מעט, ובכלל, כל מה שקורה בסביבתכם הרחוקה אינו לטובתכם. החיים מתרכזים בבית, וכדאי להשקיע מאמץ לשיפורו ושיפוצו. לדאוג לתיקונים או לקנות חפצים חדשים. יש להיזהר מגניבות ופריצות בבית. הטלפון, הדואר או כל אמצעי־תיקשורת אחר עשוי לגרום לכם הפתעה ולהיכרות חדשה, בתנאים מיוחדים ומוזרים, לא במרחק רב מהבית.

* * *

הפופולריות שלכם תקבל חיזוק דרך אמצעי־התיקשורת. הזמנות לאירועים מרגשים יגיעו באמצעות הטלפון או הדואר. אך הבנה עלולה לקלקל יחסים הנתמכים כבר זמן רב. לפני שאתם מתפרצים ומתרגזים, נסו לברר אם אכן קיימת סיבה לכעס. פנו למקור, אל תאזינו לרכילות. בעיות של חוסר־הבנה באהבה עומדות להסתיים, ובאשר לבילבול מסוג אחר, על כך תוכלו להתגבר בקלות.

* * *

קשר שנראה לכם עד כה שטחי למדי, יקבל מיפנה. רגשות עמוקים יתעוררו כלפי בן־זוג שכמעט לא התייחסתם אליו. מצפה לכם אכזבה בשטח זה. שותפכם, שהתייחסתם אליו כאל דבר מובן מאליו, יתמרד ויסרב להמשיך ולשמור על הקשר. המתינו כמה ימים בטרם שתגיבו. נסו לא להיחוץ. הקשר יתחדש בשנית — הזמן מתאים לחשוב על התייחסות הרבה יותר רצינית. אולי, אפילו, נישואין? השאירו זאת בגדר מחשבה.

תקופה של מתח רב עברה עליכם בחודש האחרון. הכוכבים ישפיעו על חייכם בתקופה זו בצורה יותר חיובית. אתם עומדים לקבל פיצוי על כל הסבל שנגרם לכם. לאלה שמצפים להתחדשות אהבה ישנה, סיכוי טוב לחידוש הקשרים, אך חבל להתעקש דווקא על הקשר הישן. יתכן שהקשר החדש עשוי להביא לכם תקופה מאושרת שתימשך שנים רבות.

* * *

מצב־הרוח הכבד ממשיך להציק לכם, אך במחצית השבוע תחושו הקלה, ומעט משימחת החיים הישנה והמוכרת תשתרבב לחייכם ותגרום לכם רצון לבזבז כספים, לבלות, ולתכנן חופשות. אבל, אולי כדאי קצת להמתין לפני יציאה לחופשה. דברים רבים מעכבים אתכם, והזלזול בהם יגרום קשיים בתקופה מאוחרת יותר. פיתרון ימצא לעניין מיסתורי המעסיק אתכם זמן מה, הפיתרון פשוט, ויתגלה לפתע בהברקה בת רגע.

* * *

קשרי־ידידות אמיצים יוכיחו עצמם בתקופה זו. תחילה של קאריירה חדשה עומדת בפניכם, אך אתם חסרי־אמונה באשר להצלחתכם בעתיד. במשך שנים נראה היה לכם שלא תשיגו את מבוקשכם, אך בדיוק כעת עומדות השאיפות להתגשם. אנשים יבקשו את חברתכם, חוש־ההומור יחליף את הביקורת המעצבנת את ידידיכם. בקיצור, תקופה טובה ומבטיחה.

פניכם מאירות לאחרונה, ומחמאות רבות נופלות בחלקכם. אנשים שלא היכרתם נמשכים אליכם ואינם מסוגלים להבין מדוע. הכוכבים משפיעים על מיזגכם הרציני, וגורמים לכם לקבל דברים בצורה יותר קלה ונעימה בתקופה זו. יש נטייה לשכוח חפצים ולאבד מיסמכים חשובים. היו ערניים ושימו לב לתעודות ולמיסמכים, בעיקר במקומות ציבוריים.

* * *

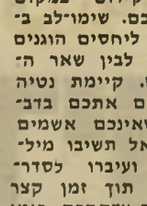

הדגש יושם בשבוע זה על עבודה. אחריות נוספת תוטל עליכם וזמנכם החופשי יצטמצם. יש להשגיח על הבריאות. קיימת רגישות מיוחדת באיזור הבטן, אך זו תחלוף תוך זמן קצר. אורחים שיגיעו לפתע ישמחו אתכם. בהמשך תצאו בחברתם לטיולים ולהיכרויות עם אנשים חדשים. אחת ההיכרויות תתגלה כאפשרות לרומן חדש, שעשוי להכניס אתכם לתקופה מסעירה ומלהיבה.

* * *

תקופה של התעוררות והנאה. בתוך כל החגיגות והשימחה שאליהן אתם מוזמנים לאחרונה, נסו לא לאבד כיוון. מושפעים מאוד מהרושם החיצוני שעושים עליכם אנשים, אך נסו לבחון האם הם ראויים לאמונכם. השגיחו במיוחד כאשר תתבקשו להלוות כסף, „רק לזמן קצר", כיוון שהזמן הוא עניין יחסי. זאת כבר אמר עמית־כם למזל. בילוי ליד המים ימשוך אתכם במיוחד ותקופה זו מתאימה לחופשה עליזה ומבטיחה בשמש האהבה.

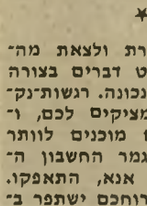
תקופה של הצעות מפתות לעבודה חדשה, קידום במקום עבודתכם. שימו־לב במיוחד ליחסים הוגנים ביניכם לבין שאר העובדים. קיימת נטיה להאשים אתכם בדברים שאינכם אשמים בהם. אל תשיבו מילה חמה ועיברו לסדר־היום, תוך זמן קצר תתברר צדקתכם. רומן חדש הקשור בארץ זרה יגרום לכם שימחת־חיים, ובריאותכם גם תשתפר.

* * *

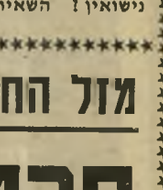

בשבוע זה כמעט לא יזדבר על דבר אחר מלבד נסיעתכם הקרובה. לפתע יוצעו לכם שינויים לתוכנית המקורית. קבלו אותם, הם יהיו לעזר בנסיעתכם. עקרבים העוסקים בתקשורת ירבו במיוחד לעסוק בחחביביהם בתקופה זו. הסודיות והשקט ילוו אתכם ויביאו להצלחה. שיחת־טלפון שתרגיז אתכם במיוחד תתגלה כטעות בהבנה. לכן, השתדלו להתייחס אליה בקלות רבה.

* * *

רצון חזק לשנות מיסגרת ולצאת מהשיגרה גורם לכם לשפוט דברים בצורה בלתי־נכונה. רגשות־נקמה מה מציקים לכם, ואינכם מוכנים לוותר עד לגמר החשבון הסופי. אנא, התאפקו. מצב רוחכם ישתפר בקרוב. אל תסמכו על האינטואיציה בתקופה זו, כדאי להתייעץ עם אנשים שעליהם אתם סומכים. כסף שיגיע לידיכם באופן פתאומי יעלה סוף־סוף חיוך על פניכם, אולם אל לכם לבזבז.

מזל החודש:

סרטן

התייחסות המזלות לביתם ומישפחתם

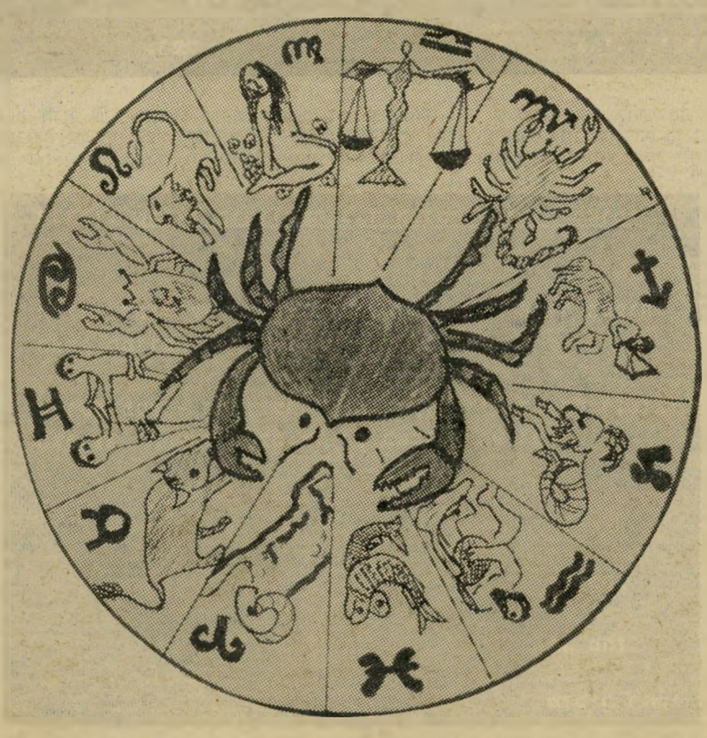
מזל סרטן מציין את הבית הרביעי בגלגל המזלות והוא מתייחס לבית ולמישפחה. הסרטן הביתי נמצא בימים אלה ב„מרכז הכותרות" ומן הראוי לבחון גם את התייחסותם של שאר המזלות לביתם ולמישפחתם.

טלה

דברים רבים נאמרו בעד ונגד מזל טלה. עיקר ה„נגד" בגלל האימפולסיביות והאני־החזק המאפיין את בני המזל. למרות הרפתקנותם, ביתם חשוב להם. התחושה שבמקום כלשהו ישנו בסיס קבוע, קושרת אותם לבית. הטלה דואג למראה החיצוני של ביתו, ומשקיע זמן ומרץ כדי לסדרו בטעם רב ולקשטו בחפצים שהוא עצמו התקין. אורחיו מרגישים רווחה, נוחיות וחופש בביתו, והם אוהבים לשוב ולבקר בו. אמהות טלאות הן אמהות טובות ושאפתניות מאוד. ילדיהן מוקפים אהבה וחום, ודבר לא חסר להם. אך גם להם נועד תפקיד חשוב בחיי המישפחה — הם חייבים להצטיין בשטח כלשהו. המריבות שצצות לפתע בבית טלאי מסתיימות מהר והאווירה נשארת מלאת אהבה ושימחת־חיים.

שור

ביתו ומישפחתו של השור, מהווים על פי רוב את מרכז חייו. הוא מעדיף לגור בחיק הטבע, או לפחות במקום שיש בו אדמה, שאותה יוכל לעבד ושבה יגדל מלבד פרחים גם כמה ירקות ועצי פרי. השלווה של השור משפיעה על מישפחתו. למרות דאגתו לכסף ולרכוש, הוא לא מעוניין במיוחד ברהיטים מפוארים או בכל דבר אחר המעורר התפעלות וקינאה. ביתו מרוהט בטעם פשוט ונוח.

תאומים

חוש־היופי והנטיות האמנותיות המאפיינות מזל זה, גורמות לביתו שיהיה יפה ומיוחד. ביתו של בן תאומים מסודר בדרך כלל בקפדנות, ובמיטבחו מיטב שיכלולי ופלאי הטכניקה והמדע. התאומים לא יחסוך מכספו על־מנת לצייד את ביתו ב„צעצועים", החוסכים ממנו עבודה מיותרת. אורחיו רבים ומגוונים. גם אנשים העובדים עמו מוזמנים לביתו, ונהנים מעליזותו ומתשומת־לבו הריגעית. מכיוון שהתאומים אמון על מלאכות רבות, יתכן שיבשל ארוחה מקורית. ציוריו יתנוססו על הקירות, כלי־נגינה כלשהו יראה שגם בנגינה הוא בקיא. ספר ועיתון הנקראים בעת ובעונה אחת יש־לימו את התמונה. עם ילדיו הוא משחק כשחק ילד עם חבריו, אך סבלנותו פוקעת במהרה והוא מסוגל לנטוש לפתע את המישחק ולברוח מהבית, על־מנת לחזור אליו אחר כך משוחרר.

סרטן

ביתו של הסרטן הוא מבצרו. אין לו דבר בעל חשיבות כה רבה בחיים כמו ביתו ומישפחתו. טעם העבר מורגש בכל פינה. תמונות עתיקות של סבים וסבתות, הורים, או הסרטן בילדותו המוקדמת, מקשטות את הבית. הכלים שסבתא שמרה, והרהיטים שהוא זוכר מהילדות, כל אלה מוסיפים חום וביטחון לבן המזל. בביתו הוא אוגר מזון רב, לכל צרה שלא תבוא. את ילדיו הוא מפנק מעל ומעבר למידה המותרת. אורחיו לא זקו־

(המשך בעמוד 62)

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

שיטת "רבלון" עבדת

עסק לא נעים, פרשת „רבלון". לפני שנתיים בערך, כשהתחיל שר האוצר דאז שימחה ארליך לפשל פישולים, קם חברו וידידו השר יצחק מודעי, והתחיל להגיד שיש עוד מועמד לשר האוצר, תנחשו מי. אז עוד לא אמר מודעי כמה אחוזים כישורים יש לו לתפקיד, אבל אפשר היה להבין שמדובר באחוזים נכבדים.

ומה עושה המזל — שפיתאום, ממש פיתאום, נופלת עלינו כותרת בעמודים הראשונים, שבאגף מס־הכנסה של משרד־האוצר מתנהלות חקירות על העלמות־מס כבדות של חברת „רבלון", מה־תקופה שמודעי היה מנהלה. התוצאה: מודעי נעשה שקט.

התרגיל הזה חזר עוד פעם־פעמיים בתקופת ארליך, עד שארליך עזב את האוצר, והורביץ נכנס. מודעי בטח שכח מכל העסק, כי עובדה שגם נגד הורביץ היו לו טענות קשות אחרי איזה זמן. מודעי פותח את הפה! אין בעייה: פרשת „רבלון" הגיעה שוב לעמודים הראשונים, ומודעי סוגר את הפה.

ואיך נודע לנוער שפרשת „רבלון" כבר עזבה את מישרד האוצר? פשוט מאוד: לא מזמן, כשהתפנה משרד־הביטחון, ו־חשבו להעביר לשם את שר־החוץ, וככה לפנות את מישרד־החוץ, היה מודעי מו־עמד חזק מאוד למישרד־החוץ, ואפילו איים במשברים ממשלתיים. אבל מה, למישרד־החוץ היה עוד מועמד אחד, ש־באופן טבעי לא חשב שמודעי מתאים, וככה יצא שפיתאום הופיעה „רבלון" שוב בעמודים הראשונים, כשהתברר שבמישרד המישפטים עובדים על התביעה. התו־צאה הרגילה: מודעי שכח ממישרד ה־חוץ, שכח מהאחוזים שלו ושכח מה־משברים הממשלתיים, והוא פשוט הת־אהב במישרד־האנרגיה־והתשתית, למרות שהוא ממונה על המישרד הזה.

ולמה נזכרתי בזה עכשיו? לא בגלל מודעי ולא בגלל „רבלון", רק בגלל ה־שיטה.

אני לא יודע מי עוד שם לב, אבל השר אריאל שרון ממישרד־התקלאות מאוד השתתק בזמן האחרון. שקט ש־מאוד מזכיר את השקט של מודעי. כל כך שקט השר השרון, שזה היה יכול להראות כאילו — ואני אומר אפילו את הכאילו הזה בזהירות רבה שלא יתפוצץ לי משהו בסביבה — כאילו שיש למישהו משהו קשה נגד השר שרון. משהו שאם רק שרון יפתח את הפה, המשהו הזה הולך ישר לעמודים הראשונים.

תשימו לב, בבקשה, לדיקדוק של ה־קטע הקודם. כתוב שם „שזה היה יכול להראות כאילו", כי זה בטח לא זה מה שאתם חושבים. השר שרון השתתק פשוט בגלל שיש לו דלקת בגרון, מרוב שהוא מתרוצץ בלילות בין ההתנחלויות בלי צעיף.

נחמה גדולה מאוד

אחת הנחמות חגדולות מכל עניין ה־חטיפה והרצח של הילד אורון ירדן, זה שלניצב טיומקין ממישטרת תל־אביב „יש יותר מתחושה" שבעולם־התחתון הישראלי קיימת הסתייגות רבה מכל המעשה הזה.

אין צורך לומר שהמסתייגים, המיו־צגים בכנסת על ידי ח"כ שריר מהליבר־

משוזם (קוקו) הקטן

לים, דורשים עונש מוות לחוטף, ומוכנים להוציא בעצמם את גזר־הדין אל הפועל אפילו בלי חוזה. בראש המסתייגים מה־עולם התחתון עומד משולם (קוקו) הקטן (ראה תמונה) שרק לפני חודשיים הש־תחרר מכלא רמלה, אחרי שישב חמש שנים בפנים על אונס שתי קטינות ושני קטינים, רצח חנווני ישיש והברחת הרו־אין. יחד איתו, בועד הפעולה של העו־לם־התחתון, יושבים עוד שני סרסורים ידועים, אחד סתם רוצח ושלושה צוואי רוונים לבנים.

הוי, מה גדול העם הזה, העם הזה, שאפילו העולם־התחתון מזדהה עימנו בעת מצוקה, וזו לא הפעם הראשונה: כי גם בזמן מלחמת יום־הכיפורים וביום הניצחון על צ.ט.ק.א. ממוסקבה ירדה עקומת חפשע.

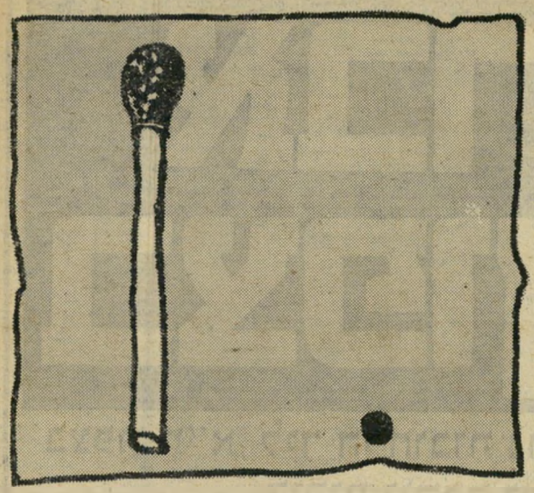
על מצבו של ראש־הממשלה

טבעי שהאזרחים מודאגים ממצבו של ראש־הממשלה שלהם, ובמיוחד בשביל זה יש לראש הממשלה רופא, שיסביר לאזרחים מה מצבו המדוייק.

וזה מה שהבנתי מההסבר ששמעתי וראיתי בטלוויזיה:

מדינת ישראל, מדינה די קטנה. ראש הממשלה שלה, מנחם בגין, אדם לא גדול. אדם כזה, שכולו מלמעלה עד למטה רבע עוף, כמעט מטר שישים גובה, איזה גודל לב כבר יכול להיות לו? לב קטן יש לבגין. נו, ובשביל לב כזה קטן צריך רק שריר־לב קטן, שעורקים קטנים מביאים לו טיפ־טיפה דם בשעת הצורך.

אז מה שקרה בסך־הכל הוא שבעורק קטן של שריר הלב הקטן וכך הלאה, היה אוטם קטנטן. זה הכל. מר בגין קיבל רק זריקה קטנטנה להרגעת מיחושיו הזעירים, והוא יחזור לעבודה תוך שבועיים מיקרוסקופיים עד חודשיים מיניאטוריים.

ציור הממחיש כמה קטן האוטם בליבו של ראש־הממשלה: משמאל — גפרור, מימין — האוטם

מגיני החלכאים והנדכאים

הרחק מההמון הסוער מתנהלת עכשיו מלחמה גדולה לטובת החלכאים והנדכ־אים. בראש המלחמה הזאת עומדים ה־שר דוד לוי, ח"כ מנחם סבידור והמפ־לגה הליברלית, וח"כ דוד גלאס, יו"ר ועדת חוק, חוקה ומישפט של הכנסת, שהולכים לתקן את חוק הגנת הדייר.

תתארו לעצמכם מה זה: הלכו אנשים בישראל — סתם עמך, קבצנים ואביונים ועוד כאלו, ובנו בתים. לא בתים סתם, בתים קטנים בשביל לגור בהם, אלא דווקא בתים גדולים, עם דירות ומישר־דים, כדי להשכיר אותם. גמרו לבנות והשכירו אותם. פיתאום באה הממשלה והוציאה חוק, שאסור להם לזרוק את הדיירים מהבתים, ולא רק זה, אלא שאסור להם גם להעלות את שכר הדירה כמה שהם רוצים, אלא רק בשלושים ושלושה אחוזים לשנה מכסימום.

עכשיו, תתארו לעצמכם את המצב הנורא של בעלי הבתים האלו, שיש להם בתים במקומות הכי טובים בעיר — והם מקבלים בשבילם דמי שכירות ממש מצחיקים, כשלפעמים החנויות והדירות תפוסות על־ידי כל מיני מיליונרים שיכו־לים לכסות בכסף את בעלי־הבתים. ממש זוועה. ואם מוסיפים לזה גם את האינ־פלציה שיש היום, זה כבר לא סתם זוועה, אלא שוד וגזל באמצע הצהריים, ולא פלא בכלל שאנשים בעלי לב טוב כמו השר דוד לוי וחברי הכנסת סבידור וגלאס התעוררו.

אבל מה, יש כמה פרטים קטנים בכל העסק הזה שבכלל זאת מעוררים שאלות.

אחרי שנחקק החוק הנורא ההוא ש־סיפרתי לכם עליו, „חוק הגנת הדייר", כבר אי־אפשר היה סתם ככה להיכנס ולצאת מהדירות האלו. היה צריך לשלם דמי־מפתח. כלומר: סכום כסף לא קטן, משהו בין שישים לשמונים אחוז מערך הדירה. וזה לא הכל: כי כשדייר רוצה לעזוב את הדירה הזאת, הוא מקבל רק שני שליש מהכסף שלו בחזרה, ואם הוא מתפגר ומת, הדירה בכלל חוזרת לבעל הבית.

וגם זה עוד לא הכל. בשנת 1972 עש־תה הממשלה סקר על הדירות בדמי־מפתח. מהסקר הזה התברר ש־80% מ־בעלי הבתים רכשו אותם א ח ר י שנח־קק החוק הנורא ההוא, ידעו בדיוק מה הם קונים, וגם שילמו בהתאם. וגם זה לא הכל, כי יותר מ־50% מבין בעלי הבתים בכלל לא עניים ואביונים, אלא דווקא חברות גדולות, בנקים, חברות ביטוח, חברות להשקעות ועוד כאלה שלא נוהגים לקנות חתול בשק, אם זה לא חתול סיאמי מזהב.

זהו, זה המצב. כיום גרים בדמי מפתח כמה מאות אלפי אנשים, שכמעט כולם שילמו הרבה כסף בשביל להיכנס, וכמ־עט כולם לא בדיוק עשירים מי־יודע מה. מהצד השני יש לנו הבנקים והחב־רות הגדולות, ועוד כמה בעלי־בתים, שיש להם מזל, כי בדיוק עכשיו עלתה ממשלה שיש בה מגיני חלכאים ונדכאים.

אבל, אם זה המצב, איפה פה החל־כאים והנדכאים שעליהם מגינים סבי־דור, גלאס ולוי?

יש. דווקא יש. אולי שני אחוזים מבע־לי הבתים, או אולי חמישה אחוז, מי יודע, הם באמת כאלו שנדפקו, כי גרים אצלם כל מיני ישישים וישישות שלא שילמו את דמי המפתח כי נכנסו לדי־רות עוד לפני שנחקק החוק. אלה הדפו־קים שעליהם מגינים מגיני הדפוקים מ־הקואליציה שלנו.

ואם באותה הזדמנות חגיגית יהנו גם בעלי הבתים הגדולים, הבנקים והחברות להשקעות שיוכלו להקפיץ את דמי הש־כירות, להוריד את ערך הדירות, לזרוק את הדיירים לרחוב ולהעלות את ערך הבתים — זו לא אשמתם של מגיני ה־חלכאים והנדכאים. איך נאמר: אם ב־אזובים נפלה שלהבת, מה אשמים ארזי הלבנון?

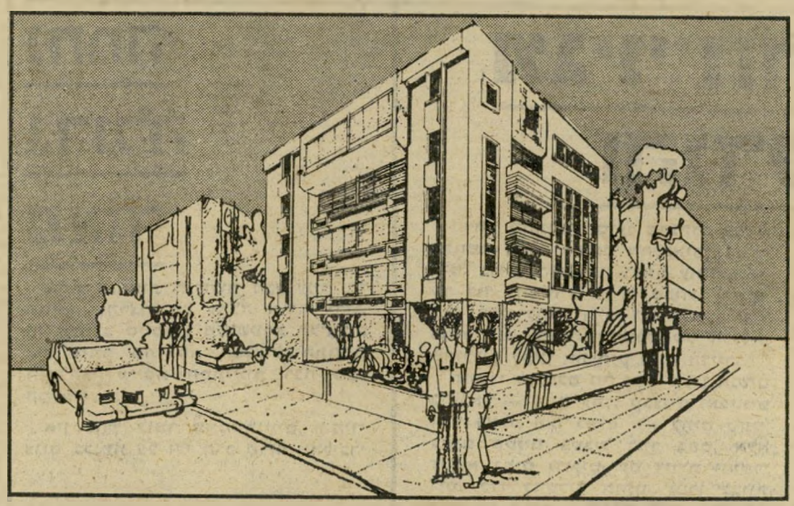
עד עכשיו ניסיתי להיות ציני, אבל עכשיו אגיד את האמת. לא איכפת לי כל כך ממנחם סבידור שכולם יודעים בדיוק מה זה. לא איכפת לי אפילו מדוד גלאס עם ועדת החוכא איטלולא ומישפח שלו, כי הוא בא ממפלגה שכל הזמן טובלת עם שרצים. אבל השר דוד לוי! דוד לוי מבית שאן! דוד לוי עם עשרת ילדיו! דוד לוי המיטיב עם העם! דוד לוי שר השיכון! הכל הייתי מאמין עליו, אבל זה לא.

לא רחוק היום, אחי

גאווה עצומה ממלאת את ליבי מה־תימרון המשותף של הצי הישיש האמ־ריקאי וחילות האוויר והים הישרא־ליים! לא לשוא הקמנו את מדינתנו, הלוא היא מדינת ישראל! לא לשוא יש לנו עצמאות! כשווים עם שווים נתמרן יחד עם הצי האמריקאי, משח־תת ליד משחתת, סטי"ל ליד נושאת מטוסים, מטוס ליד מטוס! כגדולות שבמדינות, כטובות שבהן! ידע העולם ויראה, שמדינת ישראל העצמאית והרי־בונית היא בסיס קידמי רישמי ומוכר של האמריקאים! עד כדי כך מגיעה זקיפות הקומה! ולא רחוק היום, אחי, שחיילים ישראלים ואמריקאים יסתערו כתף אל כתף על שדות הנפט להגנת העו־לם החופשי ו„סטאנדארד אויל קומ־פני"!

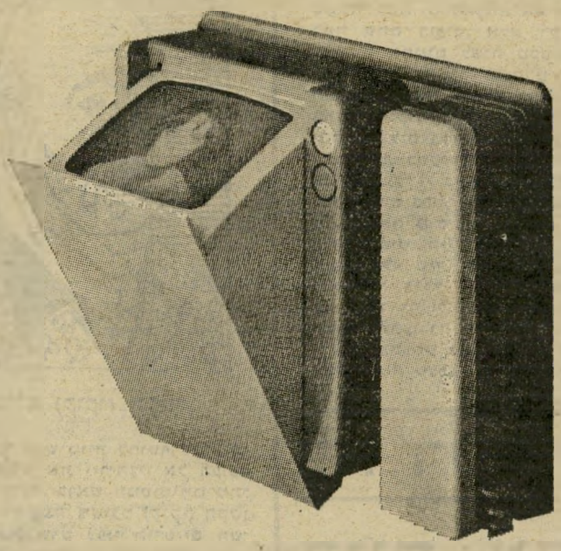
אברהם גינדי בצפון תל-אביב

בצפון ת"א, ליד הרחובות נורדאו, דיזנגוף וסוקולוב, מציע לכם אברהם גינדי
דירות יוקרה מפוארות בבנין בן 4 קומות (11 דיירים)
בבנין, דירות בנות 3 ו-4 חדרים, 4½ + חדר + גג.

בדירות אברהם גינדי בתל-אביב תכנון וגימור מושלמים, שיכלולים ברמה בינלאומית:

- אינטרקום עם טלוויזיה בכל דירה, לזיהוי מושלם של אורחיך.
- ריצוף כהה מיוחד בסלון, שטיחים מקיר אל קיר בחדרי השינה.
- שני מפלסים בכל דירה.
- קרמיקה ברצפת האמבטיה ובשירותים, חרסינה פרחונית וכלים סניטריים צבעוניים.
- חימום נפרד לכל דירה.
- מתקני משחקים ותאורה דקורטיבית בחצר.

- תכנון הבנין ע"י אדריכלים רשקיס - גולדמן.
- עיצוב חזיתות, לובי ופנים ע"י משרד אדריכלים אבי רסקין, הרי המלי.

עד ה-30. .80
מחירי פרסום מיוחדים:
מ-3,250,000 ל"י

המחיר לא כולל מע"מ.

משרד מכירות זמני לת"א: רח' סוטין 13 ת"א (כניסה מבלוך). פתוח במוצ"ש החל מ-19.00. משך השבוע: שעות עבודה.

אברהם גינדי

הקניה הטובה ביותר 1980

אחות נכסים

רמת-השרון	ראשון-לציון	פתח-תקוה
רח' סוקולוב 84, טל. 03-475131	רח' הרצל 62	רח' חיים עוזר 28, טל. 03-905593

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

השאה: מי זוחל על גחונו?

בישראל קם אירגון חשאי חדש, הקרוי את"ש — אז־רחים־תומכי־השאה. הוא מורכב, כימעט כולו, מאנשי המערך, שטיפחו קשרים אינטימיים ממש עם רוצחם של 70 אלף איראנים.

רבים מאנשי המערך רואים בנפילת השאה עוד מח־דל אחד של ממשלת־הליכוד. שימעון פרס, יצחק רבין, אבא אבן ובעיקר חיים הרצוג — חביבם החדש של חלק מראשי שלום עכשיו — ראו בשאה חלק בלתי־נפרד מה־עולם החופשי. אמנם, מרתפי־העינויים של הסאוואק דמו בכל למיתקני הגסטאפו. אבל הסוציאל־דימוקרטים המת־קדמים התעלמו.

עתה נרתם גם ראש־הממשלה, מנחם בגין, במיסגרת מאמציו הכוללים להחזיר את העולם לשנות ה־50', למיר־כבת השאה הגוסס. ניו־יורק טיימס מוסר שארצות־הברית וישראל משדרים לאיראן בשפה הפרסית, וגומרים את ההלל על המישטר הקודם. מחוגי מישרד ראש־הממשלה הכחישו, אמנם, שבגין מכין תוכנית לסדר־עולמי חדש, שבו יוחזרו בכבוד למקומם ג'ון פוסטר־דאלאס, ג'ון מק־קארתי ויוסף סטאלין, כדי לשים קץ לאשליות הדטאנט. אך איש לא הכחיש את השידורים לאיראן.

אחדת בגין לשאה אינה מבוססת על ריאל־פוליטיק. את זה הוא משאיר לאנשי המערך, המכינים עבורו סיזון חדש. בגין רואה בשאה את ממשיכו של כורש, ראייה מרחבית עיקבית של אדם הרואה בפירוש שלו לתנ"ך בסיס למדיניות־חוץ ב־1980.

אין בושה. בינתיים פירסם השאה הגווע ראיון ב־שבועון הקאהירי אוקטובר, ובו אזהרה נוספת מפני הש־תלטות הקומוניזם על איראן. איראן של האיית־אללה רוח־אללה חומייני היא אמנם מעוז אנטי־סובייטי איכ־לאמי, ועומדת בראש ההתארגנות נגד ברית־המועצות בעולם המוסלמי. אך השאה ממשיך בשלו, וזוכה בכות־רות שמנות בצהרוני ישראל. השאה מתבונן במערב ב־משקפיים פאשיסטיות טיפוסיות. הוא רואה בכל קידמה, מאמץ לשלום ושיפור ברמת־החיים רכרוכיות ופיק־בר־כיים. לוחש השאה לעורך אוקטובר, אניס מנצור:

„אם הפטריוטים האיראנים לא יתקוממו, תכרע איראן ברך לפני הקומוניזם. אשר למדינות המערב, הן עסוקות ראשן ורובן בענייניהן הנראים להן כאינטרסים חיוניים, וזה כולל חופשות־קיץ, חופשות־חורף, בעיות שיכון וצרי־כה, צימצום החימוש, מכירת נשק לאחרים ודטאנט בין אמריקה לרוסיה... הרי לכם, זהו העולם המערבי."

השאה כבר שכח, כנראה, את החופשות שלו בשוויי־ץ ובארמונות־פאר בכל רחבי העולם, ואת סיגנון השיכון והצריכה שבו נקט על חשבון בני עמו. אבל אי־אפשר לומר עליו שהוא אינו מבקר את עברו. ה־שגיאה העיקרית שלו, אומר השאה ללא שמץ של בושה, היתה הענקת יתר דמוקרטיה לעמו.

לקבוצת אזרחים־תומכי־השאה אין שום בעיות לגבי השקפת־העולם הגלובלית של השאה. תומכי יצחק רבין או שימעון פרס יכולים למצוא בה את כל עיקרי האמו־נה של מנהיגיהם. כדאי להם, לפחות, לראות נכוחה את המציאות הבינלאומית. ידיעות אחרונות הכתיר, אמנם, את הידיעה על דברי השאה למנצור בכותרת מאירת־עיניים: „השאה: איראן זוחלת על גחונה לעבר הקו־מוניזם." כותרת יפה. אבל הכל יודעים לאן זוחל השאה על גחונו. לפעמים חבל שאי־אפשר להאמין במיתוסים העתיקים על אש הגיהינום, המצפה לרשעים אחרי מותם.

הקשר האמריקאי

הסכם צבאי סודי, שנחתם בין ארצות־הברית ובין תורכיה במרס 1980, הגיע באורח מיסתורי לידי השבו־עון הבריטי ניו־סטייטסמאן.

הפירסום בשבועון הביך את שתי המדינות. הנשיא ג'ימי קארטר בחר בדרך של הסכם בין ממשלות, כדי לעקוף את הקונגרס. בכך חזר ונקט בשיטות של ריצ'ארד ניכסון והנרי קיסינג'ר.

במעמדו החלש, הוא לא יכול להרשות לעצמו קונגרס מנוכר ועויין, והוא בהחלט בצרות. גם שר־החוץ התורכי, היירטין ארקמן, הציג רק שישה עמודים של ההסכם, המשתרע על מאה עמודים, לפני הפרלמנט שלו. 94 העמודים הנותרים מקנים לארצות־הברית זכויות מפלי־גות לפעילות צבאית מ־20 מיתקנים צבאיים, מעבר להסכמי נאט"ו. בתמורה תחמש ארצות־הברית את תור־כיה, תכיר למעשה בשליטתה ב־40 אחוז משיטחה של קפריסין, ותסייע לשילטון הימני להישאר בשילטון, ב־שיטות המוכרות מאמריקה הלטינית.

בכך מנסה ארצות־הברית לפצות את עמה על אובדן איראן, תוך כדי חזרה על כל השגיאות הישנות.

השילטון בתורכיה הוא רופף ובלתי־פופולרי. שיטות הדיכוי שלו כלפי שביתות־פועלים ופעילות סטודנטים העלו אותו על מפת אירגון אמנסטי, כמישטר־עינויים חשוך.

היוונים נעלבים. בתורכיה נפוצו השמועות שה־אמריקאים השתמשו בבסיסים התורכיים לפעולת־הנפל שלהם באיראן. שמועות אלה, וגילויי ניו־סטייטסמאן, חשפו את המישטר לביקורת לא רק מהשמאל, אלא גם מהימין הקיצוני, הפרו־איסלאמי. ממשלת תורכיה זקוקה לקולות מיפלגת־ההצלה־הלאומית הפאן־איסלאמית, כדי להישאר בשלטון. מיפלגת־ההצלה הודיעה שלא תתמוך בשום הסכם, העלול לפגוע במדינות מוסלמיות. הממשלה התורכית נאלצה להכריז ש ב ע ת י ד לא יוכל הצבא האמריקאי לפעול נגד איראן מבסיסים תורכיים.

גם מדינות־ערב חשפו שיניים נגד תורכיה. סוריה היא אמנם הנפגעת העיקרית מהנוכחות האמריקאית ב־דרך האספקה הסובייטית לדמשק, אך גם הלובים, ואפילו העיראקים, איימו בצעדי־תגמול. לוב מספקת 21 אחוז מתצרוכת־הנפט התורכית, עיראק 25 אחוזים נוספים. ל־אחרונה חתמה תורכיה על הסכמי־נפט עם איראן בסכום העולה על חצי מיליארד דולר. גם הסכם זה הועמד עתה בסכנה, בעיקבות הגילויים מבריטניה.

יוון גם היא מחתה נמרצות. חיזוק כוחה הצבאי של תורכיה, והחכרה האמריקאית העקיפה בפלישה התורכית לקפריסין, נראים בעיני היוונים כעלבון לאומי צורב, וכ־איום ממשי על ביטחונם. משקיפים מערביים בטוחים שאיוולותו החדשה של קארטר תביא לחיזוק משמעותי של השמאל ביוון, עד לפניה למדיניות גייטראליסטית באיזור איסטרטגי בים־התיכון.

זכנג וגמרנו. כדרכו, לא תרם היועץ האמריקאי לביטחון לאומי, זביגנייב („זביג") בז'ז'ינסקי, להרגעת הרוחות. הוא התעלם לחלוטין מסערת־הרוחות בארצו ובעיקר בתורכיה, ומסר בראיון לעיתונאי תורכי שאם האינטרס של המערב ידרוש זאת, תתערב נאט"ו במיפרץ הפרסי, ואפילו בזירה הדרום־מערב־אסיאתית כולה.

התוצאה נטו של התרגיל של ארצות־הברית: עיעור ממשלה ידידותית בתורכיה, התדרדרות היחסים עם יוון, ביקורת בכל ארצות מערב־אירופה, הרעה נוספת ביח־סים עם הסובייטים וסערת־רוחות בקונגרס האמריקאי.

המכון ללימודים איסטרטגיים בלונדון פירסם מימצ־אים, שאישרו את אשר נכתב השנה במדור זה אודות התחזקות הציר האמריקאי־סיני בדרום־מערב אסיה וה־נסיגה בכוחם של הסובייטים. הפלישה המטופשת של ברית־המועצות לאפגניסתאן שיחקה ממש לידי האמרי־קאים. לפעמים נדמה שג'ימי קארטר עושה כמיטב יכולתו לאזן את מחדלי הסובייטים. הנהגה העיקרי עלול להיות רונאלד רגן.

אנשי־מערך פרס זרבין
מה יותר טוב — ניכסון או סאוואק?

יועץ בז'ז'ינסקי עם בגין
מי נפגע יותר — היוונים או התורכים?

רבין מראיין את קרייסקי

יצחק רבין התקנא, כנראה, בראש ממשלת בריטניה לשעבר, הרולד וילסון.

וילסון הפיק עם דייוויד פרוסט תוכנית־טלוויזיה ה־קרויה „ראש־ממשלה על ראשי־ממשלה", המעלה, באו־רח אינטליגנטי ושנון, את דמותם של מדינאים בריטיים דגולים בעבר.

רבין לקח עימו את הכתב הצבאי של ידיעות אחרונות, איתן הבר, לראיון עם ראש־ממשלת אוסטריה, ברונו קרייסקי. הבר הסתפק בתיאורי־רקע, כאילו היה עיתונאי מטכסס בביקור ראשון באירופה. על רקע פיוטי, בנוסח „אולמות מדיפי ריח היסטוריה", ניהל רבין דיאלוג עם קרייסקי על העולם ועל המרחב.

הדיאלוג היה מצחיק. רבין ניסה למכור לקרייסקי ראייה עולם בנוסח רונאלד רגן, ואת תוכנית־אלון. קרייסקי נהג באורחו בגימוס ובביטול, והציג תמונת־עולם אלטרנטיבית, שאין לתארה בלי הדטאנט ושלום במרחב, המבוסס על קיום מדינה פלסטינית לצד מדינת־ישראל.

כדי שנשות חוג־אורים לא תקפוצנה שוב במיכתבים שוצפים למערכת, כדאי אולי לצטט את הקדמתו של וילי ברנדט לדו"ח ההיסטורי שלו לאו"ם: „צפון־דרום, תוכ־נית להישרדות." כותב ברנדט: „הבעיות הקשות וה־שנויות־במחלוקת, המפרידות בין המדינות העשירות וה־עניות, לא תיפתרנה באמצעות דיעות קדומות או מיש־אלות־לב חסודות. יש לטפל בהן מתוך נחישות־החלטה להתגבר על מתיחויות בינלאומיות מסוכנות, ולהגיע להישגים עבור כל האומות וכל המין האנושי. למטרה זו יש צורך בשיתוף־פעולה של כל המדינות, כולל ברית־המועצות ובעלות־בריתה. גם סין העממית חייבת להיות חלק מהתהליך... יש צורך בסיגנון חדש של יחסים בינ־לאומיים. אני קורא להבנה, למחויבות ולסולידריות בין כל העמים. בעיות שנוצרו בידי אדם יכולים להפתר על־ידי אדם."

עבור רבין, כל זה אינו אלא סינית, או גרוע מזה — בעיניו — רוסית. יריבו, שימעון פרס, מתגייס ביניתיים לעזרת המתנחלים הפולשים בגדה המערבית. ההחלב־טויות של יוני המערך מזמינות אהדה והשתתפות אמי־תית. ורתר הצעיר הקולקטיבי מתייסר בפומבי, מתלבט בין תומכי־הסאוואק במחנה פרס למעריצי ריצ'ארד ניכ־סון במחנה רבין. לזה קוראים, בישראל, בשם סוציאל־דימוקרטיה.

מחסני דניש · רהיטים סוג ב' · 3 תכניות תשלומים · אספקה מידית

רהיטים בהסכון עד 50%

את הפריטים להלן ניתן לראות במחסני דניש לאזור תל-אביב, קרית אריה צומת דרך פ"ת כביש גהה.

● מיטות דגם 101 בגודל של 200×250 ס"מ, מעץ אורן טבעי או צבוע בבייץ חום. מחיר המיטה היה — 11,250 ל"י. **עכשיו במחיר —.5,500 (לא כולל מזרון)**

● ארונות בגדים דגם „אריזונה" בגודל 200×242 ס"מ, 8 דלתות עם סידור פנימי, מותאם לכל דרישה בגוון משולב של דמוי טיק עם חזית בהירה. המחיר היה —.34,700 ל"י. **עכשיו במחיר —.24,500 ל"י.**

● ספות דו-מושביות דגם DANA, נפתחות למיטה כפולה 140×190, מרופדות בבד קורדרוי. **עכשיו במחיר —.19,600 ל"י**

● מערכת ישיבה כפרית, מורכבת מ־2 ספות דו־מושביות + כורסא מעץ אורן מסיבי, צבוע בייץ חום עם כריות בבד קנווס, מותאמים למסגרת. **עכשיו במחיר —.24,900 ל"י**

● ספריות מודולריות דגם GALIA בגודל 200×80 ס"מ עם ציפוי אורן או אגוז. **עכשיו במחיר —.7,190 ל"י**

● שולחן אוכל אובלי דגם 68, מעץ פוליסנדר, בעל רגל מרכזית, בגודל 90×135 ס"מ, נפתח ל־235 ס"מ. **עכשיו במחיר —.9,500 ל"י**

● שולחנות עגולים, דגם 600, בקוטר 110 ס"מ, נפתח ל־160 ס"מ, בעלי רגל מרכזית בעץ צבוע בבייץ שחור או פורניר פוליסנדר. המחיר היה —.17,650 ל"י. **עכשיו במחיר —.11,750 ל"י**

● מזרונים קפיציים אורטופדיים בגדלים שונים, מרופדים בבד פרחוני. **עכשיו בהנחה עד 50%.**

● כורסאות מודולריות דגם BALLARD הנפתחות למיטה נוחות לישיבה בגודל 190×85 ס"מ, ניתן לקבל במבחר בדים. המחיר היה — 13,600 ל"י. **עכשיו במחיר —.7,950 ל"י**

● ספה דו־מושבית, בעלת גב גבוה הנפתחת למיטה כפולה בגודל 190×140 ס"מ, עם אפשרות לקבל בבד קטיפה. **עכשיו במחיר —.12,950 ל"י.**

את הפריטים הר"מ ניתן למצוא בכל המחסנים:

● ארונות בגדים בגודל 242 ס"מ × 194 ס"מ, כולל 8 דלתות עם סידור פנימי, נוח לכל דרישה עם ציפוי חיצוני דמוי אורן. קיימים גם בגדלים 3, 4, 5 דלתות. **עכשיו בהנחה של 15%.**

● מזנונים מדגם COMBI בצבע לבן עם אפשרות להרכבה עצמית. מורכבים מיחידות מודולריות. **עכשיו בהנחה של 10%.**

● שולחנות קפה בעיצוב כפרי דגם 10 בגודל 70×110 ס"מ מעץ אורן מסיבי. **עכשיו בהנחה של עד 40%.**

● שולחנות קפה בעיצוב כפרי דגם 10 מעץ פורניר אורן. **עכשיו בהנחה של עד 50%.**

● שולחנות אוכל עגולים דגם 644 בקוטר 110 ס"מ, נפתח ל־160 ס"מ, בעלי רגל מרכזית, ניתן לקבל בשחור או בפוליסנדר. **עכשיו בהנחה עד 30%.**

● שידות לילה בעיצוב כפרי כולל מגירה מעץ אורן טבעי או צבוע בייץ חום. **עכשיו במחיר —.2,695 ל"י.**

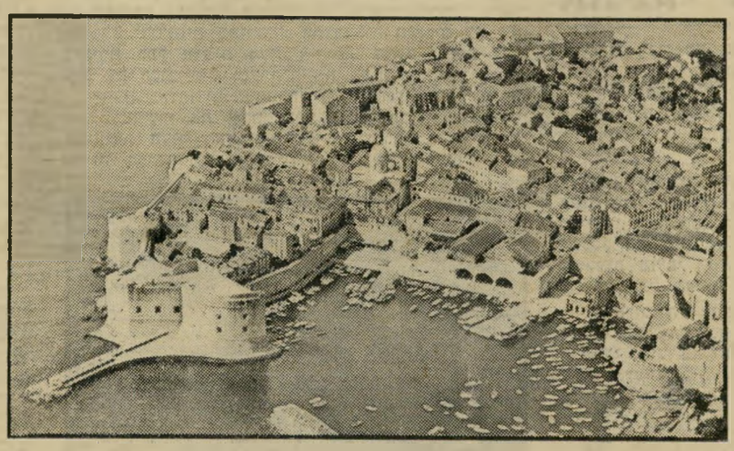
● מערכת ישיבה דגם CAPRI כוללת ספה תלת־מושבית, דו־מושבית וכורסא. הספה התלת־מושבית נפתחת למיטת קפיצים כפולה. מחיר המערכת היה —.57,425 ל"י **עכשיו במחיר —.45,446 ל"י**

מחסני דניש

פתח-תקוה, קרית אריה רח' אפעל 18
חיפה, כביש עכו-חיפה
כול צומת קרית אתא, בנין 3
ירושלים, רח' ירמיהו 19, רוממה
באר שבע, רח' החלוץ 124

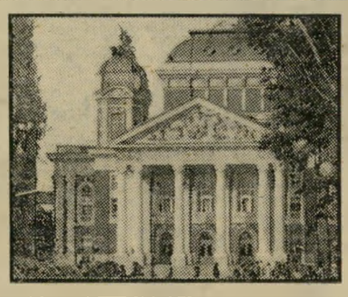
univers אוניברס

אוניברס מציעה: מבחר טיולים נפלאים במחירים ללא תקדים

16 ימי טיול מהנים
חוויה בלתי נשכחת
יוגוסלביה
יוון
כולל:
טיסות. איכסון במלונות דרגה א.
חצי פנסיון
סיורים באתרים גנים לאומיים וכו

$ 990 בלבד

26 ימי חוויות ובילויים
רומניה
יוגוסלביה
בולגריה
כולל:
טיסות. איכסון במלונות מדרגה א.
פנסיון מלא ברומניה ובולגריה
2 אוזרוחות ליום ביוגוסלביה

$ 1595 בלבד

תל אביב: רח' רמב"ם 17 (ליד אלנבי) טל. 622976 613971. רח' דיזינגוף 204, טל. 223463
חיפה: דרך העצמאות 88, טל. 522041

אנשים בעולם

קארל קארסטנס: ל"יפות את התדמית

מאז שנבחר קארל קרסטנס לנשיא גרמניה־המערבית לפני כשנה, הוא נשא נאומים פשוטים ומצניעי לכת, שחיבבו אותו על הכל, והצטלם עם ילדים (לדוגמא: הקוריאנית הקטנה שבתמונה). התוצאה: במישאל דעת קהל שערך השבועון רב־התפוצה בונטה התברר שהפופולריות שלו בעליה מתמדת.

המלכה ביאטריקס:

שרבים במקום

מטאטא

קשה לומר על הילדה המחזיקה בידה מטאטא (בתמונה העליונה), שהיא נראית כמו נסיכה. ובכל זאת, כך נראתה ביאטריקס — היום המלכה ביאטריקס הראשונה — בהיותה בת עשר, ליד ביתה באמשטרדם, שהוא, כמובן, ארמון המלוכה. מאז ומתמיד גילו ההולנדים יחס מיוחד לבית המלוכה, שחייב את מישפחת המלוכה לתת דוגמה ומופת לבני העם. כך, למשל, נהגה המלכה יוליאנה לרכב על אופניים ברחובות העיר והנסיכה ביאטריקס טאטאה את החצר בביתה. לאחר ההכתרה (בתמונה התחתונה) מנסה ביאטריקס להעניק נופך חדש למלכות.

לי שאלסקי: אני בכורו של אלביס

„אינני רוצה אף בפרוטה אחת מעזבונו של אלביס פרסלי. כל רצוני הוא שיכירו בי כבנו הראשון," טוען צעיר העונה לשם לי מאתיו מקלואלל שאלסקי. לטענתו, נפגש עמו אלביס בליטל־רוק שבמדינת ארקנזאס ב־1972 ובישר לו שהוא בנו הראשון. לי מספר כי אמו הרתה לאלביס אך סירבה להראות לו את בנו, כנקמה.

אנשים בעולם

עיברי גיטליס: על אי בודד

את הכינור הראשון שלו קיבל בחיפה, כשהיה בן חמש. היום חי לו הכנר המפורסם, עיברי גיטליס, על אי שומם למחצה, כשיבעים קילומטרים מפאריס. את אורחיו הוא מעביר בים בעצמו, בסירה. בתמונה נראה עיברי עם בנו דוד, בן השנה וחצי. הוא נשוי לשחקנית סאבין גלאזר ולהם בת נוספת, נסי.

הנסיכה קארולין ממונאקו: חמונות מחי גירושין

אם כי הנסיכה גרייס הקפידה לשמור על תדמית הגונה של חיי נישואיה, ומעולם לא נפגשה עם חברים מהוליווד בלי נוכחות בעלה הנסיך רנייה (לפחות לא לעיני צלמים) — מאיים הקשר ההוליוודי להרוס את נישואי בתה קארולין. לא מזמן חגגו קארולין בת ה־23, ובעלה פיליפ ז'נו, המבוגר ממנה ב־17 שנה, את יום השנה לנישואיהם באושר מופגן (בתמונה העליונה). אחר כך עזב פיליפ את ביתם הפאריסאי לניו־יורק, ואחד מן האורחים במסיבת החתונה נמצא מנחם את קארולין (בתמונה למטה). זהו רוברטינו רוסליני, בן 30, ילד אהבתם של אינגריד ברגמן ורוברטו רוסיליני. כשנולד פרצה שערוריה גדולה, טרם נישאה אינגריד לאביו. עקב הידידות הגדולה ששררה בין גרייס לאינגריד (שתיהן היו מן השחקניות האהובותעל היצ'קוק), התיידדו גם הילדים. מסתבר שהארמון במונאקו אינו חסין בפני אש הידידות.

לסלי קארון: לרקוד, לשיר ולאהוב

שואלים את לסלי קארון (מי שהיתה פעם לילי), כיצד היא שומרת על נעוריה ונראית כאחותם הצעירה של כוכבים בני גילה. תשובתה: לרקוד, לשיר ולאהוב. אין זו גוזמה. אכן, בגיל 53 היא רוקדת ושרה עם צעירים אלמונים בני עשרים, והרומן האחרון שלה, בריביירה הצרפתית, הוא עם ז'אן קלוד בריאלי.

קארול קונורס: רומנים בחרוזים

היפהפיה המקפצת בזרועותיו של רוברט קאלפ אינה אלא אחת התמלילניות המצליחות ביותר בהוליווד: קארול קונורס. היא שכתבה את חרוזיו של רוקי, מעבר לחצות ושירים רבים אחרים המלווים סדרות טלוויזיה פופולריות. קונורס נולדה בשם אנט קלייבארד. אבל החליטה ששם זה אינו נאה די הצורך למשוררת רומנטית.

אורסולה אנדרס: כך נולד דימיטרי הראשון

„היו שחשבו שישו חדש נולד," התבדחה אורסולה אנדרס על הולדת בנה דימיטרי, שהביא עימו לאוויר העולם מאות שיחות טלפון בין־יבשתיות, אלפי מיברקי־ברכה ועשרות צלמי עיתונות שהגיחו אל הבית כדי לצלם את האידיליה המישפחתית. „אורסולה האמיצה", כך כינו את הכוכבת בת ה־43. אורסולה ואבי הילד, השחקן הארי האמלין בן ה־28, מנענעים את הפעוט בעריסה חלומית. התנוחה החביבה עליה ביותר: ההנקה. המבליטה את העובדה שהיא יודעת היטב מהיכן צומחת פרנסתה ולכן היא שולחת מבט מאופר היטב ישר אל העדשה. היא מודיעה לכל, שהלידה היתה חוויה משגעת, שבעלה לא הורשה להישאר בחדר הצירים אבל עישן סיגריות בשרשרת, כמי בסרטים. איננה חושבת לחנך את בנה בבוורלי־הילס. היא חושבת ששוויץ עדיפה על אמריקה, כדי לחנך בה את הבן, אבל עוד חזון למועד.

בוב מאקי: הבגדים הנועזים ביותר

קשה לתאר מישהו חיוני יותר להוליווד מאשר בוב מאקי. שכן זהו המלביש החביב על ברברה סטרייסנד, סאלי פילד, סוזאן אנטון, קארול צ'אנינג, ועוד תריסר כוכבות, ביניהן גם שר הנראית אתו בתמונה. הכוכב בן ה־40, יליד קליפורניה, אוהב צבעים עזים ורעיונות מטורפים, אבל שיהיו בסביבה, רק לא עליו.

דוריס די: „יחי אני!"

למרות שאת תוכנית הטלוויזיה האחרונה שלה עשתה ב־1975, ולבעלה האחרון, ה־רביעי במיספר, בארי קומדן, נישאה ב־1976 והספיקה להיפרד ממנו, טוענת דוריס דיי כי היא מאושרת כפי שלא היתה מעודה. סיפרה הפך לרב־מכר, הרבה בזכות הסיפורים על בעלה השלישי, שהיה מפיק הסרטים הארי מלצ'ר שגיפטר ב־68. את ממונה השקיעה בקרן לטיפוח בעלי־חיים. היא מנהלת חווה לחיות־בית, לאית הזדהות עם החיות הפכה לצימחונית: „איני יכולה לחשוב על בתי־מיטבחיים. נידמה לי שאם כל אחד היה מבקר בהם, ולו פעם אחת, היה נגמל מאכילת בשר לכל ימי חייו."

מלון לרום אילת מזמין:

לבלות 5 ימים, ללון 4 לילות, ולשלם עבור 3 בלבד!

טוס אלינו בארקיע הטיסה חזרה על חשבוננו*

ישראלים. הקיץ חופשה מיוחדת באוירה בינלאומית במלון לרום אילת (עד 15/8).

- לילה רביעי חינם (לינה וארוחת בוקר).
- ילדים עד גיל 18 הלנים בחדר ההורים חינם (לינה וארוחת בוקר).

מלון לרום אילת, יותר חופשה מחופשה בחו"ל עם אין סוף אפשרויות בילוי:
מועדון לילה – דיסקוטק "אואזיס": מסך וידיאו ענק – סרטי בידור, פופ וספורט.
בריכת שחיה מפוארת עם מזנון – בר בתוך המים.
מיני גולף, כדור־סל, כדור־עף.
מגרש שח־מט ענק, טניס. סקי־מים, גלשני־רוח, סירות־זכוכית.
יכטה מפוארת לטיולים יומיים.
מועדון צלילה בינלאומי.
חוף פרטי מפואר עם פינת חי, שמשיות ושרותי חוף.
תכנית בידור עשירה.
ערבי בר־בי־קיו.
קפה מנחה לצלילי מוסיקה בטרקלין, אל מול הים האדום.
מבצעי סיור מיוחדים באזור.
השכרת רכב במחירים מוזלים.
מגרש משחקים לילדים ושרותי שמרטף.
לפרטים נוספים וברור מחירים נא לטלפן למלון לרום אילת, טלפון 059־74111;
מלון לרום ת"א, מחלקת מכירות, טל: 03־295588.

*למבוגרים בלבד

מלון לרום אילת

מחיר לדוגמא:
5 ימים, 4 לילות, זוג הורים +2 ילדים, לינה וארוחת בוקר החל מ־9900.- ל"י בלבד, כולל כל המיסים!

להתראות הקיץ במלון לרום אילת!

אנשים

בגין התווכח על פסוק לאטיני כאשר לקה בהתקף־לב, והשולחן של פלאטו נעלב

■ הדבר האחרון שאמר **מנחם בגין** במליאת־הכנסת, לפני שיצא מן האולם ביגלל התקף־הלב שלו, נגע לפסוק לאטיני. אחד הנואמים הזכיר את פסוקו המפורסם של הפי־לוסוף הצרפתי **רנה** („קארטז־יוס") **דאקרט**, בן המאה ה־17: Cogito Ergo Sum. הנואם תירגם זאת, כמקובל „אני חו־שב, משמע אני קיים." ח"כ **גידעון האוזנר** פיקפק ב־תירגום זה ונידב, בקריאת־בי־ניים, תירגום אחר: „אני מפקפק, משמע אני קיים." בגין תיקן את האוזנר בקריאת־בי־ניים משלו, שבו אישר את ה־תירגום המקורי. למעשה צדקו הכל: דקארט אמנם אמר „אני חושב, משמע אני קיים", אך הסביר בתורתו כי הפיקפוק המוחלט, שאין לפקפק בו, הוא בסיס המחשבה.

■ באותו יום שבגין נכנס לבית־החולים, יצא משם מזכיר־הממשלה **אריה נאור**. פגש אותו בכניסת שר־העבודה **ישׂ־ראכין** והעיר: „אני רוצה כי מחולה לחולה כוחנו עולה."

■ כאשר הובהל בגין מן הכנסת לבית־החולים, נקלע בדרכו מכו"ל מפ"ם, **ויקטור שם־טוב**. אמר בגין: „הנה שר־הבריאות!" כאשר שר־הבריאות, **אדיעזר שיסטק**, שמע על כך, אמר: „זוהי ממש הדחה. תנועת לעם לא תוכל לעבור על כך בשקט!"

■ **יצחק ברמן**, יו"ר ה־כנסת, לא היה מוכן לקבל השבוע שאילתה, ובה 104 ה־שאלות שהציג העולם הזה בעניין טיפול המישטרה בפר־שת הילד החטוף. ברמן ביקש לחלק את השאלות בין כמה שאילתות. כדי להסביר זאת, סיפר את הבדיחה הבאה: איש מזמין את ידידו לחתונת בתו. כעבור שנתיים הוא פוגש שוב את ידידו, ומזמינו שוב לחתונת הבת. „אבל היא כבר התחתנה לפני שנתיים," אומר הידיד. „היא התגרשה, ועכשיו היא מתחתנת שוב." משיב האב. כעבור שנתיים נוספות מזמין האב שוב את הידיד לחתונת הבת. „הבעל נפטר, ועכשיו היא מתחתנת שוב." הסביר. קרא הידיד: „מה, כל־כך הרבה נתת מבת אחת?"

■ בחוגי המפד"ל מתלוצ־צים שאין זה מיקרה כי השר **יוסף בורג** הוא ראש המת־נגדים בממשלה להטלת מס־נסיעות. הוא בעצמו אלוף ה־נסיעות, לדעת חבריו.

■ האם אפשר להעליב שולחן? ח"כ **שמואל פלא־טו־שרון** סבור כך. אחרי חילופי־הדברים־והדחיפות בינו ובין ח"כ **צ'ארלי ביטון**, שהפך בדיעבד לסנסציה לאו־מית, הסביר פלאטו את מעשיו באידיש: „הוא העליב את ה־שולחן!" כוונתו היתה, כמובן, לכל יושבי־השולחן שלו במיז־נון־הכנסת, שכללו את אשתו **ז'אנט** ואת איש־העסקים ה־מפוקפק מתורכיה, **ג'ימי לוי**.

■ כאשר החי"כים צ'רלי ביטון ושמואל פלאטו־שרון, החליפו את הדחיפות, העיר ח"כ **שלמה הילל** לח"כ **יצ־חק יצחקי**: „אולי במיסגרת תחרויות־הספורט שאתה מארגן לנו, תכניס גם היאבקות חופ־שית לפי שיטת תפוס־כפי־יכולתך."

■ **עירן** בן ה־12, בנו של ח"כ **יחזקאל פדומין**, נבחר כיושב־ראש מועצת התלמידים בבית סיפרו, אמירים, ברמת־השרון. אחרי הבחירה אמר ל־הוריו: „אבא היה פעם סגן של שר־האוצר, ואמא (**שושנה**) נבחרה כסגן־נשיא לישכת־ה־מבקרים־הפנימיים. רק אני הצ־לחתי להיות נשיא שלם!"

■ בדיון בוועדת־הכספים בדבר העלאת משכורות השרים והמנכ"לים, הוצע ששר יקבל 100 אלף לירות לחודש. העיר חודש. הגיב על כך ח"כ **אברהם הם מלמד**: „מה איתך, עדי? הרי אתם תהיו שרים בממש־לה הבאה! תסכים לפער גדול יותר."

■ בסיור של הוועדה ב־שדות־ההתעופה שבונים האמ־ריקאים בנגב, דובר על קיצוץ התקציב, שהוא 653 מיליון לירות. אמר ח"כ אמוראי: „התקציב הזה מזכיר לי את פח השמן של חנוכה. מקצצים ומקצצים, ותמיד נשאר אותו מיספר." העיר על כך ח"כ מל־מד: „אם תבחין היטב, תראה שבגימטריה 653 זה תרנ"ג, וכאשר אתה מחליף את האו־תיות, יוצא לך תגרן. שר־האוצר **יגאל הורביץ** מת־מקח כתגרן. אך זה תמיד נשאר בגודל של תרנ"ג."

■ כאשר נציג המושבים על כך ח"כ **שלמה זורע**, שזה גידול של יותר מ־100% במשכורות השרים, המקבלים כיום כ־45 אלף לירות. „אני לא מציע שיהיה כאן פער כמו במדינות מתקדמות, שבהן ראש־הממשלה מקבל פי שיבעה מנהג־אוטובוס. אך אני מציע פער קטן יותר."

■ ח"כ **עדי אמוראי**, מאנשי המערך, הציע ששר יקבל רק 70 אלף לירות ב־התיישב בעתלית ורכש שם אדמות לחקלאות!"

■ צלם הצהרון מעריב, **רחמים ישראלי**, הוזדרז ו־נסע לירושלים כדי לצלם את ראש־הממשלה מנחם בגין ב־חדרו בבית־החולים הדסה. אחרי שעשה כן והיה היחידי שהצ־ליח, מיהר לחזור למערכת עיתונו, כדי לפתח את התמו־נות. אך בדרך קרתה לו תאו־נתדרכים קשה, וכרגע הוא מאושפז בעצמו בבית־החולים הדסה בירושלים, לא רחוק מ־ראש־הממשלה.

■ הפיזמונאי **דידי מנוסי** טוען כי לרופאו של ראש־הממשלה, הפרופסור **מרווין גוטסמן**, יש בעיה רצינית: את מי להציל קודם — את מנחם בגין או את המדינה.

ג'ימס גראנט (מימין) ראש אירגון יונצ"ף, נפרד מרעיית הנשיא, אופירה נבון, באמרו לג'יי סמית (במרכז), שאף הוא איש יוניצ"ף, כי „לישראל יש נשק סודי — אופירה נבון." עם תום שיחות העבודה שהיו לה באמריקה, חזרה אופירה ארצה.

ויאל ששון ספר הצמרת האמריקאי, שנמצא עתה בביקור בישראל, הגיע למועדון החאן הירושלמי כדי לחזות בהופעתה של הזמרת יפה ירקוני.

דיינה שור הזמרת והמנחה האמריקאית, שהגיעה ארצה לביקור, היתה אורחת־הכבוד במועדון החאן בירושלים, בעת הופעתה של הזמרת יפה ירקוני. יפה העניקה לדיינה שי — מדליון זהב, ודיינה הבטיחה לשמור עליו במקום בטוח בביתה שבהוליווד.

„מחנה אלון" התלבש על התערוכה של בן אלון

„אבא שלי היה צריך להיות ב־פתיחת התערוכה שלי," אמר יפתח אלון, בנו הבכור בן ה־32 של מפקד הפלמ"ח, המנוח יגאל אלון. אביו אמנם לא היה שם, אך אמו, רות, לא משה מן הגלריה אף לר־גע. היא הגיעה עם בנה הצייר בשעות הבוקר המוקדמות, היישר מקיבוץ גינוסר, ולגה בבית בנה בתל־אביב. למקום הגיעו גם מו־קירי זכרו של האב יגאל, כדי לצפות בעבודותיו של יפתח. „אר־בע שנים אני עובד על התערוכה הזו," הסביר הצייר. „יש לי כאן

יפתח אלון הצייר בפתיחת תערוכתו, בגלריה „13 וחצי" ביפו. מימין אמו, רות, ובאמצע לאה ויצחק רבין, שבאו לבקר בתערוכה. סיפרו של יגאל אלון המנוח, „בית אבי", שיצא השבוע לשוק במהדורה חדשה, נמכר במקום. רבין רכש מיד את אחד העותקים של הספר ואשתו קנתה את אחת התמונות. יפתח קיבל בחיוך את האורחים שהגיעו לפתיחה, ביניהם מקורבי אביו.

יצחק רבין הרכיב את מישקפיו לצורך התבוננות בתמונות התלויות על הקיר. משמאל: התמונה שאותה קנתה לאה רבין, לפי המלצת בעלה. היא שילמה עבורה 4,500 לירות. „אחרי שיצחק אמר שתמונה זו מצאה חן בעיניו, עדיין הייתי זקוקה לייעוץ של חברתי, העיתונאית עליזה וולך, כדי להחליט שבאמת כדאי לקנות אותה," אמרה לאה. יצחק אמר: אני גמרתי לערב זה לתת עצות." תערוכה זאת היא תערוכתו הראשונה של יפתח שלפרנסתו עובד בביטאון חיל האוויר.

מולה כהן מי שהיה מראשי הפלמ"ח, בעת שאלון פיקד עליו, הוא כיום יושב־ראש הוועדה להנצחת זיכרו של יגאל אלון. בתערוכה פגש בלאה רבין והתבדח עימה.

עבודות שעשיתי עוד בעת לימו־די בלונדון."

יפתח, המכונה בפי ידידיו ה־קרובים „יפתי", זכה להפתעה נעימה. כמה חברי קיבוץ גינוסר, שבו נולד, חזרו מטיול בירושלים ועצרו בדרכם ביפו, כדי לראות את עבודותיו.

בין המבקרים במקום היו איש המערך וחבר־כנסת לשעבר, יש־ראל גלילי; ח"כ יצחק רבין ו־רעייתו לאה, וידידים רבים שהיו מקורבים לאביו ונימנו בשעתו על „מחנה אלון".

„אני בכלל לא מתעניין בפולי־טיקה. „העיקר שיאהבו את מה ש־עשיתי, ולא חשוב מי בא," אמר יפתח, נשוי ואב לילד בן שלוש. זו התערוכה הראשונה שלו ועל פי תגובות המבקרים, בוודאי לא האחרונה. יפתח עובד לפרנסתו בביטאון חיל־האוויר. הוא מעצב גראפי ומאייר ספרי־ילדים. כמה מספרי הילדים כתב בעצמו.

„כל העבודות שעשיתי אי־פעם תלויות ברגע זה על הקירות," אמר, בהסבירו מדוע עבודותיו אינן מקשטות את חדר־האוכל בקיבוץ שלו. „רק הספרים שכתבתי ואיי־רתי נמצאים בסופרמרקט של ה־קיבוץ, ליד פחיות השימורים."

גאולה בן־אליעזר בתו של דויד בן־גוריון, באה לתערוכה של יפתח. „יפתי, בוא תראה לי מה יש כאן," פנתה אל הצייר, שליווה אותה בסיורה.

אנשים

מי רוצח את הזקנות בירושלים?

המחלקה לחיסול חשבונות של הביטוח הלאומי

מיכה אולמן (מימין) ומשה גרשוני (משמאל) היו שני הציירים שייצגו את ישראל בביאנלה, שהתקיימה בוונציה לפני כמה שבועות. אולמן בן ה־40 הציג את עבודתו „האשמורת השלישית". זוהי מערכת התגוננות העשויה לפי המתכונת של שוחות אישיות. גרשוני בן ה־44 הציג את עבודתו „אטימה אדומה — תיאטרון", שהיא אולם מלא סדקים שאותם אוטמים. השניים נסעו חודש לפני הפתיחה לוונציה, שם עבדו בשיתוף עם פועלים וונציאניים. אולמן נראה יושב באחת מההתחפרויות שלו, וגרשוני עובד על אחת האטימות. עיתון ורשאי ציין כי הביתן הישראלי היה המעניין ביותר.

■ כאשר שמע ח"כ **מרדכי וירשובסקי** כי בישיבת ה־ממשלה לפני שבועיים נעלם שר־האוצר ייגאל הורביץ, ו־חשבו כי הוא נעלב והסתלק, אך בסך הכל הלך לשירותים.

■ הבדיחה האחרונה של הכתב הפרלמנטרי של על ה־משמר, **יצחק שור**, היא כי נודע מי רצח את שתי הישישות בירושלים: היחידה לחיסול חשבונות של הביטוח הלאומי.

■ בפתיחת ועידת תנועת־המושבים ניטש ויכוח־בחירות בין פרס ו**ירוחם משל** מצד אחד לבין ייגאל הורביץ ו־**אריאל שרון** מהצד השני. קבל נשיא־המדינה, **יצחק נבון**: „רבותי, מה אתם כבר דוחפים ומתעלמים מן הסמכות שלי? בכל מקום מתוקן נהוג שהממשלה באה לנשיא, מתפ־טרת, ואחר כך באה האופוזיציה ונאבקת לרשת את מקומה. אתם עושים הכל בילעדי. אני נעלב שמנהלים את המישחק כאשר אני בחוץ."

■ באותה ועידה סיפר נבון על קבצן שהלך ברחובות ירו־שלים וביקש מאלוהים שיתן לו שטר של 100 לירות. אחרי שלא קיבל, ביקש שטר של 50 לירות. הוא התמקח עם אלוהים, עד אשר הגיע לשטר של 10 לירות, שגם אותו לא קיבל. לבסוף המשיך ללכת ונתקל בעמוד. התבקש לחתום על עצומת אל"ף — אזרחים־למען־פרס — הקוראת להפלת ממשלת־הלי־כוד ולהקמת ממשלת המערך בראשות **שימעון פרס**. אמר תומרקין: „להפיל את ממשלת הליכוד אני מסכים. לתמוך בפרס לראשות הממשלה אני מסכים. אבל למה אתם דוחפים לי את המערך באמצע?"

■ הבדיחה האחרונה של הכתב הפרלמנטרי של על ה־משמר, **יצחק שור**, היא כי נודע מי רצח את שתי הישישות בירושלים: היחידה לחיסול חשבונות של הביטוח הלאומי.

■ בפתיחת ועידת תנועת־המושבים ניטש ויכוח־בחירות בין פרס ו**ירוחם משל** מצד אחד לבין ייגאל הורביץ ו־**אריאל שרון** מהצד השני. קבל נשיא־המדינה, **יצחק נבון**: „רבותי, מה אתם כבר דוחפים ומתעלמים מן הסמכות שלי? בכל מקום מתוקן נהוג שהממשלה באה לנשיא, מתפ־טרת, ואחר כך באה האופוזיציה ונאבקת לרשת את מקומה. אתם עושים הכל בילעדי. אני נעלב שמנהלים את המישחק כאשר אני בחוץ."

■ באותה ועידה סיפר נבון על קבצן שהלך ברחובות ירו־שלים וביקש מאלוהים שיתן לו שטר של 100 לירות. אחרי שלא קיבל, ביקש שטר של 50 לירות. הוא התמקח עם אלוהים, עד אשר הגיע לשטר של 10 לירות, שגם אותו לא קיבל. לבסוף המשיך ללכת ונתקל בעמוד. אמר הקבצן לאלוהים: „כסף אתה לא נותן לי, אבל לדחוף אתה דוחף!"

■ בסיום דברי־הפתיחה ב־וועידה ביקש המנחה מן הקהל להישאר במקומו, עד צאת ה־נשיא. קם הנשיא ושאל: „ומה יקרה אם אני לא אצא?"

■ בסאפרי ברמת־גן נפגשו ראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'יצ'") **להט**, וראש עיריית רמת־גן, הד"ר **ישראל פלד**. כאשר נשאל צ'יצ' מדוע הם נפגשים בספארי, אמר: „קודם כל אנחנו דנים בהעברת גן־החיות מתל־אביב לספארי. ו־שנית, אחרי שהייתי בוועידת הליברלים בכפר־המכביה, וראי־תי שמשעמם שם מאוד, הבטיח לי פלד שיקח אותי למקום יותר מעניין, והביא אותי אותי לכאן." העיר על־כך חבר מוע־צת עיריית רמת־גן, **מולי דור**: „כאן לפחות יודעים כי נחש הוא נחש ואריה הוא אר־יה."

■ בבית־המישפט מספרים, כי מיד כאשר נודע ש**שמעיה אנג'ל**, הנאשם בסחיטת דמי־חסות, שוחרר בערובה של 50 אלף לירות, החלה מרוצה ב־שוק־הכרמל. תוך שעה, מרגע שניתן השופט **יוסף חאג'־יחיא** את ההחלטה על השיח־רור, נאספו בבאסטות של שוק־הכרמל 70 אלף לירות. 50 אלף במזומן הופקדו בקופת בית־המישפט, והיתרה — דמי כיס עבור אנג'ל.

זאב חפץ ראש לישכת־העיתונות (מימין), הגיע למסיבה עמוסת אנשים, כדי לשוחח עם עמיתו, כתב יו־פי־אי, ריצ'ארד גרוס, לקח אותו חפץ לחדר־האמבטיה בדירה שבה נערכה המסיבה. „בגלל המוסיקה הרעשנית לא הצלחתי לשמוע את ריצ'ארד, ורק במיקלחת מצאנו קצת שקט," הסביר חפץ.

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מבצע פרס-קול

מבצע פרסים

שלח 5 אריזות ממוצרי ''עץ הזית''* ותשתתף בהגרלת
מבצע ''פרס קל'' שבו יוגרלו 20 פרסים חדשיים
ממוצרי ''עץ הזית'' בשווי של כ-2,500 ל''י כל אחד.

את האריזות יש לשלוח לעץ הזית ת.ד. 193 פ''ת
(לציין על המעטפה מבצע ''פרס קל'')

בכל בית מוצרי איכות של

עץ הזית

* רשימת המוצרים המשתתפים במבצע:

סבונים: אוליביה, לימור, בלק טבק, לה ולי, קפרי.
משחות שיניים: זברה, קיס מי, תותי דנט.

קרם ידיים: לה ולי, אוליביה.
משחות גלוח: אוליביה, טבק.

אנשים

החיק של נספח־העתונות נפתח במטוס בדרך לקאהיר ועריסה של עופות קפואים נשפכה ממנו

■ עוד מספרים, כי כאשר יצא מהכלא שבו היה עצור זמן ממושך, עשה שמעיה חשבון עם כל הידידים שלא עזרו לו לאשתו היפה, **שרה** („שמולי"), בזמן שהיה במעצר.

■ הסיפור האחרון הוא על חברו **עובדיה דרוזיה**, שנאשם יחד איתו בסחיטת דמי־חסות. כזכור, ברח דרוזיה מבית־הסוהר ללונדון. אולם על פי השמועה הוא מיהר לשלוח משם שליחים לבית־הכלא, כדי להצדיק את מעשיו בפני אנג'ל.

■ הנוסעים במטוס מישראל לקאהיר התפלאו כאשר על המטוס עלה נספח־העיתונות בשגרירות ישראל בקאהיר, **אהרון ברנע**, כשבידו תיק גדול מלא בעופות קפואים. באמצע הטיסה נקרע התיק וכל העופות התפזרו במטוס. כאשר נשאל מדוע הוא לוקח כל־כך הרבה עופות, הסביר כי זה מיועד למזכיר השני בשגרירות האמריקאית בקאהיר, **דני קורצר**, שהוא יהודי שומר כשרות, המתקשה להשיג עופות כשרים בקאהיר. „בכל פעם שאני טס לארץ, מבקש ממני קורצר להביא לו מלאי חדש של עופות קפואים."

■ אשתו של ברנע היא העיתונאית **עמיה ארגמן**, הנמצאת בחודש החמישי להריונה. כתבים זרים בקאהיר הציעו לעמליה סכומי כסף גדולים עבור סיפור בלעדי על לידת הישראלי הראשון בקאהיר. מזכירתו של שגריר ארה"ב, **אלפרד אתרטון**, הציעה לעמליה לקנות זכויות על הספר שלה בדבר הלידה. העיתונאית סירבה עד עתה לכל ההצעות המפתות.

■ הביורוקרטיה בקאהיר עוד יותר מסורבלת מאשר בישראל. בזאת נוכחו עמליה ואהרון ברנע, שקנו מכונית פיאט ריתמו בקאהיר. כאשר בא ברנע לשחרר את המכונית מן המכס, התברר לו כי אינו נמצא ברשימת הדיפלומטים. אחרי בירור שארך כמה ימים, הסתבר כי הרשימה נעשתה בשנת 79', בתקופה שלא היתה כלל שגרירות ישראלית במצריים. אחרי שבוע של ריצות שיחרר ברנע את מכוניתו.

■ גם בעת שחיפש דירה בקאהיר נתקל הזוג ברנע בסירבולי הביורוקרטיה. מלבד מתווכי־דירות רשמיים, יש שם גם מתווכי־דירות היושבים מתחת לעצים ברחובות. בני הזוג, שלא הצליחו למצוא דירה על־ידי המתווכים השונים, נאלצו ללכת מבית לבית ולשאול את שומר הפתח, המכונה „באוואב", אם יש דירה פנויה בבניין. לבסוף מצאו דירה באמצעות הבאוואב, אך כאשר פשטה השמועה על כך, פנו אליהם המתווכים שמתחת לעצים וביקשו לקבל את חלקם במציאת הדירה. „שילמנו כסף לחמישה מתווכים כאלה, עד אשר הצלחנו להיכנס לדירה החדשה שלנו," סיפרה עמליה.

■ השופט **אריה סגלסון** ציין בפסק־דין שנתן השבוע, כי הנאשם מכר את עיסקו וכלל בתוך המוניטין שלו מיתקן שהזרים למיכליות הדלק בחזרה את רוב הכמות שסיפקו לבתים משותפים. הדבר התברר כאשר רואה־חשבון של העסק גילו כי האיש מוכר הרבה יותר דלק מאשר הוא קונה מחברת פז.

■ בעת דיון במעצרו של צעיר בן הכפר טירה שבמשולש, הופיעו בפני השופט **אזרי שטרוזמן** נכבדי הכפר וסיפרו כי נעשתה כבר סולחה בין שתי המישפחות. הם ביקשו לשחרר את בן כפרם. השופט שאל אותם מדוע השתמש הצעיר בסכין של שווארמה. „אם הוא רוצה לריב, שיעשה זאת בידיים," אמר השופט. „ומילבד זה הוא גם מטריד אתכם — תחת לעסוק בענייני המועצה של טירה, אתם מבזבזים זמנכם בבית־המישפט."

■ נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, השופט **בני כהן**, ביקש להוציא את הילדים מתוך אולם המישפטים בעת מישפטה של **מזכה חגג**. היא נאשמת בכך שכאשר ביקשה לרצוח את בעלה, חטפה את בתו מאשה אחרת וכרכה חוט סביב צווארה. הנאשמת הצביעה על ילד כבן עשר ואמרה לשופט: „זהו בני." אבל הנשיא ביקש להוציא גם אותו. „הוא לא צריך להיות מסובך בצרות שלך," אמר למלכה.

■ כאשר האווירה התלהטה במהלך המישפט, והתובעת **ריקי שפנייזר** חקרה ארוכות את הנאשמת, פנה אליה הנשיא ואמר: „גבירתי, זה לא תיק מקצועי, זה תיק של רגש ואני שמח שיש כאן נשים."

■ כאשר טען נאשם בעירעור, שלא הבין כלום מתוכן מישפט־התעבורה שלו, כיוון שהוא עולה חדש מפרס, אמר הנשיא, השופט **בנימין כהן**: „זה ממש מעליב את כל עולי פרס כאשר אומרים דבר כזה. מלבד זאת, אם אני הייתי עולה חדש בפרס, הייתי לומד פרסית."

■ באחד המישפטים הוזמן עד מבית־הסוהר, אך לא הגיע. הנשיא כהן קרא למזכיר הממונה על ההזמנות, **דניאל דניאל**, ואמר: „תברר בבקשה מדוע לא הגיע האיש למישפט. אם זו אשמת נציבות בתי־הסוהר, תצעק עליהם, ואם זו אשמתנו, תעמוד בפינה ותצעק על עצמך."

■ הבלשן **עידו אבינרי** טוען כי שר־הביטחון לשעבר, **עזר וייצמן**, פרש מן הממשלה מפני שלא רצו לתת לו גם את תיק־הבידוחון.

■ הסופר הירושלמי, הרב **אברהם ביק**, שמע על מעשה רע שעשה אחד ממנהיגי הזרחי, לפני יובל שנים והגיב: „הדתיים עשו מהדת מה שרוסיה עשתה מהסוציאליזם."

רונית כספי

הדוגמנית הפגינה כושר ריקוד מעולה בדיסקוטק בנתניה, כשהיא לבושה שימלה שקנתה בצרפת, ששוויה עשרים אלף לירות. „כבר פנו אלי כמה נשים, שהציעו לקנות את השימלה הזו, אך אני לא מוכנה להיפרד ממנה. שילמתי עבורה די כסף."

אריאל לן

בנו בן הארבע של הזמר אושיק לוי וגרושתו איריס, רצה לזנק לבריכת־השחייה באחד מבתי־המלון בנתניה. כשאביו (במרכז עזר לו להתפשט, בא לעזרתו בועז אפלבאום, עוזרו של ח"כ שימעון פרס. „אני רוצה רק את אבא," אמר אריאל לבועז.

מותו של הנסיך

אינני יכולים לסבול פגיעה בילדים. כל ישותנו מתקוממת נגד פשע, שקורבנותיו הם ילד או ילדה.

מדוע, בעצם?

הרי לכאורה אין הבדל בין פשע שבו נקטפים חיין של גבר צעיר, או של אשה בגיל העמידה. זכותם לחיים אינה נופלת מזו של ילד. ובעצם, גם חייל בן 18, הנשלח לקרב, זכאי לחיות ככל יצור אנושי אחר.

ובכל זאת, גורלו של ילד צובט את לבנו, מביא אותנו להזיל דימעה נסתרת בבית־קולנוע, מעורר בנו התרגשות עמוקה.

יאמרו: זה טבעי. פשע נגד ילד מקומם אותנו, מפני שהילד הוא חסר־ישע, חסר־מגן.

גם בכך אין תשובה מלאה. אשה, קורבן של רצח, גם היא חסרת־ישע. והנה, רבים מוכנים למחול בנקל לרוצח־אשה, למען כבוד המישפחה, למשל, אך מוכנים להרוג — אם לא לעונת עד מוות — רוצח־ילד.

נדמה לי שכאן פועלים אינסטינקטים עמוקים מאוד של המין האנושי, דחפים תת־הכרתיים שניטעו בנו לפני מיליוני שנים. מטרתם ברורה: הם באים לשמור על קיום המין האנושי, על־ידי הבטחת חייהם של הילדים בגיל שבו הם פגיעים ביותר.

גם זה אינו מובן מאליו. כל בעלי־החיים מצויידים באינסטינקטים שנועדו לשמור על קיום הגזע. אך לא אצל כל בעלי־החיים הם פועלים על פי שיטה דומה.

חתול־בית נוהג כבני־אדם. האם לא תיגע באוכל, לפני שגוריה הרכים גמרו לאכול. היא תגן על גוריה בחירוף־נפש. ראיתי פעם כיצד זונקת חתולה לעבר כלב־ציד ענקי ושורטת את פניו, כדי להגן על גוריה שהיו חבויים בין שיחים. (הכלב ברח כל עוד נפשו בו).

אך קרוב־מישפחתו של חתול־הבית, האריה, נוהג בדרך הפוכה. כאשר מישפחת האריה צדה חיה, אוכל אבי־המישפחה לבדו עד ישובר את רעבונו. אחר־כך ניגשות אל הפגר כל הלביאות הבוגרות, ואוכלות גם הן. רק לאחר־מכן מגיע תורם של הגורים — אם עוד נותר מזון. אחוז גדול של גורי־האריות מתים מרעב בגיל הרך.

נראה כי גם שיטה זו פועלת, שהרי גזע האריות חי וקיים. למרות האנוכיות של ההורים, נשארים די גורים כדי לאכלס את השטח העומד לרשותם.

המין האנושי מעניק עדיפות עליונה לילדים. על כן הוא מזדעזע עד למעמקי נפשו כאשר נרצחים ילדים. בהיסטוריה הברית, שהיא עשירה למדי בפשעים מכל הסוגים, נרשמה באותיות־רבתי פרשת רציחתם של שני הנסיכים הקטנים, אדוארד וריצ׳ארד ב״מיגדל״ של לונדון ב־1483, בידי דודם הרשע, המלך ריצ׳ארד ה־3. ואילו הגרמנים, שגם בתולדותיהם אין מחסור בפשעים, מוכנים עד היום להזיל דימעה חרישית על רצח הנער קונראדין לבית הוהנשטאופן, ״מלך ירושלים וסיציליה״, שהוצא להורג בידי שארל לבית אנז׳ו בשנת 1268, והוא בן 16.

הילד אורון אכן ״איחד את העם״. הוא עורר בו רגשות עמוקים, אחד הרגשות העמוקים ביותר של המין האנושי.

האישיות השמרנית

אמנון גולדנברג נראה לי תמיד כאדם חכם מאוד וסימפאתי מאוד. שמחתי כאשר נודע שהוא עומד להתמנות כשר־המישפטים, מטעם המיפלגה הליברלית. כאשר התבטל המינוי ברגע האחרון והתפקיד נמסר לשמואל תמיר, היה צערי כפול. היה נדמה לי שהוא אחד משלושת האמנונים המישפטיים — לצד אמנון רובינשטיין ואמנון זיכרוני — הראויים לתפקיד זה.

תמהתי כאשר הסתבר כי גולדנברג, איש חדרה, היה הרוח החיה באותה ועדה אומללה, שנתבקשה לחקור כיצד להגן על צינעת־הפרט של האדם הישראלי, ושהוציאה מתחת ידיה את הטיוטה הראשונה של חוק־הגנת־הפרטיות — חוק קיצוני, בלתי־מאוזן וקצת משוגע. גולדנברג לא הסתפק בכך. כאשר העז אחד מחברי הוועדה, המישפטן גבריאל קלינג, לחבר דעת־מיעוט ולהציע להעניק לעיתונות הישראלית את אותן הזכויות שיש לעיתונות בארצות־הברית, חיבר גולדנברג חוות־דעת נוספת, שנועדה לבטל רעיון זו מכל וכל.

שאלתי את ידידיו ומוקיריו מה מריץ אותו. ״הוא אדם נהדר,״ אמרו לי, ״בחור־חמד. אבל יש לו השקפות שמרניות קיצוניות. אין מה לעשות.״

גולדנברג

לא היתה לגולדנברג כל סיבה לפקפק במידת־האחריות של העיתונות. פעם בא אלי הביתה בחצות־לילה, בלוויית פסיכיאטר. העולם הזה חקר אז שמועה שאמרה כי אישיות צבורית חשובה לקתה במחלת נפש. גולדנברג ביקש לגנוז את הכתבה משעמים הומאניטריים, והפסיכיאטר הסביר כי הפירסום עלול לגרום להתאבדות אותה אישיות. הסכמתי לוותר על סקופ, שהיה סנסציה.

לאחרונה, כאשר שלף שמואל תמיר את הצעת־החוק ההיא מן המגירה והפך אותה לדיגלו האישי, כשהוא יוצא כמו ג׳ורג׳ הקדוש להרוג את הדרקון הנורא ששמו עיתונות, התייצב גולדנברג לימינו. הוא גייס את כל לישכת עורכי־הדין, שהוא עומד עתה בראשה, כדי לסייע לאיש שתפס את מקומו.

כל זה נראה לי כסטייה מצערת. אך איש מאיתנו אינו מושלם, ולכל אחד יש פה ושם ג׳וק בראש.

אך בשבוע שעבר הצליח גולדנברג להדהים אותי באמת. זה היה למחרת גילוי גופתו של אורון ירדן. גולדנברג היה הראשון שיצא בתביעה להנהיג עונש־מוות לחוטפי־ילדים.

כאשר פוליטיקאי מפרסם דרישה כזאת ברגע כזה, כדי להשיג כותרות ולעשות הון פוליטי מאסונם של

הורים אומללים, זה מבחיל. אבל גולדנברג אינו פוליטיקאי, ואני משוכנע כי לא ביקש להשיג דבר. אני נאלץ להסיק בצער כי פעל מתוך דחף אמיתי.

רגש־הנקמה הוא רגש אנושי טיבעי. כאשר אנו עומדים מול פשע בזוי, התגובה האינסטינקטיבית של כל אדם נורמלי היא בנוסח ״צריכים להרוג אותו, את המנוול הזה!״

אבל הקדוש־ברוך־הוא (או הטבע) צייד אותנו במידה של הגיון, כדי שנתגבר על הדחף הראשון ונשקול דברים בדיעה צלולה. איש תרבותי כמו אמנון גולדנברג יודע, בלי ספק, כי המחקרים המדעיים הוכיחו בעליל שעונש־המוות אינו מרתיע, ובוודאי לא פסיכופאטים מסוגו של החשוד־בחטיפה. בארצות שבהן בוטל עונש־המוות, לא התרבו הפשעים. הוא גם יודע, בלי ספק, כי ביטול עונש־המוות ברוב ארצות־התרבות אינו נובע רק משיקולים מוסריים עמוקים, אלא גם מן הידיעה כי רצח בשם החוק מגביר את אווירת האלימות בחברה, ובסופו של דבר מגדיל את מיספר מיקרי־הרצח.

בכל זאת התפרץ גולדנברג ופירסם קריאת־נקם זו, כאחד האדם בשוק. איכשהו, אין זה מסתדר לי עם תמונתו של גולדנברג הנבון, האהוד והשקול שאני מכירו.

המסקנה? בני־אדם הם יצורים מורכבים יותר מכפי שהם נראים.

ואולי יש מסקנה נוספת: מיבנה האישיות השמרנית אינו תלוי בשכל, אלא במרכיבים אחרים, המכתיבים לו את גישתו לנושאים כה שונים־לכאורה כמו עונש־המוות, חופש־העיתונות, מדיניות־חוץ ואופנת־נשים.

פרקליטי הפינוי

שמעתי השבוע הלצה על פעילות אחרת של אמנון גולדנברג.

הוא האיש המייצג את מרבית תושבי חבל ימית, המצפים לתשלום פיצויים עבור פינויים הצפוי. הסכום יגיע למיליארדים, ונמסר כי שכר טירחתם של עורכי־הדין, נציגי המתנחלים, יגיע ל־170 מיליון לירות.

אמר לי ידיד: אין ברירה, לא נוכל לוותר על הגדה המערבית. מדינת־ישראל פשוט לא תוכל להרשות לעצמה את שכר־טירחת עורכי־הדין שייצגו את המתנחלים שם, בבוא היום לפנותם.

ג׳ינג׳ית בלבן

תמר גולן שעל המירקע היתה תמר גולן האמיתית — אף כי בצילום של שחור־לבן אי־אפשר היה להבחין בשערותיה האדומות הלוהטות, שהן חלק מאישיותה. אך לא היתה זאת תמר גולן כולה.

תמר היא דמות ישראלית נדירה. בת זו של הר־הכרמל היתה מתאימה הרבה יותר להיות אחת מאותן נשים אנגליות, שהקימו תחנות־מיסיון במעבה הג׳ונגל האפריקאי, או בתי־חולים למצורעים במחוז נידה בסין. היא מיסיונרית אמיתית, אחת המשלבת את ההרפתקה עם המעשה הטוב.

הכרתי אותה באמצע שנות ה־50׳, כשהיתה קיבוצנית קית צעירה, מזכירתו של שימעון אבידן, המח״ש שלי בגבעתי, שניהל אז את ענייני־הביטחון של הקיבוץ הארצי (בתקופה שבה חשד איסר הראל בקיום מחתרת מודיעינית של מפ״ם ב־צה״ל.) היא הזמינה אותנו לבוא לקיבוץ שלה, להב. בתקופה ההיא קרא דויד בן גוריון לכל המדינה ל־היחלץ לעזרת ישובי־הספר, וכל מערכת העולם הזה יצאה לשבוע של עבודה. בחרנו בקיבוץ להב ובילינו שם כמה ימים נהדרים, תוך עבודה ועריכת כתבה גדוי־לה. מאחר שאני אוהב חיות, הפכתי בוקר — אחד שרוכב על סוסים ו־משוחח עם פרות.

גוהן

בעלה של תמר היה אבי־הו, צעיר שקט ומקסים מ־הקריות, גון־קונפורמיסט אמיתי. מה יכול גון־קונפורמיסט לעשות בקיבוץ אדוק של השומר הצעיר? הוא יכול להצביע בעד מפא״י. אחרי ויכוחים לוהטים עזבו השניים את הקיבוץ, לימדו זמן־מה בכפר־גלים, ואז נשלחו בשליחות לאתיופיה (אז קראו לה חבש).

המיפנה הטראגי בא שם. אביהו נהרג, הרחק־הרחק מכל ישוב, בתאונת־דרכים מוזרה. הוא נפח את נישמתו בחיק אשתו, שהובילה אותו לבית־חולים רחוק. מאחר שלא רצתה ללבוש שחורים, היא לובשת מאז לבנים. היא הפכה ״האשה בלבן״ — שיער אדום, שימלה לבנה, דיו ירוקה, תמיד.

קשה לי להתייחס אליה כאל עיתונאית. היא מיסיונרית המטיפה לעקרונות, פעילה, כובשת, אוהבת. ביגלל עקרונותיה, לא חצתה מאז מילחמת ששת־הימים את הקו הירוק. אהבתה נתונה לאפריקה ולאפריקאים. פעילותה היא קשירת־קשרים.

פגשתיה כמה פעמים בקאהיר, בפאריס, במקומות שונים ומשונים. בכל מקום היא מכירה את כולם, מפגישה א׳ עם ב׳, מעוררת תשומת־לב ומחלוקת, פעילה באופן אינטנסיבי, מדברת באופן אינטנסיבי. נדמה שכלל אינה יודעת מה זאת רגיעה. לפעמים נדמה ששעורותיה האדומות אינן אלא הלהבות של אש פנימית.

אני אוהב אנשים מעורבים. קשה להיות יותר מעורב מאשר תמר גולן.

האיש מטבריה

המכונית שלי יצאה לכמה ימים מכלל שימוש. בחוזרי מן הכנסת לשפלה, מצאתי טרמפ במכוניתו של יצחק יצחקי.

יצחקי התמרמר על ידיעה שפורסמה עליו, באותו בוקר, באחד הצהרונים. שנינו לא ידענו עדיין כי גם בגיליון העולם הזה, שהופיע באותו בוקר, נכתבו עליו כמה מלים בלתי־מלבבות.

דרכו של יצחקי אל הכנסת היתה מוזרה, כדרכם של רבים שהגיעו איכשהו במיקרה אל הכנסת התשיעית, והנמצאים בה עתה כנשמות תועות.

הוא היה מס׳ 2 ברשימתו של אריק שרון. לא היתה זאת הצהרה מדינית. באותו שלב סברו רבים כי אריק מתכוון להקים מעין רשימה של רפורמה, ליברלית ב־מהותה, אפילו קצת־קצת שמאלנית. ולראייה: ה־מיפלגה זכתה בשמה מידי עמוס קינן, שהשאיל לה את שמה של בתו שלומ־ציון.

יצחקי

בכנסת הוא איש סימ־פאטי. הוא עוסק בהרבה דברים טובים כמו הספורט בבניין הכנסת. אין הוא מתיימר לייצג דיעות בעני־יינים שברומו של עולם, כמו מילחמה ושלום ומדי־נה פלסטינית. הוא החליט להתרכז כולו בכמה עניי־נים חיוביים. כך, בעקשנות של בולדוג, הוא משתדל להעביר בכנסת כמה חוקים הנוגעים לילדים מקופחים ומוכי־גורל.

מדוע נשאר איש־טבריה זה, מורה ומנהל בית־ספר בעבר, בליכוד? מדוע אינו פורש, כאשר הוא רואה מה טיבו של הליכוד, שהוא נזדמן אליו במיקרה? טענתו של יצחקי: רק בעזרת הליכוד אני יכול להעביר את החוקים שיזמתי. מה אעשה בסיעה קטנה?

מכיוון שהוא באמת אינו מתיימר להציל את מדינת־ישראל, כמו כמה ממוכרי־הקולות בכנסת, והדברים שהוא עוסק בהם באמת חשובים — אני מוחל לו על הצבעתו נגד פיזור הכנסת.

הנדון:

חלום־הבלהות

מאזן האימה

ה יה לי חלום־בלהות.

ראיתי בו את אלוף־מישנה מועמר קד'אפי יושב באוהל המישפחתי שלו ליד בנגאזי, מוקף ביועציו הקרובים ביותר. הוא הביט מהורהר בשמש השוקעת. זה היה בשבוע הראשון של מאי, 1984.

„הגיעה העת," אמר, כימעט בלחש. „יש לנו פצצה גרעינית." הוא לא גילה אם השיג אותה מעיראק או מפאקיסטאן, וכמה זה עלה לו.

„מה נעשה בה?" שאל אחד היועצים. „האם זה לא ברור כשמש?" השיב

מועמר קד'אפי
האחד ביוני —

קד'אפי בלהט, „מזה שנים אני ממתין לרגע הזה! הרגשתי תמיד שאללה מסר לי את השילטון בארץ זאת, מפני שייעד לי את התפקיד שכל המנהיגים הערביים רכי־הלבב אינם מסוגלים למלאו. מישהו מוכרח לקבל על עצמו את האחריות למעשה ההיסטורי, שיירשם באותיות של אש בתולדות האומה הערבית!"

הושלך הס באוהל. „גם לאוייב הציוני יש פצצה גרעינית," אמר לבסוף, בהיסוס־מה, היועץ הבכיר. „הם יכולים להשמיד את קאהיר ודמשק, את בגדאד ואת בארות־הנפט. העולם הערבי יהפוך לבית־קברות."

עיניו של קד'אפי הבריקו. „גם אם המרחב כולו יעלה באש, זוהי משימתנו הקדושה!" קרא. „האי־מה הערבית תחיה! היא תבנה על החורבות! היא תקום לתחיה, כשהיא מטוהרת מן החרפה! אבל לאוייב הציוני לא תהיה תקומה!"

ובקול שקט הסביר את התוכנית.

„זאת תהיה הפתעה מוחלטת. מטוס יחידי ישא את הפצצה. הוא יגמיך טוס מעל לים. הנ"מ הציוני לא יגלה אותו עד שזה יהיה מאוחר מדי. המטוס יפיל את עצמו במרכז תל־אביב, וישמיד את מרכז האוכלוסיה הציונית. לא יישאר ממנו שריד וזכר." „מתי?" שאל ראש־הממשלה, בדממה דקה.

„החלטתי," אמר קד'אפי. זה יהיה באחד ביוני, בשעה אפס־שש־אפס־אפס."

„ומי יהיה הטייס?" שאל מפקד חיל־האוויר.

עיניו של קד'אפי הבהיקו בחתי־דהבות קדושה. „אני!" אמר.

■ ■ ■

ה תעוררתי מן החלום, אחוז פלצות. עברו כמה דקות עד שהצלחתי להירדם מחדש.

מייד התחיל חלום חדש.

ראיתי את ראש ממשלת־ישראל, אריאל שרון, יושב בפתח הווילה שלו בחוותו. מולו ישב גבר ממושקף, יועצו לתפקידים מיוחדים. היה זה דני חסון, שהכל הכירוהו בכינוי „דני המריח". הכינוי דבק בו בימי הפלמ"ח, כאשר נסוג באחת הפעולות מבעד לציניורות־הביוב.

זה היה בשבוע הראשון של מאי, 1984.

„אנחנו צריכים לגמור את זה בינינו," אמר ראש־הממשלה. „הממשלה שלי מור־כבת מתבוסתנים, אנשי גיס־חמישי, סוכני אש"ף. אנשי גוש־אמונים הם נמושות, וגם גאולה כהן. כל מילה שאומרים להם דולפת עוד לפני שהיא יוצאת מן הפה. האחריות היא כולה עלי. אני אחליט, כמו שהחלטתי..."

כאן באה רשימה ארוכה של החלטות מימי היחידה 101, פעולות התגמול, שלוש מילחמות, הטרור הנגדי בעזה, הקמת הליכוד ופירוק הליכוד.

„מה אתה מתכנן?" העז דני המריח לשאול, לבסוף.

„בעיראק ובלוב יש פצצות גרעיניות. אבל הם לא יודעים מה לעשות בהן. אנחנו נקדים אותם. הקם להרגך השכם להורגו. זוהי הציונות האמיתית."

„אבל איך?" שאל היועץ.

הטיק העצבני באפו של ראש־הממשלה גבר. „אנחנו נחסל במכה אחת את כל מרכזי העוצם הער־בי. במכה אחת, תוך שניות, ייעל־מו קאהיר ודמשק, בגדאד וטרי־פולי מן המפה."

דני המריח נדהם. „האם ניתן להפעיל את חיל־האוויר בצורה כזאת, בסודיות מוחלטת? לא תהיינה בעיות?"

„איזה חיל־אוויר!" אמר אריק. „אל תחשוב במושגים שיגרתיים. אני אדם לא־שיגרתי, ובשביל זה אני ראש־הממשלה, ולא אף אחד מן המטומטמים ההם. הפצצות תהיינה בצורת מיזוודות. אנחנו נחדיר אותן באמצעות סוכנים זרים לבתי־מלון במרכזי ארבע הערים. כל מנגנוני־ההפעלה יהיו מופעלים מראש. לשעת־אפס אחת."

„מתי?" שאל דני.

„כמה זמן דרוש לך כדי להחדיר את המיזוודות בביטחון מוחלט ליעדים אלה?"

דני הירהר כמה שניות. „שלושה שבועות צריכים להספיק."

„ובכן," סיכם אריק, והחיוך חשף את שיניו, „אני מחליט: חי־אחד ביוני. המנגנונים יכוונו לי שעה אפס־ששי־אפס־אפס."

■ ■ ■

ס וף החלומות, חזרה למציאות. **העידן הגרעיני מקיש על שער המרחב, אם לא חדר כבר בשקט פנימה.**

לפחות מדינה ערבית אחת — עיראק — מתקרבת בצעדי־ענק לפוטנציאל גרעיני צבאי. מעשי החבלה וההרג, שביצעו „אלמונים", יכולים לעכב תהליך זה ולהאר־חיק את היום, אך אין הם יכולים לעצור את התהליך עצמו. נראה כי מעצמה מוס־למית אחת, פאקיסתאן, קרובה אף היא ליעד זה, ואין כל ביטחון כי פצצה זו לא תגיע למדינה כמו לוב, היכולה לשלם ביד נדיבה.

העמדה הישראלית הרשמית היא, מזה 20 שנה, כי „יש לישראל פוטנציאל גרעיני, שהיתה מחייבת אותה לקבל על ניס נשק גרעיני למרחב."

עמדה יפה ומכובדת. אלא שאין אנשים רבים בעולם המאמינים בה. מומחים זרים משוכנעים כי ישראל הצטיידה מזמן בנשק גר־עיני, לכל מיקרה שלא יבוא.

ביניהם סירבה ישראל בעקשנות לחתום על האמנה הבינלאומית לאי־הפצת נשק גרעיני שהיתה מחייבת אותה לקבל על עצמה פיקוח בינלאומי חמור.

העידן הגרעיני מתקרב בצעדי־ענק. רק שרותי־ביון משוכללים יכולים לקבוע את התאריך הסביר. אך נדמה לי שאם נקבתי בשנת 1984, אין זו הערכה מופרכת לחלו־טין.

■ ■ ■

ה רבה אנשים טובים יגיבו על כך באימרה „ברוך השם!"

אם יהיו פצצות גרעיניות בידי שני הצדדים במרחב, כך הם סבו־רים, ייווצר פוקיפוף גם אצלנו הי־מצב האיריאלי של „מאזן האימה".

מצב כזה קיים מזה דור בין שתי מעצמות־העל — ארצות־הברית וברית־המועצות — והוא לבדו מנע עד כה את פרוץ מילחמת־העולם השלישית והאחרונה.

„מאזן האימה" פירושו שכל צד יודע כי בידי הצד השני נשק גרעיני, וכי נשק זה מוסתר ומוגן עד כדי כך שאי־אפשר לחסלו במכה אחת. משמע שגם מכת־פתע אינה מבטיחה ניצחון לצד התוקף, מפני שהצד המוכה יוכל להחזיר מנה אחת אפיים. מכיוון ששום מדינאי, שאינו מטורף לגמרי, אינו מוכן לסכן את עצם הקיום הפיסי של עמו וארצו, מונע מצב של הלכי־רוח הרפתקניים. ההנחה היא ש־במעצמה גדולה אין שום מטורף יכול להגיע אל עמדת־האחריות העליונה.

אין כל הוכחה לכך שתיאוריה זו היא נכונה לאורך־ימים. ייפחות מדינה תרבותית חשובה אחת התמסרה במאה ה־20 למטורף, צייר כושל בשם אדולף היטלר.

יתר על כן, מאזן־האימה עצמו תלוי על בלימה. אם תשיג אחת משתי המעצמות יתרון מכריע כלשהו — למשל, בכושר למנוע חדירת טילים זרים למרחב שלה, או ביכולת ליירט ולהשמיד טילים בחלל החיצון — עשוי כל החשבון להשתנות לפתע. הפרת מאזן־האימה עלולה אז לפתות את הצד בעל־היתרון להשתמש בו מייד, לפני שהמאזן יחזור לקדמותו.

על כל פנים, מאזן־האימה החזיק מעמד במשך שלושים שנה, וזה טוב. אם יהיה למין האנושי מזל, יחזיק מעמד עוד שלו־שים שנה. דור שלם נוסף יוכל לחיות.

השאלה היא: האם התיאוריה של מאזן־האימה נכונה גם לגבי הסיכסוך הישראלי־ערבי?

■ ■ ■

ר ק אדם חסר־אחריות ישיב על כך בחיוב מוחלט, בלא עיירעור והירהור. רוב המנהיגים בעולם הערבי הם אנשים אחראיים. גם אותם הנראים מרחוק כקנאים קיצוניים מתגלים, לא פעם, בהיכרות מקרוב, כאנשים מפוכחים, מתונים ומצי־אותיים. ראינו זאת כאשר למדנו להכיר מקרוב את אנוור אל־סאדאת, אשר מנחם בגין קרא לו פעם בשם „רודן מצרי צמא־דם". אישים זרים התרשמו כך גם מחאפז אל־אסד, מיאסר־עראפאת ומשליטיה הנו־כחיים של עיראק.

אך האם אפשר לסמוך על כך לאורך ימים? האם מותר לבנות על כך תורה של ביטחון לאומי?

מועמר קד'אפי הוא, לכל הדיעות, אדם מסוג אחר לגמרי. יש אומרים שהוא מטורף, יש אומרים שהוא ילדותי, אך איש לא היה מפקיד בידיו בלב קל פצצה גרעינית קטנה. ובמקום שצמח קד'אפי אחד, יכול לצמוח מחר גם קד'אפי שני.

אנחנו בטוחים, כמובן, כי אצלנו „זה לא יכול לקרות". מנהיג משוגע אצלנו? במיבצר היחידי של הדמוקרטיה במיזרח התיכון? אי־אפשר! אי־אפשר.

למרבה הצער, מתרוצצים כיום על הבמה שלנו כמה וכמה אנשים אשר זרים יכולים להתפתות לקרוא להם בשמות כמו „קנאים" ו„מטורפים". ישנו דוקטור סטרייגלאב הישראלי, הפרופסור יובל נאמן. יש אריק שרון, מיודענו. האיש הנכון, ברגע הנכון, יוכל להשיג בלי קושי ברכה אלוהית מידי הרב שלמה גורן, וגם חוות־דעת מוסמכת מטעם הדוקטור ישראל אלדד כי הטלת פצצה היא מיצווה מהתורה, המגלמת את מהות המוסר היהודי. וביכלל, מה אפשר לדרוש מאיתנו אחרי מה שהגויים עשו לנו בשואה?

יש אומרים כי בשום פנים אופן לא יתכן שילטון כזה בישראל. הלוואי והייתי בטוח בכך. אחרי

אריק שרון
— שעה אפס־שש־אפס־אפס

שנתיים של השילטון המחודש של המערך, הנראה כפי שהוא נראה, הכל עלול להיות אפשרי.

■ ■ ■

א ני כותב את הדברים כדי להפחיד או להבהיל.

אני כותב אותם כדי לשים את הדגש על גורם אחד: הזמן.

הדיעה המקובלת בישראל היא שכדאי לדחות את הכל, לשחק מישחקי־אוטונומיה, להרוויח זמן. אם נחזיק מעמד די זמן, או שהפריץ ימות, או שהסוס ימות.

תיאוריה זו לא היתה נכונה אף פעם. אך עכשיו היא הופכת מסוכנת יותר מתמיד.

הג'ין הגרעיני יוצא מן הבקבוק, והוא משנה באופן מוחלט את בעיית־הזמן.

כאשר השד הגרעיני יפתוכב כי מרחב, עזובה הבריחה הישנה לז'כות בסוף חדש: גם הפריץ ימות, גם הסוס ימות — וגם אנחנו נמות. כולנו ביחד, בזבנג אחד גדול.

איני יודע כמה זמן נותר לנו, עד ש־ייווצר מצב־האימה. שנתיים? שלוש? ארבע?

דבר אחד ברור לי: אם אנחנו עם שפוי, עם חפץ־חיים, עם שאינו מוכן לשחק פוקר בעצם קיומו — מוטב כי נשנה את כל גישתנו אל השלום, אל מחירי והדרכים להשגתו המהירה.

אחת הצרות הגדולות של המין האנושי היא אי־יכולתו של האדם לשנות במהירות את הרגלי־המחשבה שלו, כאשר נוצר מצב חדש, שאינו רגיל לו. זה קרה לנו בשואה. זה קרה לנו, בזעיר אנפין, ערב יום־הכיפורים.

זה עלול לקרות לנו עכשיו, מול פני הסכנה הגדולה ביותר שעמדה אי־פעם לפני היישוב העברי החדש בארץ־ישראל.

אולי זה בגלל הגארלי שלי?

טסנוע גארלי "ויפ 2" – נוחות ובטיחות על 2 גלגלים ובשלל צבעים – 2 הילוכים אוטומטיים, 4 בולמי זעזועים טלסקופיים ומערכת בלימה משוכללת ובטוחה; והעיקר – צריכת דלק של כ־50 קילומטר לליטר! טסנוע גארלי "ויפ 2" – כמה טוב שהוא שלך.

הרישוי מגיל 16 ומעלה

בואו לאחד הסוכנים והמוסכים המורשים בכל רחבי הארץ.

אני לא יודעת למה כולם מסתכלים עלי...

רק 60% במזומן והטסנוע שלך

6 תשלומים חודשיים לא צמודים בתנאים מיוחדים

טסנוע גארלי-זה יפה, זה חזק וזה שלך

יבואן בלעדי ומוסך מרכזי: חדץ מרכז רכב וציוד בע"מ **אזור התעשיה, ק. ביאליק, ת.ד. 7175, חיפה, טל. 731291**

רשימת סוכנים ומוסכים: חיפה : "אופן", ש. קרביץ, הרצל 92, טל' 04-664885; חיון את מזור, רח' ת"א 5, טל. 04-537484. מוסך יאב, רח' אלנבי 44, טל. 04-521813, **תל־אביב :** קל־נע, דרך פתח תקוה 27, טל. 03-612310. **חולון :** רונקו, רח' סוקולוב 67, טל. 03-845743. **ירושלים :** נתן אינגנדר, תלפיות (מול משרד הרישוי), טל' 02-713748. **באר־שבע :** מוסך מלכה, בני עין חרוד 65, טל. 057-31614, מוטו כל, טרומפלדור 84, טל. 057-76388, החלק, דרך חברון 7, טל. 057-36663. **אשקלון :** סוכנות אופניים אפנועים אמיר, ככר העצמאות 107, טל. 051-23183. **רחובות,** סוכנות ראשית הדרום, הרצל 138, טל. 054-52074. **ראשון לציון :** רוזנבאום, רוטשילד, טל. 03-941634. **רמלה :** מוסך חדד, הרצל 112. **הוד השרון :** מוסך דאום, דרך השרון 35, טל. 052-24295. **פתח־תקוה :** מוסך אלמוג, רח' סטרומה, טל. 03-913635. **נתניה :** שמעון וייס, הרצל 38, טל. 053-22697. **חדרה :** שירותי וספה שומרון, הנשיא 42, טל. 063-22670. **עפולה :** רכב העמק בע"מ, ליד הדואר המרכזי, טל. 065-22666. מוסך הקטנוע, איזור התעשיה, טל. 065-91194. **טבריה :** מוסך אשר כהן, רח' כנרת, טל. 067-20830. **נהריה :** מוסך הקטנוע, איזור התעשיה, טל. 04-923616. וולפוביץ, הרצל 63, טל. 04-920543. **ק. שמונה :** בית ספר לנהיגה במרוד, טל. 067-35359. **אילת :** מוסך האופנוע, אזור התעשיה, טל. 059-73408. כחו כן בכל בו שלום ת"א

אימפקט

הגיע!
ונמצא במכירה
PENTHOUSE

גליון חודש יולי 80'
★ Pet of the Year Play-Off.

הפצה בלעדית סטימצקי

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי, 15.7.80
למה לא נוסעים לאולימפיאדה?
דיון על
ספורט ופוליטיקה
עם אלוף (מיל.)
אהרון דורון
יו"ר ההתאחדות לספורט
יורם גוז'נסקי
מזכ"ל תנועת הידידות ישראל—ברית־המועצות.

יוקרנו סרטים דוברי עברית על ההכנות לאולימפיאדת מוסקבה 80'

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

רב־שיח
על הנושא:
צווי ריתוק ומעצר בית ב־1980
בהשתתפות:
ח"כ משה עמר
ד"ר מאיר פעיל
ד"ר אבי עוז
ד"ר אמיל תומא
ורמזי ג'רייסי (סגן ראש עיריית נצרת)
המנחה: **לאון זהבי**
יום ראשון, 13.7.80, בשעה 20.00
באולם בית סוקולוב, רחוב קפלן 4, ת"א
הכניסה לפי הזמנות ● להשיג בכניסה לאולם

כל המתמודדות הסופיות בתחרות
מלכת המים 80'
תטוסנה לטיול משגע ביוון
במטוסי חברת
OLYMPIC AIRWAYS

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
חד"ר **מרדכי זידמן**
תוצאת רשפים

תן טרמפ לחייל

במדינה

העם

קדימה ל־1973!

„איך עזה הפישפש למעלה?" שואל עיתון מפ"ם לגבי האיש שהתנגד למינוי גלילי

הציבור התייאש מן הממשלה הנוכחית. לפי כל הסקרים, הוא רוצה בהחלפתה. אך לפי סקר נוסף, שפורסם לפני שבוע, אין אותו ציבור מצפה לשינוי רב כאשר יחזור המערך לשילטון.

נראה כי מנוי וגמור עם המערך לחזק דיעה זו. לכן נקט השבוע בצעד שהדהים רבים: הוא הטיל על ישראל גלילי את התפקיד של יו"ר הוועדה שתכין את המצע המדיני שלו.

החלטה זו לא היתה תוצאה של מאבק בין שני המועמדים הירורבים. גם שימעון פרס וגם יצחק רבין תמכו בגלילי.

הפטרון שך ימית. ישראל גלילי היה היועץ העיקרי של גולדה מאיר, בתקופה שקדמה למילחמת יום־הכיפורים. יותר מכל אדם אחר, מילבד משה דיין, נושא גלילי באחריות למדיניות שהביאה למילחמה.

בשעתו גילה אנוור אל־סאדאת כי החליט סופית על פתיחת מילחמת יום־הכיפורים כאשר קרא שמיפלגת־העבודה קיבלה את „מיסמך גלילי" — מצע־המיפלגה לקראת הבחירות של 1973, שנתקבל כתוצאה מאולטימטום של משה דיין, ושנוסח עלי־די גלילי. במיסמך זה הוחלט על הקמת העיר ימית.

היה זה כימעט קוריוז, שעל מינוי החדש של גלילי נמסר באותו שבוע שבו הקרינה הטלוויזיה הישראלית כתבה ארוכה על המילירדים שהושקעו בימית, אשר ילכו לטימיון ביום שבו תימסר העיר הבנוייה־לתיפארת למצרים.*

בשיחתו עם העולם הזה אמר אנוור אל־סאדאת כי לא מיסמך גלילי בילבד גרם להחלטתו — אך שהידיעה על מיסמך זה חיזקה בו את ההחלטה לפתוח במילחמה.

אין ספק כי גלילי מייצג עכשיו את הקו הנוקשה והניצי ביותר במיפלגת־העבודה. הוא קיצוני יותר מפרס בהתנגדותו לכל פיתרון פלסטיני?

„משיכמה ומעלה". מדוע נבחר לתפקיד זה?

גלילי הוא איש הקיבוץ־המאוחד (קיבוץ נען), ואין כוח במיפלגה המוכן עתה לריב עם גורם־כוח זה. הקיבוץ תומך ברבין, ופרס אינו מוכן להתמודד עימו.

הסולידריות הקיבוצית הצמיחה גלילי מוזר עוד יותר. למחרת המינוי יצא להגנתו עיתונה של מפ"ם, בכתבה חסרת־תקדים כימעט בגסותה.

על המישמר תקף את מזכיר המשמרת הצעירה של המערך, חיים רמון, שהתנגד למינוי גלילי, ושהציע במקומו את חיים הרצוג. כתב על המישמר על רמון: „התנגדותו) נועדה לזכות את רמון בכותרות שבהן אינו יכול לזכות בזכות עצמו... התנהגות משולחת־רסן זו מעלה את השאלה מה־פיזמון „איך קרה שהפישפש עלה למעלה?""

יו"ר־הוועדה גלילי
גם דם, גם מיל־ארדים

על המישמר ציטט את מתנגדי רמון במיפלגת־העבודה, אך לא השאיר ספק בכך כי זוהי גם דעתו. גלילי הוא „אישיות תנועתית מישכמה ומעלה." כתנועה קיבוצית, מעדיפה מפ"ם, כנראה, את הנץ הטורף — כל עוד הוא איש־קיבוץ.

מה משמעות הדבר לגבי המשלה הצפוייה של המערך? נראה כי המערך צועד במרץ קדימה — לקראת 1973.

* בשער העולם הזה 1307, כ־איש־השנה תשכ"ב.

מיפלגות

מודה ועומד - ירוחם

סיעת ש"י עזבה — אך היא לא הודתה. היא פשוט העמידה פנים כאילו לא היו דברים מעולם

מי מוכן לאחוז בדגל של ההתנגדות להצעת־החוק של גאולה כהן בעניין ירושלים?

השבוע נמצא המועמד: סיעת ש"י המצומקת, על ששת חבריה. כאשר נדונה הצעת־החוק בוועדת החוקה־חוק־ומישפט, הצביע ח"כ מרדכי וירשובסקי (ש"י) נגדה. אבל הוא סירב לנקוט טכסיס פרלמנטרי מקובל לעיכוב ההחלטה: לתבוע דחייה לשם קיום „התייעצות סיעתית". טען וירשובסקי: „אני לא מוכן להוציא את הערמונים מן האש בשביל הממשלה!"

ואכן, הממשלה היתה מעוניינת בעיכוב הצעת־החוק, אשר גרמה להשעיית השיחות עם מצריים, שטרם חודשו רשמית גם השבוע, והמעכירה את היחסים בין ישראל וארצות־הברית. החלטת הוועדה קדמה רק בכמה שעות להחלטת מועצת־הביטחון של האו"ם בעניין ירושלים. הידיעה על החלטת הוועדה של הכנסת הביאה את ארצות־הברית להימנעות מן ההצבעה, תחת להשתמש בזכות־הוטו שלה.

פרט קטן. סיעת ש"י לא הסתפקה בקבלת הדגל. היא גם הניפה אותו ברמה. בסידרה של מודעות, ובמאמר של ח"כ אמנון רובינשטיין, ייסרה את הסיעות שנתנו יד להצעת־החוק הפרובוקטיבית, העלתה על נס את גישתה האמיצה של ש"י.

במודעות ובמאמר שכחו אנשי ש"י לציין רק פרט קטן אחד: שהם עצמם הצביעו כאיש אחד בעד הצעת־חוק זו במליאת הכנסת.

כאשר העלתה גאולה כהן את הצעת־החוק, הציע נציג הממשלה להעבירה לוועדה. נציג של"י קם ותבע להסיר את ההצעה מסדר־היום, בהזהירו את הסיעות שקבלת ההצעה תביא למשבר בין ישראל ומצריים וגם בין ישראל וארצות־הברית.

מייד לאחר מכן נערכה ההצבעה. כל סיעות הקואליציה, המערך, ש"י, ר"ץ וע"ש הצביעו בעד הצעת־החוק. רק של"י ורק"ח הצביעו נגדה.

מדוע הצביעה אז ש"י כפי שהצביעה? אין ספק שסברה כי הצבעת אחרת לא תהיה פופולרית. היא לא רצתה להימצא במחנה הרדיקלי, כאשר המערך מצביע בעד ההצעה של התחייה. עתה התעלמה ש"י כליל מאותה הצבעה, והעמידה פנים כאילו לא היתה.

ההגינות מחייבת. „מותר לסיעה לחזור בה מעמדתה ולנקוט עמדה הפוכה," אמר השבוע אחד מחברי־הכנסת, „אך ההגינות מחייבת שהיא תגיד זאת בפירוש ותביע צער על טעותה. הפסוק אומר כי ‚מודה ועוזב — ירוחם.' ש"י אמנם עזבה, אך לא הודתה, לפי הפסוק, היא „לא תרוחם".

השטחים

למי יצלצלו הפעמונים?

בקבוק ויסקי מוץ בקבוק ויסקי — האם יצווה בית־המישפט להחזיר או לא?

„אדוני כבר ביזבז שעה על חומר בלתי־רלוונטי. אולי נתחיל עכשיו בחומר רלוונטי?" קולו של נשיא בית־המישפט העליון, השופט משה לנדוי, היה עדין, אך הדברים היו חריפים.

פרקליט־המדינה, גבריאל בך, בלע את הדברים בחיוך מאולץ והמשיך בטיעון. הוא לא עשה זאת בלהט של פרקליט היודע שהוא מייצג עניין חזק. בך ידע, בלי ספק, כי ה„קייז" שלו הוא חלש, והוא השתדל ככל יכולתו לחפות על כך.

„אני מודה שהגירוש נעשה בצורה בלתי־תקינה," אמר, כדי לקדם את פני הרעה. טענתו העיקרית: למרות שראשי־העיריות של חברון וחלחול והקאדי של חברון גורשו בניגוד לנוהל הקבוע בחוק, הגירוש היה חוקי.

חלונות מוגפים. אולם בית־המישפט העליון במיגרש הרוסים בירושלים היה מלא עד אפס מקום. לעשרות ערבים, שבאו להפגין בנוכחותם את הזדהותם עם המגורשים, לא ניתן להיכנס לבניין. את האולם מילאו עיתונאים מקומיים וזרים, אישי־ציבור ממחנה־השלום, שישבו מחוסר מקום על ספסל־הנאשמים, נכבדים מן הגדה, בני מישפחות המגורשים ושורה של משקיפים שבאו במייוחד מחו"ל — חברי הפרלמנט הצרפתי ושליח אירגון־המישפטנים הבינלאומי.

ברגע האחרון חל שינוי מפתיע. שני שופטים שהשתתפו בשמיעה הראשונה של העתירה, אהרון ברק והדסה בן־עיתו, הוצאו מן ההרכב. תחתם באו נשיא בית־המישפט משה לנדוי והשופט הדתי יצחק כהן. העיתונאים ניסו לפני הישיבה לנחש אם יש משמעות פוליטית לחילופין אלה.

המתח גבר באולם, יחד עם החום. החלונות היו מוגפים, ואין באולם מיזוג־אוויר או מאוורר. בהעדר הרשופטים, גם לא העז איש לנקוט יוזמה ולפתוח חלון.

אך ברגע שנכנסו השופטים, השתנה הכל. החלטתם הראשונה היתה לפתוח את החלונות. האוויר הירושלמי חדר פנימה, יחד עם קול הפעמונים של הכנסיה הרוסית הסמוכה.

בדיחה של עזר. במישפט כזה, דרוכים הכל להעדות־ביניים של השופטים, בנסיון ללמוד מהן מה תהיה ההחלטה הסופית.

הפעם לא חסרו הערות כאלה. חיים כוהן, ששרד מן ההרכב הקודם, מקורי, לא הסתיר את דעתו על צדדים שונים של הפרשה. גם השופט לנדוי לא ראה צורך להתאפק.

כך, כאשר הזכיר גבריאל בך כי דיבר השבוע עם עזר וייצמן, וכי זה מכחיש שאמר בפארים שלא היה מגרש את השלושה אילו היה הוא ראש־הממשלה, החליפו ביניהם לנדוי וכוהן חיוכים רחבים, כאילו שמעו זה עתה בדיחה וייצמנית נוספת. כמה עיתונאים צחקו בפה מלא.

כאשר אמר בך כי מאז הגירוש משמיעים השלושה דיעות קיצוניות, העיר כוהן: „אולי זוהי תוצאה של הגירוש?" וכעבור רגע: „הפכתם אותם לקדושים!"

חיים כוהן ביקש לדעת אם ה־

(המשך בעמוד 32)

מגורש קוואסמה
החוק נשכח, הטלפון נותק

מגורש סובלן*
הפרקליט רומה, המגורש התאבד

* השבוע החליטה תנועת המושבים, השייכת למערך, שהיא מתנגדת להחזרת חבל ימית.

(המשך מעמוד 31)

קצינים, שהחליטו על הגירוש החפוז, ידעו כי הם מפירים את החוק בכך שאינם נותנים למגורשים אפשרות לפנות אל ועדת־הערר הקיימת כחוק. בך הודה שהקצינים הכירו את החוק היטב. „הייתי רוצה לראות תצהיר על כך !" הפליט כוהן.

„זה חמור שלא נתנו להם לערער לפני הוועדה !" הוסיף לנדוי, „אך עוד יותר חמור הוא שלא איפשרו להם לפנות לבית־משפט זה !"

בכך שם את האצבע על אחת מנקודות־התורפה. המימשל הצבאי נאלץ להגן על מעשיו באותו בית־המישפט שאת הגישה אליו מנע בכוח מפאהד קוואסמה, מוחמד מילחם והקאדי אל־תאמימי.

כך עשו האנגלים. מול התקפה מרוכזת זו, ניסה בך לבנות טיעון. עיקרו :

● המצב באותו לילה, אחרי הריגת השישה בחברון, היה כה חמור עד כי לא היתה שהות למצות את ההליכים החוקיים „התקינים". אך הדבר אינו פוסל את חוקיות הגירוש. תוך כדי כך הודה בך גם בכך שהטלפונים של המגורשים נותקו לפני הגירוש. כך שלא יכלו להתקשר עם הפרקליטה. הוא הכחיש שגם הטלפון שלה נותק בזדון.

● אין בית־המישפט צריך להיגיש סעד למי שרוצה להרוס את המדינה. השלושה אמנם השמיעו דיברי־שלום בהזדמנויות רבות באוזני יהודים וזרים, אך בעולם הערבי הם השמיעו, אחרי הגירוש, דברים שפירושם קריאה למרד ולהשמדת ישראל.

(בעניין זה מצא בך את עצמו במצב מביך. הוא טען כי כל התיקשורת הצרפתיים „טעו" כאשר דיווחו על דבריו של עוד וייצמן נגד הגירוש, אך נאלץ לטעון כי דווקא עיתוני אש"ף אומרים את האמת לאמיתה, כאשר הם מדווחים על דברים שנאמרו, כביכול, על־ידי קוואסמה ומילחם.)

— האנגלים, השתמשו באותו סעיף של תקנות־ההגנה כדי לגרש את אנשי אצ"ל ולח"י מפלשתינה (א"י), לא עיכבו את הגירוש כדי לאפשר למגורשים לפנות אל ועדת־העירעורים.

מכיוון שבך מייצג עתה ממשלה שחבריה המרכזיים היו חברים באצ"ל ובלח"י, היה בטענה זו יסוד של קוריוז.

● אכן יש זכות למגורשים לפנות לוועדת־הערר, אך אין זכות זו עומדת להם דווקא לפי הגירוש. הם יכולים לפנות גם אחרי הגירוש.

וכך הגיע בך לטיעון העיקרי שלו : שבעצם אין מניעה לקיים את הבירור בוועדת־הערר עכשיו. לשם כך אין להחזיר את המגורשים. הם יכולים להיות מייוצגים בדיון באמצעות פרקליטיהם, ולהגיש את השגותיהם בכתב מחוץ לארץ.

מכה ליוקרה. היתה זאת טענה מחוכמת. כי היה ברור כי השופטים לנדוי וכוהן סבורים שהגירוש בוצע בצורה המפירה את החוק, וכי יש למגורשים הזכות לפנות לוועדת־הערר. אך בך ושולחיו רצו למנוע בכל מחיר את החזרת המגורשים ארצה, כדי לאפשר את הופעתם לפני הוועדה — כי עצם כניסתם לארץ תהווה מכה חמורה ליוקרת הממשלה. לכן פתח בך פתח לפיתרון אשר יספק את צורכי החוק להלכה, מבלי לאפשר זאת למעשה.

השופטים הקשיבו לדבריו בחוסר־סבלנות גובר, בייחוד כאשר קרא באריכות קטעים שנאמרו על־ידי המגורשים בעיתונים ערביים ואחרים, או שייוחסו להם בדו"חות של שרותי־הביטחון. רק בסוף דבריו, כאשר דיבר על אופן תיפעול ועדת־הערר, חדלו מהערות־העקיצה שלהם.

באותו שלב כבר נערכו בין העיתונאים בלחש התערבויות. זו מול זו עמדו שתי תחזיות :

● שהשופטים יחליטו כי הגירוש היה בלתי־חוקי, אך שניתן לתקן זאת אם יפנו המגורשים עכשיו לוועדת־הערר בכתב ובאמצעות פרקליטיהם, מבלי שיוחזרו לארץ.

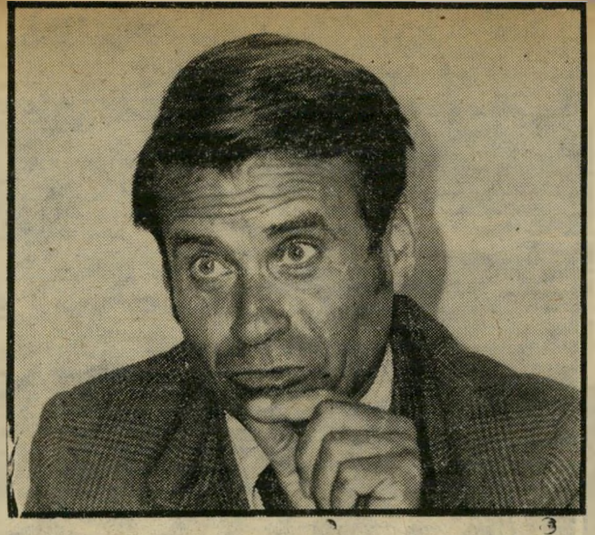
● שהשופטים יחליטו שיש להביא את המגורשים לארץ כדי שיופיעו לפני ועדת־הערר, אך שהמימשל הצבאי יכול להחזיקם כאן במעצר.

ההתערבויות היו 50־50 — בקבוק ויסקי מול בקבוק ויסקי.

רוחו של סובלן. שם אחד שנזרק לחלל בית־המישפט על־ידי אחד השופטים הזכיר נשכחות.

היה זה שמו של רוברט סובלן, היהודי־האמריקאי שנחשד בארצות־הברית בריגול, כאשר נמלט ארצה ב־1962, ציווה דויד בן־גוריון לגרשו מייד, והסגירו למעשה בידי שוטרים אמריקאיים שהגיעו ארצה. בדרך לאמריקה התאבד סובלן. הדבר עורר שערוריה, מפני שפרקליטו של סובלן, ארי אנקורין, רומה על־ידי השילטונות וסובלן גורש בצורה שלא איפשרה לו לפנות לבית־המישפט.

הזכרת השם העלתה את תיקו־

מגורש מיחם

מתון ? קדוש ? זומם השמדה ?

החל מ־22 ביולי ובכל יום שלישי טיסת נופש לגן העדן של איי יוון־KOS

חברת דיזנהויז הכינה עבורכם חופשה בלעדית ומלאת חוויות באי קוס – גן העדן של איי יוון.

7 ימים ולילות

של חופשה בלתי נשכחת במלון חדיש ומפואר כולל טיסות ישירות הלוך ושוב

$333 מ־ $450 ועד

החופשה מתחילה מיד.
לראשונה בישראל טיסה ישירה מלוד לחופים המקסימים של "קוס" ללא בזבוז זמן בנמל תעופה של אתונה, במעבורת וכד'.

חוויות בלתי רגילות מצפות לכם באי קוס ובסביבה.

* שייט להרי געש ומנזרים באיים סמוכים.
* צייד עופות וחיות (ברשיון) באי קוס.
* טיילת שופעת טברנות ובתי קפה.
* מבצרים, מקדשים, מרחצות רומיים.
* חופי רחצה של מי בדולח.
* טברנות המגישות לך דגים טריים ישר מהים.
* מלונות מפוארים, חופים פרטיים, בריכות שחיה, מגרשי טניס, סירות מפרש, סקי מים, בידור בערבים.

מועדי יציאה:
כל יום ג' בשעה 10.30
22/7, 29/7, 5/8, 12/8, 19/8, 26/8, 2/9, 9/9 ערב ראש השנה, 16/9, 23/9 סוכות

הפתעות ומתנות, ל־65 הראשונים. בטיסת הבכורה ב־22/7
יוגרלו 2 כרטיסי טיסה חינם!

הרשמו מיד.
דיזנהויז בע"מ
רח' בן־יהודה 21, טל' – 652140.
רח' בן־יהודה 33, טל' – 652676.
סניף רמת־גן, בנין בורסת היהלומים, טל' – 266222.

ארקיע קוי תעופה בישראל בע"מ
Israel inland airlines ltd.

תל־אביב רח' החשמונאים 88, טל. 218181
ירושלים רח' פרישמן 11, טל. 231735, 226640
בנין טפחות, רח' הלני המלכה 9, טל. 233355, 234855, 225888.
חיפה רח' איבן סינא 4. טל. 667722/3
נתניה כיכר העצמאות 7, טל. 91207, 23644.
באר־שבע רח' הרצל 31, טל. 73308

ובכל משרדי הנסיעות.

להתראות ב־KOS
גן העדן של איי יוון

תיהם של אותם שהתערבו לטובת החזרתם של המגורשים.

שטף הדיבור. כאשר קמה פליציה לאנגר, פרקליטת המגורשים, להשיב לטענות בך, לא מצאה את עצמה במצב קשה.

היא יכלה להתאים את עצמה למצב־הרוח של בית־המישפט. מ־אחר שהיה ברור כי לפחות שני שופטים סבורים כי הגירוש היה בלתי־חוקי ופגע במעמד בית־ה־מישפט, יכלה לאנגר לפתוח בטיעו־ניה בנקודה זו.

תחת זאת פתחה בטיעון פוליטי, שעורר מייד מורת־רוח בולטת אצל השופטים. כאשר ביקשה לאנגר להוכיח כי אין לייחס אמון למוב־אות מן העיתונות הערבית על התבטאויות השלושה, נתקלה בהע־רות עוקצניות של השופטים.

השופטים גם רצו לדעת מדוע לא שלחו המגורשים עצמם מחו"ל עתירה לבג"ץ, תחת להסתפק ב־עתירה של נשותיהם. הדבר היה חשוב כי עתירה של השלושה ל־בית־המישפט הישראלי היה מפריך את טענת בך, שהשלושה כלל אינם מכירים במדינה ומבקשים להרסה.

תשובת לאנגר: אין לה קשר עם המגורשים, אין היא יודעת היכן הם נמצאים, ועל כן אין היא יכולה לייעץ להם. אך השלושה טילפנו אליה פעמיים אחרי הגירוש, וסמכו את ידיהם על העתירה.

אם עקצו השופטים קודם לכן את בך, הם לא נצרו את לשונם גם מול לאנגר. „אנא, אל תפסיק את שטף־הדיבור של הגברת לאנ־גר," אמר לגדוי בחיוך לבך, כאשר זה קם להעיר הערה. הוא הדגיש את המילה „שטף", ברמזו על ה־דיבור המהיר והנלהב של הפרק־ליטה, שדבריה היו שזורים בסיס־מות פוליטיות לרוב.

לדברי בך, במיקרה הראשון תהיה התלקחות בשטחים המוחז־קים. הטענה ההפוכה: דווקא ב־מיקרה השני תהיה התלקחות.

העיר השופט כוהן לבך: אם כוחות־הביטחון חוששים מפני הת־לקחות, האם אין זה מתפקידם למנוע זאת?

עיתונות

כלב של נייר

בובי היה כלב־רחוב פשוט, שנעשה מפורסם בגלל פיקציה עיתונאית

הידיעה היכתה הדים בכל רחבי הארץ. מעריב הבליט אותה ב־מיסגרת. „גורלו המר של כלב מיסגרת. „גורלו המר של כלב שסירב לרדת מהארץ" היתה ה־כותרת.

במדור ברחבי המדינה של ידי־עות אחרונות היתה הכותרת לא פחות מרעישה: „שמונים יום היה כלב זאב כלוא בדירת בעליו".

בהמשך הידיעות תיארו עיתוני־הערב את הסיפור בצורה דרמטית. בוקי נאה, כתב מעריב, סיפר על כלב זאב שהוזנח על־ידי בעליו, תושבי שכונת גימ"ל בבאר־שבע. במשך חודשיים, כך סיפר הכתב, היה הכלב בובי נעול בדירה ללא אוכל ומים, כשהוא מייליל ומבקש מזון. השכנים נהגו לשפוך מים לדירה הנעולה מבעד לחריץ דלת הכניסה.

עובדות מוזרות. הוסיף צבי אלוש, כתב ידיעות אחרונות: „השכנים סיפרו למלי ליבידינסקי, נציגת אגודת צער־בעלי־חיים ב־באר־שבע, כי בעליו של בובי הערימו את כושר ההישרדות ה־גבוה שלו. הם ציידו אותו בדלי מים ובמעט שיירי מזון. כעבור מיספר ימים, לאחר שגמע את כל כמות המים שהיתה בדלי, שתה בובי בצמא את המים שבתחתית האסלה ולעס כל דבר שנקרה ב־דרכו. מאוחר יותר היו השכנים עדים ליללות הכלב, שגם שרט נואשות את דלת הבית... כעבור 80 יום נכמרו רחמיו של אחד ה־שכנים על בובי והוא הזעיק את המישטרה ואת הנציגה של אגודת צער־בעלי־חיים."

„כאשר הוצאנו את בובי מה־דירה, הוא נראה איום ונורא, הש־תעל ובקושי רב עמד על רגליו," צוטטה מלי ליבידינסקי.

בהמשך, תואר כיצד הובא הכלב לווטרינאר, הדוקטור ראובן יגיל, שבדק אותו ומצא שמצבו חמור ואחת מריאותיו פגועה. הכלב קיבל טיפול, והוא מאושפז כיום בבית־החולים הווטרינארי בבאר־שבע.

לפי ידיעות אחרונות היה כלב הרועים, שמישקלו כרגיל בגיל זה כ־30 ק"ג, רזה וכחוש. הוא שקל שיבעה קילו בלבד. אולם במשך החודש האחרון קיבל ארבע ארו־חות דשנות ביום ומישקלו עלה ב־14 קילו.

העולם הזה ניסה למצוא את ביתה של המישפחה שזנחה את הכלב, להשיג את שם הבעלים, לנסות לאתרם בחוץ־לארץ ולצלצל אליהם כדי לשאול אותם לפשר המעשה שעשו.

פרלה ליבידינסקי, בתה של מלי, העובדה כרוקחת בסופר פארם ב־שיכון ה"א, טענה כי לא ידוע לה דבר על המישפחה, שזנחה את ה־כלב. לדבריה, שמעה על כלב זאב המשוטט בשכונתה. במשך שבוע שלם חיפשה את הכלב, איתרה אותו וניסתה להתקרב אליו. „הייתי מסתובבת בשכונה וכש־הייתי רואה את הכלב נתתי לו אוכל. לאט לאט הוא הפסיק לפחד ממני ואז לקחתי אותו והבאתי אותו לווטרינאר. הכלב נראה כמו פליט ממחנה ריכוז," סיפרה.

אמה של פרלה, ששמה נלי ולא מלי, טענה כי מישהו אכן צילצל אליה וסיפר לה שהיה כלב סגור בדירה בשכונה גימ"ל. „הלכתי ל־שכונה גימ"ל וחיפשתי את הכלב שדיווחו לי עליו. חיפשתי אותו במשך שבוע שלם אבל לא מצאתי אותו. אחרי שבועיים מצאתי כלב זאב משוטט אצלנו בשכונה והבת שלי הצליחה לתפוש אותו."

כאשר נשאלה נלי ליבידינסקי מניין לה שהכלב שאותו מצאה בתה הוא אכן הכלב שהיה סגור בדירה, לא ידעה להשיב. לגבי השם „בובי" טענה, כי „ככה אמרו לי ילדים שקוראים לו, אז קראתי לו ככה."

רק בובי יכול. חבר אגודת צער־בעלי־חיים בבאר־שבע, יהודה ברינסקי, צילצל למתנדבי האגודה בשכונה גימ"ל ולראש ועד ה־שכונה. העולם הזה ערך סריקות בשכונה גימ"ל ושאל את התושבים אם ידוע להם היכן היה הכלב כלוא. איש לא ידע על כך דבר. גם במישטרת באר־שבע טענו כי המישטרה לא פרצה כלל את הדירה, וכי על המקרה נודע להם רק מקריאה בעיתונים. „תשאלו בחברת עמידר, אולי הם פרצו את הדירה," הציעו שוטרים מהתחנה. גם בחברת עמידר לא היה ידוע דבר.

(המשך בעמוד 46)

וטרינר יגיל וחובבת־חיות פרילה ליבידינסקי

כלב רחוב או כלב יוחד

שיקוד מיד שיקוד. אולם למ־רות העקיצות, היה ברור כי ה־עניין חמור. כאשר יחליטו השופ־טים, בסוף השבוע, אחרי שיסתיים הטיעון של לאנגר, יעמדו לפני ברירה קשה:

● להחזיר את המגורשים, לשם השמעת דבריהם בוועדת־הערר ו־הגשת עירעור אפשרי בבית־המיש־פט־הגבוה־לצדק. החלטה כזאת תע־שה רושם מצויין בעולם, אך תהווה סטירת־לחי לממשלה ולמימשל ה־צבאי.

● לקבל את הטענה כי אין צורך להחזיר את המגורשים כדי שאלה ישמיעו את טענותיהם בוועדת־הערר. החלטה כזאת תציל את יוקרת הממשלה, אך תעשה רושם קשה ביותר בעולם.

50%
מענק מיוחד
לעצמאים עוסקים מורשים
ולשכירים קבועים
במקום עבודתם

הרוכשים
מגרשים
פרטיים

עד תאריך 31.7.80

באזורים:
● הר הכרמל: "וילות וולפסון" "מצפה עין־הוד"
● נוף עתלית: באזור הקוטגים המפוארים
● נוה סביון (ק. ביאליק): גובל בבניה

* קרקע פרטית - קושאן בטאבו
* תכנית אדריכלית לפיתוח וחלוקה
* להבטחת כספך תקבל ערבות בנק גדול

אפשרות רכישה בתשלומים ללא המענק החל מ-28,500 ל"י במזומן והיתרה — בתשלומים נוחים

יובל המחיר: 75,000-220,000 ל"י
חיפה, רח' נורדאו 33, טל. 04-661371
אדמות מבטחים
חיפה, רח' ארלוזורוב 15, טל. 04-645542
תל-אביב רח' בן-יהודה 39, טל. 03-659021

הממותקים של "עסיס"
עכשיו גם
הבריאים ביותר:
עם ויטמין C.

סקופ

הפיקוד העליון ציווה ב־1948 לגרש את כל האוכלוסייה

כך ניצלה נצרת

באירופה

בן דונקלמן במיל־ חמת־העולם השניה, כסגן־מישנה של „חטיבת דובאי המלכה".

ז הי מקום עזמי.

בפעם הראשונה מתגלה בעמוד זה כי במשך כמה ימים גורליים ריחף על פני נצרת הערבית — אחד ממוקדי הנצרות העולמית — אותו הגורל שפגע בלוד וברמלה, ביפו ובבאר־שבע, ובעשרות עיי־רות, שכונות וכפרים ערביים במילחמת־העצמאות.

נצרת ניצלה מגורל זה תודות לאומץ־ליבו המוסרי של אדם אחד: יהודי קנדי בשם בן דונקלמן.

הקטע הגנוז

ס יפור זה היה עשוי להתגלות כבר לפני שלוש שנים, עת יצא לאור סיפרו של דונקלמן, נאמנות כפולה, ב־הוצאת שוקן, באותה עת פורסם הספר גם במקורו האנגלי, בשם „Dual Allegiance".

הקטע הנדון היה אמור להיכלל בפרק „נצרת" (בעמוד 168, בהוצאה העברית). שם, בעמוד 176, תוארה הכניעה של העיר הערבית.

דונקלמן כתב את הספר בעזרת עיתו־נאי ישראלי, פרץ קידרון, ששימש כ־„Ghost Writer". חלקו של קידרון ב־כתיבת הספר מוזכר במבוא, בעמוד 9, שבו מודה דונקלמן לקידרון על „עזרתו" בכינוס כתב־היד.

אחרי שקידרון כתב למעשה את הספר כולו לפי סיפורו של דונקלמן, הוא המציא לו את כתב־היד לעיון ולתיקון.

בעמוד 298 של כתב־היד הופיע הסיפור המדהים.

הנה הוא כדשונו:

יומיים אחרי שנכנסה לתוקפה ההפוגה השניה, הוציאו אותנו מנצרת, אברהם יפה, שפיקד בהתקפה על העיר על גדוד 13, הופיעו אצלי, כשבידו פקודה מטעם משה כרמל להחליף אותי כמושל הצבאי של העיר.

מילאתי אחרי הפקודה, אך רק אחרי שאברהם (יפה) נתן לי את מילת־הכבוד שלו שלא יעשה דבר לפגוע באוכלוסיה הערבית או לגרש אותה. דרישתי עלולה להיראות כמוזרה, אך היתה לי סיבה טובה לחוש בדאגה בעניין זה.

כמה שעות בילבד לפני כן בא אלי חיים לסקוב, כשבפיו פקודה מדהימה: „לפנות" את האוכלוסיה האזרחית של נצרת! גד־המתי ונחרדתי. אמרתי לו שלא אעשה שום דבר כזה — לאור הבטחותינו לשמור על שלום האוכלוסיה בעיר, יהיה מעשה כזה מיותר וגם מזיק. הזכרתי לו שרק יום אחד לפני כן חתמנו שנינו, הוא ואני, כנציגי הצבא הישראלי, על מיסמך של כניעה, שבו הבטחנו חגיגית שלא לעשות דבר לפגוע בעיר ובתושביה.

כאשר נוכח חיים לדעת שאני מסרב לציית לפקודה, הוא יצא.

עברו בקושי 12 שעות, ואברהם יפה בא להגיד לי שהוא בא במקומי כמושל הצבאי של העיר. הייתי בטוח שזה נעשה ביגלל סירובי למלא את פקודת „הפינוי".

אך למרות שהוציאו אותי מנצרת, נראה כי היתה תועלת בסירוב שלי למלא את הפקודה. נראה כי זה נתן לאנשי הפיקוד העליון שהות לחשוב על העניין מחדש, והמחשבה השניה שיכנעה אותם שיהיה זה לא־נכון לגרש את תושבי נצרת. לפי מיטב ידיעתי, לא דיברו מאז אי־פעם על תוכנית „הפינוי", והתושבים הערביים של העיר חיים שם מאז.

עד כאן הכתוב בכתב־היד.

כאשר קיבל דונקלמן את עמודי כתב־היד, ערך בהם כמה תיקונים סיגנוניים קטנים, אך בשולי העמוד כתב בכתב־ידו: „אני רוצה לחשוב מחדש אם לכלול את זה או לא." (בהערה זו יש שגיאת־כתיב:

ב־16 ביולי, בשעה 2040, שלחתי את התשדורת הנלהבת: "נצרת נכבשה!" בתוך זמן קצר הגיע מטה החטיבה אל מפקדתנו החדשה. ביקשתי את ראש המטה שלי לנסח את מיסמך הכניעה, ברוח ההסכם שהשגתי על־פה עם אנשי הדת הנוצרים והמוסלמים: נצרת נכנעה ללא תנאי, ואני הבטחתי כי לא יאונה כל רע לעיר או לתושביה. למחרת פירסם "ניו־יורק טיימס" תצלום של טקס־הכניעה: בנוסף על חיים לסקוב ועלי, נראים בתצלום קציני־המטה הבכירים שלי ומפקדי הגדודים, אותם הזמנתי לחתום על הכניעה.

זה היה נצחון גדול. עם נפילת נצרת, שהיתה המעוז הראשי בקו־ההגנה של קאוקג'י, נחלש המערך שלו בכל הגליל. אנו לא סבלנו אבידות רבות במיבצע זה, ועלה בידנו לכבוש את העיר בלי להסב נזק לה או לתושביה — למרות גורודצקי.

אף־על־פי־כן, נגרם לי נזק אישי בנצחון קל זה. מאז החלה ההתקפה על שפרעם, לא נחתי כמעט. כעת, לאחר מספר ימים ולילות ללא שינה, הייתי

בארץ

דונקלמן כשומר, רוכב על סוסה ערבית. זמן־מה שהה בן דונקלמן בקיבוץ רמת־אשר אך עזב.

Weather במקום Whether. נראה כי הדברים נכתבו בחטף.)

דונקלמן חשב והחליט שלא לפרסם קטע זה. הוא גנז אותו.

חרפת עולם

ל ש עניין רב בקטע זה, כי הוא מלמד הרבה על אותה תקופה.

קודם כל, הוא מלמד כי דונקלמן, שיצא בינתיים לגימלאות, והחי עתה בטורונטו שבקנדה, יחד עם אשתו הצברית, היה אדם הגון. שם כזה יצא לו כבר במילחמת־העצמאות, שבה פיקד על חטיבה 7. בעת המעשה היה חיים לסקוב מפקד הגליל המערבי.

שנית, הקטע מלמד עד כמה היה ביצוען של פקודות מסוג זה תלוי באופי האיש שבמקום. תושבי הכפרים בירעם ואיקריט גורשו אחרי שוך הקרבות על פי פקודה דומה, שבוצעה על־ידי המפקד המקומי. עד היום מטרידה הפרשה העגומה את המצפון הישראלי ואת הערכאות המדיניות והמישפטיות.

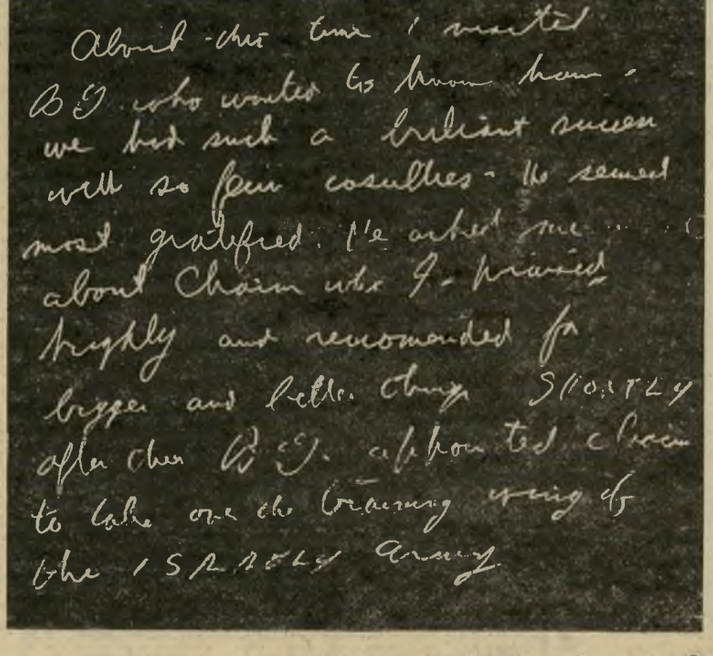
שלישית, הסיפור מוכיח כי אכן היו פקודות כאלה, שבאו מלמעלה, ושניתנו כנראה באורח ספונטני, בלי מחשבה רבה, למרות שהשפיעו על חייהם של רבבות ומאות־אלפים. דונקלמן סיפר לקידרון כי בשעה שסירב למלא את הפקודה, שהיתה בעיניו בלתי־חוקית, תבע לקבל הוראה בכתב מידי דויד בן־גוריון עצמו. בכך הכשיל את המזימה. יתכן שבן־גוריון לא ידע על הפקודה, ויתכן כי ידע אך לא היה מוכן לאשר זאת בכתב.

(אחרי מילחמת יום־הכיפורים סיפר ה־אלוף (אז מיל') ישראל טל שהכשיל פקודות דומות של שר־הביטחון משה דיין במצריים בטכסיס דומה.)

אחרי הפרטים על גירוש הערבים מרמ־לה, שהיו כלולים בסיפרו של יצחק רבין, מאשר גילוי זה את התמונה הכללית. אין עוד ספק כי בשלב השני של המיל־

התיאור בספר

הקטע שבו תיאר דונקלמן את כניעת נצרת ואת הבטחתו לשמור על שלום התושבים. אחרי קטע זה היה צריך להופיע בספר הקטע שנגנז, שבו תואר מהלך הכניעה של העיר הערבית.

לשם השוואה

קטע אחר בכתב־ידו של דונקלמן. נאמר בו: „בערך באותו זמן ביקרתי אצל ב"ג (בן־גוריון), שרצה לדעת איך השגנו הצלחה כה מזהירה באבידות כה מעטות. הוא נראה מרוצה מאד. הוא שאל אותי על חיים (לסקוב). שיבחתי אותו בפה מלא והמלצתי עליו למען תפקידים יותר גדולים וטובים. זמן קצר לאחר מכן מינה ב"ג את חיים כראש אגף ההדרכה בצה"ל."

מנצרת הכבושה - קצין אמ"ץ סירב ובן־גוריון חשש מלחת הוראה בכתב

Two days after the second truce came into effect, we were withdrawn from Nazareth. Avraham Yaffe, who had commanded the 13th battalion in the assault on the city, now reported to me with orders from Moshe Carmel to take over from me as its military governor. I complied with the order, but only after Avraham had given men his word of honour that he would do nothing to harm or displaae the Arab population. My demand may sound strange, but I had good reason to feel concerned on this subject.

Only a few hours previously, Haim Laskov had come to me with astounding orders: Nazareth's civilian population was to be "evacuated"! I was shocked and horrified. I told him I would do nothing of the sort - in view of our promises to safeguard the city's people, such a move would be both superfluous and harmful. I reminded him that scarcely a day earlier, he and I, as representatives of the Israeli army, had signed the surrender document, in which we solemnly pledged to do nothing to harm the city or its population. When Haim saw that I refused to obey the order, he left.

A scarce twelve hours later, Avraham Yaffe came to tell me that he was relieving me of my post as military governor, and I felt sure this was being done because of my defiance of the "evacuation" order. But although I was withdrawn from Nazareth, it seems that my disobedience did have some effect. It seems to have given the high command time for second thoughts, which led them to the conclusion that it would, indeed, be wrong to expel the inhabitants of Nazareth. To the best of my knowledge, there was never any more talk of the "evacuation" plan, and the city's Arab citizens have lived there ever since.

כתב היד

המקורי, שבו מופיע תיאור המזימה לגרש את אוכלוסיית נצרת, בניגוד להבטחה מפורשת שעליה חתמו נציגי צה"ל יום קודם לכן. בעמוד מופיעים בכתב־יד תיקונים סיגנוניים של דונקלמן, ובשוליים השמאליים הודעת המחבר שהוא רוצה לחשוב אם לפרסם את הסיפור או לא. למטה: בחתונתו של דונקלמן (שני משמאל) נכח הרמטכ"ל, יעקוב דורי, וכל הצמרת הבכירה של צה"ל, וביניהם חיים לסקוב (חשמאל) ומשה כרמל (מימין). אשתו היא צברית בשם יעל.

חמה, אחרי מאי 1948, כבר היתה קיימת מדיניות שיטתית של גירוש הערבים מן השטחים שנכבשו בידי הכוחות היהודיים.

אגב, גם בגילוי הפרשה של גירוש ה־ערבים מרמלה ומלוד, מילא פרץ קידרון תפקיד חשוב. פרץ הוא שתירגם את טיפרו של רבין לאנגלית. הוא תירגם גם את הקטע על הגירוש, שהופיע בכתב־יד העברי. לאחר מכן גנזה הצנזורה את ה־קטעים האלה בספר, אך קידרון הביא אותם לפירסום בארצות־הברית כתוצאה מכך התירה הצנזורה לפרסמם גם בארץ.

נצרת נכבשה רק כמה ימים אחרי כיבוש רמלה ולוד, בימי הקרבות שבין ההפוגה הראשונה והשניה. את ההקדמה לסיפרו של דונקלמן כתב — יצחק רבין.

רק תודות ליהודי הגון ואמיץ — שהוא גם ציוני נלהב — נמנע בנצרת מעשה, שהיה ממית על ישראל קלון בל־יימחה — הן ביגלל עצם אכזריותו, הן ביגלל היות נצרת עיר קדושה למאות מיליונים בעולם, הן ביגלל ההפרה המפורשת של התחייבות מקודשת, שעליה חתמו נציגי צה"ל.

דבר תשקיף

צפויה העלאת מחירים כללית

מחירים כללית

העלאת־מחירים כללית וגדולה בכל המוצרים והשרותים הנשלטים עדיידי הממשלה צפויה בחודש הבא, ערב עדכון התקציב לקראת החצי השני של שנת־הכספים.

כאוצר הכינו תוכניות מפורטות להעלאת־מחירים כללית ובלתי־מתנגדות הציבורית להעלאה זו.

שמיר לא רוצה

בביטחון

שר־החוץ, יצחק שמיר, גילה השבוע למקורביו שאין הוא רוצה כלל בקבלת תיק־הביטחון.

שמיר טען כי ככל שהוא מכיר יותר את בעיות מישרד־החוץ, כן הוא משתכנע שיש כר נרחב לפעילות במישרד הזה, שבה הוא מעוניין. שמיר עומד לבקש מראש־הממשלה מנחם בגין לזנוח את הרעיון למנות אותו כשר־הביטחון. לדברי שר־החוץ הוא יקבל את התיק רק אם הדבר יעזור לראש־הממשלה להתגבר על בעיות קואליציוניות.

צפוי משבר נוסף

בעיקבות פירסום תוכנית־המיתאר לירושלים, חוששים חוגים ממשלתיים למשבר עם הממשלה האמריקאית, חריף יותר מהמשבר סביב פרשת העתקת מישרד ראש־הממשלה לעיר המיזרחית.

חלק של תוכנית־המיתאר, שלא זכה לפירסום, מפרט את הרחבת שטח השיפוט של ירושלים והפקעה משמעותית של אדמות השייכות לתושבים ערביים.

כעס על ניצול

הבחירות

חוגים בממשלה האמריקאית כועסים על החלטת הממשלה מהשבוע, שקיפה תקופים הממשלה דיון מיוחד כיצד לנצל את תקופת מערכת־הבחירות בארצות־הברית לצורכי ישראל.

גם שרים בממשלת ישראל הביעו רוגז רב על שההחלטה דלפה לעיתונות בארץ.

בירושלים מצפים לתגובה רשמית חריפה ביותר של הנשיא קארטר על ההחלטה.

מישלחת ז'בוטינסקי

לניו־יורק

ראש־הממשלה, מנחם בגין, החליט לארגן מישלחת לניו־יורק, כדי לחגוג בעיר זו את יום־הולדתו ה־100 של זאב ז'בוטינסקי. ז'בוטינסקי נולד באודסה, אך נפטר בניו־יורק.

במישלחת, שתגיע לניו־יורק בנובמבר, יום הזדהתו של ז'בוטינסקי, ישתתפו מילבד בגין עצמו גם יושב־ראש הכנסת, יצחק ברמן, שר־החוץ, יצחק שמיר, שני הרבנים הראשיים והמשורר אורי צבי גרינברג.

ברמן ילחם

בירידה

יושב־ראש הכנסת, יצחק ברמן, עומד לצאת בפעולה ציבורית עדי־מיפלגתית נגד גל הירידה מן הארץ.

לדעת ברמן יש להפנות את כל המשאבים הכספיים, המושקעים בנסיונות לשכנע את הנושרים לעלות לישראל, לפיתרון בעיות הנחשבות כגורמי־הירידה, ובראש וראשונה מצוקת־הדיור.

אל ברמן עומדים להצטרף אישים מכל גווני הקשת הפוליטית בישראל.

ספר על

פרשת החטיפה

כתב „ידיעות אחרונות", יוסי בר, שסיקר עבור עיתונו את פרשת חטיפת הילד אורון ירדן, עומד לסיים בימים הקרובים כתיבת ספר על הפרשה.

בר, שהפך ידיד־המישפחה, קיבל את אישורם של פנינה ועמוס ירדן לכתיבת הספר, שיופיע תוך שבועות אחדים.

הליכוד

מחלק משרות

כמה מאות אישים, המקורבים לליכוד, עומדים להתמנות בימים הקרובים כעורכי־דין, כרואי־חשבון וכחברי דירקטוריונים של 150 חברות ממשלתיות.

הליכוד החליט להכניס אנשים שלו אל הדירקטוריונים של החברות הממשלתיות, משום שגם אם יתחלף השילטון, אי־אפשר יהיה להחליף אנשים אלה במשך שלוש השנים הבאות.

ניסיון לרמות

את אל־חירבאווי?

בפרשת תשלום הפיצויים לבעל הבתים בחברון שפוצצו, בלי בירור ובדיקה, אחרי הרגת השישה בחברון, חל מיפנה. כאשר התברר כי מישפחת אל־חירבאווי הצילה עשרות יהודים במאורעות תרפ"ט, הוצע לה על־ידי הממשל הצבאי לפצות אותה על הנזק שנגרם לה על לא עוול בכפה.

עם סיום המשא־ומתן חוגש לאל־חירבאווי מיסמך לחתימה. כאשר הקפיד לבדוק את תוכן המיסמך נדהם להיווכח כי היה זה חסכם למכירת המיגרשים הנדונים. קיים חשד כי ביקשו לחוציא ממנו במרמה חתימה, למרות שתוכן המשא־ומתן היה הפוך — לשלם לו פיצויים כדי שיוכל להקים מחדש את הבתים שפוצצו.

אל־חירבאווי סירב לחתום.

החריף הריב

הורביץ - פת

בדיון על יקור האשראי ליצואנים, שנערך בשבוע שעבר, התמרמר שר־התעשיה, גידעון פת, על נימת הזילזול שנשמעה, לדעתו, בדברי מקידי מישרד־האוצר כלפיו. פת אמר: „אם תמשיכו לדבר אלי ככה, אני קם והולך."

בשתיקה שנפלה בחדר נשמע לפתע קולו של שר־האוצר, יגאל הורביץ: „אז שיקום ויילך כבר!"

„מעריב" ירכוש

את „הד־ארצי"

„מעריב" נמצא כמשא־ומתן מתקדם ביותר עם בעלי חברת־התקליטים „הד־ארצי", מתוך מגמה לרכוש חברה זו.

משקיעים שונים נכנסו בעבר למשא־ומתן עם בעלי הד־ארצי לרכישת החברה, אך נסוגו כשבעלי הד־ארצי דרשו סכום־עתק עבור המוניטין של החברה.

הורביץ מחפש

דובר אישי

אנשי רפ"י מודאגים מירידת קרנו של שר־האוצר, יגאל הורביץ, בציבור, והחליטו לפתח את יחסי־הציבור של הורביץ.

מפכ"ל רפ"י, רפי לקין, הציע לעיתונאי גדי צה"ל, צבי רימון, איש הטלפון האדום, להיות עוזרו של הורביץ לענייני תיקשורת המונים. אחרי התלבטות דחה רימון את ההצעה, והחליט להישאר ב„גדי צה"ל".

עוזר אחר של הורביץ, היים חכם, מנסה לטרפד את מאמצי ללקין למציאת דובר לשר.

אסיפות מול

מיליון לירות

הקבוצה התומכת בח"כ שימעון פרס בהתמודדות במיפלגת העבודה, אל"ף („אזרחים תומכי פרס"), עומדת להוציא על מודעות בעיתונים סכום של מיליון לירות.

קבוצת אורים, התומכת בח"כ יצחק רבין, מתכוננת לערוך פעולת־נגד ולקיים בכל רחבי הארץ עשרות אסיפות של תומכי רבין ומתנגדי פרס.

הסקר של ד"ר מינה צמח, שיתפרסם השבוע, מצביע על עלייה נוספת בפופולריות של רבין לעומת זו של פרס. ביניתיים מכין אחד מאנשיו של פרס, אהרון („ארלה") הראל, סקרים נגדיים, שיפורסמו בקרוב.

תסיסה

במספנות ישראל

בהנהלת מיספנות ישראל קיימת לאחרונה תסיסה, בגלל החלטתו של שר־התחבורה, חיים לנדאו, למנות כיושב־ראש מועצת־המנהלים של המספנות את מפקד חיל־הים לשעבר, האלוף (מיל') שלמה הראל.

מנכ"ל המספנות, ישראל ליברטובסקי, מתנגד למינוי, וטוען שהוא מינוי פוליטי.

הראל ידוע כאיש־חרות מובהק. גם שר־האוצר, יגאל הורביץ, מתנגד למינוי, אך לנדאו הודיע שהחלטתו היא סופית, ואינה ניתנת לעירעור.

מצאו תפקיד לתבורי

מפכ"ל־המישטרה לשעבר, רב־ניצב (מיל') חיים תבורי, עומד להתמנות כיושב־ראש מועצת־המנהלים של מיפעלי תובלה חברת־בת של כימיקאלים לישראל.

כתנאי למינוי התבקש תבורי לוותר על פעילותו במיסגרת מיפלגת־העבודה. תבורי הוא מתומכיו של ח"כ שימעון פרס. תבורי הסכים לתנאי.

הראל ועינב

מאפשרים השקעות

אנשי־העסקים הישראליים, יוסף („יוסי") הראל ועוריאל עינב, פנו בימים האחרונים לבנק לפיתוח התעשייה וביקשו הצעות להשקיע כספים במיפעלים בארץ.

הראל ועינב הם בעלי חברת־היבוא ארמקור ובעלי בריכת־השחייה גורדון בתל־אביב.

הסכומים שהם מוכנים להשקיע בעסקים חדשים הם בסידרי־גודל של מאות מיליוני לירות.

אין צינון לעתונאי

מועצת־העיתונות החליטה כי לעיתונאי אין תקופת־צינון. המועצה דנה על כך בעיקבות תזונתו של כתב „הארץ", אמנון ברזילי, נגד עיתונאי „ידיעות אחרונות", שלמה נקדימון, מי שהיה יועץ ראש־הממשלה לענייני תיקשורת, שכתב, מיד אחרי שפרש מתפקידו הממשלתי, סידרת־כתבות על היחסים בין שרי־הממשלה.

מועצת־העיתונות נזפה בברזילי על שפירסם את תלונותיו נגד נקדימון עוד לפני שהן נדונו במועצה.

* גור הוא פסיכופאט הפועל נגד מערכת הערכים שלו

* חביבותו נובעת מרצונו להסתיר את פרצופו האמיתי

* הוא פועל מחוך דחף כפייתי להזיק, בלתי ניתן לשליטה

צבי גור

* אין ספק כי גור תיכנן מלכתחילה להרוג את אורון

* רצח אורון סימל עבורו את הריגת בנו שלו

* גור ניחפש כי רצה להסגיר את עצמו ולהיחשף

דיוקנו של פסיכופאט

מאת **ד"ר דויד רודי**

החשש כי חוטפו של אורון ירדן הוא פסיכופאט, במובן הפאתולוגי של המילה, קינן בלב החוקרים ככל אורך הפרשה. היה ברור כי במיקרה כזה נשקפת ליקד הסכנה הגדולה ביותר. כמה סימנים העידו כי האיש הוא אכן כזה, אך רבים העדיפו להתעלם מהם. אחרים פשוט לא פירשו נכונה את משמעותם.

כיום, אחרי שמרבית הפרטים על הפרשה ועל קורות חייו של צבי גור, החשוד בחטיפת אורון וברציחתו, כבר ידועים, מצטרפים החלקים לתמונה אחת שלמה וכוללת. בתמונה זו טמון הפיתרון לשאלה המציקה.

הפסיכולוג הנודע, דויד רודי, נאות לנתח עבור „העולם הזה" את אישיותו של גור. בניתוחו קובע הד"ר רודי, באופן חד־משמעי, כי גור הוא פסיכופאט קלאסי. רודי מסביר מהו פסיכופאט ומתאר מה הניע את גור לבצע פשע כה אכזרי.

הניתוח מבוסס על כל המידע המצוי על החטיפה ועל גור עד היום. רודי אינו מכיר ולא בדק מעולם את גור. לכן ניתוחו גם אינו מתיימר לתאר במדוייק את התהליכים, והוא יותר בגדר של הסבר סבמאטי. יחד עם זאת שופך הניתוח אור חדש על הפרשה כולה, ועל מהלכויו של גור וסיבותיהם.

להלן ניתוחו של ד"ר דויד רודי:

כדי להבין שגור הוא פסיכופאט, די במישפט אחד שאמר להורים: „הילד יותר חשוב מהכסף!"

רק פסיכופאט יכול היה להגיד דבר כזה. אדם שבמו ידיו חטף ילד, אומר להורי החוטף כי בנם חשוב מהכסף! הרי הוא עצמו העדיף את הכסף על פני שלום הילד! רק פסיכופאט מסוגל לעמוד בניגוד כזה.

כדי להבין זאת צריך לדעת קודם מהו פסיכופאט.

כולנו נולדים חיות־טרף. אנחנו מסתגלים לחברה, עם ההתבגרות, על־ידי מערכת־הערכים שאנחנו רוכשים לעצמנו. מערכת־ערכים זאת מהווה את הבלם לדחפים ולייצרים החייתיים שלנו. בלעדיה איננו מסוגלים לחיות בחברה תרבותית.

מערכת־הערכים נרכשת תוך תהליך של הזדהות עם ההורים ועם הקרובים לנו. כאשר אנחנו מפתחים

(המשך בעמוד 40)

קהל אבלים בהלוויית הילד אורון ירדן: רבים העדיפו להתעלם מסימני האזהרה

עולמו הנ
החשוך .

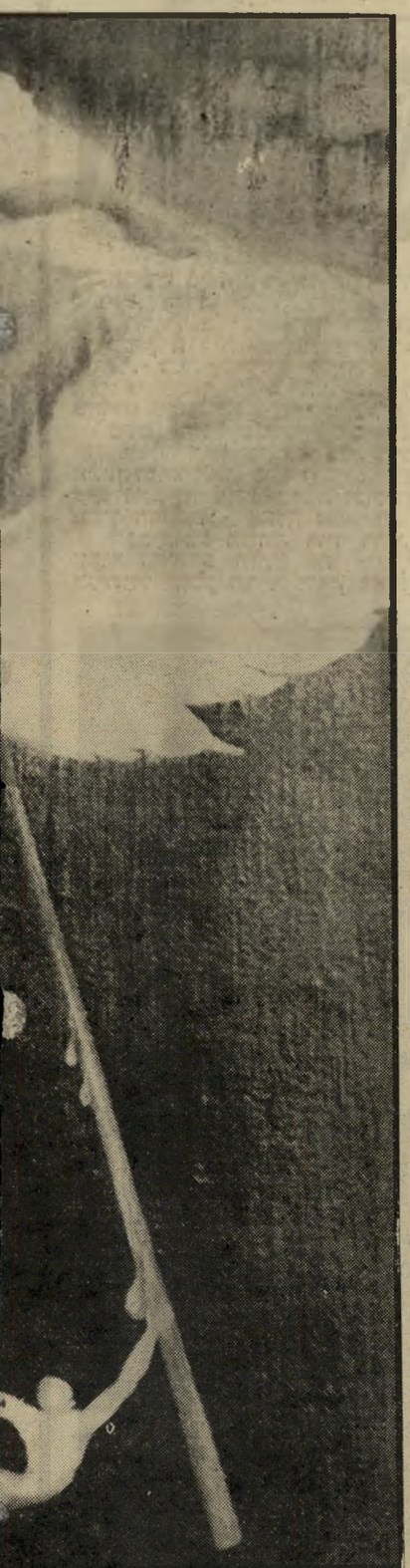

דמות עצמית קטע מתוך הציור המופיע למטה מימין. בקטע זה נראית דמות־עצמית שצייר גור, מחזיקה במיכחול ענקי. ניתן למצוא דימיון מסויים ומספר סימני־היכר בין הדמות המצויירת לבין צבי גור.

חת הדרכים ללמוד על תכונו־ תיו של אדם היא באמצעות ציו־ ריו. במיבחנים פסיכוטכניים שונים מת־ בקש הניבחן לצייר דבר־מה. הבוחנים משתמשים בציור לצורך ניתוחיהם, ולומ־ דים ממנו על הניבחן. במיקרה של צבי גור, התשוד בחטיפת אורון ירדן וב־ רציחתו, אין צורך לבקש ממנו לצייר. האיש הוא צייר, שיצירותיו מעידות על כישרונותיו. מאות מציוריו מפוזרים ב־ גלריות ובבתים שונים ברחבי הארץ.

אלברט סיבוני, בעל הגלריה לאומנות הפרוז־ דור במבשרת־ציון, רכש בעבר כמה עשרות מציוריו של התשוד. סיבוני התיר להעולם הזה לצלם ציורים אלה. כמה מהם מופיעים כאן.

לפני שנגלה הקשר של גור לפרשת החטיפה, נאמד ערכו הממוצע של ציור אחד שלו בכמה

דמעות עץ שגזעו בדמות גו אישה. הענפים מזכירים אצבעות ארוכות. בתוך הדימעה הגדולה, ב־ אמצע, נראות שתי נשים. למטה, דמותו של הצייר.

גולגולת רישום בשחור־לבן של גולגולת ועצים מסביב. זהו אחד מציוריו המפחידים של גור. היא שייכת לסידרה של גרדומים ושלדים שצייר.

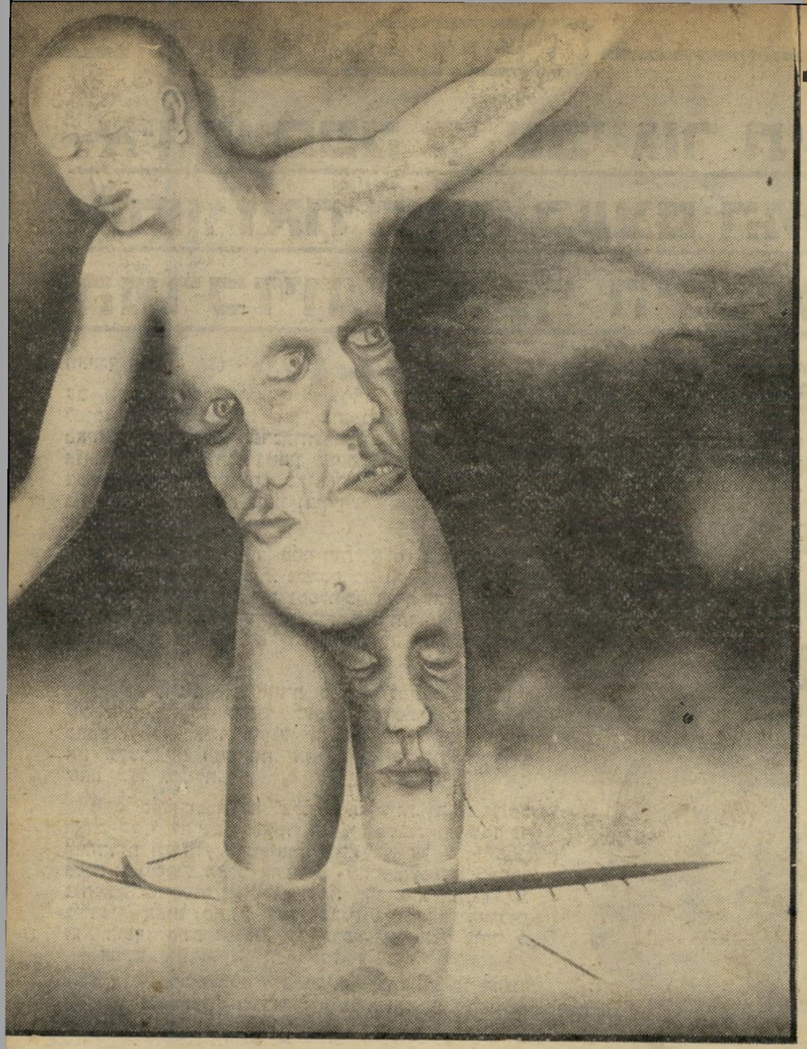
חורשי מזימות שלוש דמויות בעלות הבעות־פיניים מוזרות. לפי הקירבה שבין הדמויות נראה כאילו הם חורשים מזימה כלשהי. המיזמדה הנראית לפניהם היא מוסיב חוזר בציוריו של גור.

באות־יות של דם ציור ר הסוהר אומרת „להיות חופשי". היא כתובה בצבע אדו

ופחיד של
פחטיפה

עשרות אלפי לירות. בעיקבות מעצרו הוצעו מחירים גבוהים בהרבה. רבים אמנם מיאנו להכניס לביתם ציור של אדם הנחשד בפשע כה אכזרי. אך בקרב אספנים ומשקיעים שונים גבר הביקוש לציוריו.

בציורים של גור בולט ביותר מימד הפחד. כמה מהציורים מפחידים בעצמם, ובכמה מהם ניתן להבחין בפחדיו האישיים של הצייר. הפסיכולוג הנודע דויד רודי, המנתח בגיליון זה את אישיותו של החשוד, מצא בציורים סימוכין כי גור פסיכיפט. אך כל אחד יכול ללמוד מתוכם דברים נוספים.

בסממנים של בית־הכרזה על הדגל הנוטף כדם. הדמות בתחתית הציור נראית נאחזת בדגל, תחת להניף אותו. לתמונה זו יכולה להיות גם משמעות לגבי נפשו של גור, המנסה להשתחרר מתסביכיו. בתמונה מימין נראית דמות עץ לובשת ילקוט, המייצגת ילד.

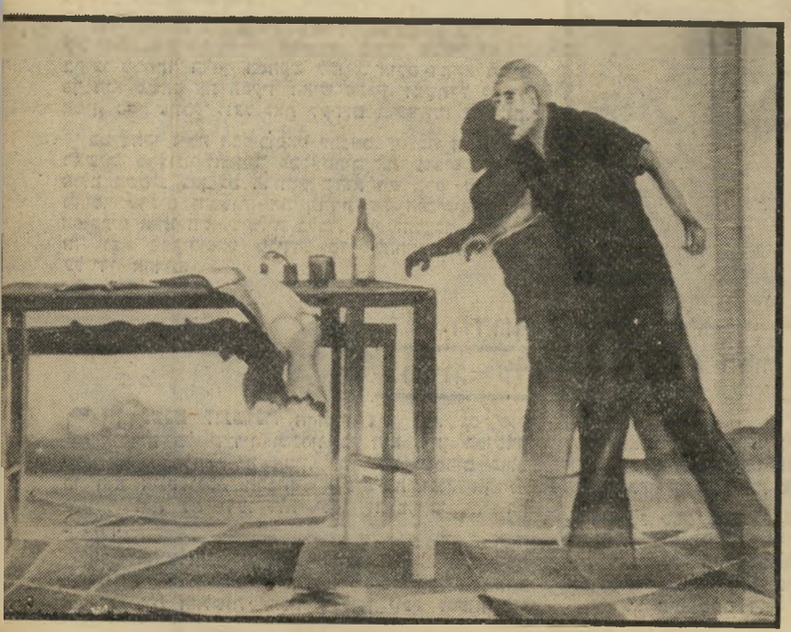
עיני האימה

אחד הציורים היכולים להעיד על הקרע בנפשו של גור. בתחתית נראה חתך תפור, כפי שחופרים בגופו של מנותח. העיניים הרבות, המופיעות בגוף שחציו תמים וחציו מפוחיד, מזרות אימה.

ראש דפוק

ציור שניתן ללמוד ממנו על הדיוק הרב של החשוד. הוא הקפיד לצייר על תווית החולצה את המידה ואת שם הייצרן. בתמונה למטה: ציור נסף של דמות אדם הפונה לעבר גוף מוטל הנראה כשחוט.

„אין לי ספק כי צבי גור תיכנן מלכתחילה להרוג את אורון. זאת היתה בעצם המוטיבציה העיקרית, המטרה המרכזית. הכסף היה, מבחינה זו, רק אמתלה"

(המשך מעמוד 37)

עם הזמן מערכת זו, אנו מסוגלים להבחין בין רע לטוב, ולכלכל בהתאם לכך את מעשינו. אולם איש מאיתנו אינו מושלם. מערכת־הערכים שלנו היא מתפשרת. אנחנו מסוגלים להבחין בין עיקר לטפל. בין העתקה בבחינה ובין שוד־בנק. כתוצאה מכך נשמר האיזון בין הצרכים והדחפים שלנו ובין הערכים שעל פיהם אנו חיים.

אולם יש ובמסיבות מסויימות אדם מסגל לעצמו מערכת־ערכים אבסולוטית. מערכת כזו היא נוקשה, ואינה מסוגלת להבחין בין עיקר וטפל. כך הופך הדבר הפעוט ביותר שווה בערכו לעיקרון הנשגב ביותר. אין אבחנה. מערכת כזו היא מסוכנת לגבי האישיות, ועלולה להביא למרד פנימי.

מערכת־ערכים אבסולוטית סוגרת, למעשה, על חייו של האדם. אדם שסיגל לעצמו מערכת־ערכים בלתי מתפשרת כזו אינו מסוגל לתפקד, והוא עלול לאבד את הקשר עם המציאות. הוא כופה על עצמו דברים שהם מעל ליכולת.

מצב כזה מסכן את שלמות האישיות. ה„אני" של האדם עשוי להישבר. כאשר ה„אני" נשבר, האיש הופך חולה־רוח ומתנתק מהמציאות. כדי להגן על עצמו מפני סכנה זו משכנע האיש את עצמו שהוא רע. הוא מתמרד נגד מערכת־הערכים שלו עצמו. זהו מין תהליך של גירושין. האיש מתחיל לפעול בניגוד למערכת־הערכים. הוא הופך להיות הנגטיב של ערכיו. ואז הכל מותר לו — הפשע הנתעב ביותר מקבל צידוק.

זוהי הפסיכופאטיה. היא מהווה בעצם את קו ההגנה האחרון לפני הנפילה בשבי מחלת־הרוח והגיתוק מהסביבה.

להרע ולהזיק לאחרים

אמצעות השיכנוע העצמי שהוא רע, ושלו מותר לעשות רע, משתחרר הפסיכופאט סוף־סוף מהתלות במערכת־הערכים הקובלת והבלתי־ניסבלת שלו. הוא מתגרש ממנה ומתכחש לה באופן טוטאלי. כל מעשיו מכוונים מרגע זה בניגוד לה.

זהו למעשה תהליך של מעבר מקיצוניות לקיצוניות. הוא אינו יכול להיות לבן, אז הוא הופך שחור. תוך כדי ההתכחשות לערכים מאבד הפסיכופאט גם את רגשותיו. הוא מפתח עודף נוקשות, הנותנת בידיו את החופש לבצע מעשים אכזריים ביותר. יחד עם התרת הרסן הערכי מותר גם הרסן הרגשי, ואז גוצר הפסיכופאט הקלאסי.

לפסיכופאט כזה אין למעשה כל רגשות כלפי אחרים. הוא שיכנע את עצמו שהוא רע, והדחיק את הרגשות יחד עם הוויתור על הערכים. כל מעייניו מוקדשים רק כדי להרע ולהזיק לאחרים. אולם יש לו בעייה: כדי להרע ולהזיק הוא צריך לשחק על פי כללי החברה. כללי החברה מושתתים על רגשות וערכים. אבל לו הרי כבר אין דברים כאלה. וכאן נכנס לתמונה המאפיין הנוסף של הפסיכופאט — המישחק.

כדי להצליח במזימותיו, משחק הפסיכופאט את התפקיד של האדם המתורבת, הסימפטי, ההגון, מעורר האמון. בתוכו מסתתר הדחף המחפש להזיק. אולם דווקא משום כך הוא משחק את תפקיד האיש ההגון, ומשתדל לעורר אמון, כדי שיוכל לנצל זאת לקידום תוכניותיו האפלות.

במישחקו נוטה הפסיכופאט להגזים. הגזמה זו נובעת, ראשית, מרצונו להסתיר בכל מחיר את פרצופו האחר. אולם משפיע כאן גם הריחוק שהוא חש כלפי הסביבה. מחוסר ערכים ורגשות, התיקשורת של הפסיכופאט עם הסובבים אותו היא שיכלית בלבד. כדי להתגבר על פער זה יוצא הפסיכופאט מגידרו כדי להתחבב ולהתקבל על־ידי אחרים.

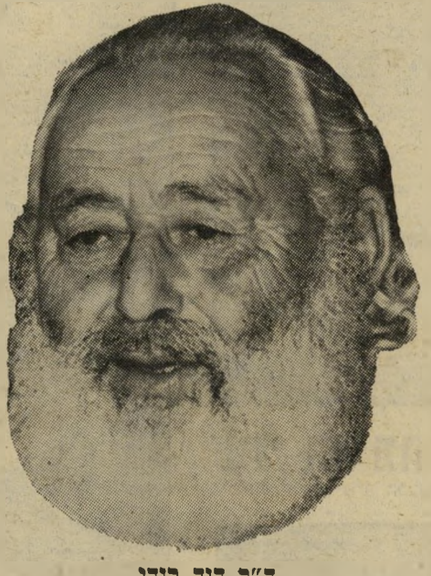
הדחף להרוג ילד

כן נכנס לתמונה החוטף, צבי גור. גם עליו אומרים כל ידידיו ומכריו כי הוא ניתן בכישרון יוצא מן הכלל לעורר אמון. גם עליו אומרים כולם כי הוא אינטלגנטי, תרבותי, איש־שיחה וכו'. אך מי שאומר זאת לא ידע, ולא יכול לדעת, כי זהו רק מישחק.

הפסיכופאט איננו כן כלפי הסובבים אותו. הוא אומר דברים כדי לסבר את האוזן. הוא מחפש אצל כל אחד את הנקודות החלשות באנו, שעליהן יוכל לטפוח כדי להתחבב. הרצון ליצור אמון ואהדה אינו נובע מתוך רגש לזולת. זאת היא מטרה בלעדית, שמאחריה עומד רק דחף כפייתי עצום ובלתי־ניתן לשליטה — להזיק.

הפסיכופאט מחפש תמיד אחר דרכים כיצד לנצל את האמון שרכש לו כדי להזיק. כך מספרים ידידיו של החשוד כי נהג ללוות כספים, אך תמיד שכח להחזיר. כך ביצע פריצות דווקא לבתי־עסק של אנשים שהכיר, בסביבת מקום מגוריו בנתניה. כך איכזב תמיד את מי שתלו בו תיקוות.

אך לא תמיד מספיקים דברים קטנים כגון אלה

ד"ר דוד רודי
ניתוח סכמאטי

חשוד צבי גור
פסיכופט קלאסי

לפסיכופאט. יש והוא מרגיש צורך לבצע משהו איום. אז בוחר לו הפסיכופאט את קורבנו בקפדנות. כך בחר החוטף באורון, רכש את אמונו וחטף אותו.

אין לי ספק כי צבי גור תיכנן מלכתחילה להרוג את אורון. זאת היתה בעצם, המוטיבציה העיקרית, המטרה המרכזית. הכסף היה, מבחינה זו, רק תירוץ או אמתלה. הדחף להרוג הוא הבלתי־מודע. בצע הכסף הוא המודע. זה לא היה סתם דחף להרוג. זה היה דחף להרוג ילד. זה ברור כשמש. ההסבר לכך טמון בילדותו של החוטף.

אמו של גור היתה אישה שתלטנית. היא הציגה לילדיה דרישות גבוהות בענייני מישמעת וחינוך והיו שגים בלימודים. התוצאה מכך היתה, שהחוטף פיתח מערכת־ערכים אבסולוטית, שהפכה אותו לפסיכופאט. כך הפך לתלמיד גרוע ונכשל בלימודיו. הרצון להיות רע דחף אותו לכישלון. כך גם הפך לחייל גרוע ונכשל בכל מיקצוע שניסה בחייו. במילחמה נגד ערכיו הבלתי־מתפשרים, נהרסו חייו עוד בצעירותם.

אחיו, לעומת זאת לא פיתחו אישיות פסיכוטית. מדוע הוא כן והם לא? לצורך זה יש לבדוק את צבי גור מקרוב. אולם גם על אחיו השפיעה ידה הנוקשה של האם. לא לחינם הגיעו אחותו הבכירה ואחיו הצעיר לשירות במישטרה. מבלי שידעו, משכה אותם המיסגרת המשמעתית, שהיוותה תחליף לאם השתלטנית.

בלי תחפושת

מדוע רצה החוטף להרוג ילד? התשובה טמונה בכישלונותיו בלימודים ובחיים, שהתבלטו על רקע הצלחותיהם של אחיו. הוא הפך הכבשה השחורה במישפחה. היחס אליו מצד בני־המישפחה היה בהתאם. זיכרון ימי־הילדות, שבהם חש עצמו מנוכר משאר אחיו, הציק לו. יתכן שהריגת ילד סימלה בעיניו את הריגת אחד מאחיו, שבהם קינא.

אולם ישנם סימנים המעידים כי רציחת אורון סימלה בעיני החוטף דווקא את הריגת בנו שלו. העדינות והרוך שהשפיעה אשת החוטף על בנה הקטן, יתכן שעוררה את קינאתו. יחס זה עמד בניגוד גמור ליחס שקיבל הוא מאמו. על הרצון להרוג את בנו מעיד מישפט מסויים, שאמר החוטף לידידתו המשוררת. כאשר שאלה אותו, אחרי שכבר חטף את אורון, מדוע הוא עצבני, ענה לה: „בני רצה לקפוץ מהקומה הרביעית, בגלל שהיחסים העכורים ביני לבין אשתי השפיעו עליו." הסבר זה היה, כמובן, שיקרי. אולם דווקא העובדה שהחוטף המציא שקר כזה, שאף אב שאינו פסיכופאט לא היה מעלה אותו כלל על דעתו, מעידה על הרצון המוסווה להרוג את הבן. יתכן שרצון זה בא לידי ביטוי בפרשת הילד אורון.

כוונת הרצח משתקפת גם בתוכנית שאותה הגה וביצע החוטף. צריך להבחין: פסיכופאט איננו מטומטם. להיפך, בגלל הצורך החולני להזיק לזולת, הוא עושה מאמצים עליונים להצליח. לצורך זה הוא משקיע את כל מיטען האינטליגנציה שלו בדברים שאותם הוא מתכנן. התוכנית שהגה החוטף היתה מושלמת. הוא לא ניסה להתחפש, כדי שאחר־כך יוכל לשחרר את הילד. עצם העובדה שחטף את אורון מבלי להסוות את עצמו, מעידה על כך שלא היתה לו כוונה לשחררו. הוא תיכנן גם לרצוח — כדי להבטיח במאה אחוז שלא יווהה בצורה כלשהי — וגם לקבל את הכסף.

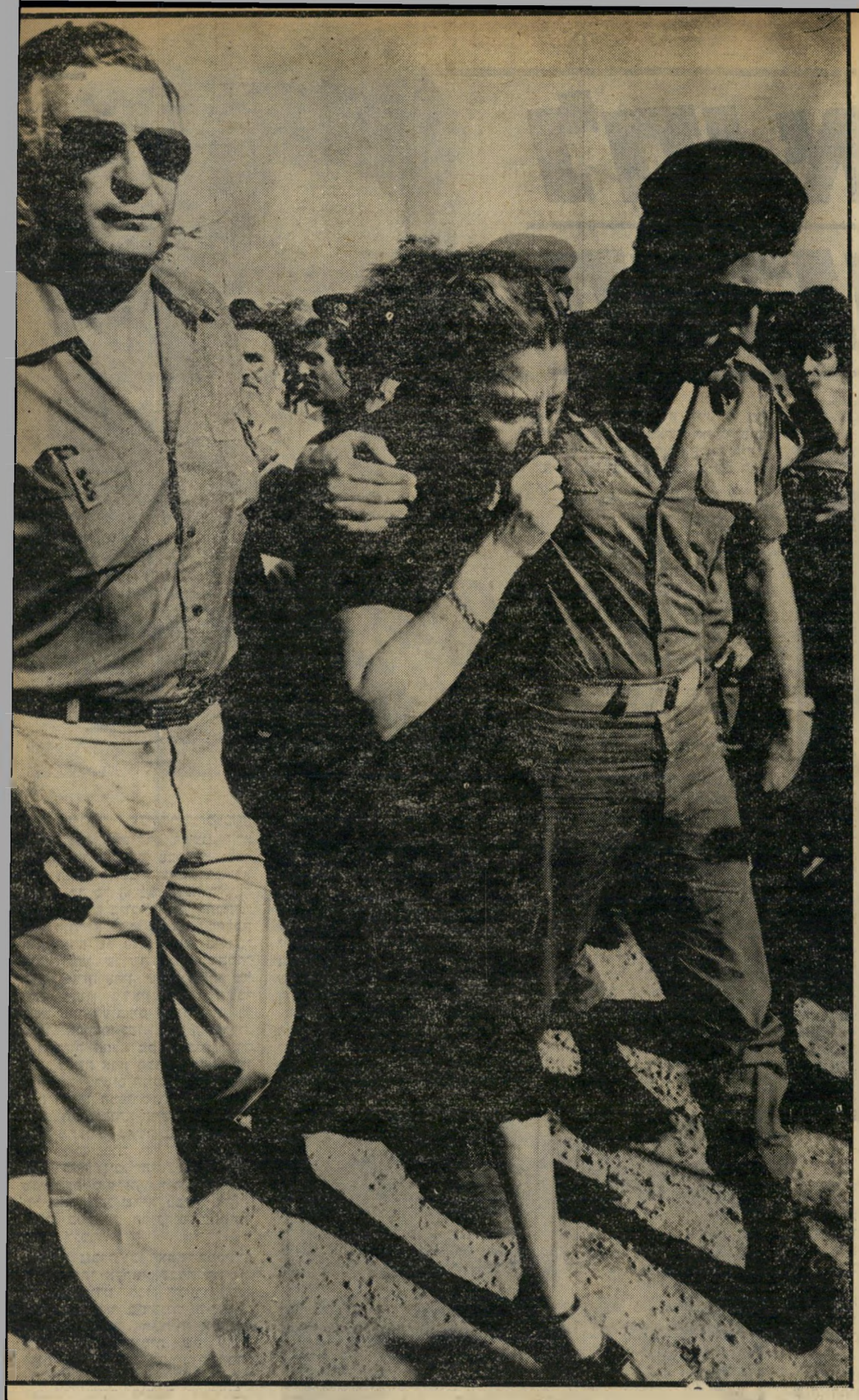
למכריו קשה לתפוס, שאדם נעים־הליכות זה תכנן מראש לרצוח את הילד. אך מי שיודע כי הפסיכופאט הוא נטול רגשות ופועל בצורה קרה לגמרי, מסוגל להבין זאת. כל סברה שהילד מת כתוצאה מתאונה היא משוללת יסוד. מי שטוען זאת, כפי שטען הד"ר גרשון אוריון *, אין בכלל מושג בדינמיקה של הפסיכופאטיה.

העדות החזקה ביותר להעדר כל רגשות אצל החוטף הוא המישפט „הילד יותר חשוב מהכסף". החוטף אמר דברים אלה להורים של אורון אחרי שהילד כבר לא היה כבר בחיים. כפסיכופאט מבין החוטף שלאחרים יש רגשות. הוא מתרגם אותם לעצמו באופן שיכלי, אך למעשה אינו חש דבר. כך יכול היה לנגן על רגשותיהם של ההורים, בכל הנוגע לטראגדיה שהוא עצמו גרם להם, מבלי שיחוש כל רגש־אשם. הוא נמצא מעבר לכל אלה. הוא שאמרנו — פסיכופאט קלאסי.

סתימת־פה או חניקה בצוואר

מרות כך זאת ניתן למצוא אפילו אצל החוטף ניצוץ אור אחד, מעין שמץ של הומאניות. תוכניתו היתה בנוייה כמיבצע צבאי. היא היתה אמורה להתבצע

* אורין, מרצה בכיר באוניברסיטת בר־אילן, גורס כי החוטף פעל בגלל בצע כסף ולא היתה לו שום כוונה לפגוע בילד.

רועי, פנינה ועמוס ירדן בהלוויית אורה
התעלמות ברגשות

בדייקנות, ללא שהיות מיותרות. אולם בניגוד לכך הסתובב החוטף במשך יומיים במכוניתו, עם הילד. ביומיים אלה יכלו אנשים להבחין במשהו מוזר. הילד היה יכול לתבוע פתאום לחזור הביתה ולהתחיל לצעוק בנוכחות אנשים. משהו היה יכול להשתבש. ברור שלפי התוכנית המקורית תיכנן החוטף להרוג את הילד מיד. אך הוא לא עשה זאת.

ההסבר היחידי לכך הוא, שבאיזשהו מקום היה קשה לחוטף להרוג את אורון. הוא התמהמה. משך את הקץ. הסבר זה מקבל חיזוק גם מנסיון החטיפה הקודם שביצע כנראה גור בכפר־שמריהו. אז הוא שיחרר את הילד כעבור זמן קצר. כנראה שעוד לא היה בשל לבצע רצח. אולם בחטיפת אורון הצליח להתגבר לבסוף על שמץ ההומאניות שנותר בו ורצח אותו. מימצאי הנתיחה הפאתולוגית מצביעים על כך, שזאת היתה חניקה בקנה־הנשימה. לא היתה זו סתימת־פה, כדי להשתיק את הילד, לבל תשמענה צעקותיו, כפי שטוען החשוד. מסתימת־פה לא מתים. זאת היתה חניקה בצוואר. רצח לשמו.

למעשה היתה תוכניתו של החוטף יותר איומה ממנו. לכן הוא התקשה לבצע את הרצח. החוטף לא יכול היה לדעת כי הרצח הוא בעצם מטרתו האמיתית, הבלתי־מודעת. במודע סבר, כי הוא מבצע את החטיפה עבור בצע כסף. לכן, למרות שתיכנן מלכתחילה לרצוח את הילד מיד ובדם קר, נתקל בקושי מסויים.

צריך לזכור, שהחוטף הוא בעצם שבוי של עצמו. הוא כבול לפסיכופאטיה שפיתח. כל מעשיו נכפים עליו כתוצאה מכך. הוא עצמו כלל אינו מודע להתהליך האיום שהשתלט עליו, לעובדה שהפך מיפלצת. הוא עושה רע מתוך דחף להינתק ממערכת־הערכים ההרסנית שלו. אולם לעולם אין המעשים עצמם מספיקים. גם רציחתו של אורון לא הספיקה. צריך מימד נוסף.

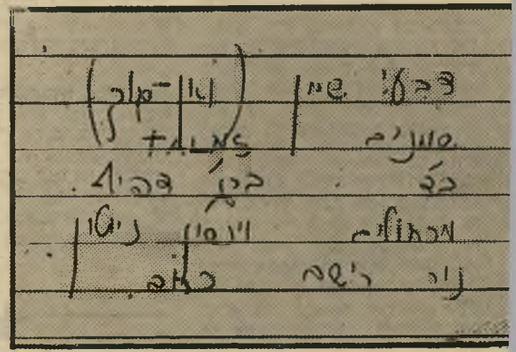
המנוחה האמיתית

מערכת־הערכים שינו מייצגת, למעשה, את החברה ואת דרישותיה מן הפרט. לכן חייבת ההתכחשות למערכת זו לקבל מימד פומבי. הפסיכופאט צריך שגם הסובבים אותו יידעו, שהוא ויתר על מערכת־הערכים שלו. לכן הוא גם דואג לעדכן אותם.

זהו ההסבר לטעותו של החוטף. למרות האינטליגנציה והתיחכום שלו, הוא הלך להפקיד את הכסף המסומן בבנק. בכל העיתונים פורסם, שמיספרי שטרות הכסף נמסרו לבנקים. למרות זאת הלך החוטף היישר אל לוע הארי. אילולא עשה כן, ספק רב אם המישטרה היתה מצליחה לתפוס אותו. אולם החוטף הוא שאיפשר לה ללכוד אותו.

כדי להשתחרר מידי התליין הפרטי שלו, הטמון בתוכו, הוא הסגיר את עצמו. שוב, מבלי שיהיה מודע לכך. כאן פעל הצורך שאחרים ידעו כי אין לו מערכת־ערכים. החוטף היה זקוק לכך באותה מידה שהיה זקוק לבצע רצח של ילד. שני השלבים משלימים האחד את השני.

החוטף אינו מבין כלל מדוע נתפס. כך היה גם כאשר ביצע פריצות פשוטות, ותמיד נתפס. הוא סבור כי העובדה שהשתחרר ממערכת־הערכים שלו מעניקה לו עליונות על פני האחרים. הוא מאמין כי מגיע לו יותר. כי הוא מסוגל ליותר. בתוך תוכו הוא מזלזל ולועג לחברה, החיה על פי מערכת־ערכים. הוא סבור שיש לו יתרון עליה. לכן גם קשה לו להבין, מדוע הוא נכשל במקום שנגנבים פשוטים מצליחים. כך גם אחרי החטיפה והרצח של אורון. הוא אינו יודע שאותו הדחף, לבצע

כתב־ידו של גור
בריחה מערכים

את המעשים, גם דוחף אותו לבצע את השטות שתסגיר אותו.

בפירסומים שונים ניסו לייחס לחשוד תכונות נוירוטיות שונות, ואפילו פיצול־אישיות. גירסות אלה הן מפורכות מיסודן. הן אינן נקשרות לשום חלק מפעשה החטיפה או לקורות חייו של גור. אמנם, כדי לנתח במדוייק את כל התהליכים, יש צורך לבדוק אישית את החוטף. אולם אין כל ספק שזהו מיקרה מובהק של פסיכופאטיה. רק כך אפשר להסביר את התמונה הכללית המצטיירת. הסבר זה מתקשר לכל חלק ממנה, ולתמונה כולה. הכל מצביע על כך שהחוטף הוא פסיכופאט קלאסי.

את המנוחה האמיתית מוצא בדרך כלל אדם כזה בכלא. מעצם שהותו שם הוא מקבל את ההכרה התמידית הנכספת, בכך שהוא עבריין. שם הוא יכול להרגיש שהוא אדם שלילי. החברה זרקה אותו לשם בגלל שהוא מאס במערכת הערכים שלה. וזהו בדיוק מה שרצה — שיידעו שהוא כזה!

ללא תיקשורת־עצמית

סיכור להניח כי בכלא ירגיש החוטף עצמו חופשי מאותו תליין פנימי. הוא ינוח על זרי־דפנה. יתכן גם שיפתח את רגש העליונות. תוך תקופה מסויימת יחזור למישחק הרגיל שלו. הוא ירשים עד מהרה את הסוהרים והעובדות הסוציאליות באישיותו ובקיסמו האישי. סביר שיחזור לצייר, אם יאפשרו לו. הוא ישתדל לפתח עד כמה שאפשר את כישרונו, כדי שכולם יתפעלו מציוריו. עתה, אחרי שהשתחרר מהמועקה הפנימית, יוכל אפילו להיות אדם חיובי.

זהו סיפור נורא של אדם שקרה לו דבר נורא. אולם הנורא מכל היא התוכנית שהתגבשה במוחו. תוכנית שאחרי נסיון כושל, הצליח לבסוף להוציאה אל הפועל.

פסיכופאטים כדוגמת החוטף ישנם רבים בחברה האנושית. מיעוטם מכריזים על עצמם במודע כעל עברייינים, ואפילו מפתחים להם פילוסופיות עברייניות. אלה מצליחים יותר במעשיהם. אולם לרוב הפסיכופאטים אין יכולת כזאת של תיקשורת־עצמית. הם אינם מודעים לכך שהם רעים בזדון.

לקבוצה זו משתייך החוטף. פסיכופאטים כאלה חשים דחף בלתי־מודע להביא להסגרתם. וזהו בעצם מזלה של החברה. שכן אחרת היינו חיים בחברה, שהפשע היה מצליח בה לאין שיעור יותר מאשר כעת.

לאן איכפת מעדנה פאר?

ה צעירה תמירת־הקומה, בעלת השיער השטני, לא הבינה מה הסערה סביבה: „בסך הכל חתמתי בשביל עדנה. אני לא מבינה מה כל הרעש. עדנה ביקשה ממני לחתום בשבילה, אז חתמתי.“ מול רותי אקראי, פקידה במחלקת כוח־האדם של קול ישראל בירושלים, ישבו שלושה: מנהלת־המחלקה, עליזה אלון, שהיא אשתו של כתב הארץ גידעון אלון; יושב־ראש ועד־העובדים המינהליים ברדיו, אברהם כהן, ואת חיים לב.

הפרשה החלה כמה שעות קודם לכן. עליזה אלון הבחינה כי החתימות על כרטיס־הנוכחות של שדרית הרדיו המפורסמת, עדנה פאר, אינן חתימותיה. החשד של אלון החל מתעורר כאשר בדקה את כל כרטיסי־הנוכחות של פאר בחודשים האחרונים. היא הבחינה כי מדי פעם מופיעה עליהם החתימה של פאר, כפי שהיא מכירה אותה, אולם במרבית המיקרים החתימה שונה לגמרי.

אלון נזכרה כי אחת הפקידות שלה, רותי אקראי, עבדה חודשים אחדים קודם לכן כעוזרת־הפקה של עדנה פאר בתוכנית זה איכפת לי. היא שאלה את רותי אם היא מזהה את החתימות של עדנה, ורותי השיבה לה בתמימות רבה: „זה לא חתימות של עדנה. זה אני חתמתי. עדנה ביקשה שאחתום.“

עליזה אלון הבינה את חומרת הגילוי שלה. אם דברי רותי נכונים, הרי שגם רותי וגם עדנה פאר מעורבות בפרשייה חמורה. היא קטעה את דברי רותי באמצע, והזעיקה את יושב־ראש־הועד כהן ואת לב. בנוכחות שני אלה חזרה רותי בתמימות רבה על הסיפור שלה, ולא הבינה מדוע השלושה אחוזי־התרגשות.

עליזה התיישבה וכתבה תזכיר מפורט על השיחה למנהל הרדיו גידעון לב־ארי. באותה תקופה היה לב־ארי גם ממלא־מקום מנכ“ל רשות־השידור, יוסף („טומי“) לפיד, ששהה בחוץ־לארץ. לב־ארי הנדהם קרא אליו את כהן ולב, ואלה אישרו לפניו את הסיפור.

לב־ארי הטיל על לב לחקור ב־פרשה ולהגיש את מסקנותיו ל־מנכ“ל הרשות. בשבוע שעבר הגיש לב את מסקנותיו, ואלה היו חמורות במיוחד. המסקנות הוגשו ל־לפיד, שהספיק כבר לחזור לארץ.

פרשת עדנה פאר החלה לפני כחצי שנה. בעיקבות התוכנית שלה על מיבצע־ליטאני, שבה העיד קצין צעיר על התעללויות וביזה, הורה לה לב־ארי לקבל תגובות מכל האנשים המואשמים בתוכניות שלה, ולשדרן באותה תוכנית. הייחסים בין לב־ארי לפאר, ששניהם נחשבים כאנשי־רדיו מעולים, היו עד לאותה תקופה חברותיים וידידותיים במיוחד. היום טוענת פאר: „אני עשיתי את לב־ארי למנהל־הרדיו. תמכתי בו, אז מינו אותו למנהל־הרדיו.“ לב־ארי דוחה טענה זו של פאר: „היא אמנם אשה נאה ועושה חנדלאך להרבה אנשים. אבל למינוי שלי לא היה לה כל קשר.“ גם לפיד מאשר את גירסתו של לב־ארי, שלפאר לא יכולה היתה להיות השפעה על בחירתו של לב־ארי.

כאשר דרש לב־ארי כי בתוכנית זה איכפת לי יופיעו התגובות של האנשים המואשמים בה, סירבה פאר. היא פנתה אל ועד עובדי הרדיו, אך הוועד נמנע מלתת לה גיבוי. פאר לא ויתרה. היא הלכה אל הפרופסור יהושע רוטנשטרייך, יו“ר־מועצת־העיתונות, שיטה לפניו את טענותיה וקיבלה ממנו מיסמך המצדיק אותה. לב־ארי סירב להתייחס למיסמך: „זה לא רציני. כשדנים בעניין כל כך עקרוני, צריך גם לשמוע דיעה אחרת, אפילו אם אתה רוטנשטרייך.“

פאר פנתה לאגודת העיתונאים בירושלים. היא פרשה את צרותיה והודיעה לאגודה כי לא תסכים להמשיך בזה איכפת לי, כל עוד יחולו עליה „הגזירות החדשות.“

אגודת־העיתונאים לא מיהרה ל־העניק לפאר את התמיכה שבה רצתה. עד היום עדיין לא החליטה האגודה בפרשת פאר, למרות שמאז עברו כבר שישה חודשים.

כשהבחין לב־ארי שפאר אינה מתכוונת להמשיך בתוכנית זה איכפת לי, הוא הורה למנהלת מחלקת־התוכניות של הרדיו, אסתר ברזל, להטיל עליה עריכת תוכניות אחרות. ברזל פנתה אל פאר והציעה לה, בשותפות עם אנשי רדיו נוספים, להכין לסרוגין תוכנית חדשה בשם דיוקנאות, על „אנשים המשוגעים לדבר חיובי“.

מנהל רכ־ארי
מי רודף את מי?

מנכ“ל רפיד
מי יחליט?

כמו פניות קודמות של ברזל ולב־ארי גם את הפנייה הזו דחתה פאר. היא כתבה לברזל במיכתב מה־26 במרס: „יש בדעתי לחזור לתוכנית זה איכפת לי. מאחר שהעברתי את העניין לטיפול הוועדה המיקצועית של אגודת־העיתונאים, עלי להשהות תשובתי בעניין דיוקנאות.“

עדנה פאר לא עבדה במשך חצי שנה. התוכנית זה איכפת לי הורדה מעל גלי האתר. על פי הוראתו של לב־ארי כלל לא נכנסה לתיכנון החדש. כשנודע לגידעון לב־ארי תוכן תשובתה של פאר לברזל הוא דיווח על כך לסמנכ“ל הרשות לענייני כספים ומינהל, שלמה אבאדי.

נוכחים נפקדים

ב דרך כלל, במיקרה כזה, אין משלמים משכורת לעובד. יש אמנם דמויות מפורסמות ברשות־השידור שאינן עובדות כבר שנים אחדות, אך אלה באים למישרדים, יוצרים רושם שהם עובדים, אם כי לאט. ידוע על מפיק־סרטים אחד שערך סרט אחד במשך שנתיים. אולם אותו מפיק הקפיד להופיע כימעט מדי יום במישרדי הטלוויזיה, להראות עוכחות, להסתובב במיסדרונות ובמיזנון ולערוך שיחות בטלות, כשהוא מקפיד לספר על התוכניות ארוכות־הטווח שלו. עובדת אחרת, שהודחה על רקע פוליטי, באה כל יום לרשות ב־מיסגרת הטיול היומי שלה עם כלבה, מחתימה את הכרטיס והולכת הביתה.

איש רדיו וטלוויזיה אחר, אשר מאז שהורדה תוכנית־טלוויזיה שלו מהמסך לפני שלוש שנים לא תרם מאומה לרשות־השידור, נמנה אף הוא עם אותם המראים נוכחות מקפיד להראות עצמו בבניין.

עדנה פאר לא נהגה כך. היא כימעט ולא הגיעה למישרדיה שב־רדיו במשך ששת החודשים האחרונים. לעיתים לא היתה באה במשך חודש שלם, לעיתים היתה מראה נוכחות רק אחת לשבועיים, וגם זה לכמה דקות. על פי הנוהג, לולא היו מופיעות חתימות שלה על כרטיס־הנוכחות, היתה תקופה זו נחשבת לה כחופשה השנתית, ואם היא היתה עוברת את מיכסת החופשה השנתית שלה, היתה עדנה פאר נחשבת כמי שיצאה לחופשה ללא־תשלום. אך עבאדי הוא ידיד של פאר, והוא החליט לנהוג ב־מיקרה זה לפנים משורת הדין.

הסביר עבאדי: „עדנה פאר היא שדרנית מוכשרת. חבל להפסיד אותה. החלטתי לחכות עד שה־עניינים יסתדרו, ולשלם לה בינתיים משכורת.“

גם גידעון לב־ארי הסכים לכך. כאשר נשאל מנהל־הרדיו על כך

השבוע, השיב: „רציתי שהכל יסתדר עם עדנה. לא רציתי ללכת איתה למילחמות.“ מנכ“ל רשות־השידור, העוסק בחודשים האחרונים, יחד עם עבאדי, בקיצוץ דמי האש“ל והקמ“ן לעובדי הרשות, חשש גם הוא להתעסק עם פאר.

אחד מידידיה הקרובים ביותר של פאר הוא הרמטכ“ל רב־אלוף רפאל („רפול“) איתן. רפול הכיר את פאר באמצעות דובר צה“ל, אלוף־מישנה יעקוב אבן, שהוא ידיד־מישפחה של פאר. הוא התראיין אצלה בתוכנית, ומאז הפך ידידה. בשבוע שעבר, כאשר נודע לרפול שפאר עומדת לפני הסתבכות, הוא מיהר להורות לגלי צה“ל לשגר לרשות־השידור מיכתב שבו מבקשת התחנה הצבאית להשאיל את עדנה פאר לתקופה של שנה.

כאשר נדמה היה לחוקר הרשות לב, כי כל העדויות בידיו, הוא פנה אל עדנה פאר וביקש ממנה לבוא למישרדו כדי לתת עדות. פאר סירבה. „תבוא אתה אלי.“ לב לא הסכים לבוא אל פאר: „זו חקירה רשמית, והיא צריכה להיעשות אצלי במישרד. את תבואי אלי.“

שתי גירסות

דהפתעה ציפתה ללב יומיים אחרי שהפרשה התפוצצה. במישרדו הופיעה רותי, וביקשה לתת עדות שונה מזו שהשמיעה אותה יומיים קודם לכן: „עדנה פאר לא ביקשה ממני לחתום בשמה. אני שיקרתי כשסיפרתי את זה. זו היתה יוזמה שלי. עדנה בכלל לא ידעה על כך שאני חותמת בשבילה.“ רותי הודתה כי מאז שסיפרה את הגירסה הראשונה שלה ועד שמסרה את גירסתה השניה, היא פגשה את עדנה פאר. גם עדנה פאר אישרה זאת: „רותי באה אלי. אנחנו ידידות עוד מהתקופה שהיא עבדה איתי בתוכנית. אני יודעת שהיא התבלבלה בפעם הראשונה, כשהיא סיפרה שאני ביקשתי ממנה לחתום בשמי. היא לא חתמה על העדות, רק סיפרה את הסיפור לכמה אנשים, אז אי־אפשר לעשות עם זה כלום בבית־המישפט. אבל כשהיא היתה צריכה לחתום על העדות, היא סיפרה את האמת, והאמת היא שאני אף פעם לא ביקשתי ממנה לחתום בשמי.“

כשבאה רותי אקראי לחוקר לב כשבפיה הגירסה החדשה, הוא סירב לקבל אותה. „מה שאת אומרת כאן זה דבר חמור. את יכולה להסתבך בעדות־שקר ולהיכנס לבית־סוהר. אני מוכן להמתין יום אחד. תלכי לעורך־דין, תתייעצי איתו ותבואי אלי מחר.“ למחרת חזרה רותי אקראי ועמדה על דעתה, שהיוזמה לזיוף החתימות באה ממנה, ללא ידיעתה של עדנה פאר. היא נתנה עדות בהתאם לכך וחתמה עליה.

במסקנות החקירה שלו טוען לב שאין הוא מאמין אף למילה אחת של רותי אקראי. בשיחות עם ידידים אמר לב: „אני יודע שיש לעדנה פאר השפעה גדולה על רותי. רותי באה ממישפחה הרוסה. עדנה עבורה זו דמות האם שחסרה לה. אם עדנה פאר ביקשה מרותי לאמר שאין לה כל קשר לעניין, רותי תאמר את זה.“ במסקנות שלו קבע לב כי הוא מאמין לגירסה הראשונה של רותי אקראי, שלפיה עדנה פאר ביקשה ממנה לחתום בשמה. לגבי השאלה אם רותי בכלל טענה אי־פעם שעדנה ביקשה ממנה לחתום, מאמין לב לעדותם של עליזה אלון, ויו“ר־הועד אברהם כהן, זאת מילבד העובדה שהוא עצמו שמע את רותי מספרת זאת.

עדנה מכחישה את הפרשה כולה. בשיחה עם העולם הזה אמרה עדנה: „זו עלילה שמעלילים עלי לפיד ולב־ארי. זו עלילה פוליטית וחיסול חשבונות פוליטי. אני לא מוכנה להסביר מה בדיוק העלילה. אבל יש לי חומר על שני אלה שיפוצץ אותם. אם הם יעזו לעשות לי משהו, אני אפרסם את החומר הזה. השגיאה שלי בכל הפרשה היתה שלא הדלפתי לעיתונים מה שאני יודעת.

„כבר כמה חודשים נערך נגדי ציד־מכשפות. רוצים לחסל אותי ביגלל עניינים פוליטיים, ועכשיו תפסו את השטות הזו של החתימות, והופכים את זה לסיפור מרושע. אין בעניין הזה שום דבר. אני יודעת שרותי טוענת שלא אני ביקשתי ממנה לחתום בשמי. אבל אני יודעת שרוצים לחסל אותי ברדיו. זה לא נכון שכתבתי מיכתב לאסתר ברזל ואמרתי לה שאני לא מוכנה לעבוד. האמת היא שרציתי לעבוד, אבל לא נתנו לי. זה חלק ממסע־החיסול נגדי.“

כאשר הוצג המיכתב, אמרה: „נכון, תוכנית אחרת לא רציתי לעשות. רציתי לעשות רק את זה איכפת לי. אגודת־העיתונאים אסרה עלי לעשות כל עבודה ברדיו, חוץ מהתוכנית הזאת, אז הייתי צריכה להישמע לאגודה.“ האיש שטיפל בפרשת פאר מטעם אגודת־העיתונאים חיים יפת, טוען, כי האגודה לא נתנה כל הוראה לעדנה פאר. הרי־כוז המיקצועי של אגודת העיתונאים בירושלים החליט להעביר את הטיפול לוועד העיתונאים ברדיו תוך הנחיות ליצור משא־ומתן עם הנהלת הרדיו כדי לפתור את בעיית עדנה פאר ולדאוג לכך שעד שהמשא־ומתן לא יסתיים לא תועלה תוכנית אחרת במקום זה איכפת לי.

לב טוען בדו“ח החקירה שלו כי יש להסיק את כל המסקנות נגד רותי אקראי. הוא אינו מציע הסקת מסקנות נגד עדנה פאר, ביגלל התרגשותה. עבאדי, ידידה של פאר, תומך במסקנות הדו“ח, ולדעתו יש לפטר את אקראי ולסיים בכך את הפרשה.

„ציד מכשפות!“

אם ממנכ“ל רשות־השידור, טומי לפיד, החליט אחרת. לפיד טוען שהוא חושש שמא יאשימו אותו בהתנכלות לפאר, אם הוא יסיק נגדה מסקנות, ושיאשימו אותו במשוא־פנים אם האשמה היחידה בפרשה תהיה הפקידה הזוטרת, רותי אקראי. לפיד החליט להטיל את האחריות על גוף אחר. בהתייעצות עם היועץ־המישפטי של רשות־השידור, עורך־הדין נתן כהן, מגיש השבוע לפיד את החומר כולו, כולל דו“ח הביקורת של לב והעדויות שלב ליקט למישטרה. המישטרה תצטרך להחליט אם אכן נעשה הזיוף ביכלל, ואם כן — אם התבקשה רותי אקראי על־ידי פאר לחתום במקומה.

ברשות־השידור מודים כי לא אחת נוהגים עובדי־הרשות לחתום עבור חבריהם, ומעולם לא נקטה הרשות פעולה כלשהי נגד העובדים שנחשדו בפעולה מסוג זה, ומעולם גם לא נוהלה חקירה. מדי פעם, כאשר עובד אינו מגיע לעבודה, הוא מבקש מידיד שלו לחתום.

כל הנוהג של החתמת כרטיסי־נוכחות הוא מגוחך. מערכות הרדיו והטלוויזיה בישראל הן, כנראה, המערכות היחידות של כלי־תיקשורת בעולם שבהן מחייבים עיתונאים לחתום על כרטיס־נוכחות — מאחר שעצם תפקידו של עיתונאי הוא מחוץ לבניין המערכת, ואין הוא דומה לתפקיד הפקיד. היה זה רעיון של עבאדי שקומם את העיתונאים, אך כעבור כמה ימים שככה הסערה סביב החתימות, והנוהל שכל העיתונאים מתנגדים לו, והפותח פתח לאי־סדרים, עובדה קיימת.

השדרית הוותיקה, בעלת תוויי־הפנים הנאים, שנחשבה כמלכה בעת שהיתה בשיאה, כשהתוכנית זה איכפת לי זכתה להאונת־שיא, תחקר ככל הנראה בימים הקרובים על־ידי המישטרה והפרשה עלולה להגיע לבית־המישפט.

שדרנית פאר במסיבה
מי יזם את החתימות?

ממנכ“ל עבאדי
מי הביא את כרטיסי הנוכחות?

אסתי שפירא דרשה מבעלה לשעבר, עוזרו של ארליך ודוברו של צ'יצ', הגדלת דמי המזונות וטוענת: „בעלי גרם לפיטורי!"

אסתי שפירא
בעלי לשעבר גרם לפיטורי

עמיקם שפירא עם אחד הבוסים שלו, שימחה ארליך
מי מרוויח 200 אלף לירות

זה מה שקורה כשבן־אדם הוא מפורסם. פשוט לא נותנים לו לחיות בשקט. אני מתכוונת ל**עמיקם שפירא**, העסקן ה־צעיר של המיפלגה הליברלית, מי שהת־פרסם כדוברו של ראש־עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'יצ'") **להם.**

לפני ארבע שנים התפוצצה שערוריה סביב עמיקם, כשאשתו אסתי שפירא החליטה להתגרש ממנו. הגירושין לא עברו על מי מנוחות. כשאסתי הגיעה בוקר אחד למישרדו של צ'יצ', וביקשה ממנו להשפיע על הדובר שלו שיתן לה כסף „כדי שיהיה לי ולבן שלנו מה לאכול", גירש אותה צ'יצ' מהמישרד. כשאסתי טענה שהיא נ"ע בא. היא לא הולכת עד שצ'יצ' ידבר עם בעלה. התפת־חה תיגרה בקומה ה־13 של עיריית תל־אביב. בתיגרה ניצוח מזכירתו דאז של צ'יצ', רותי נייר, שדחפה וחבטה קצת באסתי.

אבל עורכי־הדין של כל הצדדים הגיעו סוף־סוף להסכם שאושר על־ידי הרבנים. לא שלא היו מריבות. הם רבו על הבית, על המזונות ולפי טענת אסתי בבית ה־מישפט, גם רבו סתם, עם מהלומות.

אבל הסוף היה, כך נדמה היה אז, טוב. עמיקם התחייב לשלם מזונות צמודים לאינדקס, ומזונות אלה מגיעים עתה לסכום של 3,678 לירות. אסתי מודה שעמיקם בעצמו מבין שהמזונות הם לא כל כך מספיקים, ונותן לה עוד 3000 לירות ל־חודש, ככה, בלי החלטה.

אבל בתקופה האחרונה התפרסם עמיקם בעיתונים, ודווקא בעיתונים שגם אסתי, צעירה נאה ושמנמנה, העובדת כפקידה בחברת עזרא וביצרון, קוראת. היא גילתה שעמיקם הוא לא רק הדובר של צ'יצ', אלא גם עוזרו האישי של סגן־ראש־הממשלה, **שימחה ארליך**, וגם מנהל חברת־התיי־רות העירונית של תל־אביב. אסתי, כך היא טוענת, בדקה וחקרה וגילתה שעמיקם מקבל שלוש משכורות, שכולן ביחד מגיעות ל־100 אלף לירות, ועוד הטבות ותשלומי־הוצאות, המגיעים ל־100 אלף לירות נוס־פות.

או אם לבעלה לשעבר כל כך טוב, למה שלה לא יהיה טוב? למרות שחתמה על מיסמך, שלפיו הבטיחה שלא לדרוש העלאת דמי־המזונות, הגישה אסתי בקשה לבית־הדין הרבני ודרשה מעמיקם מזונות חוד־שיים בגובה של 21,700 לירות.

בבית־המישפט טענה אסתי כי היא מר־ויחה כפקידה רק 14,500 לירות, וזה לא מספיק לה. היא גם כועסת על כי יש לעמיקם מכונית פיג'ו 404, ולה רק סובארו מיני.

אבל עם הגשת התביעה לבית־המישפט עדיין לא הסתיימה הפרשה שמחוץ לכתלי בית־המישפט. אסתי טוענת כי מיד אחרי שהגישה את התביעה התחיל עמיקם להת־נקם בה. לדבריה, ואני לא מוכנה להישבע שהם נכונים, התקשר אליה עמיקם ביום הגשת המישפט וסיפר לה שהיא מפוטרת. הוא אמנם לא רשאי לפטר אותה, אבל חברת עזרא וביצרון, שבה היא עובדת, היא חברה השייכת לעיריית תל־אביב, ומנהל אותה **ארצי ויין** המפורסם. עמי־קם הוא חבר של צ'יצ', צ'יצ' הוא חבר של ארצי, וכך לדבריו העניין סודר.

יתכן ואסתי היא סתם היסטרית. ביניתיים לא הגיעה אליה הודעת־הפיטורין, אבל אם היא אכן תפוטר, הצעד הבא שלה יהיה דרישה לתוספת 14,500 לירות לדמי־המזו־נות שהיא ביקשה.

האמינו לי, גם אנשים שאנחנו חושבים שהם מבוגרים הופכים ילדותיים כשמדובר בגירושין ובמזונות.

עמיקם שפירא וחתיכות (מימין עורכת־הדין ליאת שפיגל ואחותו)
יחי החיים המשוגעים

רחל מרחלת על כל העולם

הצורפת והשדר

היה מתאים למשה גרטל להיות פלייבוי. יש לו כל הנתונים הפיזיים לכך. הוא גבוה, חתיך ויפה. אבל אין לו מכונית אמריקאית והרבה כסף להוציא על כל חתיכות. לכן הוא נשאר די אנונימי בנוף התל־אביבי. אבל אני שומעת שבירושלים דווקא הוא כבש כמה לבבות.

גרטל, מי שהיה אלוף ישראל בשחייה בסיגנון החתירה, עובד ככתב במבט ספורט של הטלוויזיה. שב מספרים לי כי כאשר המפיק יואש אלרואי לא נמצא בשטח, גרטל הוא הכי יפה במקום.

אחרי כל מיני רומנים קצרים שהיו לו בירושלים, ואולי גם כמה שאני לא יודעת עליהם, נדלק הקיבוצניק־לשעבר מרמת־יוחנן על חתיכה חמודה, שקוראים לה רותי אסטרייך, וכבר חמישה חודשים

משה גרטל
אוהבה בירושלים

שהוא נמצא ברומן משגע איתה. רותי בגאה בת ה־23 היא צורפת במיקצועה ולומדת עד היום בבצלאל בירושלים.

אני יודעת שהשניים לא מבלים במקומות יקרים מאד, אך אפשר גם לאהוב מקומות שקטים ולא יקרים, הרחק מן ההמון הסואן. גרטל, שיותר מכל אוהב לטפח ולשמור על כושר גופני, החליט שרותי טובה לבריאות שלו. „אני לא מתחתן," הבטיח לי היפיוף, „אבל אני מאוהב."

אז אני, שמפרגנת לכל היפים ושמאחלת להם אהבות ארוכות־טווח, שמחה שגרטל מצא את רותי והפסיק באופן זמני לשבור לבבות. אם כולנו נחזיק אצבעות, אולי יום אחד הוא שוב יחזור לשוק, לשימחתי ולשימחת כמה חתיכות בעיר הזו, שמצפות.

הרומן נגמר עם ההסרטה

קרוין לנגפורד
להפסיק להצטלם —

לא חשוב מה האיש הזה עושה, תמיד זה מלווה בפירסומת גדולה. אני מתכוונת לאסי דיין, שהוא כבר לא סתם בנו של, אלא שחקן־במאי־מפיק בזכות עצמו.

אבל יש לי בשבילכם משהו, שאסי הקדיש מאמצים שהוא לא יפורסם, כמו המאמצים שהוא עושה כדי לפרסם דברים שהוא רוצה להתפרסם. אני מתכוונת לרומן הכי אחרון שלו, לפחות עד לרגע זה — רומן שאמנם הסתיים, אבל היה סוער נמרוכז.

בסרט החדש של אסי מככבת אחת הנשים הפוטוגניות בארץ, קרוין לנגפורד. מעריצי קארולין טוענים שהיא גם תהיה שחקנית גדולה, בעוד כמה סרטים. אבל מה שברור הוא שקארולין היא אשה מענייינת. אחרת איך אפשר להבין מדוע אסי, שכבר ראה הרבה שחקניות בכל מיני מצבים, נדלק דווקא עליה?

הרומן בין השניים היה הסוד השמור ביותר על בימת ההסרטה, והכל הקפידו לשמור אותו בתוך המישפחה, למרות ש־רומנים כאלה עוזרים לפירסום של הסרט. עכשיו, אחרי שההסרטה נגמרה, ואסי ו־קארולין החליטו כי מוטב שגם הרומן שלהם ייגמר, אני מספרת לכם על כך.

הם כבר לא כל־כך אוהבים, אבל נשארו ידידים טובים ואסי מבטיח, לכל מי שמוכן לשמוע, שבכל סרט שלו תככב קארולין. אז אולי הרומן יתחדש בסרט הבא?

אסי דיין
— להפסיק לאהוב

השימחה של עזר וייצמן

כבר הרבה זמן שלא היתה שימחה בלישכת שר־הביטחון. כולם עצובים מאז שעזר וייצמן נטש את המישרד, ואפילו הבודדים, שאיכשהו התרגלו לרעיון שמנחם בגין הוא שר־ביטחון של יום חמישי, קיבלו זאפטה גוראה כשביום החמישי שעבר הופיע בלישכה הפרופסור יגאל ידין.

לכן אני שמחה בשימחת הלישכה על הדבר היחידי הטוב שקרה בה בזמן האחרון. לויה גילעד, מי שהיתה מזכירתן של עזר משך שנתיים תמימות, שהשתחררה לא מזמן מצה"ל, הזמינה את עזר ואת יתר חבריה הטובים מהלישכה לחתונה שלה.

והאמינו לי שיהיה שם שמח בכפר־שמריהו — בבית הוריה של לויה, רותי ומהנדס־התאורה אריה („אריק") גילעד. לויה, בלונדית יפהפיה, סטודנטית לביולוגיה באוניברסיטה־העברית בירושלים, תינשא בעוד שבועיים לצעיר שבוודאי נולד עם כפית של זהב בפה. יונתן תאודור הוא לא רק נחמד וחתיך, אלא גם סטודנט לרפואה, מעין חצי־דוקטור. הוא זכה באשה, שרק מעטים מאלה שפגשו בה לא חשבו בלב: „אך, הלוואי והיא היתה שלי."

היכן יוולד החינוק

פשוט קשה לי לעקוב אחרי האיש הזה. הוא לא רק מלא הפתעות, אלא גם הפתעות מהירות.

לא מזמן סיפרתי לכם על החתונה ה־חדשה של צדוק קראוס, בפעם הרביעית אם לא איבדתי את החשבון. היתה זו חתונה מפתיעה על אמת כשהכלה המאורשרת, שהפכה את צדוק לחתן מאושר, היתה תימניה יפהפיה, עם תסרוקת של המון־המון צמות קטנות, שענתה לשם אורנה.

עכשיו יש לי עוד חדשות מהמיגזר הזה. אורנה וצדוק ממתינים לצאצא. עוד לפני שעיכלתי את הידיעה, כבר נחתה עלי ידיעה נוספת: צדוק החליט שהוא לא כל־כך בעד זה שהצאצא יוולד בארץ־הקודש. נדמה לו שטוב יותר יהיה לצאצא ולהורים שלו באחד האיים המקסימים של יוון.

אורנה וצדוק קראוס
בוזוקי במקום הורה

אורנה, כפי שאני מבינה, לא כל־כך רוצה לעזוב את הארץ. הוויכוח בין השניים הוא ויכוח של אוהבים. לכן אני לא יכולה לנחש אפילו מי ינצח. מה שברור הוא שהתינוק יהיה מוצלח עם הורים שכאלה, לא משנה איזה אוויר ראשון הוא ינשום.

לספר רק כלבים

אני לא יודעת אם המישפט הזה מזכיר לכם משהו, אבל חתונות באות בצרורות — לא רק צרות. עוד לא הספקתי להתאושש מההלם בעיקבות הידיעה על חתונת הזמרת רותי נסון, ועוד לא הספקתי לרחם על האקס שלה, המוסיקאי דויד קריבושה, וכבר נודע לי שבעצם אני לא צריכה לרחם. פשוט קריבושה נמצא גם הוא על הגג של גן־עדן הפרטי של האוהבים.

האהבה הגדולה של קריבושה, מילבד המוסיקה, זה חיות, לא חשוב איזה חיות — העיקר שתהיינה חיות. כמו שהוא מסובב לו עם מגנינה עצובה בלב בגלל רותי, הוא מוצא מישהי שיש לה הוכחות לכך שהיא אוהבת חיות, בעיקר כלבים. אני מתכוונת לחנה אייזן היפהפיה שלא רק מספרת שהיא אוהבת חיות, אלא גם מספרת אותן. לחיה יש מספרה לכלבים, ואומרים לי שהכלבים והבעלים שלהם אוהבים אותה גורא.

קריבושה אינו אוהב כל־כך ספריות, זה רואים לפי השיער הארוך והזקן הגדול שלו, אבל כשהוא שמע שהחתיכה שהוא שם עליה עין היא ספרית של כלבים ולא־של בני אדם, נדלק אצלו משהו בלב.

עכשיו יכולים כל שוחרי המוסיקה וה־כלבים לראות את השניים צועדים בכל המקומות הכי in בתל־אביב, כשהם מינימום מחזיקים ידיים, ובדרך כלל מחובקים. נדמה לי, אם כי אני לא מוכנה להישבע על זה, שקריבושה עומד ללכת בעיקבות רותי נבון ולעשות לנו עוד חתונה.

חנה אייזן ודויד קריבושה
רומן שקט

אם אינך מעונין בטיול מאורגן בחו"ל שירות מהפכני חדש זה עשוי לעניין אותך.

• באירופה-סיורים, כרטיסי תיאטרון, ביקורים במועדוני לילה, השכרת רכב, בתי-מלון.
כל זאת בשוברים שאתה רוכש בטרם צאתך לחו"ל.
• התכנית מקיפה 28 ערים באירופה, מקופנהגן עד ליסבון ומאתונה עד דבלין.

עם טיולי "עשה זאת בעצמך" של Compute-a-Tour נתור תיסע לחו"ל חופשי חופשי.

טל-ארויו

במדינה

(המשך מעמוד 33)

היכן אם כן היה הכלב כלוא? כתבי שני הצהרונים גילו כי אינם יודעים מיהם בעלי הכלב. טענה נלי ליבידינסקי: „אני לא יודעת מאיפה הם ציטטו אותי. אני כלל לא סיפרתי להם שהייתי בדירה של הכלב בשכונה גימ"ל."

רק מאוחר יותר התגלה מקור הידיעה: כתב קול ישראל, ירון אנוש. לדבריו, הוא שמסר את הידיעה לשני העיתונאים. „שמעתי את הסיפור ממישהי בשם רינה בבית־החולים הווטרינארי."

בבית־החולים הווטרינארי אכן היתה צעירה בשם רינה, שביכרה לא למסור את שם מישפחתה. „אני שמעתי את הסיפור מהרופא, דוקטור איתן ברנע," גילתה.

טען הדוקטור ברנע: „כלל לא מעניין אותי מיהם הנבלות שעשו את הדבר. אני דאגתי רק לצד הטיפולי. שמעתי על כך מחבר אגודת צער־בעלי־חיים, יהודה ברינסקי."

ברינסקי: „הכלב הובא אלי על־ידי ילדים שהוציאו אותו מהבית, הילדים הלכו ואני לא יודע מי הם."

מי מצא את הכלב? האם מדובר בכלב אחד או יותר? מניין ידוע שהכלב נמצא בדירה, אם אכן נמצא כלב בדירה? ומהיכן השם „בובי"? רק בובי יוכל להשיב על כך — אולם למרבה הצער הוא אינו יודע לדבר בלשון בני־אדם.

תולדות

הזיכוי של ג'וקי

התנהגותה שד הקטינה זיכתה את ג'וקי

כימעט מרקד יצא ג'וקי ארקין השבוע מאולם בית־המישפט. עדת נערות יפות עטה עליו ונשקה אותו בלבביות על הזיכוי מאשמת בעילת־קטינה.

תלמידותיו של ארקין ישבו בנאמנות משך כל המישפט באולם, והקשיבו רב־קשב לעדויות. אחדות מהן אף העידו בעצמן לטובת המורה לריקוד.

בשנת 1975 התלוננה קטינה ילידת 1962 (אשר שמה נאסר לפרסום), שארקין קיים אתה יחסי־מין כמה פעמים במשך השנה, וכי הוא ידע את גילה האמיתי, שהיה אז 13, כיוון שכתב אותו במו ידיו בכרטסת בית־הספר לריקוד.

מאז ועד היום היה הרקדן מסובך במישפט פלילי ארוך ומייגע. לכאורה כל אשר על התביעה להוכיח הוא, כי הנערה היתה קטינה בעת מעשה, וכי הנאשם קיים איתה יחסי־מין. זאת הוכיחה התובעת שרה ספיר־חן ללא קושי, ובכל זאת יצא ארקין זכאי.

התלונה — כנקמה. הדבר ששיכנע את השופט דויד ולך בחפותו של ארקין היה העדויות הרבות על התנהגותה של הקטינה. אחת אחרי השנייה עלו תלמידותיו של ג'וקי על דוכן־הידים. סיפרו על לבושה הפרובוקטיבי של הקטינה, על התנהגותה החצופה, על שהיתה מתחילה עם כל גבר, ועל כך שאיש בלהקה לא חשד שהיא צעירה מיתר הבנות, שהיו אז בגיל 17־18.

השופט התרשם במיוחד מתמונותיה של הקטינה משנת 1975, אשר הוגשו לו כראיה. במיוחד מתמונתה בכתבה של העולם הזה (1944) מאותה שנה. היא נראית שם רוקדת בלהט, כאשר פניה מכוסות שיער וגילה מצוין שם כ־17. השופט לא מצא דרך להבדיל בתמונות בינה ובין יתר הצעירות בלהקה — שהיו בגיל הגיוס.

הקטינה עצמה העידה בבית־המישפט בדלתיים סגורות. אך השופט קובע בפסק־דינו, שהתרשם כי עדותה היתה בלתי־אמינה. העדות נמסרה רק כדי „להציל פנים" בפני אביה, שהיה נוכח באולם בעת מתן העדות. השופט האמין שארקין לא ידע את גילה האמיתי, עד אשר יועצת מבית־ספרה התקשרה אליו וביקשה ממנו עזרה לשם סיום לימודיה של הקטינה בבית־הספר העממי. מיד כאשר עמד על גילה האמיתי הפסיק ג'וקי את יחסיו אתה, ועל כך יצא קיצפה. התלונה למישטרה הוגשה כנקמה מצדה.

בית־המישפט העביר ביקורת על כך שהקטינה התחמקה מחקירה נגדית של הסניגור. „היא ידעה כי צבי לידסקי, הסניגור, מצפה לעשות מטעמים מעדותה, ולכן דחתה זאת פעמים אחדות ולבסוף התחמקה, ונסעה לחוץ לארץ." בכך הפכה עדותה כמעט לחסרת ערך.

בית־המישפט קבע כי בהתנהגותה ולבושה היה יסוד מספיק לגרום לנאשם להאמין כי היא בוגרת, ולכן לא עבר את העבירה המיוחסת לו. בית־המישפט העביר ביקורת על סעיף העבירה המיושן, ועל התביעה שמצאה לנכון להשתמש בו במקרה זה. אפילו הגישה התביעה את המישפט מתוך שיקול־דעת מוטעה מלכתחילה, הרי למשמע העדויות המגוונות על אופיה והתנהגותה של הקטינה היה מקום לחזור מהאישום תוך כדי מישפט. אולם אנשי התביעה הכלית טענו, שבין שקוליהם להעמדתו של ארקין לדין היתה דווקא עובדת היותו מורה, אשר רוב תלמידותיו קטינות.

ג'וקי ארקין אחרי הזיכוי
לבוש פרובוקטיבי, התנהגות חצופה של קטינה

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

זיגל יתמנה לשופט מחוזי

ראש מחלקת־חקירות־הונאה במישטרת ישראל, תת־ניצב **בנימין זיגל**, יקבל מינוי של שופט מחוזי, אחרי שדרך־התקדמותו במישטרה נחסמה על־ידי יריביו בפיקוד, שאינם מעוניינים בקידומו. במקומו עשוי **להתמנות יהודה רוזנפלד**, ראש מינהל כוח־האדם כיום, הרוצה בתפקיד. רוזנפלד בא למישטרה מחיל־התותחנים, ועד כה הצליח להרחיק משורות המישטרה קצינים מוכשרים רבים, בפעלו יחד עם הפיקוד הוותיק והלא־יעיל של המישטרה.

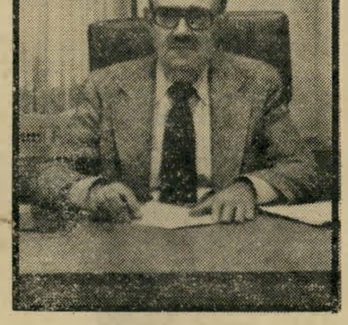
עתה הוא גרם להתפטרותו מן המישטרה של **חיים שמושקוביץ**, רואה חשבון במיקצועו וכלכלן מבריק, שהיה מבכירי החוקרים במחלקה של זיגל. רוזנפלד סירב לקדם את שמושקוביץ בדרגה, מבלי שיעבור קורסים של שוטרים רגילים, שעיסוקם בשיטור רגיל. שמושקוביץ, שעיסוקו הוא ניתוחים כלכליים, סירב לדרישה זאת והודיע על פרישתו.

..אמפל" הכפילה את הונה

קבוצת־ההשקעות היהודית־אמריקאית „אמפ"ל", המקורבת ל„בנק הפועלים", הגדילה ב־1979 את הונה ל־38 מיליון דולר, לעומת 15 מיליון דולר ב־1978. השנה מתכננת החברה מכירת איגרות־חוב ב־30 מיליון דולר באמריקה.

נכסי החברה הגיעו בשנת 1979 ל־547.8 מיליון דולר, לעומת 413.7 מיליון דולר בשנת 1978. הרווח הנקי של החברה היה ב־1979 ארבעה מיליון דולר, לעומת 1.3 מיליון דולר ב־1978.

בדין־וחשבון לבעלי־המניות מסר נשיא

נשיא כהן
מיזוג חוצלח

החברה, **רלף כהן**, כי ב־1979 השקיעה והילוותה „אמפ"ל" בישראל 148 מיליון דולר. היא התמזגה באוקטובר עם חברת־השקעות אמריקאית גדולה אחרת, „אי־די־סי". החברה שילמה לבעלי מניו־תיה דיווידנד של 10%.

מאזן החברה מגלה פרטים רבים על חברות־בנות וחברות־שלובות של „אמפ"ל":

● „כור סחר חוץ", חברה־בת של קונצרן „כור", הרוויחה בשנת המאזן 340 מיליון דולר לפני הוצאות, ייצאה ב־159 מיליון דולר, ועיסקותיה הבינ־לאומיות היו ב־60 מיליון דולר.

● חברת „יכין מטעים" מעבדת כ־5000 דונם פרדסים. הרווח הנקי שלה לשנת 1979 היה 10.6 מיליון לירות יש־ראליות, לעומת חמישה מיליון בשנה קודמת. מיפעל „עץ ונייר", השייך ל־„יכין" הרוויח 2 מיליון לירות ב־1979, לעומת 1.3 מיליון ב־1978.

● רשת המלונות „מוריה" מפעילה מלונות בסדום, באילת ובירושלים. התפו־סה ב־1979 היתה כימעט מלאה. הרווח הנקי היה 25.8 מיליון לירות.

בשנת־המאזן נעשו שינויים בהרכב ה־השקעות של „אמפ"ל". היא רכשה 51% ממניות חברת „ניר בע"מ" מ„בנק הפו־עלים", המקנות 86% מזכויות ההצבעה. היא רכשה 49% ממניות חברת־הספנות „אופיר", המקנות 60% הצבעה, מ„בנק הפועלים". היא רכשה 49% ממניות „בנק הפועלים (קאימאן)" מידי „בנק הפו־עלים". היא רכשה 75% ממניות מלונות „מוריה" מ„בנק הפועלים".

שכר חברי־הכנסת

המשכורת של חבר־כנסת ישראלי היא הנמוכה ביותר בעולם המערבי. משכורת־ברוטו של חבר־כנסת בעל־וותק היא כ־66 אלף לירות לחודש, כולל כל הוצאות־הרכב. משכורת זו אינה כוללת שווי של 2000 שיחות טלפון חינם לחודש, טיפול רפואי חינם, אש"ל על השתתפות בוועדות ומגורים־חינם במלון בירושלים, בימי ג'ליאת־הכנסת.

משכורת חבר־פרלמנט באירלנד, שהיא הנמוכה בעולם המערבי, היא 95.8 אלף לירות לחודש, והמשכורת הגבוהה ביותר במערב היא בצרפת ובאמריקה, כ־249 אלף לירות לחודש.

הנתונים על משכורת חברי־הפרלמנטים במערב, ביחס לשכר הממוצע במשק, מו־באים בגליון „אקונומיסט" (14 ביוני), ומאפשרים השוואה עם ישראל. הנתונים ב„אקונומיסט" כוללים את השכר בילבד, ונראה כי אין השכר כולל הטבות ותנאים למילוי התפקיד הניתנים במערב לחברי־פרלמנטים ביתר נדיבות מאשר בישראל.

משכורת חבר־כנסת ישראלי, 66 אלף לירות לחודש, היא פי 2.3 מן השכר הממוצע במשק בחודש יולי, שהוא 29 אלף לירות ברוטו. היחס בין המשכורת לשכר הממוצע במשק היה בצרפת 4.5, בארצות־הברית 3.15, בבלגיה 3.13, ב־מערב־גרמניה 2.74, בהולנד 2.58, בלוק־סמבורג 1.81, באוסטרליה 2.1, באיטליה 3.1, בקנדה 1.79, בדנמרק 1.27, בבריטניה 2.15 ובאירלנד 2.28. ישראל היא במקום השישי.

מה עשה „בנק לאומי" בשבעה מקלטי טלוויזיה?

במיסגרת רכישות רכב־נוסעים חדש לבכיריו, רכש „בנק לאומי" שבע מכו־ניות „פורד", וקיבל מן המוכר שיבעה מקלטי טלוויזיה בחינם בגודל 12 אינץ', במיסגרת מיבצע פרסים של „פורד".

היידיעה על מקלטי־החינם פשטה בבנק, ועוררה גל של שמועות לגבי „יעוד מק־לטי־החינם. בדיקה שעשה מדור זה העלתה כי מקלט אחד הוצב במישרדי ההנהלה הראשית של הבנק, לשימוש העובדים בשעות מאוחרות, ויתר השישה נתרמו לוועד למען החייל.

..כנס" סגר משרדו בניו־יורק

חברת „כנס" הישראלית סגרה את מישרדה בניו־יורק, והעבירה את פעולו־תיה למישרד־נסיעות של ישראלים, הקרוי „גיל". מי שהיה מנהל „כנס" בניו־יורק, **יעקב אבנרי**, עבר לעיסקי־מכוניות ב־לוס־אנג'לס ומפעיל חברה למכירת מכו־ניות.

..בנק המיזרחי" ירויח השנה מיליון דולר בניו־יורק

„יונייטד מיזרחי בנק" בניו־יורק ירוויח ב־1980 כמיליון דולר, נקי אחרי כיסוי כל הוצאות ההקמה של הבנק. ב־1979 גדלו המקורות של הבנק ל־115 מיליון דולר — גידול של 120%. הפיקדונות גדלו ל־96.6 מיליון דולר — גידול של 108%, וההלוואות גדלו ל־41 מיליון דולר — גידול של 300%. ההון העצמי של הבנק הוא עתה 12 מיליון דולר — גידול של 140%. הרווח הלא־מחולק ב־1979 היה 307.5 אלף דולר.

להלוואות. הבנק פועל רק בחשבונות של אנשי־עסקים ופיקדונות גדולים. לאחרונה הכריז הבנק על מיבצע חלוקת מתנות לכל המפקיד 100 אלף דולר לפחות, או מי שמביא מפקיד אחד שיפקיד פיקדון זה. הבנק מאפשר גם לקבל פיקדון של 50 אלף דולר, והוא מלווה לחשבון הפיקדון עוד 50 אלף דולר, ומאפשר לבעל החש־בון לזכות בריבית הניתנת להפקדות של 100 אלף דולר.

מי שמביא פיקדונות כאלה, מקבל

יושב־ראש מאיר (מימין) ונשיא קראוס
גידול מרשים

הבנק, שמנהלו הכללי הוא **משה קראוס**, ציין לאחרונה על־ידי „ניו־יורק טיימס" כמוביל בתחום הוזלת הריבית ל־

חינם מערכת טלוויזיה או וידיאו־טייפ.

יושב־ראש מועצת המנהלים של הבנק הוא **אהרון מאיר**, מנכ"ל „בנק המיז־רחי" בישראל, ועם חברי מועצת־המנהלים נמנים אישים רבי־עוצמה בכלכלה ה־אמריקאית, כמו **ג'ק בנדהיים**, החשב של „פיליפ בראדאר", **אברהם בים**, לשעבר ראש עיריית ניו־יורק, **רוברט הכט**, נשיא „אוק פורסט בנק", **שימ־שון פלדמן** ממכסיקו, **ג'ון פרבר**, נשיא תעשיות „אי־סי־סי", **אלי זבו־רובסקי**, נשיא עטי „שאפר" בדרום־אמריקה **וזליג טוטלמאן**, נשיא „חברת הר־המלך להשקעות".

אלי טיסונה רכש תחנת דלק במיאמי

איש־העסקים **אלי טיסונה** רכש לא־מכבר ברובע הוליווד שבמיאמי תחנת־דלק גדולה, הכוללת מוסך ומיסעדה. לפני כן היה בעל מיסעדה ישראלית במיאמי, בשם „הכל בפיתה". המיסעדה היתה בת 150 מקומות, ושימשה מרכז לישראלים במיאמי. היא נמכרה ל**משה עסיס**.

טיסונה היה קודם לכן בעל רבע חברת „וימפי" בישראל וחברת „מזון לעובד". „וימפי" חברה מיבנה בבתי־מרחמים **אהרוני וטוביה אושרי**,

משקיע טיסונה
מבשר לבנזין

והדבר גרם לקשירת שם החברה, ושמו של אלי טיסונה, בפירסומים בעיתונות עם עיסקי הפשע המאורגן. הפירסומים הביאו אותו למכירת חלקו בחברות ב־ישראל לשותפיו (שסגרו את העסקים בימים אלה לחלוטין) ולהגירה זמנית למיאמי.

טיסונה ניסה כמה פעמים לקבל מ־ראשי מישטרת־ישראל הכחשות לפירסו־מים בעיתונים, אולם גם המפכ"ל הקודם, **חיים תבורי**, וגם ראש אגף־החקירות לשעבר, **אהרון שלוש**, סירבו למסור בכתב את מה שאמרו לטיסונה ואחרים בעל־פה, כי הפירסומים אינם נכונים.

לדברי טיסונה, מרבית תחנות־הדלק במיאמי הן בידי ישראלים, והפעלת תחנת־דלק היא כיום עסק טוב. הגבלות־הדלק הביאו להקצבות לתחנות, וקניית תחנה היא למעשה קניית זכות להקצבה. התחנות גובות כיום עמלה של 17 סנט לגלון, והדבר משאיר להן רווחים יפים.

טוס להונג־קונג מלונדון ב־100 ל"ש

ישראלים משלמים כיום לפחות 1400 דולר עבור הטיסה הזולה ביותר למיזרח הרחוק. החל בימים הקרובים יוכלו ה־ישראלים לטוס מלונדון להונג־קונג במחיר הזול של 100 לירות אנגליות בחברת „קאתי־פסיפיק", או ב„לייקר" במחיר של 133 לירות אנגליות החל בראשון בספ־טמבר. טיסה מישראל ללונדון וחזרה עולה כיום 200 לירות אנגליות בכרטיס מוזל, כך שניתן עתה לטוס להונג־קונג וחזרה במחיר של 800 דולר, דרך לונדון, לעומת המחיר של 1400 דולר כיום.

האפשרות נוצרה לאחר שממשלת בריי־טניה אישרה את הצעת חברות „קאתי־פסיפיק" ו„לייקר" לפתוח קו סטאנד־ביי יומי מלונדון להונג־קונג, במחירים הזולים החדשים.

פסק־דין לפני מישפט

(המשך מעמוד 13)

באפריל, עשרה ימים בילבד אחרי שניתנה ההחלטה הקודמת, וחמישה ימים לפני ה־מועד שבו היו צריכים להגיש את המיס־מכים החדשים. התברר לצדדים כי בית־המישפט גזר למעשה את הדין עוד לפני שהיו בידיו הראיות במלואן, וניסה להע־מיד פנים כאילו גזר־הדין הוכרע ונכתב רק אחר־כך.

בתחתית פסק־הדין שנישלח בטעות, בו הוסיעה החותמת כי הוא נכון ומתאים למקור, נכתב: „ניתן היום (מקום ריק) באייר תש"ם (5.80.—) בירושלים, בהעדר הצדדים." השופטים הנכבדים לא רצו ש־ידעו שהם כתבו את פסק־הדין וחרצו מישפט לפני ששמעו את כל חומר הראיות. הם הותירו את המקום שבו צריך היה להופיע התאריך המדוייק — ריק. מתוך כוונה למלאו אחרי שיגישו הצדדים את המימצאים שלהם.

פסק־הדין היה קטלני לגבי בוכוולטר. כתבו שלושת השופטים בפסק־הדין של־הם: „התובע מבקש מבית־הדין להצהיר שאירוע שקרה לו ביום 16.11.77 או ביום 17.11.77 הינו תאונת־עבודה לפי חוק ה־ביטוח הלאומי (להלן החוק).

„ביום 26.2.80 החלטנו על קביעת ה־עובדות, מינוי פרופ' גרון כמומחה יועץ רפואי והצגת שאלות למומחה.

„ביום 13.4.80 נתקבלה חוות דעתו של פרופ' גרון. ביום 14.4.80 החליט אב בית־הדין לאפשר לצדדים להגיש השלמת סי־כומים ו/או שאלות למומחה.

„מחוות־דעתו של פרופ' גרון עולה, שלא אירעה לתובע תאונה בימים 16/17.11.77 או בסמוך, מאחר שהוא לא סבל מאותם שריר הלב. סימני המחלה שעליהם הצביע התובע כתאונה הצביעו על מחלה (אנגינה פקטוריס) שנגרמה על־ידי תהליך ממושך של שנים. כאשר אין תאונה אין גם תאונת־עבודה ומסיבה זו בילבד דין התביעה להידחות.

„אפילו אם אירעה לתובע תאונה, ה־מומחה חיווה דעתו שאין קשר בין הופעת המחלה בימים 16/17.11.77 לבין האירוע בעבודה ביום 16.11.77.

„מהסיבה האמורה לעיל אנו דוחים את התביעה ללא צו להוצאות."

לא סליחה — טעות

ר ק אחרי שפסק־הדין שנשלח בטעות לצדדים, התעורר מישהו בבית־הדין בירושלים והבין את הטעות הגדולה ש־נעשתה. איש לא חשב להתנצל בפני הצדדים על כך שפסק־הדין, שקבע לשבט את גורלו של בוכוולטר, נקבע לפני שהיו בפני שלושת השופטים כל הראיות. המז־כיר הראשי של בית־הדין לעבודה בירו־שלים, מיהר לשגר מיכתב אל עורכי־הדין, למחרת מישלוח־הטעות. הוא כתב: „הריני להודיעכם כי ביום 28.4.80 נשלח אליך בטעות העתק מטיוטת פסק־הדין בתיק הנ"ל. טיוטת פסק־הדין טרם נחתמה על־ידי השופט ונציגי הציבור, וההעתק נשלח אליך, כאמור, בטעות."

לא היתה במיכתב אף מילת התנצלות, ואפילו לא נסיון להסביר כיצד שופטים מכריעים דין עוד לפני ששמעו את כל הראיות.

עורכי־דין העוסקים בדיני־עבודה לא תמהו על פסק־הדין המוקדם. הם חשו מזה שנים שדברים כאלה קורים בבית־המישפט הזה, אך לא העזו, מפאת כבודו של בית־המישפט, למשוך נגד. בעיקר משום שלא היו בידיהם הוכחות לכך. עורכי־הדין רק תמהו על הטעות של הפקיד ששלח את העתק פסק־הדין.

השופט אדלר סרב להגיב בצורה ישירה על מעשיו. באמצעות מזכיר בית־הדין הגיב: „בין כה וכה היה לנו את מרבית החומר. הגברת יעל עוזאי, נציגת הציבור בבית־המישפט, היתה צריכה לצאת לחוץ־לארץ ולא רציתי לעכב את פסק־הדין. לכן כתבנו אותו עוד לפני שהגיעו הסי־כומים והשאלות למומחה. יכלו להיות רק שינויים קלים בפסק־הדין בעיקבות החומר החדש, ואת אלה היינו יכולים להו־סיף."

התירוץ של השופט עלוב כמו הטעות שעשה הפקיד שלו. השופט אדלר אינו מתנצל על הדבר החמור ביותר שיכול שופט לעשות — לקבוע הכרעת־דין, עוד לפני שמיעת כל העובדות. גם מישרד־המישפטים, אשר תשומת־ליבו הופנתה לפרשה, לא הסיק מסקנות נגד השופט.

יוסי ינאי

שיטת אירובי - ההתעמלות לקצב הדיסקו - הגיעה גם לארץ ותקפיץ כאן את הסבתות

„את נראית נהדר, הגברת, כש־את מזיעה..."

„ג'ינג'י, תפסיק ללעוס את המסטיק. סגור, תרגליים. תשמע לי, אתה מינימום אדם, אתה כדור בתוך עצמך, סגור, סגור. אני לא רוצה לראות ישיבה בשירותים..."

„לא להישבר, בובה'לה, את אולי מרגי־שה זקנה, אבל אני מבטיח לך שכשתצאי מכאן תרגישי כמו שלולית של מים."

הגברתן השרירי, גופו מבהיק מזיעה, קיפץ וריקד באולם הגדול. מדי פעם שלח תנועת־יד סמכותית וקול כשל מפקד ב־צה"ל לעבר 30 הגופות המיועזים, שניסו, מי בהצלחה ומי לא, לחקות את תנועותיו לקצב מוסיקת־דיסקו משלהבת.

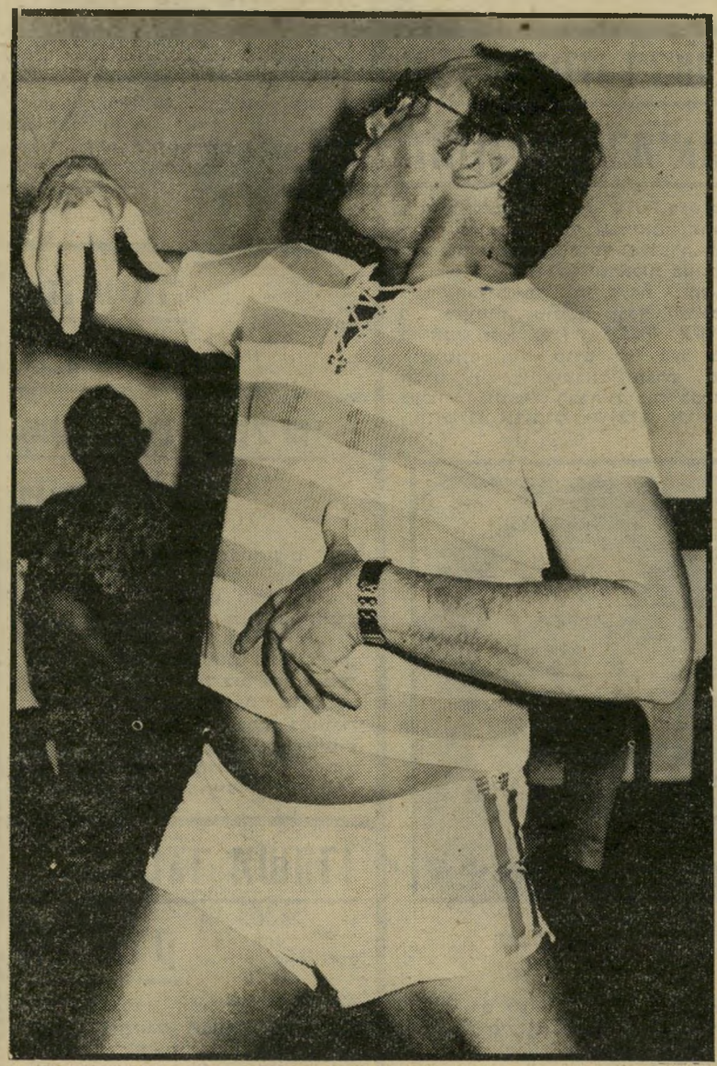
רוב הנוכחות באולם היו צעירות. היו גם חמש נשים בגיל־העמידה ושלושה צעירים צנומים, שהיה ניכר כי שנים רבות לא ידעו התעמלות מהי.

המדריך, מוטי בן־בסט בן ה־45, הסתו־בב הלוך ושוב בין המשתתפים, כשהוא לבוש במכנסיים קצרים וחולצת טריקו. דבריו כוונו אל כולם. מדי פעם היה מכוון דבריו אל אחד שנשבר: „התאמץ, חמודי, בטן מתפוצצת רק פעם אחת, לא פעמיים!"

מי שהתיישב או צנח על הריצפה ב־חוסר־אונים, זכה בקריאות־עידוד: „את לא עושה את מה שאני מבקש, הגברת, את לא שולטת על עצמך! קצת מישמעת עצמית, בבקשה! את לא יכולה יותר? שיכבי על המיזרון. את יכולה אפילו לישון."

רקדנית־הג'אז מדגימה
נורמלי: 200 פעימות בדקה

מדריך בן־כפט
לצעירים ולסבתות

התעלפות לשם הגנה

„מ חוק אירובי" — זהו שם ה־קורס, ההופך בימים אלה ללהיט הספורטיבי הסוער ביותר בארץ. הלהיט הובא מארצות־הברית, שבה הוא מוכר כבר שנתיים. מקור המילה אירובי במילה האנגלית איר, אוויר.

האחראים להכנסת החידוש המהפכני אר־צה הם אנשי מחלקת־הספורט בעיריית תל־אביב. סיפר יהודה בירנצוויג, מנהל המח־לקה לספורט: „אצלנו בארץ מי שמשוגע לספורט אין אצלו בעיות — קדימה הפו־על. אבל הבעייה היתה להחדיר כושר גופני ומודעות לנושא בכל השכבות, ה־מינים והגילאים.

„במשך זמן רב שברנו לנו את הראש וניסינו למצוא שיטות איך להכניס את המודעות לספורט דרך הדלת האחורית. כשהובאה השיטה של המחול האירובי ארצה, לפני כחודשיים, הרגשנו שאנחנו עומדים להגשים את המטרה."

לדברי של בירנצוויג, אפשר באמצעות השיטה החדשה, פלוס טייס ומדריך, לפו־צץ מסורת בת שנים של התעמלות של כל מין לחוד. בשיטה זאת יכולה מישפחה שלמה להתאמן.

את מהות השיטה התנדב להסביר רפי גורן, האחראי בעיריה על הספורט למבוג־רים. לדבריו, בשיטה זו עומד מדריך על הבמה, וכימעט שאינו מדבר בזמן השי־עור, שאורכו 50 דקות. במשך כל אותו הזמן מופעל טייפ של מוסיקת־קצב, וה־מתעמלים מחקים את תנועות המדריך. את ההפסקות הקטנות מנצלים למנוחה ולבדיקת הדופק.

התעמלות אירובית היא פעילות גופ־נית, שמטרתה יצירת אפקט אימון רצוי

חמצן להמונים

על מערכות הדם והנשימה. לדברי המדריך, מוטי בן־בסט, מופעלים בהתעמלות זאת יותר מ־620 שרירים בגוף.

המחול הופך אירובי, אם הוא אינטנסיבי דיו להביא לשאיפת כמויות מוגברות של חמצן לאורך זמן, להבדיל מפעילות אנאירובית, שהיא כל תנועה התחלתית, כמו הנקרא „מחול אירובי אל־ך" — עשר דקות של עבודה מאומצת, בקצב הדיסקו. אחריו יש שוב בדיקת־דופק, ושוב תרגילים מאומצים, שבהם מגיע הדופק ל־140 עד 160 פעימות בדקה.

המדריך בן־בסט, עוסק בספורט כבר יותר מ־25 שנים. לדבריו, ההתעמלות ה־אירובית היא הפחות משעממת והיותר פופולארית וטובה. לדבריו הוא מאמן במועדון קאנטרי קלאב, ושם מתעמלת אצלו אשה בת 85, המשתתפת שלוש פעמים בשבוע בשלושה שיעורים רצופים. „מה שמיוחד בהתעמלות כזאת הוא ש־אפשר להתאמן גם בבית, בזמן שמכינים טוסט, ואפשר להיעזר בה בעיתון, בכיסא ובחומרי פיסול וגרוטאות, ולמעשה בכל חפץ שבא לידך."

מתעמלת שנשברה
קצת מישמעת עצמית

מתעמלת בעת השיעור
היעד: 160 פעימות בדקה

בתחילת השיעורים עדיין מבצעים ה־תלמידים את ההוראות כמו רובוטים. הם מקשיבים לקול המדריך ומחקים את תנועותיו. רק בשלב מתקדם הם לומדים להיות חופשיים יותר. „באחד השיעורים ל־מבוגרים לא שמתי לב וגירדתי מתחת לירך. לפתע הבחנתי כי כל התלמידים והתלמידות מגרדים גם הם באותו המקום."

בעתיד מתכוונת העיריה להפעיל את המחול האירובי במקומות־ריכוז המוניים, כמו בפארק־הירקון ובגני־התערוכה. בינתיים פועלים רק שלושה מרכזים — ב־בית־הנוער ברחוב ביכורי־העיתים, בבית־הספר אוסישקין ובבית־הספר הנרייטה סולד.

„שם," סיפר בירנצוויג, „האוכלוסיה מזדקנת, האנשים לא יודעים מה זה ספורט ואינם טורחים אפילו לבוא לראות שיעור. אבל אני מאמין שעם הזמן הם יבואו, ויהיו לנו גם סבתות מתעמלות כמו בקאנטרי קלאב."

קימה מכיסא, הנעשית ללא צריכת חמצן בכמות מוגברת.

בחלק הראשון של השיעור ניתנים כמה תרגילי־חימום, ואחר כך בודקים המתעמלים לעצמם את הדופק. דופקו של רץ למרחקים ארוכים, למשל, מגיע ל־40 פעימות בדקה. כאשר הוא מתאמץ יכול הדופק שלו להגיע ל־160. אדם רגיל דופקו הממוצע הוא 60—90. בפעילות מאומצת יכול הדופק להגיע ל־200 פעימות בדקה, ואז, כדי שהגוף יגן על עצמו, מתעלפים.

סבתות מתעמלות

מ טרת השיעור היא להגביר את הכושר הגופני, ולהביא את הדופק בסיסי של המתאמן למינימום.

כל הנרשמים לשיעור חותמים בעיריה על טופס שבו הם מצהירים כי הם ברי־אים לחלוטין, ולא יבואו בדרישות לעיריה במיקרה של אסון.

אחרי התרגילים הראשונים יש שלב

בן־בסט בפעולה
גברים ונשים ביחד

קורא יקר

(המשך מעמוד 3)

לחשוד שותפים — איזה הגיון שבעולם יכול היה להיות להמשך האיסור?

מובן שאיסור כזה אינו יכול להיות יעיל. כי המדינה עקבה בנשימה עצורה אחרי הפרשה, ואיסור מסוג זה לא יכול היה להחזיק מעמד יותר מיום־יומיים.

ואכן, עיתון־בוקר אחד (דבר) פירסם את השם המפורש. שאר העיתונים פירסמו טורים על גבי טורים של סיפורים אישיים על החשוד, כך שכל אדם שאי־פעם נתקל בו יכול היה לזהותו בנקל. דובר על מיקצועו, מקום מגוריו, חברתו, פרשות פליליות מסויימות שבהן היה מעורב בעבר (עם כל הפרטים המזהים), ועוד ועוד.

בשלב זה כבר היה איסור־הפירסום מגוחך, והתרוקן מכל תוכן. הסיבות שהובאו כדי להצדיקו לא היו אלא אמתלות. המפכ"ל דיבר על מיסדר־זיהוי. הרי זה נכון כימעט לגבי כל חקירה, גדולה וקטנה, ואין המישטרה מבקשת בהן איסור־פירסום.

יתושים או שותפים?

כאשר יוסקו הלקחים מפרשה עגומה זו — במיסגרת חקירה יסודית, מקיפה ואחראית — יהיה צורך לנתח גם את הצד הזה של העניין, ולקבוע נוהלים הגיוניים.

עד אז חוששני כי קציני־מישטרה רבים ימשיכו להתייחס אל כלי־התיקשורת כאל יתושים מטרידים שיש לסלק אותם, ולא כאל משרתי־ציבור כמוהם, שיש להם תפקיד ציבורי חשוב לא פחות מתפקידם שלהם, ושהם יכולים להיות שותפים חשובים ואחראיים בכל עניין. גם המפכ"ל ביסס את האופטימיות שלו לגבי אי־הישנות פרשות כאלה בעתיד על „יחס הציבור" לפרשה. מי גרם לכך, אם לא כלי־התקשורת?

אחד התפקידים של העיתונות בפרשה כזאת היא לחשוף פגמים, להתריע נגד ליקויים ולמתוח ביקורת אחראית. העולם הזה צעד גם הפעם בראש במילוי תפקיד זה, למן הרגע שבו הותר הפירסום לראשונה, והוא החריף את הביקורת ככל שנחשפו פרטי המעשים והמחדלים של המישטרה.

אם המטרה היא להביא לייעול המישטרה, להגברת המילחמה בפשע ובמניעת פרשות טראגיות נוספות מסוג זה — מילוי תפקיד זה הוא חיוני.

סליחה, טעות בצייר

עד הסכנות הכרוכות במדיניות של איסור־פירסום של שמות חשודים, מלמד הסיפור הבא, שסיפר לי העיתונאי ג' עיטור.

„טילפן אלי צייר ואמר שהוא רוצה לדבר עימי, בקשר לתערוכה שלו, העומדת להיפתח. הוא אמר שהעניין דחוף, כי בעוד יומיים הוא עומד לצאת לשרות־מילואים של שבועיים. הוא רצה לבוא אלי מייד בפולקסוואגן שלו, כדי להראות לי איורים שלו לסיפורי־ילדים."

נחש מי האיש, שאל עיטור.

מה יש לנחש? עניתי. הרי ברור שזה האיש שחטף את הילד.

לא, אמר עיטור. דיברתי על יפתח אלון, בנו של יגאל אלון ז"ל. יש לו פולקסוואגן. הוא עומד לפתוח תערוכה משלו. הוא צייר איורים לסיפורי־ילדים. הוא עמד לצאת למילואים.

מכיוון שכל הפרטים הזכים, היו שחשבו עליו, ברגע שקראו את הידיעות הסתומות על החשוד בעיתונות.

כך, על כל פנים, סיפר עיטור בשם יפתח.

מעניין כי דווקא השבוע קיבל בית־המישפט העליון של ארצות־הברית, ברוב של 7:1, החלטה עקרונית הקובעת כי מישפט פלילי בכל שלביו — כולל השלב שלפני המישפט עצמו — חייב להיות פתוח לקהל ולעיתונות, בהתאם לחוקה האמריקאית.

„בלי הזכות להיות נוכחים במישפט כזה, הקיימת מזה דורות, יתרוקנו מתוכנם מרכיבים חשובים של חופש־הביטוי ו־חופש־העיתונות," קבע בית־המישפט. מותר לחרוג מכך רק כאשר קיים אינטרס ציבורי „מכריע" — ובמיקרה זה חייב השופט לציין בכתב מהו האינטרס הזה.

שלוש הודאות או מדוע הם מודים?

ה שומר הערבי לוטפי ענבוסי נר־צח לפני ימים ספורים בילבד, וכבר היתה בידי החוקר איסר בראשי הודאה מלאה וחתומה. אנשי־המישטרה היו מרו־צים. הם פיענחו את הרצח שאירע במיפ־על־המתכת בחולון במהירות וביעילות.

היה זה בחודש אוגוסט 1975. בעיקבות מידע, עצרו השוטרים ימים אחדים אחרי הרצח את סעיד מאג'ד־אללה, בן כפרו של הנרצח. הם חקרוהו ימים אחדים ללא כל תוצאה. הוא הכחיש כל קשר לרצח, אבל הסכים ללכת לבדיקה במכונת־אמת. ה־מכונה הוכיחה כי סעיד משקר. אז הת־חילו החוקרים לחקרו ברצינות ותוך זמן קצר הודה סעיד בכל. הוא סיפר כי הוא הרוצח והסכים ללכת לשיחזור הרצח ב־חצר המיפעל.

השיחזור גרם הלם לשוטרים. החשוד לא ידע כלל כיצד בוצע הרצח. הוא סיפר כי חדר למיפעל אחרי שטיפס על גדר, ואילו הרוצחים האמיתיים פרצו את שער המיפעל במשאית, ואחר כך רצחו את ה־שומר. גם תיאור ביצוע הרצח עצמו לא תאם את המציאות. לשוטרים לא היתה ברירה. הם ידעו כי ההודאה והשיחזור לא יעמדו בבית־המישפט, על כן שיחררו את סעיד והמשיכו בחקירה ללא תוצאות.

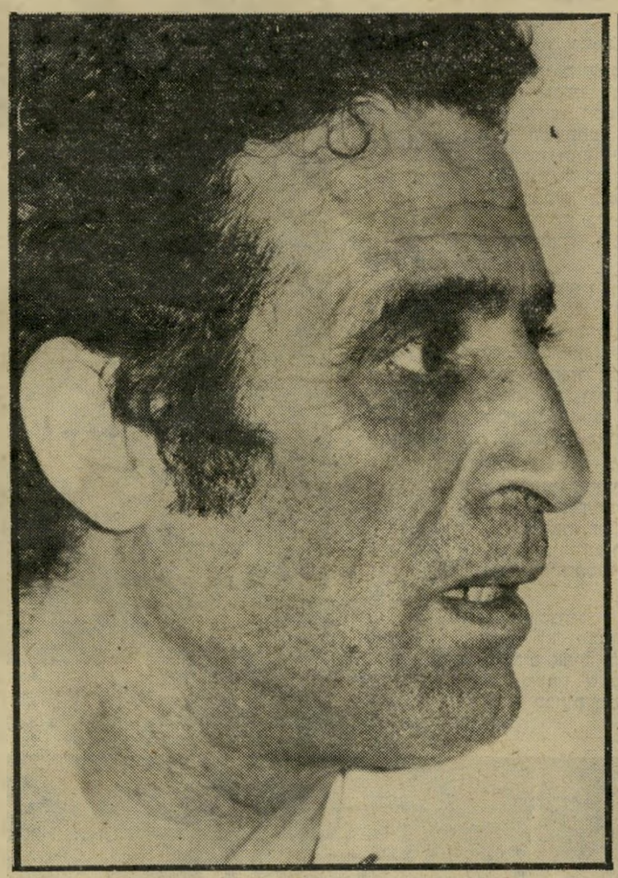
בשנת 1977 נרצח עובד בתחנת־הדלק הסיירים, מול המכון המטאורולוגי. הוא נרצח בעת שוד מזויין שבוצע במקום. המישטרה עצרה שני צעירים ערביים, בני־דודים. סלמן („בועז") וחסן אבו מד־ג'ם. המישטרה החלה בגיהול משא־ומתן עם בועז, להפיכתו לעד־מדינה אם ישתף פעולה. הוא שש לעזור וגילה כי היה שותף גם לרצח אחר, שבוצע בשנת 1975. הוא היה שותף לרצח השומר ענבוסי.

בני־הדוד הובאו לדין על שתי הרצי־חות ועל מעשי־שוד שונים. אך סניגורי־הם, מאיר זיו וחיים קאזיס, גילו במהלך שהטיל חיתיתו על בן־כפרו החלש. הוא היה מתקלס בו, מעליב אותו ומביים אותו בכפר. הוא סיפר לכל כי סעיד מסתובב עם יהודיות מכוערות, ואינו מצליח למצוא לעצמו בחורה בין בנות־הכפר.

בחייו של השומר לא העז סעיד לפצות פיו. הוא סבל בשקט את כל העלבונות והמרורים. אפשר רק לשער כמה נקמות נקם בליבו, וכמה פעמים עשה חשבון עם שנוא־נפשו. כאשר נהרג ענבוסי שיכ־נע סעיד את עצמו בקלות כי הוא נקם סוף־סוף את ניקמתו. ריגשי־האשמה ה־אמיתיים, שנבעו מהרצח הדמיוני, הם

מזוכח־מרצח עיסא
בעיטות באשכים

משיחרר־בדי־אישים חנוך
כאבים של אולקוס

חילו החוקרים לחקרו ברצינות ותוך זמן קצר הודה סעיד בכל. הוא סיפר כי הוא הרוצח והסכים ללכת לשיחזור הרצח ב־חצר המיפעל.

השיחזור גרם הלם לשוטרים. החשוד לא ידע כלל כיצד בוצע הרצח. הוא סיפר כי חדר למיפעל אחרי שטיפס על גדר, ואילו הרוצחים האמיתיים פרצו את שער המיפעל במשאית, ואחר כך רצחו את ה־שומר. גם תיאור ביצוע הרצח עצמו לא תאם את המציאות. לשוטרים לא היתה ברירה. הם ידעו כי ההודאה והשיחזור לא יעמדו בבית־המישפט, על כן שיחררו את סעיד והמשיכו בחקירה ללא תוצאות.

החקירה כי בעצם הודה כבר סעיד ברצח לפני שנים. הסניגורים רצו לבטל את הו־דאות מרשיהם, וטענו כי גם הודאות אלה נסחטו בכוח ואיומים, ואינן שוות יותר מאשר הודאתו של סעיד, אשר נתגלתה ככוזבת.

אבל הפעם היו לפני בית־המישפט רא־יות חותכות כי השניים אכן ביצעו את הרצח. הם הורשעו, ונידונו למאסר־עולם.

מדוע הודה סעיד ברצח בן־כפרו, רצח שלא היה אשם בו?

התשובה לכך התגלתה תוך חקירת מע־רכת־היחסים שהיתה בין השניים לפני ה־רצח. הסתבר כי השומר היה גברתן אלים, אשר השפיעו על תוצאות מכונת־האמת. היא גילתה את האמת הדימיונית של סעיד, ולא את האמת האובייקטיבית. גם ההודאה שמסר נבעה מאותם מקורות נפ־שיים.

ההודאה השניה

ב פעם הראשונה בישראל ביקשה המישטרה את הפרקליטות לבטל כתב־אישום ברצח, שהוגש על פי הודא־תו של הנאשם.

דניאל חנוך (47) הודה אחרי 35 ימי־מעצר ברצח אביו ואף שיחזר את המע־שה. האב, פינחס חנוך בן ה־81, התגלה על־ידי הבן בחודש אפריל, בדירתו אשר בבת־גלים, ללא רוח חיים. הוא נרצח ב־אכזריות, ראשו היה רצוץ, וגרונו שסוע.

כספו של האב, שהיה מצוי תמיד ב־אבנט על גופו, ופינקס־החשבונות שלו נעלמו.

האב היה לכאורה רוכל־סיגריות בשער נמל־חיפה, אך למעשה שלח ידו גם בסחר־חשיש, ונהג להלוות כספים בריבית קצו־צה. על גופו היו בכל עת סכומי־כסף גדולים במטבע זר.

האב היה אמור לנסוע עם בנו דניאל לארצות־הברית ימים אחדים לאחר יום־הרצח. באמריקה כבר חיכתה להם שרית, אשתו של דניאל. מישהו סיפר לחוקרים כי האב ובנו רבו, והאב הודיע, כי לא יקח את דני עימו. דני עצמו הפסיד את כל כספו במי־שחקי־קלפים, והיה תלוי ב־חסדי אביו. כל אלה הביאו את המישטרה לחשוד בבן (העולם הזה 2231).

הוא נעצר ונכלא בחדר־מעצר קטן ליד נמל־חיפה. התא שבו נכלא אינו שונה מכל בית־מעצר אחר. המיזרונים שעל המיטות קרועים ומלוכלכים, ריח המחראה והליזול מחניק, מקקים מהלכים סביב־סביב.

חלש אופי

ד ני כיבר מאולקוס, ולדבריו לא קיבל אוכל מתאים לדיאטה המוצה לו. אחרי חודש ימים של חקירות ממושכות, שארכו לפעמים 16 ו־18 שעות ביום, נשבר דני והודה באשמתו.

אחרי שחתם על הודאה שכתב במו ידיו, הלך עם מומחי־המישטרה לדירת אביו ושם שיחזר את הרצח. הכל היה מוכן לפתיחת תיק באשמת רצח בבית־המיש־פט המחוזי בחיפה. כתב־האי־שום הוגש, ודניאל הפך לנאשם.

ימים אחדים אחרי שהוגש כתב־האישום הופיע בהדרו של מפקד־מחוז חיפה, אב־רהם תורגמן, אחד השוטרים שעסקו ב־חקירת דניאל. הוא סיפר כי ראש צוות החקירה המיוחד, מפקח ישראל מיזרחי, הוא אשר כתב את ההודאה בעצמו. ואחר כך הכתיב אותה לדניאל, שחזר עליה ב־כתב־ידו. לפני ואחרי שכתב את הודאתו אמר דניאל כי הוא חף־מפשע. השוטר גם סיפר, כי השיחזור היה פרי עזרתו של מיזרחי, אשר הורה לדניאל היכן לעמוד ומה לעשות.

למרות שדניאל לא הוכה ולא השתמשו כלפיו באלימות, שוכנע תורגמן כי ההודאה לא תתקבל בבית־מישפט, ולכן פנה לתו־בעת וביקש ממנה לחזור מהאי־שום. 55 יום אחרי מעצרו שוחרר דניאל מבית־הסוהר.

כאשר נשאל מדוע הודה ברצח שלא ביצע, אמר דניאל: „לא יכולתי לעמוד בלחץ. אני לא רגיל להיות בבית־סוהר. החקירות שיגעו אותי. השוטרים הפעילו עלי לחץ פסיכולוגי. לא הייתי יכול עוד בתא הזה. גם האולקוס שלי עלה לי עד הצוואר, ולא קיבלתי אוכל מיוחד לחולי־אולקוס. החוקרים הבטיחו לי שאם אודה הם יעברו אותי לבית־מעצר יותר נוח, ושבכלל יהיה לי יותר טוב בחיים. החלט־תי להודות, ולהוכיח בבית־המישפט שאני צודק."

המילים האחרונות הן המפתח לנפשו של דניאל. פסיכולוג המישטרה, צבי ידין, שנקרא במהלך החקירה על־ידי תורגמן לתת חוות־דעת אם דניאל הוא אדם ה־יכול להודות ברצח שלא ביצע, השיב על כך בחיוב מוחלט.

דניאל הוא חלש־אופי. הוא נתקף בהלם עז בהיתקלותו הראשונה עם תנאי המעצר. הפיתוי, שאם יודה יועבר למקום אחר שבו תנאים נוחים יותר, השפיע עליו. לדברי הפסיכולוג, דניאל הוא מסוג האנשים ה־דואגים לפתור בעייה מיידית ללא מחשבה על העתיד. וכך פתר בהודאתו את בעיית תנאי־מעצרו, ואת שאלת אשמתו השאיר למועד מאוחר יותר בבית־המישפט.

ההודאה השלישית

ד/ קדין מרציאנו (28), פרוצה יפ־איה, נמצאה מתה ליד שער 12 של

איצטדיון בלומפילד ביפו, בחודש ינואר השנה. גרונה היה שסוע, ובגופה היו דקירות־סכין רבות.

למחרת הרצח עצרה המישטרה את עלי עיסא, שהתגורר עם ז'קלין בשנתיים האחרונות והיה הסרסור שלה. ז'קלין ועיסא היו שניהם גרקומנים, ובאותה עת היו כבר בטיפול־גמילה אצל ד"ר מיכאל רייטר ביפו.

ז'קלין היתה צורכת סמים קשים בכמויות גדולות, ואפילו הבנסתה מזנות לא הספיקה לה. לכן היתה מכריסת מפעם לפעם את לקוחותיה. היא אף נידונה על כך לעשרה חודשי מאסר.

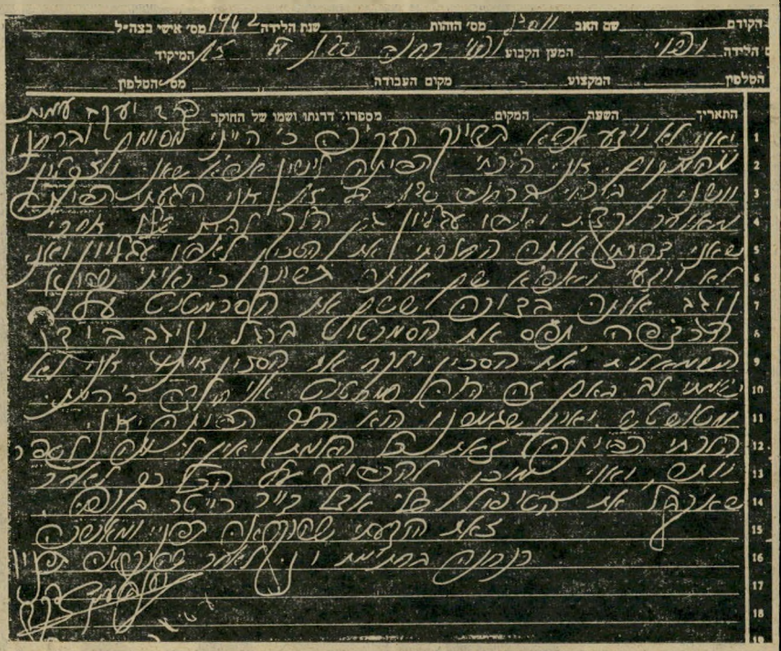
גופתה נמצאה חלוצת נעל וללא גרב. דבר שהעיד כי מישהו לקח את כספה, שאותו שומרות הפרוצות בדרך כלל בסוליית הנעל.

עיסא סיפר לשוטרים כי ראה את ז'קלין לחבוט את ראשו בקיר ולהלום ברגליו בריצפה, ואז כבלוהו השוטרים לכיסא, כאשר ידיו מתוחות לאחור. הוא התחנן בפני השוטרים, אמר שאינו מסוגל לראות דם, כי הוא חף מפשע, וביקש בזכות אמו הזקנה והאלמנה שיניחו לו.

במשך הלילה הארוך נשבר עיסא. הוא החל מספר גירסות שונות של הרצח. פעם הסביר כי הוא שדקר את ז'קלין, ורק אחר כך עזר לו חברו שנעצר יחד עימו, מוחמד סרור, לגמור אותה. אחר־כך טען, כי סרור הוא שדקר את ז'קלין ושניגב את אולר־הדמים בבגדיו.

בבוקר הגיע הקצין יעקב עמית, שלא היה מעורב בחקירה, והוא אשר גבה את הידאתו של עלי, בשעה 7.40.

בהודעתו סיפר כי יחד עם חברו סרור הלך לז'קלין בשעה עשר בלילה בערך, וביקש ממנה כסף לקנות סמים. היא נתנה לו 900 לירות, והוא הלך. אחרי זמן קצר חזר שוב למקום ורב איתה. הוא אמר לה שהוא הולך לבקר באיזה מקום, והיא צעקה עליו שלא ילך. סרור נתן לו אולר שהיה עמו, והוא קקר את ז'קלין בפראות. חברו דקר אותה אחריו, ואז נמלטו מהמקום.

הקטע האחרון בהודאתו של עיסא ברצח

„אני מוכן להצביע על הכל רק לאחר שאקבל את הטיפול..."

הודאתו של עיסא, הכתובה בידי עמית, נגמרת במילים: „זאת כל האמת ואין לי מה לספר יותר, ואני מוכן להצביע על הכל רק לאחר שאקבל את הטיפול שלי אצל ד"ר רייטר ביפו." אחרי מתן ההודאה נלקח עיסא למדפאה לגמילה מסמים, שם קיבל את הסם מתאדון, ונלווה לאנשי־המישטרה ששיחזרו את הרצח.

אחרי 24 שעות של חקירה רצופה היה עלי מסטול לגמרי. הוא התנודד על רגליו, עיניו נעצמו, דיבורו היה מבולבל ותשובותיו אי־טיות. הוא אפילו לא זיהה את השער הנכון באיצטדיון, שלידו נרצחה ז'קלין, אלא הביא את השוטרים לשער אחר, הרחוק כ־70 מטר מהמקום. ובסוף השיחזור, לעיני המצלמה, נטל את המיקרופון וצעק: „אני חף מפשע! אתם מלכישים עלי תיק באוונטה!"

על סמך ההודאה והשיחזור הוגש כתב־אישום ברצח נגד עיסא וחברו סרור.

לסניגורים מאיר זיו, נחמן בטיטו ומנחם קוז חיכתה הפתעה גדולה. עוד בטרם השלימו את מישפט־הזיטה בעניין קבילות הודאתו של עיסא, נגמר המישפט.

השופט פסל

ב שיא בית־המישפט המחוזי, בניגין כהן, והבריון השופטים יעקב קדמי ומנחם אילן, הסתפקו בשמיעת עדותם של שני השוטרים, אשר חקרו את עיסא. הם שמעו כי החקירה נמשכה 24 שעות ללא הפסק, כי במשך כל הזמן התנגד עיסא, השתולל ובעט בקיר כדי לשתחרר מהחקירה. הוא צעק „הניחו לי לנפשי! אני חף מפשע!"

בפעם האחרונה בשעה שש, בערב הרצח. השניים "יצאו יחדיו מדירתם ביפו. עיסא נשק לז'קלין, והיא פנתה למקום־עבודתה. ואילו הוא שרק למונית ונסע לבית־הקפה. שבו הוא מבלה את ערביו.

כאשר לא חזרה ז'קלין הביתה עד חצות, חשב עיסא כי היא נעצרה על־ידי המישטרה, כפי שקרה בפעמים רבות בעבר, והתכוון ללכת למחרת „לצעוק לה" ליד בית־המעצר, ו„להכניס לה ביקור". אם לא תשוחרר.

24 שעות של חקירה

ב חקירה הראשונה הבחיש עלי כל קשר לרצח, והחוקרים עזבו אותו כמשך עשרה ימים. הם אמרו לו כי בעצם אינם חושדים בו שהוא הרוצח, אלא חושבים שהוא יודע מי רצח את ז'קלין, ורצו שהוא יגלה להם את המידע שלו.

במשך עשרת הימים ערכו לו בדיקות שונות, בהסכמתו. הוא נלקח למעבדה לשם בדיקת דם ורוק, ובדרך למעבדה הצביע השוטר על שער האיצטדיון ואמר לו „כאן נרצחה ז'קלין". אחרי תום הבדיקות השונות, התבקש לעבור עוד בדיקה אחת — במכונת־אמת. גם לכך הסכים. הוא נלקח לבדיקה בפוליגראף בשעת־צהריים, ויצא משם בשעה שש בערב. הטכנאי אמר לשוטרים כי התוצאות מראות שהנחקר משקר ב־90%.

מרגע זה לא עזבוהו החוקרים. ראש צוות־החקירה־המיוחד, מפקח גרשון ליבליך, חקר אותו עד עשר בלילה, וכאשר הלך, ציווה על שני השוטרים שנותרו במקום להמשיך ולחקור את עיסא עד ש־יישבר ויודה.

החקירות נמשכו כל הלילה. כאשר סיים רב החשוד לדבר, היכוהו, לדבריו, השוטרים בראשו ובכל גופו. בעטו באשכיו והלמו בפניו. לדבריו שפתיו היו כל־כך חבולות ופצועות שלא יכול היה אפילו לשתות את הקפה שהוגש לו. הוא ניסה לחבוש את ראשו בקיר ולהלום ברגליו בריצפה, ואז כבלוהו השוטרים לכיסא, כאשר ידיו מתוחות לאחור. הוא התחנן בפני השוטרים, אמר שאינו מסוגל לראות דם, כי הוא חף מפשע, וביקש בזכות אמו הזקנה והאלמנה שיניחו לו.

במשך הלילה הארוך נשבר עיסא. הוא החל מספר גירסות שונות של הרצח. פעם הסביר כי הוא שדקר את ז'קלין, ורק אחר כך עזר לו חברו שנעצר יחד עימו, מוחמד סרור, לגמור אותה. אחר־כך טען, כי סרור הוא שדקר את ז'קלין ושניגב את אולר־הדמים בבגדיו.

בבוקר הגיע הקצין יעקב עמית, שלא היה מעורב בחקירה, והוא אשר גבה את הידאתו של עלי, בשעה 7.40.

בהודעתו סיפר כי יחד עם חברו סרור הלך לז'קלין בשעה עשר בלילה בערך, וביקש ממנה כסף לקנות סמים. היא נתנה

נרצחת מרציאנו במקום הרצח (תצלום מישטרתי)

בלי נעל ובלי גוב ברגל הימנית

סרט הווידאו של השיחזור רק הוכיח לשופטים באופן מוחלט שההודאה לא ניתנה מרצון חופשי. בלי להתייחס כלל להאשמותיו של עיסא על המכות שקיבל, קבע השופט כהן שלמרות הקשיים הגוברים והולכים של המישטרה לאסוף ראיות, אין זאת אומרת שהמישטרה צריכה להרשות לעצמה דרכי־חקירה כפי שתוארו על־ידי השוטרים החוקרים.

השופט כהן נזכר במישפט מדג'ם, כאשר האיש הלא־נכון הודה במישטרה בעיקבות תוצאות הפוליגראף. „הפוליגראף אינו אורים ותומים," קבע השופט, ופסל גם את הודאתו של עיסא.

התובע עוזי שראטר נשאל על־ידי בית־המישפט מה בדעתו לעשות אם תיפסלנה ההודאות, והוא ענה כי לא יגיש ראיות נוספות בתיק. פירושו המעשי של הדבר היה כי שני הנאשמים ייצאו זכאים. וכך אמנם קרה.

בניגוד לשני המקרים הקודמים, לא תהיה בעתיד אפשרות להגיש תביעה חדשה נגד עיסא. הזיכוי בדין מחסן אותו נגד אישום נוסף ברצח, אפילו תתגלה ראיות חותכות כי הוא הרוצח האמיתי.

על כך אמר השופט כהן: „הפרקליטות, למרות שהיא עומדת בלחצים מצד העיתונות והמישטרה, מוטב שתבדוק קבילות הודאות בשבע עיניים לפני כתב־האישום. לא רק משום הסבל הנגרם לנאשמים אשר אולי הם חפים־מפשע, אלא ביגלל העוול העלול להיגרם לציבור אם הם אשמים... אם הם חפשי־מפשע — הצדק ניצח. אולם אם הם אשמים — הזיכוי חיסל כל אפשרות של אישום נוסף."

בראיון מיוחד שנתן עיסא להעולם הזה, סיפר כי נשבר בגלל המכות, העייפות והמהסור בסמים, לדבריו הוא פגוע בכליותו מסמים, והמכות וחוסר־השינה גרמו לו לאיבוד עשתונות מוחלט. לדבריו לא ידע כלל מה הוא אומר, והיה מוכן לכל, כדי לפטור עצמו מהסבל וכדי לקבל את הסם מהדוקטור רייטר.

אילנה איון

קולנוע

סרטים

משטרה שכזאת

אין זה פלא שמחבר הספר נערי המקהלה, עליו מבוסס סרט בשם גברים בכחול, שיוצג בקרוב בישראל, זעם והשתולל מכעס כאשר ראה את מה שעוללו לספר שלו על המסך הגדול. המחבר, ג'וזף ואמבו, שוטר לשעבר, הנחשב היום למקור הספרותי המהימן ביותר על חיי השוטרים בכרך האמריקאי, בעיקר בחוף־המערבי של ארצות־הברית, לא קיבל את גישתו של הבמאי רוברט אולדריץ', שהפכה את ספרו רב־המכר לחוכא ואיטלולא.

ואמבו, שנדד במשך שנים, במדים כחולים של שוטר פשוט, ברחובות לוס־אנג'לס, השתדל בכל הספרים שכתב, והוא כתב לא מעט, לתאר את אורח־החיים של חבריו לעבודה בעבר. זוהי תערובת מוזרה של מסירות הגובלת לא פעם בהתאבדות, עם קשיחות המסתירה מתחתיה עולם שלם של תיסכולים, תסביכים ובעיות נפשיות קשות. ספריו מהווים אספקלריה כללית של חיי שוטרים ולכן ברוב המקרים אין גיבור אחד אלא סידרה שלמה של גיבורים. המאפיין הבולט ביותר של שוטרי ואמבו: הם סובלים מכל החולשות האנושיות שיש לכל בן־תמותה רגיל. הם יכולים להיות פאשיסטים או שמאלנים, היפים או מרובעים, ועם זאת העובדה שהם לובשים את המדים הכחולים, מעניקה להם סמכות, מטילה עליהם אחריות, ומכתיבה להם מישמעת העומדת, לרוב, מעל ליכולתו של בן־תמותה רגיל.

אדישות והומור. כך רצה ואמבו להציג את השוטרים שלו בספריו, או בסידרת טלוויזיה שסייע להפיק, בשם סיפור משטרה. „שם לפחות," טוען ואמבו, „ידעתי שעל כל שניים או שלושה סיפורים מצוצים מן האצבע, יתנו לי להפיק תוכנית אחת אמיתית ונכונה והמאמץ היה כדאי." מעניין לציין שגם הקהל האמריקאי סבר כך, משום שבמשך תקופה ארוכה היה סיפור משטרה אחת הסידרות הפופולריות ביותר בארצות־הברית. כמה מפרקי הסידרה הזאת הוצגו בזמנו, כמתחנים של מוצאי־שבת, בטלוויזיה הישראלית.

כאשר הוצע לו שיתוף הפעולה עם הבמאי רוברט אולדריץ', סבר ואמבו, לפחות בשלבים הראשונים, שזה יכול להיות מיזוג אידיאלי למסך הגדול. סרט קודם לפי ספר שכתב, בשם הסנטוריונים (שביים ריצ'ארד פליישר), היה אמנם נאמן במיוחד את הקהל. אולדריץ' ידוע, לעומת זאת, כמומחה לסרטי פעולה (לראייה: 12 הנועזים). מצד אחר יצאו לו מוניטין כמי שמסוגל להתגבר היטב על חומר דרמטי מדרגה ראשונה (לראייה: הסכין הגדולה) ולשלב אלימות והומור בהצלחה רבה (ארבעה לטכסס). הומור אצל ואמבו הוא עניין חשוב.

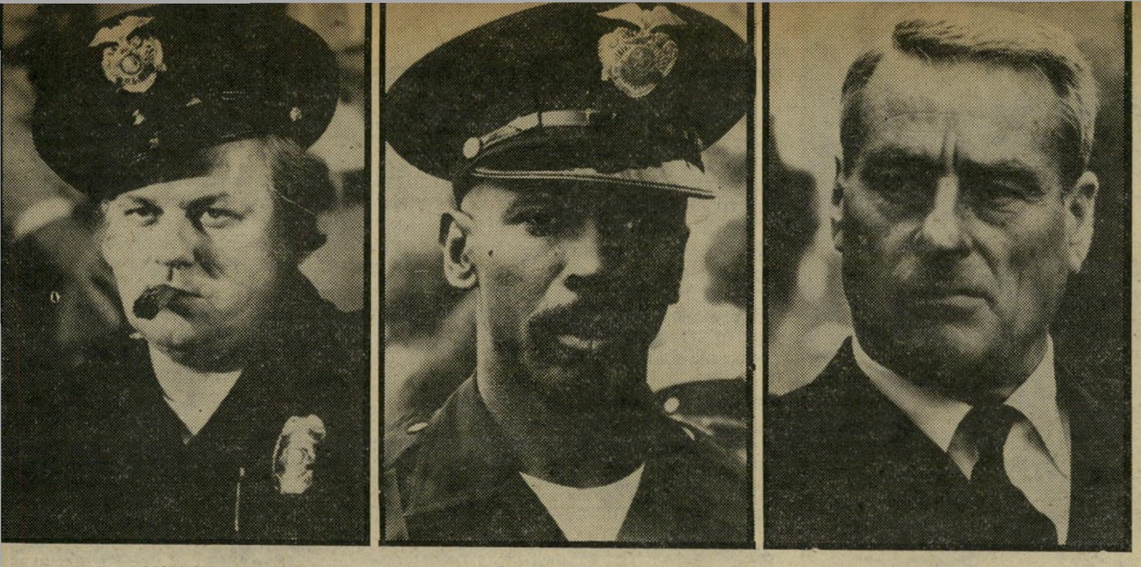
לקח מאלף. אולם כאשר החלה העבודה הממשית על הסרט, הסתבר שהשידוך בכל זאת אינו כה מוצלח לשני הצדדים. אולדריץ' התעניין כל חייו בהתנהגות בני־אדם העומדים בתנאי לחץ אדירים, לחץ הכרוך, בדרך־כלל, באיומים אלימים. כבמאי קולנוע ותיק ומשופשף, החליט לקחת את הפרקים היותר צבעוניים בסיפורו של ואמבו, ולהרכיב מהם פסיפס שבו חולפים במהירות מאירוע לאירוע, כאשר החלקים הדרמטיים או המוהרהרים יותר ניבלעים בתוך מעשי־קונדס.

ואמבו ראה את הנולד והפעיל מייד את כל המערכת המישפטית שעמדה לרשותו, ועמה גם את כל קשריו בעיתונות ובטלוויזיה, מתוך נסיון לעצור את אולדריץ'. אבל דבר לא הועיל. הסתבר שמן הרגע שמכר את הזכויות על הספר, לא היה למחבר מה לומר. וזה לימד אותו לקח מאלף. בעקבות החוויה הטראומטית הזאת ליט שיפיק בעצמו את כל הסרטים המבוססים על ספריו.

כל זה, כמובן, אינו מהווה עדיין קנה־מידה לשיפוט הסרט של אולדריץ'. כבר היו סופרים רבים שזעמו על במאי קולנוע (ריימונד צ'אנדלר תיעב את בילי ויילדר וטען שהווארד הוקס הרס את השינה הארוכה), והסרטים בעינם עומדים. יתכן מאוד שזה יקרה גם הפעם.

העבודה השחורה. גברים בכחול הוא אוסף של סיפורים שאינם משלימים זה את זה, אך תמיד על תחנת־מישטרה בחוצות לוס־אנג'לס, ועל הטיפוסים השונים המאכלסים אותה. כולם כאחד משוכנעים בחשיבות המשימה שהם מלאים. כולם נאמנים לאידיאל השוטר. אלא שכל אחד רואה זאת אחרת, וכולם גם יחד חורקים שן מול ההיראַרכיה המישטרתית הנראית מעוותת בעיניהם. (ואכן, גם הצופה מגיע עד מהרה למסקנה שכל שוטר, שדרגותיו על הכתף במקום על הראש, הוא אידיוט, נבל, צבוע או קומבינציה של שלושתם ביחד).

עם זאת, כל שוטר הוא עולם בפני עצמו, וכל דמות היא הזדמנות לשחקן להבריק בדרכו שלו. המצליחים ביותר הם צ'ארלס דארנינג — שוטר ותיק וסרבן,

רוברט וגר — זו גוסט — צ'ארלס דארנינג

גברים בכחול: התסביכים שמתחת למדים

סטיבן מאסט — ג'יימס וודס — דון סטראוד

גברים בכחול: מסירות הגובלת בהתאבדות

שוטרים המתחזים לסוטי־מין כהתקלות בשעת מיזוי תפקידם

מלכודת להומוסקסואלים בחדר הנוחיות

שוטרים שותלים פתיון לשוטר־נזעני

מלכודת לפארטנר בחדר־השינה

העומד בפני הגימלאות אך עדיין אינו מסוגל לשים מחסום לפיו כאשר בעל דרגה גבוהה יותר מפליט שטויות — ובורט יאנג — סמל מחלק המוסר, לבוש בגדים מרופטים, מוצץ סיגר כבוי ומצפצף על כל הביורוקרטיה המישטרתית. שוטרים אחרים הם דמויות שבוודאי ייזכרו מסדרות טלוויזיה רבות. דון סטראוד (לשם שינוי, לא כנבל), הוא שוטר צעיר וממושקף הנחנק ברגעי לחץ. ג'יימס וודס (ה-

בורט יאנג כסמל שיץ
השוטר מעל לבירוקרטיה

מישטרה חומדת לצון
השוטר מתחת לשוטרת

ג'יימס וד בתפקיד הארוך בלוסאנג'לס, השוטר הזוכה יצאנית
מיחלק־המוסר בפעולה

הלי רנו והסוס השחור: ילד קטן וסוס גדול

חווייה יוצאת דופן

משפחתי

הסייח השחור (אורלי, תל־אביב, ארצות־הברית) — כדי למנוע טעויות: לא מדובר בסרט הזה בסייח. הדמות הראשית בו הוא סוס רב־ממדים ואדיר עוצמה, גיזעי ושחור. ומי שמכנה אותו סייח, יקרא בוודאי לבאד ספנסר „צוציק".

הבהרה זו דרושה כדי להסביר שאין זה סרט על ידידות בין ילד קטן לסוס קטן, אלא בין ילד קטן לסוס גדול, שבשלבים הראשונים של הסרט, אף מפחיד למדי. ומכאן המקום להבהרה שנייה. מי שחושש כי סיפור ידידות שכזה מזכיר את סיפורי־הילדים המתוקים והשיגרתיים ביותר, צודק בהחלט. אכן, הסרט מבוסס על ספר שכזה והוא בהחלט נאמן לעלילה: ילד וסוס הם שני הניצולים היחידים כאשר אוניה עולה באש, בלב ים, וטובעת. הילד עוזר לסוס להשתחרר מכלאו באונייה, הסוס עוזר לילד להגיע אל החוף, ושם, אחרי תקופה של חשדנות משותפת, נוצד הקשר האמיץ ביניהם, שיחזיק מעמד גם לאחר שהשניים ישובו לאמריקה ויפגשו במאמן סוסי־מירוץ בדימוס.

אם, בכל זאת, הסרט יוצא־דופן, הרי זה משום שהבמאי, קארול באלארד, בן כיתתו של פרנסיס פורד קופולה (שהפיק את הסרט הזה), משתדל לומר את הכל בעזרת המצלמה. בעזרת עבודת צילום בלתי־רגילה של כלב דשאנל (שהיה מועמד השנה לאוסקר על כך) הוא הופך את החלק הראשון של הסרט, שבו הילד והסוס נמצאים על אי בודד, לחוויה טבעית שבה ילד וסוס הדוהרים על שפת־הים ממחישות את רוח־החופש והדרור, ושחייה של השניים, המצולמת מתחת לפני הים, הופכת לבלט.

החלק השני של הסרט, המתרחש בארצות־הברית, דומה יותר למיבנה השגרתי של סירטי־ילדים נוסח בדרך לתהילה, אבל גם כאן, כמו בחלק הראשון משתדל באלארד להימנע מן ה„שמאלץ" הנוטף שכמעט ומתבקש בכל צילום, ולהתרכז בעוצמה החזותית.

לכן, גם אם הסיפור אינו מקורי במיוחד, נעים מאוד לצפות בו.

קן וול ואלן רוזנברג: כנופיות נחמדות

כשהכנופיות היו תמימות

הומור

כל החברה הטובים (הוד, תל־אביב, רצות־הברית) — זהו אחד מאותם הסרטים המתרחשים למעשה בחלל. יש כנופיות־נוער טובות וחביבות, גם אם הן נראות מפחידות, ויש עבריינים, אבל אותם אין מכירים מקרוב, כי הם לא נחמדים. החברה הטובים אמנם מרביצים זה לזה, אבל אף פעם לא יותר מדי. וכאשר מופיעים באופק החברה הרעים, הם מתאחדים לאגרוף קמוץ אחד, ללא הבדל דת, גזע או מעמד, ממש לפי מיטב כללי החלום האמריקאי.

בכל הפרשות הללו, אין כמובן צל של שוטר באופק. מישטרת ניו יורק כידוע בשביתת־נצח בסרטים מן הסוג הזה. יש כאן מבוגרים, אבל אלה בעצם די מגעילים. במקרה הטוב הם „מאפיוזי", ובמקרה הרע, סתם חידלי־אנוש. הצופה מתבקש להרחר כמה עצוב הדבר, שהגיבורים הנחמדים הללו, שמכים זה את זה בחביבות גדולה כל כך, יגדלו ויהפכו למבוגרים נבזים שכאלה.

עם זאת, צריך להודות שהבמאי, פיליפ קאופמן, מצטיין באווירה ציורית, בדמויות סקסוניות ובשברירי איזכור אופייניים לתקופות מסוימות. הסרט מתרחש בשנת 1963, ללמדכם שאז עוד חיו הכל תמימים בניו־יורק ורק אחר־כך הפכו ללוחמים ונהגי מוניות של ממש. בסך הכל נראה כמחווה לכל מיני סרטים על כנופיות שנעשו בעבר, מחווה שהוא חיקוי מתוך התבוללות ולא מתוך מחשבה.

תמים שנשלח ללכוד זונות. פרי קינג הוא חניך מינזר המתקשה להתאקלם ב־מוסר המשוחרר של העיר הגדולה. סטיב מאבט (גיבור המהגרים המבקר עתה ב־ישראל עם אשתו ועלדיו) הוא ליצן המדרבן חבר שיכור להתעסק עם שוטרת צדקנית. חוץ מיהודים, יש בתחנת המישטרה הזאת נציגים של כל צבעי הקשת, של כל הגזעים, מעין מיקרוקוסמוס של האמה האמריקאית.

הדג מפריח מהראש. אולדריץ', ער־בר במהירות מסצנה דרמטית של נערה העומדת להתאבד בקפיצה מגג של בית, למסיבת־שוטרים שבה מתגנב שוטר שתוי מתחת למושב של שוטרת המתייבשת אחרי טבילה בבריכה; מפרשיות מין לנסיון לשכך ריב שכנים; משיחרור הומוסכסואל צעיר, למלכודת של הומוסכסואלים בשירותים של מוסד ציבורי. הסרט מתאמץ לשקף את העולם שבו נתונים השוטרים, וממגו הם מחפשים מיפלט בהלצות (לא תמיד שנונות), בשתיה (לא תמיד במידה), ובהתקוממות נגד הממונים (תמיד מוצדקת).

אם מה שאולדריץ' רצה להראות, בסופו של דבר, הוא שהמישטרה האמריקאית, במתכונתה הנוכחית, היא האמצעי הכי פחות יעיל לשמור על הסדר הציבורי, כי הדג מסריח מראש, הוא הצליח במידה ניכרת במשימתו. ואולי זה מה שהרגיז את ואמבו יותר מכל. לדבריו, פירוש הדבר הוא לשפוך את גיגית המים עם התינוק.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — קרמר נגד קרמר, קן הקוקיה, כל הג'אז הזה, שיער, נורמה ריי, ידיד אמריקאי, טס, מנהטן.

ירושלים — מה נשמע דוק, קרמר נגד קרמר, 10, קן הקוקיה.

חיפה — רחוב הסטר, קרמר נגד קרמר, מנהטן, גברים במלכודת.

תל אביב

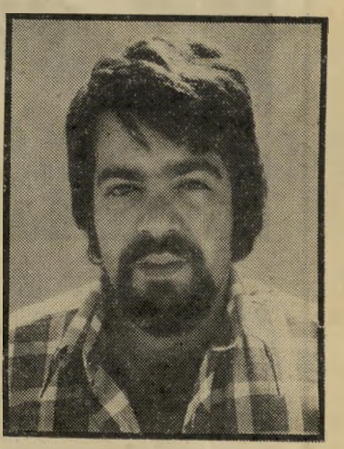
★★★★ **מנהטן** (שחף, ארצות־הברית) — המשך תלאותיו המשעשעות של המשכיל היהודי בשנות הארבעים לחייו, שמתמודד עם מאהבת צעירה, עם מחכחכת אופנתית ועם רעיה העומדת לפרסם ברבים את כל סודותיו האינטימיים. מאחר שהגיבור הוא וודי אלן, זה משעשע ומבריק. מי צריך יותר?

שידור

צל"ש

ניצחון על „ג'נרל מוטורס"

● מפיק כלבוטק, רפי גינת, הוכיח בתוכניתו (1.7) כי תוכנית־צרכנות ישר־אלית עשוייה להשפיע גם על ענק תע־שייתי כחברת ג'נרל מוטורס. הכתבה על ליקויי המוניות מתוצרת חברה זו, ששוד־רה בארץ בנובמבר אשתקד, ושטורה אחר־כך בניו־יורק, הביאה לעריכת שינו־יים במנגנוני מכוניות ג'נרל מוטורס וב־פיצוי נהגי־מוניות ישראליים, שרכשו מוניות ממודל־הייצור הפגום.

מפיק גינת
הגנרל נכנע

גלות הפלסטינים

● לבמאי רם לוי, יוצרו של הסרט המעולה נבוכדנצר בקיסריה (30.6), שהצ־ליח לשבור את מיתוס הצגת־האופרה במתכונת הקלאסית, ושהביא סיפור אנושי על אנשים העושים אופרה, על כיבוש ירושלים בידי נבוכדנצר, כיבוש איטליה בידי אוסטריה, ורמזים גלויים על גלות הפלסטינים בארצם, ארץ־ישראל.

במישדר זה הצליח רם לוי ליצור את אחת מיצירות־הפאר של הטלוויזיה ה־ישראלית — יצירה שבכוחה להיות מוק־רנת בכל תחנת־טלוויזיה בעולם, ולהביא כבוד.

צל"ג

גם נאמיביה

היא ארץ־ישראל

● לעורך מהדורת־החדשות לקראת חצות ביום החמישי (3.7). בהתייחסה ל־ביקורו של הקאנצלר הגרמני, הלמוט שמידט, במוסקווה, גזנה המהדורה את דבריו של שמידט עצמו, הנחשב כיום בכל רחבי העולם המערבי כמנהיג האחראי והמוכשר ביותר של המערב, והסתפקה בהשמעת קטע ארוך מנאום אידיוטי של איש הימין הקיצוני, פראנץ־יוזף שטראוס, ידידו הגרמני החדש של מנחם בגין.

באותה מהדורה דווח על פשיטה של הצבא הדרום־אפריקאי לאנגולה, כדי לחסל בסיסים של לוחמי־השיחרור הנאמיביים. הדיווח היה בסיגנון של תיאור פשיטה של צה"ל בלבנון, לוחמי־השיחרור כונו להנחיל לצופה הישראלי תחושה של הז־דהות מוחלטת עם המישטר הגיזעני של המיעוט הלבן בדרום־אפריקה, המחזיק ב־נאמיביה בניגוד לדעת העולם כולו.

מאחרי המסך

הוועד המנהל

נגד מחלקת החדשות

בכינוס הקרוב של הוועד־המנהל עומדים חבריו למקד את הדיונים בנסיון לאכוף את מדיניותם על מחלקות־החדשות של הרדיו והטלוויזיה.

המישנה ליו"ר רשות־השידור, אריאל ויינשטיין, ביחד עם צבי זינגר, מי שכיהן בעבר כמנהל הרדיו, הקימו לובי שמטרתו היא גיבוש רוב להבאת מחלקות־החדשות של הרדיו והטלוויזיה אל מתחת למרותם של חברי הוועד המנהל.

לשון־המאנויים בדיון זה תהיה עורך־הדין מיכה ינון, נציג המפד"ל בוועד־המנהל, העשוי להצטרף בהשקפותיו אל שני נציגי המערך, דניאל בלוך וניסים אלמוג.

הערכות מוקדמות לדיון הזה טוענות כי ויינשטיין וזינגר לא יצליחו לשנות את המצב הקיים במערכת־היחסים העדינה, אך העמידה, בין מנכ"ל הרשות, יוסף לפיד, ובין מחלקות החדשות, השומרות על עצמ־אותן במיסגרת המיסמך, שמקובל לכנותו ברשות־השידור „מיסמך נקדי".

„מיסמך נקדי", או ליתר דיוק „תדריך לעובדי החדשות והרפורטז'ה רדיו וטל־וויזיה ברשות־השידור", שחיברו נקדימון רוגל וארי אבנר, מהווה את מיסמך־העבו־דה התיקני המשמש עבור שתי מחלקות־החדשות. מעת לעת נערכים במיסמך זה שינויים או חידושים, אך ספק אם אריאל ויינשטיין וצבי זינגר יצליחו לשנות את

גנזו מויניהאן
משעמם

עבודת־החדשות הנעשית בהתאם למיסמך זה.

יחידת 101

כינוי ציני, שפשט במיסדרונות הרדיו והטלוויזיה, הוא הכינוי „יחידה 101" ב־כינוי זה מכנים את 101 עובדי הרשות אשר פוטרו במיסגרת פיטורי־הייעול ש־נערכו ברשות, מאז הומלץ על צימצומים ברשויות הציבוריות. 101 העובדים פוטרו מתוך 1570 עובדי רשות־השידור.

ה„מוקד" האבוד של מויניהאן

פאטריק דניאל מויניהאן, מי שהיה נציגה הקולני של ארצות־הברית באומות־המאו־חדות, ושנבחר מאוחר יותר כחבר בסינט

מושתק פאפו
אסור

האמריקאי, ביקר לפני כמה חודשים בארץ והשתתף בהקלטה של תוכנית החדשות השבועית מוקד. אלא שהתוכנית לא שוד־רה.

בימים אלה תבע יושב־ראש רשות־השי־דור, פרופ' ראובן ירון, לערוך בדיקה, שתברר מדוע לא שודרה תוכנית זו. לטענת ראשי מחלקת־החדשות, הרי שדבריו של מויניהאן לא היו מעניינים. בתביעתו לחקור בנושא זה תובע פרופ' ירון לבדוק: מה לא היה מעניין בדבריו של מויניהאן, והאם הדבר נעשה בידיעתם של ראשי־הטלוויזיה.

מויניהאן הוא איש הימין הקיצוני, נביא המילחמה הקרה החדשה, והוא הפך את החנופה ליהודים ולישראל לאמנות.

איחורות לכל פועל

כאשר נכנס יוסף לפיד לתפקידו כמנכ"ל רשות־השידור, היה אחד מרעיונותיו ה־ראשונים להתקין בין עובדי־הרשות ה־חיוניים מערכת של תיקשורת מוטורולה, מהסוג שבו משתמשים חברי מערכת מעריב וכתביה.

בבדיקה התברר כי התקנתה של מערכת מסוג זה תהווה עול כבד מדי על תקציב רשות־השידור. פיתרון זמני נמצא בימים אלה, בהכנסתן של 12 איתוריות (מכשירי־ציפצוף) לאנשי החדשות ברדיו ובטלוויזיה (6 ברדיו ו־6 בטלוויזיה). האיתוריות, שגם ראשי מחלקות־החדשות (חיים יבין בטל־וויזיה ויאיר אלוני ברדיו, ישתמשו בהם, יקלו על תהליך זרימת החדשות.

הוועד נגד פאפו

אחד מאורחיה המיועדים של תוכנית־הרדיו הפופולארית בין שישי לשבת, ש־אותה מנחה מנכ"ל רשות־השידור לשעבר, יצחק ליבני — היה חבר הוועד־המנהל של הרשות אהרון פאפו.

נוהג קיים מזה שנים ברשות־השידור קובע, כי כל חבר מליאת־הרשות, המופיע ברדיו או בטלוויזיה, חייב לקבל קודם לכן את הסכמת הוועד־המנהל.

הראיון של אהרון פאפו אצל יצחק ליבני הוקלט בטרם מסירת הסכמתו של הוועד־המנהל.

בישיבה של הוועד־המנהל, שחלקה הוק־דש לנושא זה, היו ארבעה מחברי הוועד־המנהל נגד הראיון, ורק לאחר הפצרות רבות הוחלט להתיר לפאפו להתראיין. אלא שעל הסכמה זו הושם סייג. נאסר על פאפו לשוחח בעניינים הנוגעים ברשות־השידור.

חלק ניכר מהראיון שכבר הוקלט עוסק ברשות־השידור וביחסו של פאפו אל אמ־צעי־התיקשורת. גידעון לב־ארי הורה שאם פאפו ירצה בכל זאת להופיע בתוכנית בין שישי לשבת, יש לראיין אותו מחדש, וגם כאשר יתראיין, אסור לו להשמיע את דיעותיו על המתרחש ברשות־השידור.

שבועיים בלי פורום

במשך השבועיים, שבהן נעדר מהארץ מנכ"ל רשות־השידור יוסף לפיד, לא נער־כה כל פגישה של „פורום החדשות" ה־שבועי, שבו משתתפים בדרך־כלל ראשי הרשות, מנהלי מחלקות החדשות והכתבים הבכירים, וראשי הדסקים השונים.

„אנחנו נותנים אולימפיאדה!"

היומן האולימפי ישודר ממוסקבה כמתוכנן. בשבוע שעבר נתקבל ברשות־השידור מיברק מטעם אירגון השידור האירופי, המזמין חמישה ישראלים להצטרף לאנשי הצוות של האירגון במוסקבה. החמישה שייצאו אל הכפור הם **יוסי צמח ויואב פלד** (במאים), **אריה נחמיאס** (נתב תמונה), **עמירם שטדלר** (עורך אלקטרוני) ו**אבי שמידט** (טכנאי קול).

את היומן תגיש בציפות מגישה אחת בלבד — **אורלי יניב**. השידורים כולם יובאו בצבע, בליווי פרשנות בערבית.

אלכס גלעדי, מנהל מחלקת־הספורט של הטלוויזיה, הצליח בתושיה חסרת־תקדים, בניגוד לכל התחזיות, לבנות מערכת תשתית מאולתרת, שתגיש במהלך השבועיים של האולימפיאדה כ־40 שעות שידור. את הישגו מנסה גלעדי כך: „אנחנו נותנים לצופים שלנו אולימפיאדה!"

אלא שיש בעיות שטרם נפתרו. הבעיה הראשית היא בעיית השדרים שידווחו על מהלך התחרויות ממרכז־הקשר בירושלים, ולא במוסקבה. גלעדי, **יורם ארבל, ניסים קיוויתי** ושאר שדרי־הספורט ייאלצו להתמודד עם הבעיה הטכנולוגית של תיאור האולימפיאדה מרחוק, בלי עזרת מחשבים, כפי שהיה במונטריאול.

אצל גלעדי היתה שאלת הדיווח שאלה עקרונית. מישרד־האוצר הבטיח בשעתו 500 אלף דולר לרשות־השידור, לממון ההוצאות המיוחדות של הדיווח ממוסקבה: תשלום עבור צוותים, כתבים וזמן־לוויין. עם ביטול השתתפות המישלחת הישראלית באולימפיאדה ביטל מישרד־האוצר את הבטחתו. מימון זמן־הלוויין ושאר ההוצאות יבואו מהתקציב השוטף של מחלקת הספורט.

מדי ערב (פרט לערב תשעה באב) יובא תקציר בן שעה לפחות ממישחקי האולימפיאדה. מדי יום, בשעה 5.30, יימסר תקציר חוזר אך משוכלל לנוער, שידווח על מישחקי האתמול.

אין ספק שאחד משיאי הצפייה במישחקים יהיה ביום השישי (25.7). בין 3:00 ל־4:00 אחר־הצהריים יובא בשידור ישיר גמר ההתעמלות לגברים. שלוש שעות אחר־כך, מ־7:00 עד 9:00, יוקרן גמר ההתעמלות לנשים, שידחה את פתיחת השבוע — יומן אירועים.

מפיק גידעדי
חמישה נוסעים

למחרת בשבת (26.7), בין 6:00 ל־7:00, יוחל בשידורים מתחרויות האתלטיקה, שידווחו על ההסתערות על שיאי־עולם ושיאים אולימפיים — עד ליום השישי (1.8), שבו תדווח הטלוויזיה בין 4:00 ו־8:30 בערב, על תחרויות הגמר בקפיצה על מוט, ריצת 100×4, מירוץ מרתון, ריצת 1500 גברים ו־5000 גברים. כן תובא תחרות־הגמר בבדורעף־נשים. בשבת (2.8), בשעה 6:00 בערב, יובא בשידור־ישיר מישחק־הגמר בכדורגל.

יום רביעי

9. 7

● **אוליבר טוויסט** (5.30). סיפורו המפורסם של צ'ארלס דיקנס עובד לסרט מצויר, השזור במוסיקה. החלק הראשון של הסרט נפתח בערב קר וחורפי, בעיירה אנגלית, בשנת 1830, כאשר אשה יולדת בן, בפתח בית־מחסה,

הבן: מונטן
יום רביעי, שעה 10.05

ומתה בשעת הלידה. זהו סיפור חייו של אוליבר טוויסט.

● **הידושים והמצאות** (6.45). חשמל נולד ממים. ליד מפלי צ'רצ'יל שבקנדה נבנתה תחנת־כוח הידרואלקטרית. הסרט מתאר את בניית התחנה ואת הפעלתה. התחנה, הנחשבת לאחד ממקורות הכוח האדירים שבעולם, כולל 60 ק"מ גשרים וסכרים, המקיפים מאגרי־מים עצום, חמש שנות בנייה ו־25 אלף איש נדרשו לביצוע העבודה.

● **השפעות** (8.03). הפרק השלישי בסידרה המבוססת על סיפרה של ג'ין אוסטין, אן, קפטן וונטוורת וידיה יוצאים לבילוי חופשה בליים רג'יס. נראה שהקפטן מתעניין יותר בלואיזה. באחד הבקרים, בעת טיול, הם חולפים על פניו של אדם זר, לבוש בגדי־אבל, המתרשם מאוד מהופעתה של אן. וונטוורת מבחין בהבעה שעל פני הזר, מפנה את מבטו אל אן ונזכר עד כמה היתה נאה. הזר הוא לא אחר מאשר וויליאם אליוט, דודו של סר וולטר ו־יורשו, בהמשך הטיול מתעקשת לואיזה לקפוץ מהמדרגות, אך כשוונטוורת מנסה לתופסה, היא נופלת ומאבדת את הכרתה. כולם מאבדים עשתונותיהם ורק אן שומרת על קור־רוח.

● **הכן** (10.05). סרט קולנוע צרפתי של הבמאי פייאר גראניה, בכיכובם של איב מונטאן, לאה מסרי ומרסל בוזופי. סיפור על איש מאיפיה היוצא לבקר את אמו החולה בקורסיקה, ומוצא עצמו בעימות שבין המציאות העכשווית לבין העולם של ילדותו.

יום חמישי

10. 7

● **ילדים בעולם** (6.00). הפעם, על ביקור אצל שחקן קולנוע אמריקאי קשיש, על קרב אבירים באי סרדיניה, ועל סרפינג שנערך בהוואי.

● **בין האזרח לרשות** (7.00). הערב, כתבה מיוחדת החושפת את מצבו הקשה של מוסד פרח שלבי שבכפר בקה אל־גרביה, המיועד לילדים מפגרים בני הסקטור הערבי. מצוקתם של הילדים מתוארת בראיונות עם החוסים ו־עם הוריהם. חוסר־תזונה, פגיעות גופניות ויחס משפיל.

● **דוד קוזי — נהר האוורסט האכזר** (9.30). סרט־תעודה מרתק, על שישה בריטים ששמו להם למטרה לרדת במורד הדוד קוזי באמצעות סירות קאנו.

● **קתרין** (10.20). סרט נוסף מתוך הסידרה ענקיים שבלב, המבוססת על סיפוריו הקצרים של הנרי ג'יימס. העלילה נפתחת כאשר רופא עשיר מתכונן לקחת את בתו ואת אחותו האלמנה לסיבת האירוסין של אחייניתו. אשתו של ד"ר סלופר נפטרה בשעת לידת בתם, והוא נוטר לבתו טינה. העובדה שהבת איננה יפה, שונה ומקסימה כאמה, מוסיפה מלח על פצעיו. אולם קתרין מעריצה את אביה ויראה מפניו. השלושה מגיעים אל בית אחותו השלישית של הדוקטור, ומוצגים בפני ארתור טאונסנד, הארוס של מריאן. קתרין יושבה בודדה כאשר ניגש אליה גבר צעיר, ונאה המציג עצמו כדודנו של ארתור, מוריס טאונסנד. הוא מעניק לקתרין הרגשת נוחות ומחזר אחריה. סלופר חושד במניעיו. מתברר שהוא מתגורר עם אחות אלמנה, נטול מקצוע וחסר כסף. סלופר מזמין את טאונסנד לארוחה כדי לגלות את כוונותיו.

קתרין: פרלייט ואוגלבי
יום חמישי, שעה 10.20

● **היזקן של אירי קולין** (11.10). סרט תיעודי המביא את סיפורו של אירי קולין, הקוריאוגרף הצ'כי של להקת המחול ההולנדית, המספר על עצמו ועל אומנותו. הסיפור שזור בקטעים מעבודתו, שצולמו בחזרות.

יום שישי

11. 7

● **אמיר** (3.00). הפרק מכירה פומבית בסידרה המבוססת על סיפרה של אסטריד לינדגרן.

● **1 + 1** (6.02). סרט מיצרי בכיכובם של השחקנים דורת לחאם, נהאד קלי וזוהיר מורשדי. סיפור אהבה בין גבר לבין אשה, אם לילד בלתי־חוקי. האשה דוחה את המחזר בשל תמימותו. בהמשך העלילה מסכים המחזר לקבל את האשה עם בנה. סיפור קומי בעל נימה חברתית. צילומים רבי עניין מחיי החברה במצריים.

● **שבת המלכה** (8.05). הפולקלוריסט יוצא קהילת חלב שבסוריה, אמנון שמוש, מספר על מינהגי הבית בימי ילדותו.

● **שעה טובה** (9.20). תוכנית היוקרה והבידור הפופולרית, בהנחייתו של מני פאר ובהפקת אהרון גולדפינגר.

● **תמונה משפחתית** (10.20). הפרק רעייה לשעות היום ניפתח בבן ג'ון, הנקלע לקונפליקט עם הממונה עליו בעבודתו, שהיא מכירת זמן שידור עבור תחנת־רדיו. מר־ג'ורי מתחילה ללמוד בשיעורי־ערב, ומתיידדת עם המורה אין זקס (השחקן ריצ'ארד ברדן). הגרי מתגורר עדיין בביתו של ריצ'ארד. בנו מגלה לו שהוא מחליף עבודה, אך אינו מספר על ייאושו הגובר. כוזן מציעה לריצ'ארד לפנות לסוכנות־תעסוקה, ושם מתברר לו שאין דרישה לכישוריו.

שבת

12. 7

● **זוזו הקטנה** (6.03). הסידרה המציירת האהובה על הילדים. עם פס־קול בערבית ותרגום בעברית.

● **דיוקן — האב אך יאם שקור** (6.25). דיוקנו של כומר יליד ברעם, המכהן כרועה רוחני לבני העדה הקתולית בכפר עבלין, ומתפלל ליום שבו יוכל לשוב אל כפר־הולדתו. האב אליאס שקור מטיף נגד האלימות, שאינה יכולה להוות תשובה לעוול הנגרם לאדם. את מרצו הוא מקדיש להקמת מיבני־חינוך ומועדונים לנוער בכפרים — ובגרמניה.

● **מישפטי אופקר ווילד** (10.05). העלילה ניפתחת בתיאור הוללותו של הסופר שנון־הלשון, ובתביעתו נגד הלורד קווינסברג בגין הוצאת־דיבה. הלורד זוכה במישפט, ווילד נשלח לכלא רידינג, כעונש על היותו הומוסכסואל. השחקן האוסטרלי פיטר פינץ' מגלם את דמותו של ווילד. שחקנים נוספים: ג'יימס מייסון, ג'ון פרייזר וליונל ג'פרים.

יום ראשון

13. 7

● **כפתור ופרח** (6.00). תוכנית הילדים החביבה בשידור חי.

● **עוד יהיו** (8.03). תוכנית נוספת של להיטים לוועזיים בצבע, בעריכת דן בירנבאום.

● **הכל נשארה במישפחה** (8.30). הפעם: „שאלה של זהות". אנשי מחלקת הסרטים הקנויים בטלוויזיה, משוכנעים כנראה בפופולאריות של התוכנית, ואינם טורחים לספק לכתבי־הטלוויזיה מידע תמציתי עליה.

● **קונצרט** (9.35). שידור ישיר מהיכל־התרבות בתל־אביב של קונצרט התיזמורת הפילהרמונית הישראלית, לציון יום הולדתו ה־60 של הכנר איציק שטרן. המנצח: זובין מהטה. בתוכנית: קונצ'רטו ל־3 כינורות מאת ויואלדי. קונצרט לכינור ולתזמורת מאת בטהובן.

● **שיחה בשניים** (10.35). לציון יום־הולדתו האוויר משוחחת יעל דיין, אשתו של תת־אלוף דוב שיאון ובתו של משה דיין, עם

קונצרט: מהטה
יום ראשון: שעה 9.35

הטייס אייל אחיקר, שנפל בשבי המיצרי במילחמת־ההתשה. אחיקר משמש כיום כמורה בבית־ספר ברמת־השרון.

● **בועות** (11.00). לג'סיקה נודע על פרשת האהבים שבין בילי ומורתו. מרי וברט מתאחדים שוב. דני הולך לבית־הקברות, לעלות על קברה של אשתו, ופוגש בנערה הבאה לפקוד את קבר בעלה. דאק' יורד לחייה של יונים, בגלל בגידתה. ג'סיקה, הנפגשת עם מרי במיסעדה, מבחינה בצ'סטר המבלה שם עם נערה.

יום שני

14. 7

● **8½** (8.30). תוכנית התיאטרון, האמנות והריקוד בהנחיית חיים קינן, תוכנית שממחישה לצופי הטלוויזיה מדוע עדיף לצפות באקרנים, תחת לחפש מופעי תרבות. נקודת האור בתוכנית זו: מברקת התיאטרון שוש אביגל.

● **השעה השניה** (9.30). אחרי נפילתה של התוכנית כניסה חופשית בא תורה של התוכנית השעה השניה, שהיא השעה השלישית, מקוצרת, ללא ירמיהו יובל. בנעליו של יובל מופיע כתבהרדיו מיכאל דק, מי שהינחה את הדיון בעקבות התוכנית מותה של נסיכה. התוכנית השניה ראשונה של השעה השניה מוקדשת לארבע נשים חולות סרטן השד, המתארות בסרט את העובר עליהן. סרט זה של הטלוויזיה הקנדית, יהווה נקודת־מוצא לדיון שבו ישתתפו הרופאים המטפלים והנשים החולות. מפיק התוכנית: יהודה קורן.

● **הארט ואשתו** (11.00). הפרק ג'ניפר בצבעי מוות, שבו ממשיכים רוברט ווגנר ובח"ל להילחם בנשים הרעים, בהתאם למיטב המסורת הסכריינית.

יום שלישי

15. 7

● **שחק אותה** (8.03). פרק נוסף בסידרת השעשועים שבהנחיית דודו טופז, שדומה כי השאלות והמרואיינים אזלו לו.

● **כרטים ביקור** (9.30). לאחר הסידרה שעסקה באמנים, פותחת הסידרה החדשה בסרטון מה שאתה יכול — ומה שאינך יכול, המביאה את סיפורם של קשישים המגיעים למודעות עצמית ומשתתפים בחוג דרמאטי.

● **אני קלאודיוס** (11.00). טיבריוס נמצא בגלות מזה שמונה שנים, משם הוא שולח איגרת לאמו. בינתיים מבלות יוליה ואנטוניה את הקיץ החם בחוף הים, עם בניהן ובנותיהן. ברומא מעוררת התנהגותה של יוליה שערוריה ציבורית. ליוויה, כמינהגה, מנצלת זאת וסוחטת מקאיוס את רשימת המשתתפים באורגיות שעורכת יוליה. ואז מגלה אוגוסטוס את בתו. נראה שידה של ליוויה על העליונה. לויציוס נשלח לפקד על צבאות רומא בספרד, ומת בדרך. טיבריוס נקרא לשוב לרומא. היסטוריה בצבעים מרהיבים.

השעה השניה: נשים חולות סרטן
יום שני, שעה 9.30

ישראלים בחו"ל

מקיבּ"ה עד ניו־יורק

איש היחידה 101

מטיף כניו־יורק

לגירוש הערבים מהארץ

שלמה באום מבקר בארצות־הברית. שלמה באום הוא אזרח ישראלי מן השורה שטובת המדינה היא לנגד עיניו תמיד. הוא מוכן לוותר על טובתו שלו ולהקדיש ערב שלם מביקורו היקר ב־ארצות־הברית כדי להסביר ל־400 אלף הישראלים בעיר הגדולה מה טוב ומה רע למדינתם־לשעבר.

שלמה באום היה סגנו של אריק שרון ביחידה 101. יחידה זו ביצעה, מודה עתה שלמה באום בפומבי, את פשע־קיבּיה. בעת שהפשע בוצע (70 ערבים נרצחו בערב אחד, כמחציתם נשים וילדים) טענה ממשלת ישראל ש„כוחות בלתי־סדירים" ביצעו את המעשה המחריד. בשבוע שעבר בא שלמה באום לתחנת כאן ישראל בניו־יורק והודה בפה מלא, כי הוא היה ממפקדי הפעולה וכי „לא היו לנו פנסים או אמצעי־תאורה אחרים ולא יכולנו לראות, כי בבתים המפוצצים נשארו אזרחים עריים..."

מזמחה לטרור. בערב שבו נשא באום את דבריו בתחנה העברית של ניו־יורק, עסקו כל כלי־התיקשורת האמריקאיים במעשה־הזוועה של הלאומנים שהתנקשו בחייהם של ראשי הערים שכם ורמאללה. באום לא התרגש מהמעשה עצמו: „טרור הוא חלק מאופיו של העם הערבי," אמר הקומוניסט היהודי־ישראלי, „זו היא תרבות העם הערבי בכל הדורות."

על טרור ישראלי אמר המומחה: „הדבר החמור ביותר במעשה שנעשה בשכם וברמאללה הוא בכך שאזרחים ישראליים הבינו, כי ממשלתם אינה שולטת יותר במצב..." המסקנה של באום: בימיו של אריק שרון, כשהיה אלוף פיקוד הדרום, הבינו הערבים, כי אינם יכולים להרים ראש ולעשות ככל העולה על רוחם בשטחים שאלוהים הבטיח לאברהם אבינו. כעת, בעת שבגין עומד בראש ממשלה „חלשה" לא נותרה ברירה ליהודים־ישראלים אלא לקחת את החוק לידיהם.

בקול שלו, של „מומחה" מלומד, הרצה באום בניו־יורק על מוסר יהודי. את המוצא מן התיסבוכת בשטחים הכבושים ובמדינת־ישראל הוא רואה בגירוש הערבים מהארץ.

תהום ולא מיתרס. בניגוד לישראל שממנה בא שלמה באום עם מוותרת המוסר היהודי, קיים בארצות־הברית מוסד ושמו „זכות הזמן השווה". בזכות זו השתמש אלכס מסיס, נציגה של ש"י בארצות־הברית, כשפנה לנילי יגאי, מנהלת השידורים בעברית, ודרש לממשה. במשך שעתיים שוחח מסיס עם יגאי ועם כ־50 מאזינים, מתוך כ־500 שיחות טלפוניות, על ישראל ופלסטין, ציונות מדינית, הפרישה ההיסטורית של בגין וחבריו ואחריות המערך־מפ"ם לאסון שבא על מדינת ישראל.

אמר מסיס: „שלמה באום אינו מדינת ישראל ואינו עם ישראל. כבר בהיותי חייל בחוות בארי אורה ליד אילת לא התרגנו לחיילי 101 להיכנס לשטחנו... יש קו גבול שחוצה בינינו..."

נילי יגאי: „הנה אנו שומעים את דבריו של מי שעומד מעבר למיתרס עם שלמה באום..."

מסיס: „אין שום מיתרס בינינו לבין באום. תהום עוברת בינינו..."

הוסיף מסיס: „האלטרנטיבה היחידה למדיניות המערך או הליכוד, שהן שני צידיה של אותה מטבע שחוקה, היא התוכנית המדינית של ש"י ושל המועצה לשלום ישראלי־פלסטיני..." ולקריאה טלפונית של מאזינה, שאמרה, כי מסיס וחבריו הם שונאי־ישראל: „אם מתי פלד, לובה אלי־אב, מאיר פעיל יעקב ארנון רן כהן ואורי אבנרי הם שונאי ישראל — אני גאה להיות שונא ישראל שכזה."

בסוף הערב, קרוב לחצות, הצטרפו כחמישה מאזינים לקבוצת אוהדי ש"י בארצות־הברית, המקימה עתה את האגודה האמריקאית לשלום במיזרח התיכון, שפעולותיה משתרעות על פני ארצות־הברית וקנדה. במודעה שפורסמה בהעולם הזה, לפני שבועיים, אמרו אוהדי ש"י באמריקה צפצפונית: „אם אתה רוצה להציל את המדינה מחורבן הליכוד — הצטרף אלינו."

תועמלן באום
לטרוריסטים אין ברירה

יחסים מרחביים

ההתנחלות השניה

בעזרת הווטו שלה בקונגרס האמריקאי, מעכבת ישראל את ההתנחלות הערבית בגדה המיזרחית של הירדן

בישראל נערך מישחק־טוטו מתמשך על שאלה עקרה: האם יצטרף המלך חוסיין למשא־ומתן על הסכמי קמפ־דייויד?

אך בינתיים מתנהל משא־ומתן חשאי־למחצה, המעניין את הצמרת הירדנית הרבה יותר. הוא נוגע לתוכנית־ענק כלכלית, העשויה לשנות את פני ביקעת־הירדן המיזרחית כשם שההתנחלות היהודית שינתה את פני ביקעת־הירדן המערבית.

הדבר תלוי בסיוע בסך 150 מיליון דולר מטעם הקונגרס האמריקאי. במוסד זה יש לישראל זכות־וטו, לפחות עד אחרי הבחירות האמריקאיות. ישראל מעכבת את האישור, ביגלל המחלוקת על חלוקת מי־הירמוך, שיהוו את דמי־התמצית של התוכנית.

גן־הירק המרחבי. החודש יתכנסו בעמאן נציגיהם של 15 מאירגוני־הסיוע הגדולים בעולם כדי להשלים את תוכנית־המימון למיבצע שיעלה בסך הכל 1.3 מיליארד דולאר, ואשר יהפוך את ביקעת־הירדן הירדנית לגן־הירק של המרחב.

הכוונה היא להשקות 220 קילומטרים מרובעים של קרקע־בתולין, כך שכל השטח המושקה בביקעה המיזרחית יגיע ל־300 קילומטרים מרובעים.

לשם כך יימסר בשנה הקרובה החוזה להקמת סכר מאקארין על הירמוך. יימסרו גם החוזים למיפעל ההשקייה לקרקעות החדשים לאורך מאה קילומטרים של הביקעה ולמערכת טיפול במים, איחסונם ואספקתם לערים עמאן ואירביד.

לפי נסיון העבר, משוכנעת הממשלה שכל דולר של השקעה ממשלתית יביא חמישה דולרים נוספים של כסף פרטי מידי חקלאים ואנשי־כספים, המכירים בפוטנציאל הכלכלי העצום של הביקעה.

לפי התוכנית של רשות־עמק־הירדן, שהוקמה ב־1973, ושעיבדה תוכנית־אב כוללת ומפורטת, יושקעו כספים פרטיים אלה בהקמת חממות פלאסטיות, במערכות השקיית־טיפטוף ובמכונות חקלאיות.

בעשור הקרוב, יהווה העמק שוק לשירותים ולסחורות חקלאיים בסדר־גודל של 10 מיליארד דולר, הקורץ מאוד לארצות המערב.

33 התנחלויות. היתרונות של הביקעה, בעיני המשקיעים הזרים: מימיהם של עשרה נחלים המשפכים כיום אל הירדן, קרקע פוריה שלא נגעו בה במשך 9000 השנים האחרונות.

ב־1950 החלו כמה חלוצים לגדל בביקעה המיזרחית עגבניות ומלפפונים, שהשיגו מחירי־שיא, מפני שהגיעו לעמאן ולארצות הערביות הסמוכות כחודשיים לפני התוצרת של החקלאים באזורים גבוהים יותר.

אחרי מילחמת ששת־הימים, ופעולות־התגמול הישראליות בביקעה, ברחו כימעט כל 60 אלף התושבים. ב־1972 הצטמצמה האוכלוסיה ל־5000 נפש, שנותרו באיזור־המילחמה כדי להשקות את פרדסיהם היקרים.

שקט נבוך. ב־1972 נטלה הממשלה הירדנית את העניינים לידיה, וגיבשה תוכנית־אב אשר השלב הראשון שלה הושלם עתה. שלב זה כולל את יצירת התשתית ואיכלוס 33 כפרים, המצויידים בבתים, בבתי־ספר, במרפאות, ברחובות, במערכות מים וחשמל ובמשרדי־ממשלה.

כיום גרים בביקעה 80 אלף איש, ובאמצע שנות ה־80' יגורו בה, לפי התוכנית, 150 אלף נפש. הדבר יבטיח, בין השאר, תמריץ חזק לקיום השלום והשקט בגבול זה.

איש ושמו חביב. השלב השני, המתחיל עכשיו, מבוסס על הכושר של סכר מאקארין לספק 350 מיליון מטרים מעוקבים. הוא תוכנן על־ידי חברה משיקאגו.

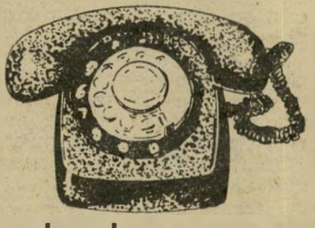
התחרות על בניית הסכר נערכת בין 22 חברות בינלאומיות מארצות־הברית, מבריטניה, מצרפת וממדינות אחרות. בסכר יושקעו 650 מיליון דולר, והקמתו תארך חמש שנים. מערכת ההשקייה תוכנה על־ידי פירמה ירדנית ותעלה כ־200 מיליון דולר, ואילו אספקת המים לערים תעלה 350 מיליון דולר.

בינתיים כבר החלה רשות־עמק־הירדן מגבשת תוכנית דומה לערבה, לאורך מאתיים קילומטרים עד לעקבה.

המחלוקת עם ישראל לא נפתרה. לפי שעה, למרות מאמציו של מדינאי אמריקאי ממוצא ערבי, פיליפ חביב, המתווך בין המדינות. לפי התקדימים הבינלאומיים זכאית ישראל לאותה הכמות שקיבלה עד כה, באמצעות הזרימה הסבעית של הנהר — 25 מיליון מטרים מעוקבים בשנה. אך ממשלת־ישראל דורשת כיום הרבה יותר.

בידי ישראל נשק חזק לשגת כמות נוספת: הכוח שלה בקונגרס האמריקאי. הדבר מרגיז את המלך חוסיין במיוחד, כי הוא בטוח שהמים, שממשלת־ישראל רוצה לקבל ממיפעל־הירמוך, מיועדים למתנחלויות ישראליות בגדה המערבית של הירדן.

טלפון ללונדון במחיר שיחה מקומית

אם אתה נוסע לחו"ל וזקוק למלון בלונדון, פריז, ניו־יורק, ציריך, רומא, אמסטרדם או בכל מקום אחר ברחבי תבל.

צלצל שיחה מקומית בישראל ואנו נזמין עבורך מלון ללא כל תוספת תשלום.

מרכז הזמנות לבתי מלון בכל העולם.

חיפה 641162 | תל־אביב 286349 | ירושלים 247870

Trust Houses Forte

מבחר עצום מכל הפירמות הבינלאומיות תמצא בבית מסחרינו במחירים סיטונאים לנו נסיון של 25 שנה.

נסה ותהנה!

אורית מערכות צליל

תל־אביב, רח' אחד העם 19, טל' 619507

הופיע!

ספרו החדש של גבי רוזנבאום

מגרות

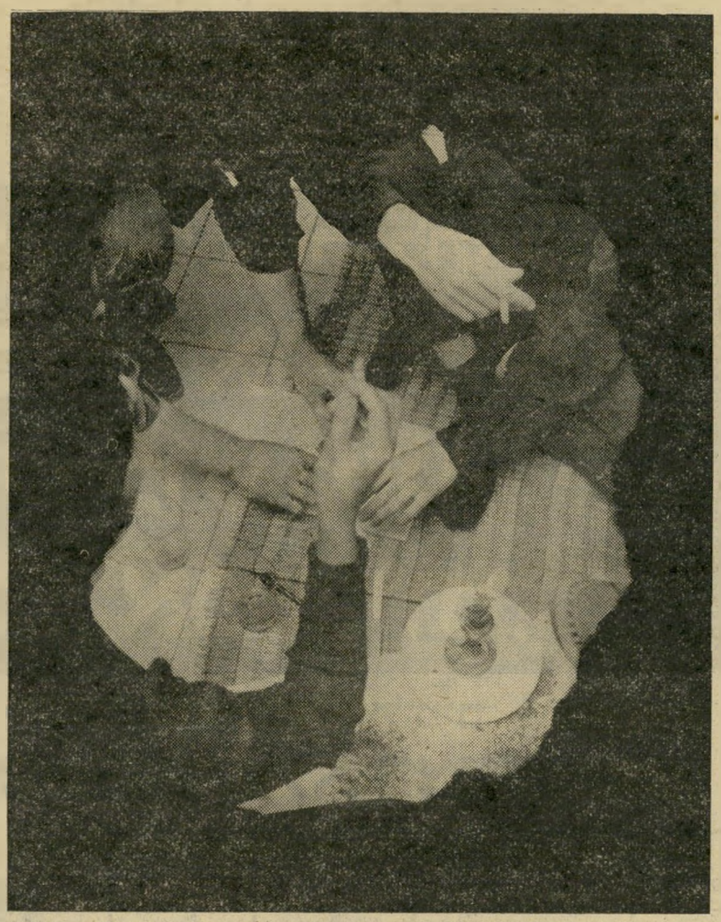
שבוע של התאבדות

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית: בית־עלים

סמים ואורגיות לקטינים - ישראל, 1980

לסחור כדי לשתן

„אני מכיר אולי עשרים סוחרי־סמים בני 16. גם אני מכרתי פעם, כדי שיהיה לי בשביל עצמי, אבל הפסקתי, כי פחדתי שהמישטרה תעלה עלי," גילה אברי מאיר,* בנם של מר־צה באוניברסיטה וארכיטקטית מצפון תל־אביב.

רמי אבידן הפסיק ללמוד בגיל 15. „אני מרגיש כמו זקן בן שמונים," ציין ובהה בחלל החדר בשיעמום. „מה המבוגרים יודעים בכלל. אני מכיר כאלה בני שלושים, שלא יודעים בכלל איך עושים אורגיה. כבר ניסיתי את כל סוגי הסמים, ואני והחברה שלי עושים אורגיות משגעות עם בנות 16, 15 ואפילו 14. אז מה? סוף־סוף חיים רק פעם אחת, לא?"

גיורא נדיר הוא חייל טרי בצה"ל. „שנתיים יצאתי עם בחורה, שהיתה מכורה להרואין," גילה. „הייתי מזריק לה ולחברים שלה. אני לוקח ספידים (כדורי מרץ), אל־אס־די, ליבריום (סוג של כדורי־הרגעה), ואליום, בנזדרין (כדורי־מרץ) ומסקלין (סם־הזיות) ואני חיי כל היום."

„אני לא מפחד היום למות. אני לא רואה הבדל בין להיות בן 20 ובין להיות בן 80"

„אני פשוט משועמם"

במשך שנים האחרונות נפתחו במישטרת תל־אביב 500 תיקי־סמים לבני־נוער. ממקורות במישטרת המחוז נמסר, כי נהוג לפתוח תיקים רק לאותם הנאשמים באחזקה ובשימוש חוזרים ונישנים בחשיש ובמאריחואנה.

למישטרה ידוע רק על בני־נוער בדדים הלוקחים סמים קשים (אופיום, אל־אס־די, קוקאין, הרואין וכדורים למיניהם). על צעירים בני־טובים, הנוטלים חלק באורגיות פרועות ידוע למישטרה רק באופן תיאורטי.

בחקירה מיוחדת שערך העולם הזה רואיינו עשרות בני־נוער מצפון תל־אביב, בנים למישפחות אמידות, שהוריהם בעלי מישרות בכירות. תמונת המצב שהצטיירה בחקירה היתה שונה במקצת מזו המוכרת למישטרה. המרואיינים, גילאי 15—18, סיפרו בגילוי־לב על שימוש הולך וגופן בסמים קשים, על השתתפותם באורגיות ועל סוחרי־סמים רבים העושים בבתי־הספר כבתוך שלהם.

רוב בני־הנוער שהתראיינו לא נעצרו מעולם על־ידי המישטרה. מתוכם נבחרו שלושה, שסיפוריהם מייצגים נאמנה את התופעה. השלושה ביקשו להישאר בעילום שם. ופרטים העלולים לזהותם, שינו.

אברי מאיר הולך בג'ינס קרועים ו־משופשפים. שיערו קצר, „כדי שיראו את העגיל שלי באוזן." על ידיו צמידים מוזרים, ועל אצבעותיו טבעות משונות. „אני לא הומו," מגלה אברי, שהוא הבן הבכור במישפחתו.

עישנתי חשיש בפעם הראשונה כשהייתי בר־מיצווה," גילה. „חבר אחד שלי, שהיה מעשן קבוע, אמר לי שכדאי לנסות. נסיתי, סתם ככה. לי אף פעם לא היו משברים בחיים. אני פשוט משועמם. זה הכל. כולם משועממים היום. אבל אני חושב שאני יותר משועמם מאחרים, כי עברתי כבר הרבה דברים בחיים שלי. אני פשוט משועמם כי כבר ניסיתי הכל."

סוחרי־סמים בבתי־הספר

לדברין, הוא מכיר עשרות בנות 13 המשתמשות בחשיש. בורחות לשבוע שבועיים לנואיבה ומביאות איתן את הסם.

* 6 השמות בסידרה זו בדויים, כדי להגן על קטינים.

„יש ילדים שמוכרים כדי שיהיה להם לקנות בשביל עצמם, הם יושבים בשער ביה"ס ומוכרים"

יהיה להם לקנות בשביל עצמם, ואז הם יושבים בשער של בית־הספר וכולם כבר יודעים שיש ילדים שמוכרים. ואז ניגשים אל ילד כזה ומדברים בשקט. אנשים נורא אוהבים את כל הסודיות הזאת. מדברים איתו, נותנים לו כסף, והוא הולך ומביא לך, או שיש לו בילקוט או בכיס. אני יודע שכמעט חמישים אחוז מהמעשנים רוכשים את החשיש בדרך זו.

למה מעשנים? כדי לעזור לתדמית. אני מתכוון לתדמית הזרוקה. כמו שערות ארוכות. יש כאלה שמגסים להיות מבוטים, יש כאלה שמשעמם להם ולא מרוצים מהחיים ומנסים להיות שמחים בכוח, ויש כאלה שרוצים לנסות ובסוף מתמכרים לזה פסיכולוגית.

לשחק עם המזל

כשהייתי בכיתה ט"ת הייתי בא כל הזמן מסטול לבית־הספר. היו לי עיניים אדומות וכולם חשבו שזה מעייפות. היינו מעשנים גם בבית־הספר, אפילו במיזנון.

אני נורא אוהב לשחק עם המזל שלי, לכן לא פחדתי שיתפסו אותי שם. אני מסוגל, סתם כך, ללכת על המעקה בווי־לה שלנו או להיכנס לים כשאני יודע שיש מערבולות, וזה בלילה, בעיקר. אני לא מפחד היום למות. אני לא רואה הבדל בין להיות בן עשרים או להיות בן שמונים. אני אוהב לשחק עם המזל שלי, וכשרציתי להיות מבסוט או לקחתי טריפ. היום כבר לא. כי מישהו שלוקח טריפ הוא מרוצה לאללה, ואז הוא לוקח עוד פעם ועוד פעם, ואז הוא חי באשליות ויכול להיגנב לכל החיים. לא איכפת לי לחיות באשליות ולהיות מבסוט, אבל אני יודע שלא יוצא מזה שום דבר.

אני אף פעם לא השתתפתי במה שקוראים „אורגיות של סמים", כי העדפתי להיות עם כמה חברה טובים, להיזרק איתם ביחד, ביום שישי. לקחתי גם אדולגים, אבל זה בגלל לנרקומנים וזה סתם מכביד עליך ואני בטוח שמי שלוקח את זה, זה סתם כדי להשוויץ.

אפשר, למשל, לקחת אל־אס־די בכדור או באבקה, עם מיץ לימון. אני מכיר את כל הדרכים להשתמש בזה. עישנתי גם מאריחואנה, אבל זה סתם מישחק־ילדים, זה לא משפיע. לקחתי כל מיני כדורים, אני לא זוכר אפילו את השמות. נתנו לי כדור, אמרו שזה טוב, אז ניסיתי. יש גם ספריי כזה שקוראים לו טיל כלוריד, שמים את זה על השרוול ושואפים את זה, אבל זה נמשך רק 15 שניות ואני חושב שאפשר להגיע לאותה תוצאה של סיתרור כשאתה מסתובב על אותו המקום כמה פעמים סביב עצמך.

(המשך בעמוד 58)

סיפר אברי:

הן רק מתחילות, ואילו אני כבר הפסקתי עם חשיש, כי זה הביא לי רק דיכאונות. לא הייתי נהנה מהחיים והייתי מחפש את הסם כל הזמן. פעם הייתי משחק הרבה כדורגל. גם זה היה משהו. היום אין לי כמעט חברים. כולם שכחו אותי ואני נמצא הרבה עם עצמי וחושב על הטעם שבחיים. למה בכלל לחיות? אני קורא הרבה ספרי פילוסופיה ופסיכולוגיה כדי למצוא את התשובות לכל השאלות.

יש חברה בגילי שמעשנים כדי שידעו שהם מסטולים, יעני, כדי לעשות רושם. להראות שהם בפנים. הם הולכים ככה ברחוב כדי שיגידו: „וי, איזה גנוב הבן־אדם הזה." אני אף פעם לא סיפרתי למישהו שלקחתי סמים.

בבתי־הספר האכסרניים אני מכיר הרבה בנים, בכיתה יו"ד ומעלה, שמעשנים. ב־בית־ספר — — — —, למשל, יש לך סוחרים, שיושבים בכיכר, ויש מיסגרת של קניות ומכירות, ובשהתלמידים מסתובבים שם בהפסקות, הסוחרים מכניסים אותם ישר לענייניים. אני כמעט לא מכיר ילדים בני 15—18 שלא ניסו חשיש, לפחות פעם אחת. כי זה נושא פתוח. זה אולי די חסוי בעיתונות ואצל ההורים, אבל בבית־הספר מדברים על זה היום כמו שמדברים על ללכת לסרט.

מאיפה אני יודע שיש הרבה חבר'ה שלוקחים סמים? כי נסעתי הרבה לנואיבה. בחופש מכיתה ח"ת דיברתי ועישנתי עם ילדים אחרים, ואני מכיר סתם ילדים שאומרים לך שלום ברחוב ויודעים הכל על סמים. זה הנושא הכי פופולארי היום בין הילדים. אני מכיר גם הרבה ילדים מבאר־שבע, חיפה וירושלים משעשנים. אני חושב שבסך־הכל יש כמה מאות חבר'ה שמעשנים חשיש בתל־אביב.

איפה קונים? את זה אני יכול לספר מהנסיון. יש באר — — — ליד דיזנגוף, ולידו מסתובבים כל מיני סוחרים. רוב הסוחרים שם באים משכונות־מצוקה, והילדים, שמתמצאים בעניין, נוסעים לשם או לתיקווה וקונים. יש גם תחנה במזח בתל־אביב.

זה הולך ככה: אתה מעשן עם מישהו ואז שואל אותו איפה אפשר להשיג איזו אצבע, ואז הוא מכיר לך את הבנאדם שממנו אתה קונה. בדרך כלל קונים אצל סוחר קבוע. יש סוחרים גם בגנים הציבוריים. בגן העצמאות, למשל, מוכרים לפעמים. אומרים לך תשמע, יש שם בנאדם ואתה כבר תסתדר בעצמך. זה לא טוב, כי אתה מנחש ויכול לגשת בטעות אל סתם מישהו או אל שוטר.

גם אני מכרתי פעם. יש מקומות שבהם רוב הסוחרים הם ילדים. אני מכיר אולי עשרים ילדים בני גילי, תלמידים בתיכון, שמוכרים סמים, ושמעתי על הרבה אחרים. יש ילדים כאלה שמוכרים כדי ש־

לסחור כדי לעשן

(המשך מעמוד 57)

בתיכון שלנו מדברים עכשיו על אנג'ל'ס דאסט, כתבו על זה לא מזמן בעיתון. זה חומר הרבעה ל־חיות. אני מכיר ילדים שלוקחים

„כשהייתי בכיתה ט' הייתי בא כל הזמן מסטול לבית־הספר. היינו מעשנים שם אפילו במיזנון."

את זה. עוד מעט לא אכיר אותם. הם יגמרו עם הראש שלהם — לתמיד.

„הרגשתי שאני משתגע"

ה רחתי גם קוקאין. להזריק אני מפחד. אני בכלל מפחד מזריקות זה נותן הרגשה כזאת, שאתה חנוק ורדום. אני חושב ש־אני אחד מהבודדים שניסה את מה שנקרא „שיכרון סיני", זה הצמח שהבדואים מגדלים בסיני ושמים אותו בתה או שמעשנים אותו. אני חושב שזה הסם הכי גזעי שקיים. הוא מפריד בין הש־כל לגוף. ראיתי בעצמי כמה חברה שלקחו אותו וראו עץ. ה־מוח שלך משדר לך שזה כואב להתנגש בעץ, אבל הגוף הולך ו־נתקע בעץ וחוזר ונתקע בעץ עד שאתה מתמוטט. היתה גם איזה ילדה בת 13 שלקחה ולא ראתה שבועיים. היתה ממש עיוורת.

על תלמידים בגילי שמזריקים אני כמעט לא יודע. שמעתי על אחד או שניים. אבל כאלה ש־לוקחים כדורים ומריחים יש המו־נים.

היום כבר נמאס לי מהכל. אפילו אם יבואו אלי עם הדבר הכי מיו־חד בעולם ויציעו לי אותו, לא אקח. נכנסתי לדיכאונות קשים. אני לא יודע אם זה בגלל הסמים או לא. עזבתי את הבית לכמה חודשים ונסעתי לנואיבה ולא נגעתי שם בשום סם. היתה לי פת־

„כולם שכחו אותי ואני יושב עם עצמי וחושב על החיים. למה בכלל לחיות?"

אום הרגשה טובה, כאילו שאני נקי, ופתאום הרגשתי שאני מש־תגע או הולך למות, ואז כן הת־חלתי לפחד קצת מהסמות.

הגעתי למצב כזה שעישנתי אפילו מבקבוק וזה לא היה מש־פיע עלי, ועשיתי שיקול הגיוני שלא איכפת לי ושעדיף שלא את־בזבז ככה סתם. תמיד הייתי חבר'מן, מעודד את כל מי שעברו משברים ופתאום כל החברים שלי עזבו אותי. התחלתי לריב עם כו־לם בלי סיבה, לא הלכתי לבית־הספר. הבנתי שאפילו אם אמשיך לקחת סמים לא יהיה לי יותר טוב.

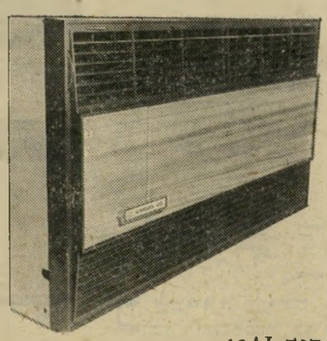
גם עכשיו לא טוב לי, אבל הס־קתי להסתובב עם כל אלה ש־מתעסקים עם סמים וגיליתי פת־אום שכמעט אין עם מי להיות, כי כולם בפנים. אז אני לבד, קורא, כותב קצת ומפתח את עצמי, אבל אני משועמם. אין בי ריקנות. אני פשוט מרגיש שעברתי כל כך הרבה בחיים שכל השאר הוא שטויות.

הקיץ לא אצטרך להזיע.
עכשיו אני יכול לרכוש מזגן לפי אפשרותי.

לבחירתך 4 מסלולי תשלומים
ללא ריבית וללא הצמדה

מסלול	תשלום ראשון במזומן	תשלומים חודשיים נוספים	סה"כ מחיר מבצע *
4 תשלומים	11,668 ל"י	3 תשלומים שווים כ"א 11,567 ל"י	46,368 ל"י
5 תשלומים	15,468 ל"י	4 תשלומים שווים כ"א 7,725 ל"י	46,368 ל"י
6 תשלומים	18,568 ל"י	5 תשלומים שווים כ"א 5,560 ל"י	46,368 ל"י
7 תשלומים	23,184 ל"י	6 תשלומים שווים כ"א 3,864 ל"י	46,368 ל"י

10% הנחת מזומנים
* כולל מע"מ

דגם 10AL
המזגן בעל הספק של 1 כוח סוס
לחדרים קטנים ובינוניים.
עיצובו אלגנטי, שקט בפעולה.

דוגמא זו מתאימה לדגם 10AL בלבד

מבצע התשלומים נערך לגבי כל דגמי מזגני אמקור

קור אשראי
אתה קובע את
תנאי הרכישה.

ליעוץ חינם ללא כל התחיבות התקשר:
ת"א: 458294, 614281
ירושלים: 227281
חיפה: 515281
באר־שבע: 36878

אמקור טוב להיות בבית.

לאמקור תפקיד בחברת העתיד

א אמקור

מפיצים אמפא וסוחרים מורשים

מלכת המים 80'

המועמדות הסופיות

מטעם: **העולם הזה**

בחסות:

עץ הזית

פינה קולדה

עברהאלוף

אפנת הנשים הרזות

בשיתוף:

GOLDTEX

א. גינדי

נעלי מרינו Merano nimrod נימרוד

אולמי אמבר

אולמות: זאלון, זבוטינסקי 6, טל. 855680

אור-תורה

ברטים הכנישה שלך ושלך לאומנת העולם

WELLA

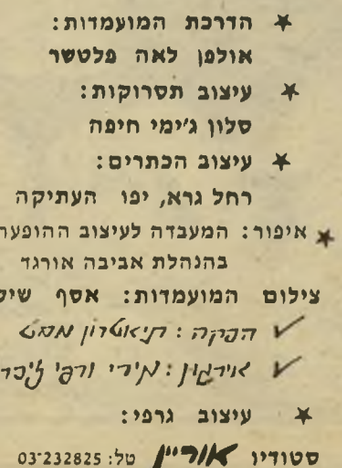

מצלמת Vivitar

HADAR הדר

AV עמי-זור בע"מ
אוטובוסים לתיירות וטיסיעות מיוחדות

אופיר טורס
עולם נפלא בהישג ידך.

OLYMPIC AIRWAYS

* הדרכת המועמדות:
אולפן לאה פלטשר
* עיצוב תסרוקות:
סלון ג'ימי חיפה
* עיצוב הכתרים:
רחל גרא, יפו העתיקה
* איפור: המעבדה לעיצוב ההופעה
בהנהלת אביבה אורגד
* צילום המועמדות: אסף שילה
✓ הטיקה: תיאטרון מחול
✓ אירגון: מירי ורפי לביטוב
* עיצוב גרפי:
סטודיו **אוריין** טל: 03-232825

סטודיו אוריין

סטודיו אוריין

סטודיו אוריין

אתי סלע בת ה־16 וחצי מציגה הדפס נוצות בלבן על רקע סוגל בשמלת בן־לון חושפת כתף מעוטרת ב־אימרות לבנות. מדגמי הייצוא של אופנת ניבה לקייץ 80'.

אתי נולדה לפני 16 וחצי שנה ביפו ומתגוררת בבני־ברק. הוריה הם מטריפולי ואביה קבלן, בעוד אמה עקרת־בית. היא הבת השלישית במשפחה של חמישה ילדים, שלוש בנות ושני בנים. יש לה שיער חום בהיר וגלי, המגיע עד לכתפיה, עיניים חומות והיוך ביישני. גובהה 167 סנטימטרים. היא עולה לכיתה השמינית בבית הספר אורט־חשמונאים בתל־אביב, במגמה הומנית.

על אף שעדיין לא החליטה בדיוק במה תעסוק כאשר תהיה גדולה יותר, היא יודעת כבר היום שהיא תעסוק בעיצוב. עיצוב־אופנה או עיצוב־שיער מושכים אותה.

היא מתכננת את הבגדים לעצמה, לאמה ולאחיותיה. גם בשיער שלהן היא אוהבת לעסוק.

תחביב אחר שלה הוא משחק הטניס. היא למדה לשחק בקרית־אונו ומאז משחקת טניס פעמיים בשבוע. חבר אין לה כרגע, אך היא יוצאת בחברה של ידידים וידידות.

לתחרות הגיעה על־פי מודעה בעיתון. יש לה כבר ניסיון קודם בתחרויות־יופי. היא זכתה בתואר של סגנית ראשונה לנערת היופי של רמת־גן.

אתי גם אוהבת לצייר ולקרוא. הספר האחרון שקראה הוא הפילגש מאת הארולד רובינס.

אין היא מתרגשת מן התחרות בגלל הניסיון הקודם שלה.

הבילויים החביבים עליה הם במיסעדות שקטות, שם היא פוגשת באנשים שהיא מכירה. היא גם אוהבת לרקוד וללכת ולהאזין לקונצרטים.

בחופש הגדול היא גם מרבה ללכת לקולנוע.

אתי מקווה שהחוויה שבהשתתפותה בתחרות מלכת המים תביא לה טיפוק רב.

אתי סלע

קרין נגן בת ה־17 וחצי המתכוננת להיות מורה בכיתות נמוכות, בשמלת שמש חושפת כתפיים, עשויה בנדורה (סריג קרפ אווירי), מדגמי קייץ 80' של אופנת ניבה.

חלום של מעצבת

חובבת

היא נראית כמו צרפתיה, קוקטית, קטנה ומדברת בלחש. שיערה חום בהיר וחלק. עיניה כחולות וגובהה 163 סנטימטרים.

קורין סיימה את הכיתה השביעית ועולה לכיתה השמינית בבית־הספר אורט־חשמונאים בתל־אביב, במגמה ההומנית.

היא נולדה בצרפת, לאב ממוצא הונגרי ואם ממוצא מרוקאי. בגיל 7 עלתה ארצה ומאז היא מתגוררת בבת־ים. יש לה אחות בת 5. אביה עובד בתעשייה האווירית, ואמה עקרת־בית.

קורין היא בת 17 וחצי ורוצה להיות מורה לכיתות נמוכות בבית־ספר יסודי, למקצועות הומניים, כמו ספרות ותנ"ך.

היא למדה במשך 9 שנים באלט ויש לה ניסיון בתחרויות יופי. היא השתתפה בתחרות אזורית של בת־ים וניבחרה לנערת החן של בת־ים. לתחרות מלכת המים הגיעה בהמלצת חברה והיא אוהבת את העובדה שמעמדות בתחרות יופי מקבלות מתנות שונות.

בבית לא התנגדו להשתתפותה בתחרות וההורים נותנים לה לעשות כאוות נפשה. גם בסרטים יש לה קצת ניסיון. בסרט יוצאים קבוע השתתפה כסטאטיסטית וזה מצא־חן בעיניה.

גם דוגמנות צילום היא אוהבת. „דוגמנות מסלול היא כמו קולב לבגדים, לכן אני מעדיפה להיות דוגמנית צילום," היא אומרת. עולם הזוהר קורץ לה והיא מקווה להשתלב בו בעתיד.

קורין אוהבת מאד ללכת לים, לצאת לטבע ובורחת מספי צפיפות. לכן היא לא יוצאת לדיסקוטקים ולא מבלה במקומות צפופים.

אחרי התחרות היא מקווה שיגלו אותה מארגני תצוגות־אופנה וצלמי אופנה.

מועמדות הסופיות • מלכת המים 80' • הם

לקורין יש חבר, עימו היא יוצאת כבר 4 שנים. הוא ספר במספרת גברי וקוראים לו שמעון עזרן. החבר מנסה עליה כל מיני תספורות, דבר החביב על שניהם. אך כאשר הם פנויים הם אוהבים לצאת לדוג. הם עושים זאת ביפו או בבת־ים ואת מלאי הדגים שהם מצליחים לדוג, הם מביאים לאמא של שמעון והיא מטגנת אותם ועורכת ארוחות טעימות מהם.

קורין אוהבת גם לקרוא, בעיקר ספרי מדע בדיוני. גם לסרטים היא מרבה ללכת, או לביקור אצל חברים. למועדוני־לילה היא לא הולכת הרבה בגלל הצפיפות. „תנו לי מרחבים, שם אני מרגישה טוב," היא אומרת.

קורין אוהבת לעזור לאמה בבית ולערוך את קניות האוכל, ללכת לשוק ולהסתובב שם שעות. עכשיו בזמן החופש היא אוהבת לקום בשעת בוקר מאוחרת, ללכת

קורין נגן

לים עם חברות ולעזור לאמה. היא מדברת אנגלית וצרפתית, אך לא מנצלת הרבה את ידע השפות שלה.

אנשים רבים חושבים שהיא תיירת צרפתיה על־פי צורתה, אך היא מתקנת אותם בגאווה. על אף מוצאה הצרפתי, היא גאה להיות ישראלית.

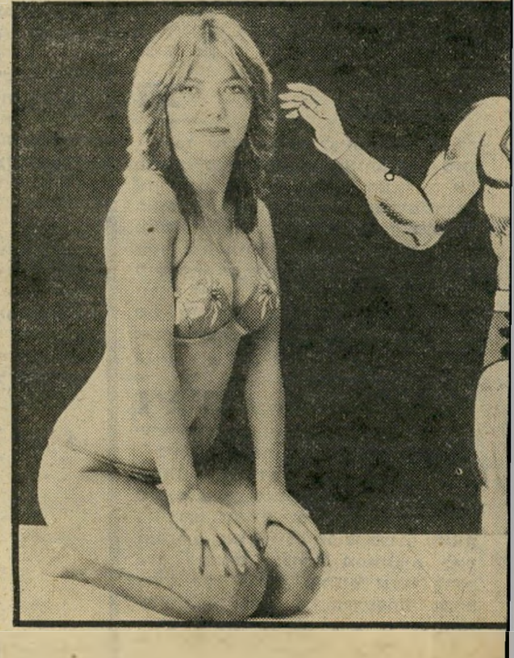
שיערה מעוצב בתספורת יפה והיא טורחת להסביר לכל המתעניין כי החבר שלה הוא שעיצב אותו.

על נישואין עדיין לא חושבת, על אף הרומן הארוך שיש לה עם שמעון.

„יש לי עוד זמן לחשוב על בעל ועל ילדים. אני יודעת שזה יבוא, אך לא בוער לי," היא אומרת.

היא מקווה שהתחרות תביא לה חוויות נעימות ומתנות רבות. כרגע היא נהנית מן החופש הגדול והזמן הרב המצוי בידה. היא לא מתרגשת לקראת התחרות בגלל הניסיון הקודם שלה, אך מקווה כמובן לזכות באיזה שהוא תואר.

ים ודייג

אוברול אופנתי עשוי סירסקר (אריג קרפ/כותנה), מציגה זיוה ברקן בת ה־16. צבע צהוב עם פס שחור לאורך המכנס. מדגמי הקו החדש של ניבה לקייץ 80'.

ארבע פעמים בכל שבוע יוצאת זיוה אל הים וגולשת — על גלשן־רוח או על גלשן־גלים. זה הספורט החביב על היפהפיה בת ה־16.

היא בלונדינית, עם שיער ארוך ועיניים ירוקות. גובהה 174 סנטימטרים.

זיוה נולדה ביפו להורים ממוצא רומני. אביה פועל ואמה עקרת־בית. יש לה עוד אחות ושני אחים. היא לומדת בבית־הספר התיכון העירוני ז' שביפו. בשנה הבאה תיכנס למגמה הספרותית. היא גם היתה בתנועת צופי הים, שם למדה גלשנות ונידלקה מיד על ספורט זה. גם החבר שלה עוסק בים — הוא שייט מיפרשיות. אחותה היא מצילה במלון רמאדה בתל־אביב והים מעסיק את כל המישפחה. זיוה גם אוהבת לשחות ולשחק בכדורסל.

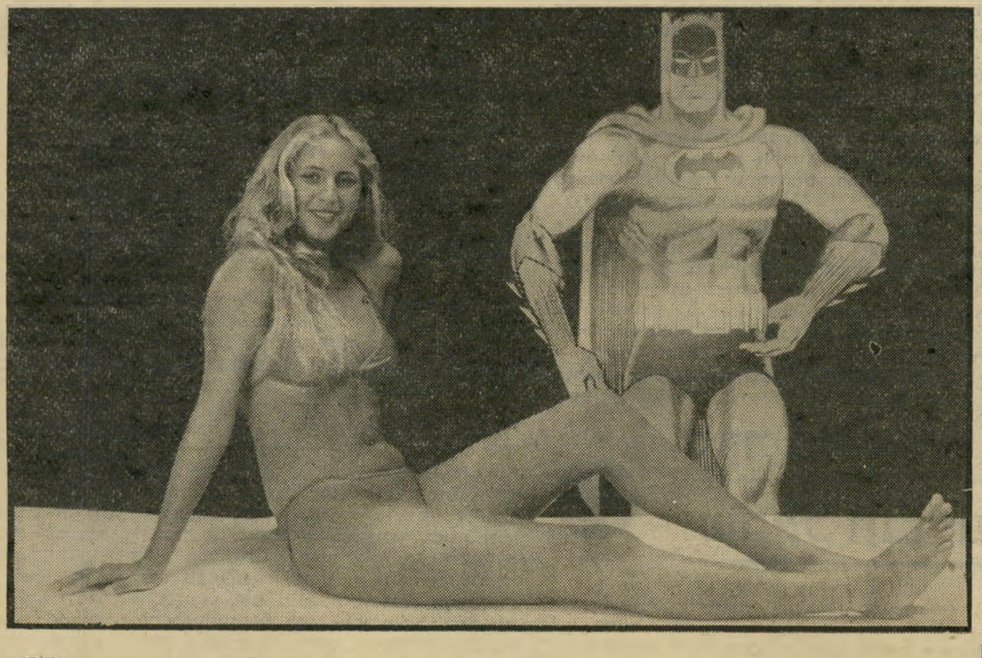
זיוה ברקן

בקשר לעתיד עוד לא ברורים לה צעדיה. קורץ לה עולם הזוהר — דוגמנות, מיקצוע הדיילת, או מישחק. אם תבואנה הצעות מפתות בשטחים אלה — בהחלט תעיז ותנסה.

מלבד הלימודים בבית־הספר, אוהבת זיוה לצאת עם חברים למיסעדות ומועדוני־לילה. אך הים חביב עליה מכל. העובדה שהיא מתגוררת ביפו, קרוב לים, עוזרת לה מאד. בכל הזדמנות היא מעדיפה ללכת לים.

„בגיל צעיר כמו שלי, אינני מנסה להיות יוצאת־דופן בשום צורה. אני נהנית מחיי כמות שהם ומקווה שאמשיך להנות מהם גם אם אזכה בתואר שלקראתו אני מתמודדת," אומרת זיוה.

חובבת הגלשנים

יעקב שרת / איש ממאדים
אין מקום לדאגה

הסיכון המקצועי של הפוליטיקאי הוא מפולשות פרטיותו (הלובשת לעתים אופי אלים, גופני). איש ציבור, מראשי ממלאי התפקידים על הבמה הפוליטית ועד אחרון בדרני הבמה הקלה, הזקוק כאויר לנשימה לאמון הציבור וללטיפותיו, חייב להביא בחשבון מראש כי כל היבטי חייו ממיטת שכיבתו ועד מישכב מיתתו ישמשו עניין לענות בו לכל הסובב והמסתובב.

לכן, אם מאוטם לאוטם מתחדד החוטם, וריח לא טוב נושב מכיוון הטוטם, יש ויש מקום להכליל את מקדם־הבריאות של ראש הממשלה במישוואת האמון והבטחון של האזרח הישראלי בניהוג המדינה ובניהול ענייניה, שוטפים כמרחיקי־טווח.

יש להניח, כי אילו בעלי סקרים־דעת־קהליים למיניהם (מזכיר לי את „מכשירי ציתות למיניהם") היו שואלים באוב הציבורי מיהו שראוי יותר להיות קברניט הספינה הישראלית בימים טרופים וסוערים אלה — צעיר ובריא (כשנבחר קנדי היו אמריקנים שאמרו: „סוף סוף נשיא שעוד יכול לדפוק") או זקן וחולה, היו 51% מהנשאלים, לפחות, מעדיפים את הצירוף הראשון (אף על פי שצירוף זה אינו ערובה להחלטות נבונות, כפי שהוכיח קנדי עצמו, שלא לדבר על משה דיין בימי הזוהר הצבאי־מיני שלו, אם נחפש ליד הפנס הישראלי, וכפי שהצירוף השני אינו חייב להיות כרוך, בהכרח בבזיונות). אבל בין שמדובר בזיונים, בין בבזיונות, העדפת הבריא על החולני — בכל תחום מתחומי החיים — אינה דבר שבמקרה או בגחמה. אדם בריא פשוט קם בבוקר והנה הוא מתגלח, תופס כריך למלא את מזוודתו הג'ימס־בונדית — ורץ לעבודה.

אני משער, שזה מה שראש הממשלה עשה, פחות או יותר, מאז האוטם שעבר ועד האוטם הנוכחי, אלא — ראו זה פלא — בתקופה רבת מתח זו, ככל שזכור לי היה האזרח הישראלי הממוצע דווקא מודאג למדי לא אחת ולא שתיים בגלל מה שקורה בממשלה. עכשיו, תודה לאל, מבשרים לנו — מהגברת עליזה בגין ועד „קרדיולוג בכיר" — ש„אין מקום לדאגה". מי שרכש כרטיס טיסה וחופן דולרים יכול אפוא להמריא בשלווה ולפזר על ימין ועל שמאל את עודפי מטבע החוץ של אוצר ישראל. הלא שמעתם: אין מקום לדאגה! אתם, הנוסעים, אוצרו־רוצו והתרוצצו לכם בין אנדרטאות, מוזיאונים וחנויות בארצות מנוונות־תרבות, מוכות ראשי־ממשלה ונשיאים בריאים ומתפקדים, שמשום־מה בדעת איש מהם לא עולה להכריז קבל עולם שהוא „נראה טוב" או „מרגיש טוב" או שניהם גם יחד.

אל דאגה! פה בארץ חמדת יתנהלו העניינים במין הילוך איטי, קיצי־ים־תיכוני שכזה, עד שתחזרו חביתה או אף אחר־כך.

העניין הוא שאין טוב בלי רע. מפני שאם נכוחה קראתי באחד העתונים, נגרם השיבוש האחרון בבריאות ראש ממשלתנו בגלל מתח ועומס, וככל שזכור לי מן העבר הלא רחוק, האיש שבין השאר גם נקרא עשיו לעמוד בראש ממשלת ישראל ובראש משרד הבטחון שלה כבר הפגין חלישות־לב, ועומס ומתח לא היו, ככל שידוע לי, בין המומלצות שבתרופותיו.

אבל עד מצב דאגה עוד ארוכה הדרך ורבה. לא, לא, אין שום מקום לדאגה. דאגה? מה פתאום! אי־דאגה הוא אחד ההישגים הכבירים של שלוש שנות ממשלת ה„ליכוד" (שמואלביץ', אתה שכחת להכניס את זה לרשימה שלך — וזה אולי כן מדאיג!). באמת משונה מאוד, שחמונח הזה, דאגה, הסתנן איכשהו פתאום לאוצר המלים השימושיות. מה קרה? בסך הכל ראש ממשלה מנוטר ב„הדסה", ובכלל לסאדאת כבר היו שלושה אטמים, אתם עם השנאה העצמית החולנית הזאת.

צעצועים שכאלה

דוד בן־גוריון הוא שטבע בשעתו את המימרה „עתידנו אינו תלוי במה יאמרו הגויים, אלא במה יעשו היהודים" בנאום שנשא במיצעד צה"ל באיצטדיון רמת־גן ביום העצמאות באפריל 1955. אין צורך לומר, שזו היתה ונשארה מימרה אווילית. באותו מיצעד גופא שעטו טנקים ונגררו תותחים מעשה־ידי „הגויים" (ומעשה כפול: הגויים עשו והגויים ניפקו) — וסתרו בעליל את הקביעה השחצנית. האמת היא, שעתידנו תלוי במה־יאמרו־הגויים ובמה־יעשו־הגויים ובמה־יאמרו־היהודים ובמה־יעשו־היהודים. כן, זה אולי קצת יותר מורכב וקשה לשיקלול, אבל גם הרבה יותר נכון.

נזכרתי השבוע באותה מימרה היסטורית, שהמרחק ממנה להכרזת מלכות ישראל השלישית האומללה ב־1956 היה קצר מאוד, בהגיע ארצה רביעיית מטוסי F-16. מפני שמרוב ששון ושימחה על כלי הנשק המעופפים הללו (משהו בטלוויזיה כינה אותם „צעצועים") עלולים רבים למעוד שוב הישר אל פח „מלכות ישראל השלישית". יהיה חבל מפני שמטוסי F-16 שקיבלה ישראל ועוד תקבל הם רק אבר אחד במישוואה המורכבת „מה יאמרו היהודים", שלמעשה היא המדיניות היש־ראלית עד רגל אחת (נכון יותר, על ארבע רגליים). מבחינת המדינאות הישראלית, אם יש בכלל דבר כזה, מטוסי הדור החדש הם נטל לא פחות מנכס, ולאו דווקא במשמע הכל־כלי, שכן לא זו בלבד שהם מזינים את מרוץ הזיון, אלא מעמיקים את התלות המדינית.

נראה, שאין מנוס מפגיעות מדינית זאת, ואולי אף יש בה ברכה מרובה, שכן לאורך ימים מוכתבת השפיות הישראלית מכוח התלות בארה"ב, לטוב או לרע. אולי מצער, שהשפיות אינה פרי „מה יאמרו היהודים ומה יעשו היהודים", אבל מה לעשות — המדינאי הישראלי המצוי זקוק פעם בפעם לטענת „מחזיקים בי" מחוסר אומץ לנקוט מדיניות שפויה משל עצמו — וכך נוצר משחק גלוי כמעט (לבד מלאותם שוטים, הסבורים משום־מה שארה"ב מוכרחה להרכיש לנו נשק כדי שנשיג בעזרתו את כל מאווייהו המעצמתיים, שאין להם לא יסוד ולא תכלית); משחק גלוי, שבו ארה"ב מתמרנת אותנו בעזרת מקל האו"ם ואיומים כלכליים משתמעים מזה, וגזר הנשק מזה, ואנו מפריחים סיסמאות מעצמתיות (יישוב בתים בחברון, חוק ירושלים) אך לא עוברים גבולות מסויימים מזה.

הצרה היא, שהמשחק הזה מחיש את מרוץ הזיון ואת תהליך ההסלמה הישראלי־ערבי, ובתוך כך מתרכזים יותר ויותר קלפים טובים בידי הגויים האמריקניים, עד שיום בהיר אחד אפילו האיוולת הקטנה ביותר מציבה תגרום להם גם לאמר וגם לעשות, ולנו לא יהיה מה לאמר ומה לעשות.

ואז ספק אם הרביעיות שיהיו בידינו יושיעו.

מחשבות אטומיות

מדען הגרעין המצרי שעבד בשרות פצצת הגרעין העיראקית ונרצח במלונו בפריס במהלך שהותו בצרפת לצורך עבודתו אולי „הסתבך" עם יצאנית שסרסורה אלים במיוחד, ולאו דווקא הועבר לעולם שכולו טוב בגלל חוזה שהוציא עליו גוף ביוני כלשהו. לעומת זאת, יקשה להעלות בדעת, כי החבלה ה־הידועה שבוצעה בשעתה במיתקן הגרעיני שעמדה צרפת לייצא לעיראק היתה מעשה ידי סוחרי־מין. אותה חבלה היתה מיבצע ביוני מובהק.

יש משום אתגר בפיענוח מניעי החבלה (ואולי גם הרצח, אם סברת היצאנית אינה אלא ברווז). סביר, שהמחבלים ביקשו למנוע או לעכב פיתוח עוצמה גרעינית עיראקית (ערבית), וכי קצרו הצלחה מיידית במעשה שעשו. אבל האם הצלחה מוחלטת?

עצם העובדה, שמדען גרעין עיראקי בכיר עשה בפריס „בענייני משרדו", מלמדת כי העיראקים — והצרפתים — לא למדו בשעתם לקח סופי ממי שביקשו להביאם לכלל הפקת לקח זה על־ידי החבלה במיתקן, ולכן סביר לשאול האם — במקרה שהמדען לא נרצח אלא הוצא להורג — הפיקו ה־עיראקים עכשיו את הלקח המתמהמה הזה.

ההצלחה, בין שמדובר במעשה הראשון בין שמדובר בשני, נושאת אפוא אופי של עיכוב, לא של ביטול, ואשר ללקחים, מי יתקע כף, כי הם לא יופקו בכיוונים מפתיעים כגון הגברת המאמץ הכללי, העמקת החשאיות ופיזעזוע־נגד?

הגיוני לקבוע, כי בין אם אמצעי תקשורת מרבים לדוש בפרשות אלו ובין אם לא, יש ברחבי עולם, ובוודאי בעיראק ובצרפת, אנשים שמשלמים להם משכורת חודשית כדי לפענחן, להפיק מהן לקחים ולנסח הצעות להיגבים. למשל, אפשר להניח, כי העיראקים יסיקו שגם הם, כלובים, מוטב להם להדגיר ביצתם בפקיסטאן. עוד יש לשער, שגם מדעני הגרעין הפקיסטאנים אינם אלא בשר ודם, וגם אותם אפשר לרצוח או להוציא להורג, אבל סביר כי אם גם אחדים מהם יסבו מקצוע מרוב פחד וייעשו, נאמר, עתונאים, אחרים פשוט יגבירו עירנותם או פשוט יוותרו על מנעמי פריס — ואז הצרפתים יבואו לבגדאד ולקראצ'י. זה מסעיר פחות, יעיל ובטוח יותר.

אכן, אשר לצרפתים אינני מטיל ספק במהלך שיחול אצלם לאלתר לגבי העניין הגרעיני המזרח־תיכוני כולו. נוכח חוסר הרצינות של מדען עיראקי, שמרשה לעצמו להסתבך בפרשת רצח במקרה הטוב ביותר והוצאה־להורג במקרה הגרוע, הם עלולים להפסיק בקרוב את כל יחסיהם הגרעיניים עם עיראק. אם תשאלו עם מי ישתפו אז פעולה גרעינית במזרח התיכון, אשיב כי כבר היו תקדימים אחרים.

ואשר לישראל הקטנה, ברי דבר אחד: מדינה ששטחה זעיר ואוכלוסייתה מרוכזת מאוד צריכה לחרוד מכל לוחמה גרעינית (אם אכן מטרתה לשרוד). מכאן, שחזקה על ישראל שהיא עושה ותעשה להאטה ולמניעה של כל הסלמה אפשרית בפיתוח עוצמה גרעינית במזרח התיכון, ולא תנקוט שום צעד, שעלול להתפרש בעיני אויבים קרובים ורחוקים כצו לנקוט או לזרז צעדי־נגד גרעיניהם למיניהם.

לכן, לפי שיטת „למי זה מועיל", אני משוכנע שהחבלה במיתקן הגרעיני הצרפתי, שנועד ליצוא לעיראק, ואולי אף חיסול המדען המצרי־עיראקי בפריס, היו מעשה־ידי הביון העיראקי, היודע שרבים יתפתו להאמין שהמבצעים היו ישר־אליים דווקא — ולכן יגבר כוחם של אותם גורמים בעולם הערבי־המוסלמי, הדבקים כל כך בייצור הפצצה.

המוצא היחיד מתוך המילכוד הזה הוא שיפור חדימוי של ישראל כמדינה שאינה מסוגלת לחשוב בקטגוריות של מלחמות גרעיניות, והידוק הברית עם ארה"ב. קל להגיד.

סקר כל ישראל חברים

אני מכיר / לא־מכיר אישית את החוטף.
שמעתי / לא־שמעתי את קולו המוקלט ברדיו.
זיהיתי / לא־זיהיתי קול זה.
התכוונתי / לא התכוונתי לגשת לתחנת המישטרה הקרובה.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 14)

קים לתנור שיחמם אותם, אפילו כש־ביקורם מתרחש בחורף. החום השופע ממארחם דיו כדי לחמם גם אותם. ה־סרטן מארח בנדיבות ובאדיבות אך לא מצטער אם משאירים אותו בחברת בני משפחתו בלבד. הוא מעדיף לא לשנות מקום מגורים.

אריה

על פי רוב ביתם של האריות יפה, מהודר, נוצץ ומרשים. הוא מסודר בטעם, והרהיטים מוחלפים בו לעתים קרובות. כסף רב מוצא על מנת לייצג את הוד־מלכותו האריה. ילדי הורים במזל אריה יהיו מכל טוב; רק לעתים רחוקות לא יקבלו את אשר יחפצו בו.

בתולה

בית שבו מתגוררים בני מזל בתולה בולט, על פי רוב, בנקיונו ובסדר הקפדני השורר בו. לבני בתולה חשובים ביותר חיי־המישפחה. הם מוכנים להקריב רבות על מנת לגרום אושר לשאר בני־המישפחה. אשה בתולה, נאמנה מסורה, ודאגנית.

מאזנים

בני מזל מאזנים אוהבים בית נאה ומקושט ביצירות אמנות, תרבות ומגוונות. פעמים רבות הם בעצמם אמנים, וביתם משקף את עבודתם. נשים, בנות מזל זה מקסימות, בעלות הופעה זוהרת וגינוני נימוס, מסובבות את הגבר על אצבען הקטנה מבלי שיחוש בכך.

עקרב

העקרבים אוהבים את עבודתם, ו־מסירותם הרבה לתפקידם לא נותנת להם להתמסר לביתם ולמישפחתם, ולע־שותם לעיקר. הרצון לשלמות והצורך להיות הטובים ביותר בכל דבר, יוצרים בהם רצון לבנות ולסדר את ביתם יפה יותר משל האחרים. ביתם מסודר בטעם רב, ומפגין לכל באיו את המקוריות שלו.

קשת

החופש הנחוץ כל כך לבני מזל זה מרחיק אותם מחיי־בית קבועים ומאור־גנים. לא קל לשכנע קשת שיכנס לעול נישואין ויארגן בית ראוי לשמו. אך אם החליט סוף־סוף לוותר על קצת מחירותו, הוא יארגן את ביתו בצורה יעילה ונוחה.

גדי

אופיו הנאמן של בן מזל גדי יוצר את הרושם שהוא איש־בית מובהק, אך לא כך הדבר. הבית לא נמצא בראש סדר העדיפויות שלו. קודם כל הוא מקדיש את מירב מירצו וזמנו לעבודתו. השאיפה להצליח, להגיע לעמדה ולהתקדם, חשו־בה לו מכל. וגם אם השיג עמדה מכובדת עדיין ירגיש אחריות לעבודתו יותר מאשר לביתו, אך גם חיי המישפחה נחוצים לו.

דלי

יחסו של בן דלי לביתו לא קל ל־הגדרה. מצד אחד הוא אוהב בית נאה שהריהוט בו יהיה הצעקה האחרונה של האופנה. חשוב לו לארח ידידים רבים ממקומות זרים ומוזרים. בדרך כלל ה־קשר בין אורחיו מיקרי בהחלט. בני־משפחה או אורחים מקריים — כולם זוכים לאותו יחס ידידותי מרוחק. מצד שני הוא לא אוהב להשתייך למקום אחד בלבד, ובתים אחרים ימצאו חן בעיניו ויעניקו לו אותה הרגשה בייתית.

דגים

בית ומישפחה הם מרכזיים ביותר ב־חייהם של הדגים. למרות חוסר מע־שיותם, ביתם מאורגן היטב ונעים לשהות בו. דגים דואגים שביתם יהיה יפה משל האחרים, ואולי יוכל אפילו לעורר קינאה בלב השכנים. בביתם מסתתרים להם בדרך כלל סודות, שלאיש אסור לדעת עליהם. גם בקרב בני המישפחה. דברים רבים מוסתרים, לא מדברים עליהם.

יורם לנדסברגר כותב מן הכלא ההולנדי ושופך את ליבו:

חפים מפשע נרקבים בכלא!

השבוע הגיע מיכתב מפתיע למערכת „העולם הזה". הוא היה מיועד לאילנה אלון, עורכת „העולם הזה" לענייני חוק ומישפט, ונשא כתובת של בית־סוהר הולנדי.
כעל המיכתב הוא יורם לנדסברגר, והוא הגיב על כתבה של „העולם הזה" שנגעה לליבו.
להלן נוסח המיכתב:

יורם לנדסברגר
מבירה הולנדית לכלא הולנדי

אני כרגע עצור באמסטרדאם, למעשה אני שפוט לשלוש שנים ושלושה חודשים מה־1.4.79. אבל החוק פה בהולנד הוא שאני נחשב לעצור עד לגמר ההליכים המישפטיים (בעירעור), אשר לא נראה לי שייגמרו.

הורשעתי בגניבה ברוטאלית, על סמך מה שנקרא אצלנו בארץ סיוע בלבד. ועכשיו הם לא יודעים מה לעשות איתי, כי לפי החוק חייבים לזכות אותי.

אבל מצד שני — אם יזכוני, לפי החוק פה, יצטרכו לשלם לי הון־תועפות של כסף פיצויים. אז עירעורי נדחה מיספר פעמים. פשוט הם לא יודעים מה לעשות איתי. כל דחייה היא בתירוץ אחר. הפעם האחרונה היתה שילשום, והמישפט נדחה ל־2.9.80.

אם אפסיד בעירעור, יהיה לי זמן סביר לשבת פה ולפתוב ספר אשר הפרפר משועמם בכיתה, ולפעמים חומר הלימוד לא היה לפי רוחי.

שטיות. לא באתי לספר על עצמי פה, אני רוצה לדבר על החוק החדש (המדובר כתיקון לחוק הראיות, שלפיו אפשר להגיש לבית־המישפט עדותו של עד במישטרה, אם העד מסרב להעיד או נעלם).

אני מאמין ובטוח, שעוד ישפטו הרבה אזרחים חפים־מפשע בעיקבות החוק החדש הזה. כיום המצב הוא כזה שלמישטרה כבר אין למעשה עבודה של ממש. כל מה שנחוץ להם זה לעצור כל אדם שהוא, ולגבות ממנו עדות אשר תפליל את מי שהמלך אינו חפץ ביקרו. אם זה בדרכים פסולות, באופן פסיכולוגי, או באופן פיסי. ולא חסרים חוקרים כאלה (מנסיוני האישי). אז תיק דורש כסיוע „דבר מה", את המושג „דבר מה" אפשר לפרש בדרכים שונות, וכל דבר שהוא, בין אם הוא ישיר או עקיף, יכול לשמש כ„דבר מה". כגון: מגיע, זיכרון־דברים וכל הבולשיט הזה.

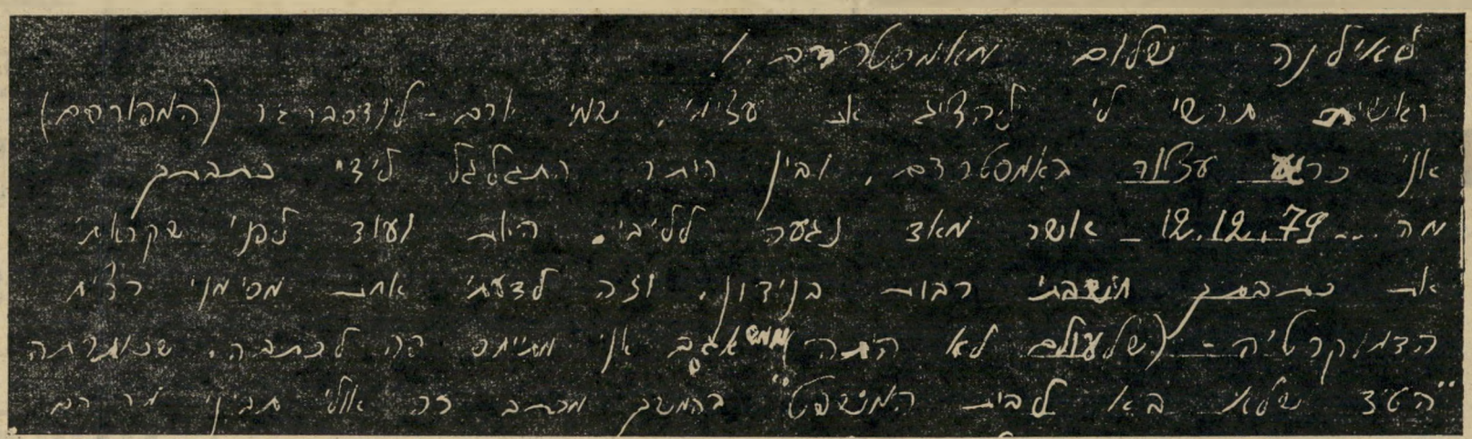
ידועים לי בוודאות מקרים שאנשים שהורשעו ברצח (עוד לפני שיצא החוק החדש) וברצוני להביא דוגמה או שתיים.

הרוצח של עזרא משפירה ונהגו.. לא היה סמי אבו*. את הרוצח האמיתי יצא לי לפגוש במקרה באחד האיים הספרדיים, בשם פלמה־דה־מיורקה. טסתי לשם לתפוס קצת שמש שחסרה לי פה. אגב, אני מרגיש צורך לציין שסמי אבו לא חברי ולא ידידי ומעולם לא החלפתי אתו מילה אחת, למרות שיצא לי לשבת איתו באותו כלא. הוא טיפוס סגור, שבכלל לא מדבר ולא מתחבר עם אסירים אחרים.

החבר שהכיר לי את הרוצח האמיתי רמז לי שזה הרוצח של עזרא שם־טוב ונהגו. אני ממש נדהמתי, ואז החלטתי להתחבר עם אותו בחור (שלעולם לא אגלה את שמו), דבר שאני בקיא בו. הגענו למצב שהוא לא הרשה לי ולחברי, שבא אתי מפאריס, לאכול במסעדות־יוקרה, אלא רק בביתו שלו, שהיה בו שפע מכל וכל.

באחד הימים, אחרי שרכשתי את אמונו המלא, כיוונתי אותו לעניין הרצח של עזרא שם־טוב ונהגו. ואז הוא סיפר לי את כל הסיפור, אשר גם נתן הסבר כיצד נמצא כלי הרצח, האקדח, בצד ההפוך של דרך נסיגתו של סמי אבו. הוא סיפר לי את זה בצורה כה פשוטה וברורה כמו שהדליק סיגריה.

* הכוונה לסלומון אבו, מבורחי כלא רמלה.

פתיחת המיכתב של יורם לנדסברגר לכתבת „העולם הזה"
„שמי יורם לנדסברגר (המפורסם)..."

כל הבולשיט

מי אני שאמתח ביקורת על הממשלה ועל מערכת השיפוט בכללה? זאת שאלה מאוד רלוונטית, שאשיב עליה מייד. הייתי בצעירותי עבריין „בסך הכל", אבל נראה לי שהתברכתי ברציונאליות בלתי־רגילה. אם ניקח בחשבון שלמדתי בבית־הספר חמש כיתות בלבד, ולכל מה שהגעתי היום הגעתי בכוחות עצמי, גם את אותן חמש כיתות סיימתי בציונים נמוכים יחסית, עקב הישדרויותי הקבועות מבית־הספר. כי ממש הרגשתי את עצמי כעבריין בדוקאי. הייתי בוודאי מסתלק מייד מהמקום, כלומר מזירת־מפשע.

גם הרוצח של אילן אשרוב היושב כיום בכלא, הוא חף מפשע במלוא המילה. ברצוני לציין שאינני מכירו כלל. מעולם לא ראיתי אותו ואיני זוכר את שמו כרגע. הוא הורשע על פי הודאתו בלבד. אם אינני טועה שמו ליאונטה** או לוסייאן או משהו כזה. את הרוצח האמיתי אני מכיר אישית. ומאותן סיבות גם שמו לא יעלה על שפתי לעולם.

הקצין — — —, אשר לעולם לא אסלח לו על זה, כדי לקדם את הקאריירה הכ־אישית שלו, לדרוך על גוויות, טיפל בכ־אותה פרשה. הוא עצר בין היתר את אותו ליאונטה. ואז נמסרה לחשוד בדרך כלשהי הודעה, שאם יודה ברצח יקבל 50 אלף לירות. סכום ניכר ביותר באותם ימים. הסבירו לו כי במישפט יכחיש הכל,

(המשך בעמוד 64)

הודאה במירמה

בין היתר התברר שסמי אבו היה במקום הרצח, ואחריו ניסה להימלט מהמקום. הסיבות בוודאי ידועות לו עצמו. כשאני חושב שאילו אני הייתי במקומו,

** הכוונה ללוסיין לאונטה.

נופש בגדול מלונות צפת

הרחק מהעיר הסואנת, באויר הצלול, בנופים מקסימים, באוירה מיוחדת, תבלה את חופשתך בסגנון שונה

* סיורים מודרכים בסמטאות צפת ובקריית הציירים
* בגלריות המומלצות - 15% הנחה
* בריכת שחיה בלב ההרים - 50% הנחה
* מועדון לילה ובאר אינטימי לבילוי בערבים

הזמן מקום מראש

מלון רקפת צפת טל. 30264-5(067)

ובכל משרדי הנסיעות

מחירי פרסום מיוחדת לפתיחת עונת הקיץ בהנהלת אריה בנדרלי (ממלון נוף הגליל)

הקיץ במלון רקפת - בילוי שכולו קבלת

פרטים והזמנת מקומות במשרדי:

און ארוח ונופש

ת"א: (פתוח רצוף 09.00 – 19.00) רח' אלנבי 111 טל. 612567, 612610. ככר דיזינגוף (רח' ריינס 4) טל. 248306, 229554.
חיפה: שד' הנשיא 128, טל. 82277. רח' בורדאו 5 טל. 4-645403.
ירושלים: רח' שמאי 8 טל. 224624, 224273.
נתניה: רח' הרצל 4 טל. 22947.
באר-שבע: רח' הרצל 31 טל. 73308.
בני ברק: רח' עקיבא 91 טל. 708751.

קל שרותי נופש

ת"א: (פתוח רצוף 09.00-19.00) בלילה - מזכירה אלקטרונית גורדון 28, טל. 222042, 237494 אבן גבירול 140 טל. 450359, 450683 חולון: סוקולוב 86 טל. 892305.
ירושלים: המלך ג'ורג' 23 טל. 228258.
רמת-גן: ביאליק 56 טל. 731773, 777945.
ראשל"צ: רוטשילד 37 טל. 997965 רמלה: שד' הרצל 72 טל. 054/25294.

רשיון נהיגה
2000 שקל
בי"ס לנהיגה „גבע"
טל. 253230

חן טרמפ לחייל

קילים ובנין בע"מ
נוסד ב־1950 ● חיפה, רח' הפועל 3, טל. 04-640222
* מכירה, התקנה, השאלה
* רמקולים ותאורה לאירועים
* ביצוע עבודות למערכות הגברת קול קבועים וזמניים
* מיתקני מנגינות רקע
* שרות לבתי־ספר ומועדונים
● **לרשותכם — ציודים ומיכשורים החדישים ביותר בעולם!!**

חפים מפשע ורקבים בכלא!

(המשך מעמוד 63)

ולעולם אי־אפשר יהיה להרשיע אותו, כי הרי לאמיתו של דבר הוא חף־מפשע, אז איך יוכלו להו־כיח שהוא הרוצח?

זרוק ברמלה

המטומטם אכל את הפתיון, כי המציע היה מוכר כמי שה־מילה שלו מספיקה כערובה בקשר לכסף, והוא הודה באשמה. מייד הוסע לזירת הפשע בעליה לכלא דמון, עם צלם טלוויזיה, כנראה מישטרתי. וכאשר אמר שאיננו זו־כר בדיוק את המקום, נענה: „אין בעיות, אנחנו נזכיר לך." הוא הוסע למקום הפשע, שם הורד מ־מקום הפשע. הוא הורשע על פי הודאתו בילבד, והיום זרוק שם ברמלה במאסר־עולם! אבל אדון — — — יודע בתוך תוכו שאותו ליאונטה חף־מפשע במלוא מובן המילה.

בשיחה אישית שהיתה לי עם קציין־מישטרה לפני שעזבתי את הארץ בשנת 1974, הוא הזדהה איתי בכל כי גם הוא היה מעורב בחקירה. אבל הוסיף: „מה אני יכול לעשות, עכשיו כבר הכל מאוחר".

מזון למחשבה

אני יכול להצביע על עוד מיקרה של ערבי, שמאקדחו, שהוחזק ברשיון, נורה אדם ונר־צח לפי תוצאות של המעבדה ה־באליסטית. אבל אני משוכנע מעל לכל ספק שהוא חף־מפשע. גרנו מיטה ליד מיטה, ואני יודע להב־חין בין אמת לשקר. תכונה ש־הרבה שופטים בארץ חסרים.

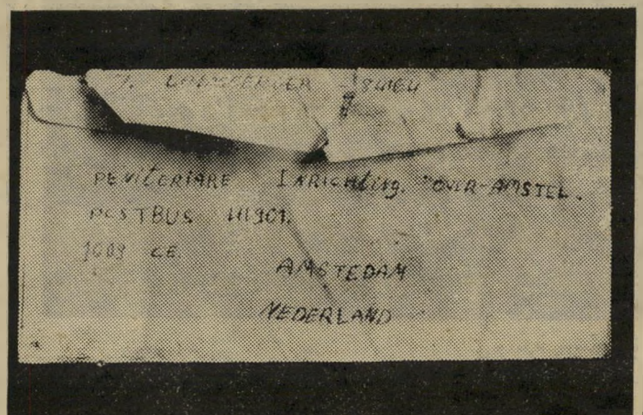
אסיים פה בתיקווה שמיכתבי יגיע למי שזה צריך לתת לו הר־בה חומר למחשבה. ומצרף ל־מיכתב זה תמונה לא כל כך ברו־רה (בכוונה תחילה), אשר צולמה בבומבי אשר בהודו, מול מלון טאג' מהאל המפורסם.

בכבוד רב, **יורם לנדסברגר.**

לנדסברגר בחו"ל*

אם אפסיד בעירעור, יהיה לי זמן לכתוב ספר —

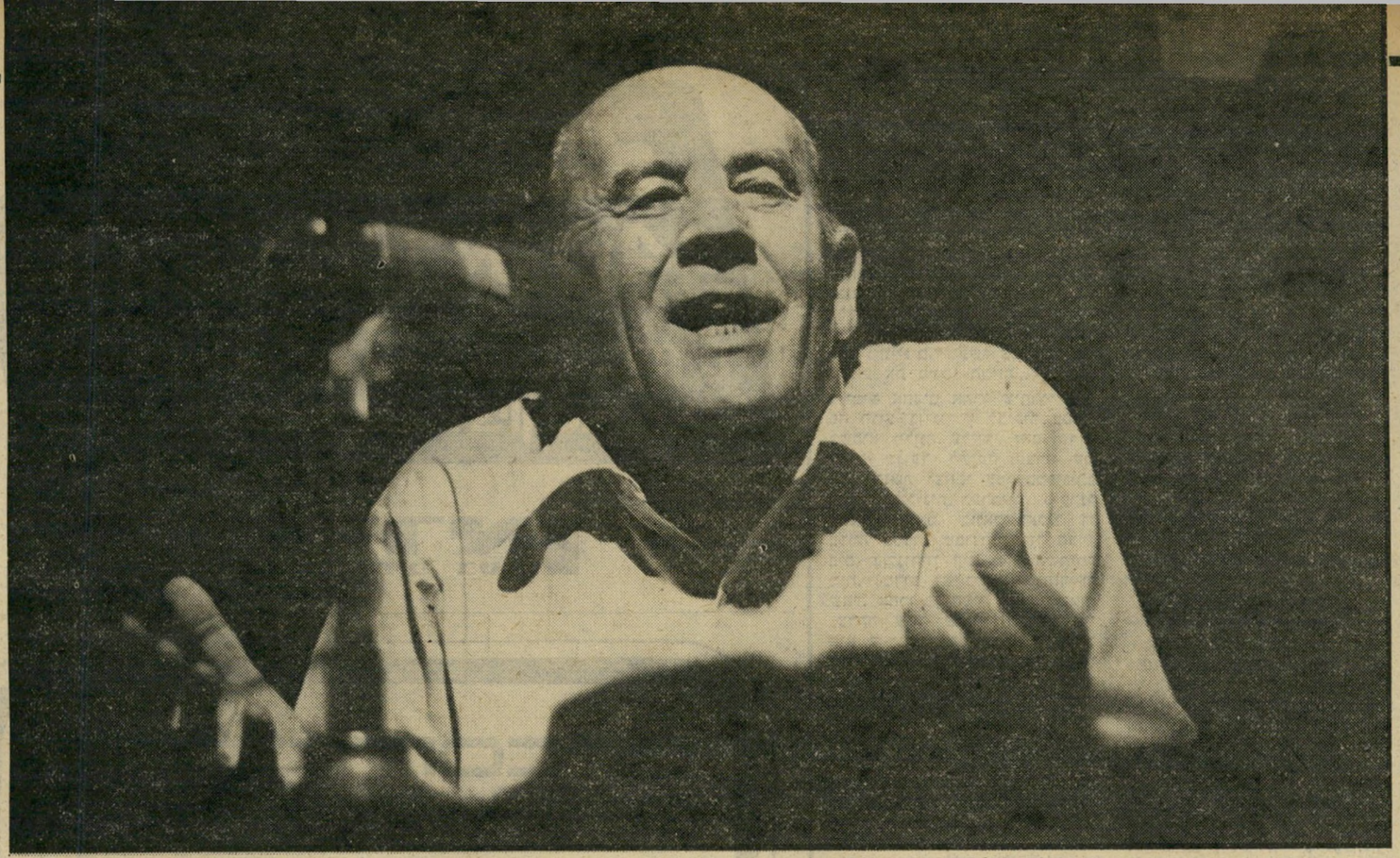

מעטפת מיכתבו של לנדסברגר
— שהפרפר יחוויר לידו

המכונית, ואמרו לו להצביע סתם על איזו נקודה, וכך עשה. המצ־למה פעלה יפה ועשתה תמונות ברורות של השיחזור.

כשבא אחרי חודשים מיספר ל־בית־המישפט, הכחיש את האשמה כפי שסוכם. נערך מישפט־זוטא אם לקבל את הודאתו במישטרה, וברור שזו התקבלה. שכן הרי שיחזר והביא את החוקרים ל־

* בתצלום מטושטש שהוא שלח מהכלא לכתבת העולם הזה.

יוסף אלמוגי: האיש שייסד את „פלוגות האגרוף של הפועל" ✶ דיכא את „מרד הימאים" ✶ שניהל את מסעי־הבחירות של מפא"י -

חושף בזיכרונותיו פרטים מרתקים מן המיטבח

הבוס

במשך עשרות שנים נחשב יוסף אלמוגי, מי שהיה שר־השיכון ושר־העבודה, כ„בוס" בה"א־הידיעה של מפא"י בחיפה, כמדכא „שביתת־הימאים", כאיש־הברזל של מיפלגתו.

בימים אלה עומד לראות אור ספרו האוטוביוגראפי של אלמוגי, תחת הכותרת „בעובי הקורה", ובו הוא מתאר את ההיסטוריה הארצישראלית והישראלית, כפי שזו נראית בעיני אדם שריכז בידיו כוח, מהחזקים במדינה. להלן קטעים מתוך ספרו של אלמוגי (*):

● החולצות הכחולות

יום חורף אחד, בשלהי 1936, הוזמנתי לפגישה עם מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, יצחק בן־אהרון. בבואי לבניין ה־וועד־הפועל של ההסתדרות מצאתי שם שניים מראשי ההגנה — שאול אביגור, שהיה אז ראש מטה ההגנה, ויוסף אבידר, שמילא תפקיד מרכזי באירגון. בפגישה הוצע לי לעבור לכמה חודשים לתל־אביב ולקבל על עצמי את אירגון פלוגות הפו־עלים בעיר, שהוחלט להרחיב את שורותי־הן. הפלוגות החלו את פעולתן כמה חוד־שים קודם לכן, בראשותו של עזרא קריתי, אשר נועד לקבל לידיו את הפיקוד הארי־צי על החולצות הכחולות.

...פלוגות הפועל, או פלוגות הסדרן כפי שהן נקראו תחילה, הוקמו כזרוע מגן של ההסתדרות, עם גבור המתיחות הפוליטית והבין־מעמדית בישוב אחרי רצח ארלו־זורוב (17.6.1933). קבוצות של אנשי בית"ר לבושי חולצות־חומות, אשר עוררו בלב רבים אסוציאציות בלתי נעימות של התנועות הלאומניות שהרימו אותו זמן ראש באירופה, גילו פעילות רבה. מנהי־גם, זאב ז'בוטינסקי, שטבע את סיסמת ה„הוד והדר", קרא מפורשות לשבור את כוחה של ההסתדרות ולהילחם ב„מונופו־לין" שלה על העבודה המאורגנת. כן נק־ראו פלוגות בית"ר לשבור שביתות. לא פעם פוצצו חברי בית"ר אסיפות של ה־הסתדרות ושל מפלגות הפועלים. בישיבת מרכז מפא"י ב־1934 אמר בן־גוריון, אז מזכיר ההסתדרות: „במילחמה זו עם מת־נקשים בהסתדרות אינם מספיקים כל או־תם האמצעים אשר נקוטים בתנועת־הפו־עלים בעולם וגם אצלנו..." זה היה הרקע והבסיס להקמת פלוגות הפועל.

עברתי איפוא מכפר־סבא לתל־אביב ו־ניגשתי במרץ לאירגון הפלוגות, שאת רוב אנשיהן גייסנו מקרב חברי תנועות־הנוער והאיגודים־המקצועיים, אימנו את האנ־שים... לא הזנחנו גם את החינוך הרעיוני, וקיימנו שיחות בהנחיית מרצים מעולים על נושאים שעמדו אז ברומו של עולם: מאבקו הנואש של שוצבונד באוסטריה נגד כוחות הימין, מילחמת האזרחים בספ־רד... תוך זמן קצר אירגנתי כשבע־מאות איש במיסגרת הפלוגות, שהתהדרו בחול־צות כחולות חדשות, כמישקל־נגד לחול־צות החומות של הבית"רים...

● הבכי של גולדה מאיר

ניסיתי תחילה ליישר את ההדורים בין משה כרמל * ובין אבא חושי, ומשמאמצי עלו בתוהו, פניתי בעניין זה אל בן־גוריון ואל גולדה מאיר. הם הבטיחו לברר את העניין.

בינתיים המשכתי למלא את מקומו של אבא חושי, שעדיין היה מאושפז בבית־חולים. הגנרל סטוקוול ** ערך ביקור

אלמוגי עם בן־גוריון וגולדה (1959)
„זקנה עמוסה צרורות של עוני"

* הספר יראה אור בהוצאת עידנים + ידיעות אחרונות.

* אלוף ומפקד חזית־הצפון במילחמת השיחרור.

** מראשי ומאחרוני הצבא הבריטי ב־ארץ.

(המשך מעמוד 65)

חולים אצל אבא חושי ושיבח את פעולותיה של ההגנה. עם זאת הוסיף דאגה על דאגותינו כאשר מחה על הביזה שהחלה בשכונות הערביות. ואכן התברר, כי יהודים פשטו על בתים ערביים נטושים ונטלו מכל הבא ליד. בעלי יוזמה זריזים פרצו את דלתות החנויות הנטושות והעמיסו את תכולתן על כלי־רכב. נקטנו מיד צעדים להפסיק את ההשתוללות. הוצבו שומרים מזוינים, שעשו ככל יכולתם למנוע את מעשי הביזה...

ימים אחדים אחרי שיחרור חיפה הגיע בן־גוריון לביקור בעיר, כשהוא מלווה על־ידי זאב שרף. אחרי שנועד לשיחה קצרה עם אבא חושי, יצאתי עמו במכוניתו לסיור בשכונות הערביות. ביקרנו בוואדי־ניסנאס, בוואדי־סאליב ו־בכמה עמדות מבוצרות של הערבים. בן־גוריון היה מלא השתוממות. „מדוע לא נלחמו?" חזר ושאל. אחרי כן העיר באוזני שרף: „צדקה עשה עמנו הקדוש־ברוך־הוא שיריבינו הם ערבים." בערב קיבל בן־גוריון לשיחה את אנשי מטה ההגנה וועדת־המצב. לאחר ששמע תיאור מפורט על מהלך כיבוש העיר ועל המשימה הדחופה של הריסת המיבנים החרבים למחצה שנפגעו בקרבות, בייחוד בשוק הערבי שמול תחנת־הרכבת, נתן בן־גוריון הוראה תקיפה לי־מפקדים שלא לפוצץ ולא לפגוע במיסגדים. ואכן, ההוראה בוצעה והמיסגדים עומדים על תילם עד היום.

בין האורחים החשובים שבאו לעיר לרגל שיחרורה היתה גם גולדה מאיר. ראש מיפקדת ההגנה בחיפה, יעקב לובליני, הציע לקחת לסיור בעיר התחתית, שנפגעה קשה בקרבות. גולדה השיבה כי אינה רוצה לראות את החורבן וההרס: היא מבקשת לבקר במקומות שבהם עדיין נותרו ערבים. לובליני לקח אותה לוואדי־ניסנאס. החבורה נכנסה לרחוב מוכלים ו־גולדה עלתה עם לובליני לקומה השלישית של בית הרוס־למחצה. פתע יצאה לקראתם ערבייה זקנה, עמוסה צרורות של עוני. כשראתה את גולדה, פרצה בבכי. גולדה ניצבה מולה ואף עיניה החלו זולגות דמעות, וכך עמדו שתי הנשים זו מול זו ומיררו בבכי — עד שלובליני הפציר באורחת להמשיך בסיור. אין צורך לספר מה היו רגשותי במעמד זה, כשניצגת הצד המנצח היא הבוכה. התגאיתי בה.

● אמנון לין עובר

ממפ"ם למפא"י

חיפה, התוססת והמתרחבת בקצב קדחתני, הפכה לזירת־מאבק מרכזית בין המחנות היריבים בתנועת־הפועלים. הן מפא"י והן מפ"ם הקימו תאים מיפלגתיים באיגודים המקצועיים ובמקומות־העבודה החשובים, וגרמו להגברת הפוליטיזאציה במאבק המיקצועי. כרטיס־החבר הפך אמצעי מקובל לזכייה בטובות־הנאה, לרבות בשיכון ובעבודה, והעולים החדשים, שלמדו זאת מהר, עלו על הגל וניצלוהו. נפוצה אז הבדיחה על העולה החדש הפונה ללישכת־העבודה, וכאשר סדרן־העבודה שואלו לאיזו מיפלגה הוא שייך, משיב לו העולה בשאלה: „וועלאכע דארפט איר?" (איזו מיפלגה אתה צריך?) — ושולף מכיסו פינקסי־חבר של שלוש־ארבע מיפלגות...

המאבק בין מפא"י למפ"ם, שהביא לפילוג בקיבוץ המאוחד, נתן את אותותיו גם במישור האישי של חיי הפועלים בעיר. מיקרה אחד כזה, שהיתה לי בו נגיעה אישית, זכור לי היטב. בתו של אבא חושי, רותי, עמדה להינשא לאמנון לין ממישמר־העמק, בן למישפחה ותיקה של מייסדי השומר הצעיר וראשי מפ"ם. לפני החופה, שנערכה במישמר־העמק, עליתי לביתו של חושי ומצאתי את רעייתו, חנה, ממררת בבכי.

התברר שאבא חושי אינו מרוצה מן השידוך ואין בכוונתו להשתתף בטקס הנישואין. כיוון ששיערתי, כי סיבת הסתייגותו היחידה היא זיקתו המיפלגתי של אמנון לין, דיברתי על לבו של חושי ושיכנעתיו לנסוע לחתונה. ליתר שיכנוע, אף הצטרפתי אליו. בדרך הרגעתי את חושי ואמרתי לו, כי עד כמה שאני מכיר את רותי, היא מסוגלת בהחלט להעביר את אמנון לין למפא"י.

וכך אומנם היה — אם כי, כידוע, לא היתה זו תחנתו המדינית האחרונה של אמנון לין •

● „מרד הימאים"

וחסיד „העולם הזה"

כמה חודשים לאחר מכן, במאי 1950, נערכו בחירות לוועד האגודה (אגודת הימאים), וחרף הרוח הביקורתית העזה שנשבה בכינוס הימאים הראשון, היה הוועד החדש זהה כמעט בהרכבו לוועד הקודם. אמנם, שניים מראשי המורדים — נימרוד אשל וולטר מיכאליס — נבחרו לוועד, אך הובהר להם, ללא ספק, כי בדרך דימוקראטית רגילה לא יעלה בידם לכבוש את האגודה. אי לכך נמשכו הנסיונות לפורר את האגודה בחתירה מבפנים.

דמות מרכזית בדראמה שעתידה היתה להתחולל בעיקבות כך היה נימרוד אשל, בחור נאה ודיבור, בעל כישרון־דיבור בולט, בנו של אחד ממייסדי גדוד־העבודה... מוכשרים לא פחות היו חבריו, ביניהם יחזקאל ארקין, אחיו של קדוש ארקין... השלישי בחבורה, חיים צוקר, היה אף הוא צעיר אחראי מאוד, מעורה בעניינים — וחסיד של העולם הזה. האחרון בחבורת המורדים היה רב־החובל יצחק („אייק") אהרוני, מגיבורי ההעפלה, צעיר צנום, בעל פנים ילדותיות, שמאחוריהן הסתתרה אישיות אחראית ורציונית. אייק סבר, כי את הצי העברי יש להשתית על יסודות קואופרטיביים...

...שנת 1951, שהיתה גם שנת בחירות לכנסת, הצטיינה במתח סוציאלי ובמאבק פוליטי חריף בין מפא"י למפ"ם, ששתה כל מאמץ ליצור אווירה „מהפכנית" בארץ, תוך פוילה מודגשת לאוריינטציה פרו־קומוניסטית... היה לי יסוד להניח, כי אנו מתקרבים למיבחן כוח, החורג במידה רבה מן המאבק על השילטון באגודת הימאים.

חברי מפא"י נאמנים, שעימם נפגשתי כדי לקדם את יוזמת הקו מתו של תא־מפא"י באיגוד, הביאו לידיעתי, כי אחדים ממנהיגי המורדים, ובראשם נימרוד אשל, עמדו בקשרים הדוקים עם האיגודים המיקצועיים הקומוניסטיים באירופה...

בסוף יוני 1951 פרצה שביתה באונייה נגבה, בעת עגינתה במארסיי, על רקע הדרישה להגדלת ההקצבה במטבע־חוץ... כאשר חזרה נגבה ארצה, הגיע זמנם של שניים מאנשי הצוות להתגייס לצבא. עובדה זו נוצלה מייד על־ידי הוועד הזמני, שפתח בזעקה כי מפעילים, כביכול, את הצבא כדי להעניש את הימאים... עתה משנמסרו לשניים צווי־גיוס, שב צוות נגבה ופתח בשביתה...

לאחר שהשובתים הורדו מן האוניה על־ידי המישטרה, הופסקה העבודה בשש אוניות נוספות, שעגנו בנמל חיפה. שביתה זו, שזכתה אחרי כן בכינוי „השביתה הקטנה", היתה בבחינת חזרה כלי־

• כיום איש הליכוד, רוצה לחזור למערך.

מכון התקנים והמועצה הישראלית לצרכנות קבעו:
מקרר תדיראן 440 הטוב ביותר מכל הנבדקים
בשמירת הקור וזכה לציון "טוב מאד".
תדיראן
שיווק ושרותים בע"מ

ארקום
חברת השיווק של ארגמן תעשיות בע"מ
בדי כותנה וצמר, מעודפי יצוא במבחר דוגמאות וצבעים
לוילונות, לריפוד, להלבשה ומפות שולחן
תל-אביב: מונטיפיורי 32, טלפון: 294971
בת-ים: הבונים 1, אזור התעשיה, טל. 587144
בני-ברק: זבוטינסקי 9, טלפון: 784111
יבנה: מפעלי ארגמן, טלפון: 054-77811
אשקלון: מפעל יומאר, אזור תעשיה חדש, טל 051-25175

צוות
המעבדה לעיצוב ההופעה

בהנחלת
אביבה אורגד
יאפר את המועמדות הסופיות בתחרות
מלכת המים '80
רח' דיזנגוף 81 תל-אביב, טל. 03-299736

חנות „לנוער"
כבר המדינה
תל-אביב ויצמן 57

מכירת סוף העונה
כל דברי הקיץ, ציוד קמפינג וספורט בהנחות של
20% לפחות
מכנסים וחולצות לגברים ועוד
משקפי שחיה, סנפירים, סירות
במכירה: מכנסי באגי, שורטים, חולצות וגופיות אופנתיות

חן מרמן לחייל

"סלע"
רשיון 197
42 51 51
ללקוחות ללא הוצאת הכלים

לית לקראת השביתה הגדולה, ש־עתידה היתה לפרוץ כעבור חמי־שה חודשים... „השביתה הקטנה" הגיעה בינתיים לשיאה. כל האונ־יות שעגנו בחיפה היו מושבתות, ואווירה של אלימות ניסרה בחלל האוויר.

הגיעו אלי ידיעות, כי משה סנה, אז עדיין מראשי מפ"ם, בא במיוחד לטיבעון כדי להיפגש עם נימרוד אשל. נודע לי גם על פגי־שות שקיימו המורדים עם אסתר וילנסקה, ממנהיגות מק"י.

● „אלטלנה של השמאל"

המורדים העמידו מישמרת של

אדמוגי בימי הפרשה
„אנשי העולם הזה וסטודנטים..."

ימאים בפתח מישרד־האגודה, ולא הניחו לאיש להיכנס. הגעתי לכלל מסקנה, כי עלינו להתכונן עתה למעשי־אלימות של ממש מצד טי־פוסים מפוקפקים, אשר הצבת ה־מישמר בפתח מישרד־האגודה תע־ניק להם תחושת־כוח מדומה.

ראיתי בשלב חדש זה של ה־סיכסוך מעין „אלטלנה של ה־שמאל", מאמץ הרסני להשתלט על הצי ולנתק את הימאים מן ההס־תדרות. בדין הדגיש אז פינחס לבון כי במשך כל שבועות הסיכ־סוך לא היה מגע של הימאים המורדים עם חברות־הספנות או עם ההסתדרות על תביעה כלשהי, הנוגעת לשכר או לתנאי־עבודה. ואילו בן־גוריון קבע, כי „נעשה נסיון על־ידי אנשי המדינה לש־תק את הצי העברי."

...בשיחות פנים־אל־פנים הסבי־רו ראשי־המורדים, כי אין להם סיכסוך עם המעסיקים, אלא עם ההסתדרות, שכן הימאים אינם יכולים להפליג בלי תקנון־עבודה... כך הכשירו את הקרקע לשביתה הגדולה, שהחלה למחרת היום, 12.11.51.

הימאים הודיעו על התפטרותם, וירדו מן האוניות. אומנם לא כו־לם עשו כן. היו ימאים שלא ירדו לחוף ושהמשיכו בעבודתם בספי־נות, אולם למעשה היה הצי משו־תק. המהפכנים הגיעו לשיא האכס־טאזה, כשהם מפריחים סיסמות לוהטות, כגון „בן־גוריון פיזר את הפלמ"ח — ואנו נפזר אותו!" בד בבד חידשו את הגישושים ב־קרב עובדי־הנמל ליצירת חזית משותפת נגד „הסוציאל־דימוקרא־טים הרכרוכיים."

...ביקשנו להיפגש עם בן־גור־יון... חברי המישלחת הציגו את הבעייה במלוא חריפותה, וביקשו מבן־גוריון להטיל עלי ועל מוע־צת־פועלי־חיפה את תפקיד הפעלת הצי... בן־גוריון סיכם את הפגישה בקבעו שחובה על כולנו להבטיח את תקינותו של הקשר הימי בין המדינה והעולם, ושומה עלינו לעבוד במשותף להשגת מטרה זו...

...בלב כבד חזרתי לחיפה, והת־חלתי לשקול את הצעדים שאנקוט עד שהוועדה המרכזת תקבע רש־מית את עמדתה בנושאי המחלו־קת. ידעתי את הצפוי לי: אהיה ודאי האיש המושמץ ביותר במדי־נה. שוב יכנו אותי „בוס", „מחר־חר מילחמה", „משרת הקאפיטא־ליזם" וכינויי־גנאי גרועים מאלה. אולם במחשבה שניה אמרתי ל־עצמי: מה ממני יהלוך? ירצו להשמיץ — ישמיצו, ובילבד שה־צי יופעל מחדש!

● „יום שישי השחור"

...כך התגודדו בערבו של אחד מימי השביתה שני גושי אדם גדו־לים ברחובות חיפה.

בגוש אחד — ימאים מובטלים ותומכיהם, רובם בני־נוער ואנשי פלי"ם • לשעבר, ובגוש השני — פועלים שנענו לקריאתנו, בעיקר פועלי חברת החשמל, שהוזעקו על־ידי אחיו של אבא חושי, יעקב, אשר כיהן אותה עת כמזכיר ה־וועד... מחשש של התנגשות אלי־מה, שאותה רציתי למנוע בכל מחיר, לשימחתנו, העימות אכן נמנע...

...ב־22 בנובמבר פרצה תיגרה בין הצוות השובת של האוניה גלילה ובין המתנדבים שעלו עליה. המישטרה נאלצה להתערב. וה־שובתים הורדו מן הספינה. היה זה הראשון בין ה„קרבות" המתוכ־ננים היטב, שפרצו על האוניות בהגיען לנמל חיפה. כעבור אר־בעה ימים נמסרו צווי־גיוס לקבו־צת ימאים, שצה"ל החליט לגייסם. הואיל ולא שירתו בתפקיד חיוני בים. כמו שניבאתי, הגיעו הדב־רים לידי אלימות, והמצב הלך ו־החריף...

...כאשר נודעו לנו תוכניות ה־שובתים להתנגד להורדתם מן האונייה האחרונה שהופעלה עדיין על־ידי תומכי כינוס הימאים. התכ־נסנו, חברי הוועדה המארגנת, במלון אפינגר בחיפה, וטיכסנו עצה עם המפקח הכללי של המיש־טרה, יוסף נחמיאס. הבעייה שעמ־דה לפנינו היתה אם לסייע באו־רח פעיל למישטרה, שכוחותיה עלולים היו שלא להספיק במיקרה שהימאים יפרצו — לפי תוכנית המורדים — את שער הנמל ויצ־טרפו למאבק עם השוטרים, בעוד הללו נאבקים עם צוות האוניה...

ביום שישי, 14.12.51, שהוכתר אחרי כן בכינוי „יום שישי הש־חור", הגיעה האונייה תל־אביב לנמל, שמדפנותיה מזדקרים מוטות ברזל ועץ, ומאחורי מיתרסים מאולתרים על סיפונה מתבצרים אנשי־הצוות. לאחר שהללו סירבו לרדת על פי דרישת המישטרה, החל הכוח המישטרתי להציב סו־למות על דפנות האוניה כדי לע־לות על סיפונה ולהשתלט עליה. הימאים קידמו את פני השוטרים בסילוני־מים. משהצליחו כמה שוטרים לעלות על הסיפון, הת־פתחו תגרות ביניהם ובין אנשי־הצוות. אותה שעה לחצו ימאים שובתים על שער הנמל, כשהם מנסים לפרוץ פנימה. בעוד מולם ניצבת חומה של פועלי־נמל, ה־מונעים את כניסתם...

...השביתה נמשכה, פורמלית, עשרה ימים נוספים, אולם אחרי „יום שישי השחור" ירד המתח. ב־21 בדצמבר, אחרי מאמצי־תיווך של גורמים שונים, בכללם רבי־חובלים וראשי ההסתדרות, נתכ־סו הימאים לאסיפה... כעבור יו־מיים נסתיימה השביתה רשמית...

לא חשתי שימחה עם סיום ה־שביתה. אין זה תפקיד נעים לש־בור שביתה, אף אם היתה זו ה־שביתה הפרועה ביותר שידעה המדינה עד אז. צר היה לי שהו־טל עלי להיאבק בבחורים צעירים ונחמדים, אשר רוח־שטות נכנסה בהם ויד לא־טהורה כיוונה אותם...

● „המסרמים להכיר בשעון הביולוגי"

שנת העשור למדינת ישראל היתה שנה קשה גם בחזית הפני־מית. פרשת „מיהו יהודי" גרמה למשבר ממשלתי עם הדתיים, ואי־לו הדלפת הסוד על ביקור הר־מטכ"ל בגרמניה חוללה משבר עם אחדות־העבודה. בתוך מפא"י החריף המאבק בין חוגי ה„צעי־רים" ובין ה„גוש" והוותיקים, וה־דברים הגיעו אל סף משבר ב־מיפלגה.

הבולטים בין ה„צעירים" (שהת־בגרו בינתיים), היו שימעון פרס, אהרון רמז, אהוד אבריאל, אברהם עופר, שלמה הלל, אשר ידלין, אהוביה מלכין, דויד גולומב ושו־למית אלוני. משה דיין, שסיים אותה שנה את תפקידו כרמטכ"ל מצליח, עטור תהילת מיבצע „קדש". הצטרף אליהם.

...מול ה„צעירים" ניצבו חברי ה„גוש" והצמרת הוותיקה של מפא"י. ה„גוש", בראשותו של שרגא נצר, עובד מחלקת־התברואה של עיריית תל־אביב, שלא היה תלוי בפרנסתו בפעילותו המיפלג־תית ולא עשה אותה קרדום לח־פור בו, הקיף את רוב מזכירי הסניפים של המיפלגה, את ראשי העיריות והרשויות המקומיות מ־טעם מפא"י.

...משנתחדדו היחסים בין הצעי־רים, שנתמכו על־ידי בן־גוריון, ובין ה„גוש", שנתמך על־ידי ה־צמרת הוותיקה, הציע שרגא לבן־גוריון להקל עליו את העומס. „אתה," אמר, „תטפל אך ורק בענ־ייני המדינה. את ענייני המיפלגה השאר לי..."

...פגישות ה„סולחה" לא נשאו, איפוא, פרי. היחסים בתוך המיפ־לגה נשארו עכורים כשהיו, כש־הצעירים אינם מסתירים את שאי־פתם להחליף את ותיקי־מפא"י, „המסרבים להכיר בשעון הביולו־

(המשך בעמוד 68)

• הפלוגה הימית, אחת היחי־דות המהוללות של הפלמ"ח.

הופיע!
ספרו החדש של גבי רוזנבאום
מגרות

שבוע של התאבדות
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: בית־עלים

(המשך מעמוד 67)

גי.״ ולכבוש את עמדות־המפתח במדינה, בהסתדרות ובמיפלגה.

הדלפות ו„שלבקת חוגרת"

במאבקים הפנים־מיפלגתיים לא דיקדקו המחנות הניצים באמצעים. הנשק הקטלני ביותר, שבו החלו להשתמש, היה נשק ההדלפות.

עד מהרה הפכה מכה זו לנגע, שגרם לא רק שיבושים חמורים ביחסים האישיים, אלא אף נזקים כבדים במישור הממלכתי.

עצם ההזדקקות להדלפות זיעזעה את ותיקי מפא״י. זיאמה ארן, למשל, סירב להתיר נוכחותם של עיתונאים באסיפות שבהן הופיע, ובמיקרים המעטים שהסכים לכך, היתנה תנאי מפורש שהוא עצמו יערוך את הכתבה. בהדלפות ראה ארן סכנה ממשית ליציבות המישטר הדימוקרטי במדינה.

גולדה נפגעה אף היא עד שורש נישמתה מפרשת ההדלפות, ולא בכדי. זמן רב התייסרה על כך שנאותה — מתוך נאמנות בל־תי־מסוייגת לבן־גוריון — לשמש מכשיר לסילוקו של משה שרת מראשות הממשלה וממישרד־החוץ, והנה זכתה בתמורה ביחס משפיל מצד מישרד־הביטחון, שבראשות בן־גוריון והמנכ״ל שלו, שימעון פרס. ההדלפות על מחלתה („של־בקת חוגרת") והכתבות הבלתי־מחמיאות עליה שנתפרסמו בג׳רוּ־איש אובזרבר, שבוען בריטי אשר מומן חלקית על־ידי מישרד־הבי־טחון, מירדו את חייה.• וכאשר גם בשבוען האמריקני ניוזוויק הופיעה ידיעה על מחלתה, ותח־זית שהיא תוחלף על־ידי אבא אבן, וזאת, לדעתה, בהשפעת קבוצתם של דיין ופרס המותרת תחתיה — הוגדשה הסאה.

גולדה נשבעה לעזוב את תפ־קידה והודיעה על־כך לבן־גוריון, אך הלה סירב לשחררה. חושבני שגולדה האמינה לבן־גוריון כי אין לו יד בכל הבחישה הזאת, אך עם זאת לא יכלה לסלוח לו על שלא סילק את המבקשים להשפילה.

הצמרת הוותיקה, מצידה, זעמה על ההדלפות המכוונות של „מקו־רבי בן־גוריון", אשר ניבאו חיי־לופי־מישמרות קרובים בהנהגת המדינה, דהיינו סילוקם הקרוב של הוותיקים מעמדותיהם.

פינחס לבון על משה דיין ושימעון פרס

השיחה עם לבון, מזכיר ההס־תדרות, היתה ארוכה יותר, שכן מערכת הבחירות לוועד־הפועל כבר עמדה בשער.

יחסי עם לבון היו טובים למדי, ואפילו השביתה הארוכה באתא לא העכירה אותם יתר על המידה. לא פעם סעדתי בביתם של הלבו־נים, ונהניתי מן הארוחות הטעי־מות שהגישה לנו לוסיה.

אין צורך לומר, שפינחס היה איש־שיחה מעניין בכל עת. ניסו־חיו היו מבריקים, וסיפוריו מרת־קים. איש חכם היה וגלוי־לב, ב־השוואה לרמה המקובלת בקרב אישי־ציבור. ליוויתי בעניין את הפעילות הציבורית שלו עוד מן הימים שהיה שר־החקלאות ואח־ראי לקיצוב המזון.

לא פעם התווכחנו, אך מתוך יחס של כבוד הדדי. בתקופת היו־תו שר־הביטחון עזרתי לו כמיטב יכולתי בהקמת נצרת־עילית, ופעם אחת — זכורני — נתלוויתי אליו לקבלת־פנים, שנערכה לכבודו על ספינת חיל־הים. זכורני שנהנה הנאה מרובה מהצדעת המלחים ומשריקת המשרוקית המסורתית. המקבלת פניהם של אורחים רמי־מעלה על ספינת־מילחמה.

עתה, כשבאתי להיוועץ עמו ב־עניין הבחירות, מצאתי לפני אדם שונה בתכלית. לבון היה מתוח מאוד, וכשדיבר על הצעירים, וב־ייחוד על דיין ופרס, נאחז זעם והמטיר עליהם אש וגופרית. בשי־חתנו דרש ממני לבון למקם את משה הבחירות של המפלגה להס־תדרות בבניין הוועד־הפועל, שכן בבניין המיפלגה יסובבוני ה„צעי־רים" בכחש. עניתי לו כי הדבר אינו אפשרי, ומנטב שיסמוך עלי ועל עזרתו של לוי־יצחק הירושל־מי, כי הבחירות ינוהלו כראוי מן הבית ששכרה המיפלגה למטרה זו ברחוב בן־יהודה.

אלמוגי, בגין ועשרת אלפים לירות

בחודש יוני (1959) התחלנו להפשיל שרוולים לקראת המבחן הגדול. לרשימת הפעילים המרכ־זיים שלנו נוספו כוחות חשובים, ביניהם אבא אבן, משה דיין, משה שרת, שימעון פרס ושולמית אלו־ני... ההרגשה שרווחה בציבור ערב הבחירות היתה, שהפעם עומדת „חירות" לנגוס נגיסה של ממש בכוחה של מפא״י. השאלה לא היתה אם מפא״י תפסיד, אלא בכמה תפסיד.

באחד מאותם ימים רווי־מתח ישבתי בכנסת עם ד״ר שמשון יו־ניצ׳מן, עם אליעזר שוסטק ועם מנחם בגין, שהביעו באוזני צערם על כי מפא״י מתאכזרת כלפי: אנשי מיפלגתי — טענו — בחרו בי כראש מטה־הבחירות על־מנת שאשמש להם שעיר־לעזאזל לכי־שלון הוודאי, ואז יוכלו סוף־סוף להיפטר ממני...

הודיתי להם על רחשי הידידות ושאלתים מה יקרה אם מפא״י תנצח. ד״ר יוניצ׳מן השיב, כי במיקרה כזה אקבל ממנו בקבוק קוניאק. היתה זו ההתערבות היחי־דה שלי במערכת־הבחירות.

חרות הפעילה בשלב מוקדם של המערכה את ה„תותח הכבד" שלה, מנחם בגין, אשר פתח בסידרת נאומים תוקפניים ומשלהבים בכל רחבי הארץ. את נאומו הראשון נשא במיגדל־העמק, שהיתה אז עיירה בעייתית ואלימה. הקלטנו את נאומו של בגין באותו מעמד, וכאשר האזנו לו, התברר כי נוכל להפיק ממנו תועלת מרובה.

במהלך הנאום פנה בגין אל אחד השומעים ושאלו: „האם קיבלת מהממשלה עשרת אלפים לירות?" היה זה סכום עצום בימים ההם, והנשאל המסכן והנבוך השיב, כמובן: „לא, לא קיבלתי". בגין שציפה לתשובה זו, ניצלה מיד כדי להושיט את מכת־המחץ הרי־טורית: „ודאי שלא קיבלת! אך הסוכנות קיבלת עבורך אלפים ו־רבבות לירות, והיא מבזבזת אותן ואינה נותנת לך את חלקך המגיע לך!"

חשנו מיד כי מילים משולחות־רסן כגון אלה יש בהן כדי לקומם נגד אומרן ציבור רחב וללכד את השורות במחננו. הוריתי, איפוא, להכין עשרות העתקים של הנאום ולהפיצו בקיבוצים, במושבים ובי־מקומות אחרים. ואכן, תוך זמן קצר נעשה נאומו של בגין מבו־קש מאוד במחנה־העבודה, ועזר לנו לגייס למערכה עשרות פעילים מן התנועה הקיבוצית. בהתקרב יום־הבחירות נתבקשתי על־ידי אנשי חרות למכור להם עותק אחד של הנאום האותנטי. כעבור שעה אחת הגיע לידיהם התקליט...

...הסגנון השחצני של תעמולת חרות הביא לנו את תמיכתם של צעירים מעולם התרבות והאמנות, שלא פיללנו כי ייחלצו למערכה לטובתנו. חיים טופול, אורי זוהר,

• עורך השבועון, ג׳ון קימחי, היה סוכן של משה דיין ושימעון פרס.

המתמודדות על תואר

מלכת המים '80

תגענה לנשפים בכל רחבי הארץ באוטובוסים המרווחים והממוזגים של

AV עמי-תור בע"מ
אוטובוסים לתיירות ולסיעות מיוחדות

רח המעפילים 34, תל-אביב טל 03-7144332

הדיקליה
מציעה לך
חג האהבה
ט"ו באב, 24 עד 28 ביולי 1980
ימים ולילות של חיזור ואהבה בליל ירח
תכנית גדושה
פרטים והזמנות: 057-87177

עם הפנים אל הטבע
לרשותך:
• קרם ניקוי פפאיה
• מי פנים CALENDULA
• קרם לחות פפאיה
• תחליב מזין פפאיה
• קרם מזין פפאיה
• שמפו פפאיה
מיוצר ע"י "תמר" פרמצבטיקה וקוסמטיקה טבעית.
מח' שיווק: טל' 253002 (03)
Tamar's Natural Cosmetics
PAPAYA פפאיה

קוראי העו"ז בארה"ב
הרוצים להשתתף בפעולה
להצלת מדינת ישראל
מחורבן הליכוד —
יתקשרו אל:
AMERICAN-ISRAEL
MIDDLE-EAST PEACE FOUNDATION
AP. 19 D
360 E. 65th St., N.Y. 10021
Tel: (212) 570-9190

חן טרמפ לחייל

דן בן־אמוץ ואחרים נרתמו למא־בקנו נגד חרות. בכנס־הסברה שנתקיים בהיכל התרבות בתל־אביב, דיבר פינחס לבון על ה־מאבק נגד חרות. בן־גוריון, שישב סמוך אלי, לא חדל להתפעל מן הנאום המבריק והמצויין של לבון — שלמעשה פתח את המאבק נגד חרות*.

● האופנועים של בגין

חרות ערכה מסע־ראווה ממונע של „ראש־הממשלה המיועד" מנ־חם בגין, כשאת מכוניתו הפתוחה מלווה מישמר־כבוד של רוכבי־אופנועים — מסע שעוד שגים רבות אחרי כן הזכירוהו לבגין, שלא בטובתו.

רחובות תל־אביב סאנו מהמו־ני־אדם שהריעו לבגין, וחברינו נתפסו למצב־רוח מדוכדך.

אולם רוחי לא נפלה. לאנשי ה־צמרת שבאו למטה, וביכללם בן־גוריון ופולה, אבא אבן ורעייתו סוזי ורבים אחרים, אמרתי, ש־ראוי כי מפא"י תרשום את רוכבי־האופנועים של בגין בספר־הזהב, שכן הם עשו לנו שרות מצויין.

לא היה לי ספק שראשי מסע־הבחירות של חרות שגו שגיאה גסה בהערכת דעת־הקהל. בן־גור־יון היה שרוי במצב־רוח מרומם, וזו הפעם הראשונה ראיתיו שותה כוסיות אחדות של ורמוט. הוא סיפר לנו כי בזמנו התאוה גם לעשן, אלא שהעשן הפריע ליל־דים, והוא לא רצה שעמוס יאמץ לו גם הוא את ההרגל הרע, ולכן משך ידו מן הטבק.

● איש פצוע

ב־25 בספטמבר 1960 נפגשתי על כוס־קפה עם שלום רוזנפלד, אשר עיתונו, מעריב, פירסם ב־אותו בוקר סקוס, שעליו עדיין לא ידעתי אותה שעה: התלקחותה ה־מחודשת של „הפרשה" המפורסמת משנת 1954... כותרת הכתבה ה־מרעישה היתה: „בן־גוריון ציווה לחקור מחדש את העדויות שגרמו להתפטרות לבון מהממשלה"... ה־עיתונאי המנוסה סבר, בלי ספק, שאני מפגין ביטחון מופרז כדי לשכך את הסערה המתרגשת ו־באה, והעיר כי לפי הרגשתו מת־חיל להתגלגל כדור־שלג עצום, אשר סופו מי ישורנו...

...סמוך לפגישתי עם בן־גוריון הופיע לבון בפעם הראשונה בפני ועדת־החוץ־והבטחון של הכנסת. מאותו יום ועד סיום עדותו המד־הימה הוצפה הארץ נהרות של ארס ומבול של התקפות חמורות נגד מישרד־הבטחון, הצבא, מער־

* מייד אחרי הבחירות החלה „הפרשה", שבה חיסל בן־גוריון את לבון.

אימוגי בין פרס ונבון
„יסובבוני הצעירים בכחש"

כות הרכש והמודיעין — דומה כי איש במערכת־הביטחון לא יצא נקי מתחת ידיו. יריבי מפא"י בור־עדה, וכמובן העיתונות, עודדו את לבון בזעמו ושפכו שמן על ה־מדורה...

...חרף התקפותיו שלוחות־הרסן קיווה לבון, שאותם חברים ב־„גוש", שתמכו בו בנושאים ה־קשורים בפולמוס בינו ובין הצעי־רים בהסתדרות, יעמדו מאחוריו גם הפעם. אולם הם הודיעו לו במפורש: „עד כאן. אם אתה פותח במערכה נגד בן־גוריון, לא זו בילבד שלא נתמוך בך, אלא אד־רבא, נתייצב נגדך." אך גם הס־תייגות זו של ידידיו לשעבר לא הועילה. לבון המשיך בהסתערותו ואמר בין השאר, כי מצוי בידו „תיק סודי", ואם ההשמצות נגדו במישרד־הביטחון יימשכו, יגלה את תוכנה של אותה קופת־שר־צים.

שאלתי את תומכיו המושבעים של לבון אם הם מצדיקים את התפ־רצויות השינאה שלו בוועדת־החוץ־והביטחון. תשובתם היתה: „מה אתה רוצה? הוא איש פצוע. בן־גוריון צריך לטהר אותו. אם ייעשה זאת, יתנצל לבון על חרי־פות דבריו."

● פרי של קנוניה

באחד מאותם ימים סוערים הוזמנתי לשיחה אצל גולדה.

גולדה חזרה ושאלה את איסר: „ובכן, מה אתה אומר?"

איסר השיב: „אינני מאמין ש־לבון נתן את ההוראה. אבל בדיע־בד אישר אותה."

גולדה הפנתה את אותה שאלה למשה דיין והוא ענה כימעט ב־אותן המילים: „אני לא חושב ש־לבון נתן את ההוראה, אבל הש־לים עם זה, ונתן בדיעבד את ה־הוראה."

החלק הראשון של המישפט, ה־משחרר את לבון מן האחריות למתן ההוראה, הוא שהיה חשוב לגולדה ולספיר. הם עשו, כמובן, שימוש בחוות־דעת אלה בוויכוחים שניטשו עם בן־גוריון, אלא שבן־גוריון שוב לא התעניין יותר ב־שאלה מי נתן את ההוראה...

...השיחה נתמשכה שעה די ארו־כה. בסיומה נתברר לי כי גולדה הגיעה לכלל הכרה נחרצת שהדח־תו של לבון ממישרד־הביטחון, ו־אשר היא מילאה בה תפקיד חשוב, היתה פרי של קנוניה... אשכול, שהיה פעיל מאוד בכל הסבך הזה, נהג לפרוש בין פגישה לפגישה לביתו, למנוחה קצרה ולשתיית כוס תה. פעמים רבות נלוויתי אליו. זכורני כיצד שכב על ה־מיטה, רגליו על הכיסא כדי לא ללכלך את הכיסוי, והוא אחוז הירהורים ומחשבות טורדניות.

„אתה רואה, יוסף, למה הגענו?" נוהג היה לומר. „כל היום אנו אוכלים את עצמנו. האם כדאי בכלל להיות איש־ציבור? הבט וראה: הגדיים היו לתיישים. פשוט אינני מכיר אותם. גולדה, זיא־מה... בן־גוריון היה אצלם אורים ותומים, אחד בדורו. הם שתו ב־צמא כל מילה שיאה מפיו, ולא חדלו להחניף לו...

● ההדחה

מחנה תומכי־לבון התארגן חיש. בבוקר המחרת, יום שבת, ה־4 ב־פברואר 1961, התאספו לפני אולם אוהל, שבו נועד להתכנס מרכז ה־מיפלגה, סטודנטים, אנשי העולם הזה וצעירים ממיפלגות יריבות, והשמיעו סיסמות ונאומים בעד לבון ונגד בן־גוריון. שוב ושוב נשמעה הקריאה לבן־גוריון לחזור לשדה־בוקר.

בשעה היעודה פתחתי את ישיבת המרכז. ראשון הדוברים היה פרץ נטר, עורך־דין מהרצליה, איש גורדוניה לשעבר, שהיה תקופה מסויימת עסקן במיפלגה... אחרי כן דיברו אשכול ויוספטל בעד ההדחה, שרת ורוטנשרייך נגדה. הדברים נשמעו בשקט וללא הפר־עות. לבסוף נערכה הצבעה חש־אית, ובאווירה של מתח נודעו ה־תוצאות: 150 הצביעו בעד הצעת אשכול, 96 נגדה ו־5 נמנעו.

כשבאתי לישיבת ועדת־המצע — שעם חבריה נמנה גם בן־גוריון — וקראתי את הסעיפים הכלכליים שהוצע לכלול בו, נדהמתי. נרגש כולי קמתי ממקומי ואמרתי ל־שימעון: „לא עזבתי את מפא"י כדי להצטרף לציונים הכלליים!"

● גולדה, הבכי והוויסקי

ב־1 בפברואר נועדנו עם בן־גור־יון, במיסגרת „חברינו", במלון השרון בהרצליה. עוד בטרם נפ־תחה הישיבה הורגש מתח רב ב־אוויר. ביקשתי מבן־גוריון לפתוח את הישיבה, והוא פתח דבריו ב־מילים אלה: „שני חברים הורסים את מפא"י — זיאמה ארן וגולדה."

זיאמה החוויר, אך חייך חיוך מאולץ, ואילו גולדה פרצה בבכי. ליוויתיה לחדר סמוך, ולאחר ש־השקיתי אותה כוסית ויסקי נרגעה וחזרנו לישיבה, שלא הביאה כל תוצאה.

● שימעון פרס כ„נכס אלקטורלי"

שימעון (פרס) ראה בבעלי מיק־צועות חופשיים, באקדמאיים, ב־תעשיינים מסוגם של אברהם („בומה") שביט, בבנקאים כזלמן שובל ובבעלי־הון כיגאל הורוביץ את הבסיס האלקטורלי של רפ"י. לפיכך תבע להתאים את המצע שלנו ואת הופעותינו בכתב ובעל־פה לטעמם.

היה זה מגוחך בעיני שאנשים כפרס, אשר גדלו על בירכי ה־מימסד, אינם חדלים לדבר בגנותו. אנשים אשר ינקו כל השנים מן המנגנון ונשענו עליו — נושאים לפתע את הדגל האנטי־מנגנוני...

...שימעון, דיין וחבריהם לא הסתפקו באוריינטציה על צעירים. בנסותם לשוות למיפלגה החדשה תדמית צעירה ככל האפשר, ביק־שו להתבסס מבחינה אלקטורלית על נערים ונערות, וערכו למענם פיקניקים עליזים...

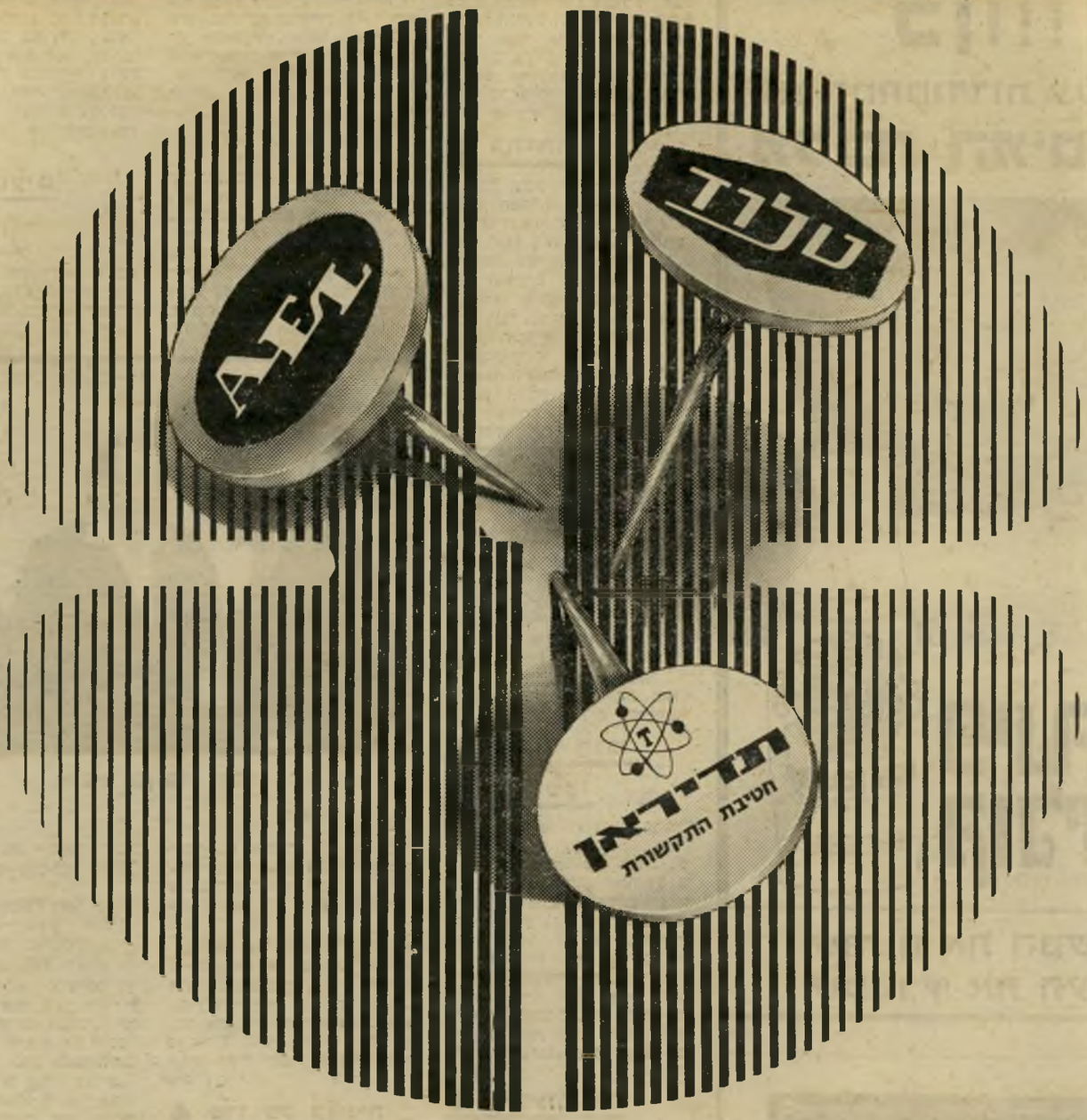
משקרב יום הבחירות, החלו אנ־שים, שלא עסקו מעולם באירגון בחירות, להשתכר ממחיאות־הכפיים באסיפות רפ"י. שיכורים ולא מיין החלו להפיץ תחזיות־באספמיה, כי נקבל בין עשרים ל־שלושים מנדאטים. אפילו שימעון פרס העריך כי נקבל עשרים מו־שבים בכנסת... ובסך הכל קיבלנו עשרה מושבים בבית.

בכך הוסרכה ההנחה, כי השלכת יהבנו על הבוחרים הלא־הסתד־רותיים ועל סיסמות מכונפות כגון „מידוע המדינה" היא שתעמוד לנו...

כן!!!
גם הנותמודדות על תואר
מלכת המים 80'

פינה קולדה
המשקה שעושה חיים מעניינים סם...
שותות את המשקה שמוטריף את העולם

שלושת ענקי התקשורת בחרו ב"ביפר" מדוע?

כי מי שמבין בתקשורת מבין את ההבדל בין "חברה להפצת מכשירי איתור" לבין "חברה למתן שרותי תקשורת" זאת הסיבה שכל 3 החברות המובילות בארץ בתחום התקשורת: טלרד, תדיראן—חטיבת התקשורת ו A.E.L בחרו ב"ביפר".
אם אתה זקוק לשרותי תקשורת ברמה מקצועית, לך בעקבות המומחים, הצטרף אל מנויי "ביפר".

ביפר BEEPER

משרד ראשי:
מלון "שרתון", רח' הירקון 115 ת"א,
טל. 288247

להלן רשימה חלקית של לקוחותינו:
חברת החשמל, בנק הפועלים, בנק המזרחי, הסנה, הפניקס, אלקטרה, ישראליפט, גיבור טקסטיל, סברינה, דפי זהב, סולל בונה, נור—חברה לגפרורים, קוקה—קולה, מפעלי הבירה, מפעלי נייר חדרה, החברה הדרומית לשווק, המגבית היהודית המאוחדת, התאחדות התעשיינים, תנועת המושבים, המועצה לארץ ישראל יפה, כוחות הבטחון, טבריה קלאב הוטל, הוד לבן, אופיר טורס, גת שרותי אוטובוסים, אורדטה, יענא, קונתהל, מלון שרתון, רמדה, קיבוצים, שמאים, רופאים ועוד.

ADMARK

נמר של עיר

יואל ברנד ומשה שרתוק (שרת) בצומת הכאב

וההיסטוריה ✶ יורם ראובני על החיים והמוות ✶

מהתפוז המיכאני אל התפוז המוסלמי

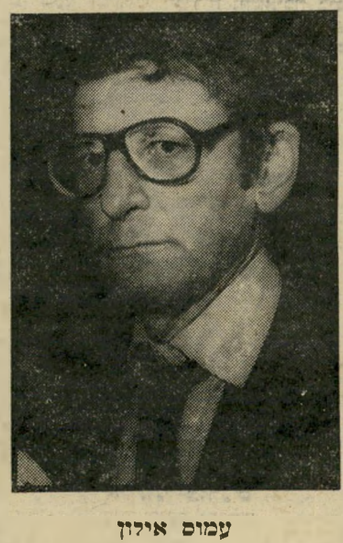
עיון

1944

עמוס אילון, מחבר בארץ רדופת עבר, שהתמודד עם גרמניה־החדשה, מחבר ה־ישראלים, שתיאר את האבות המייסדים ללא כחל ושרק, מחבר הרצל, שהצליח לשבור את המיתוס, מתמודד בסיפורו החדיש שעת אפס * עם אחד הפרקים המוזרים והמהותיים בתולדות השואה.

ביום הרביעי, 18 במאי 1944, המריא מנמל־התעופה בווינה מטוס תלת־מנועי גרמני, לטיסתו השבועית לאיסטנבול. אחד מנוסעי המטוס היה **יואל ברנד**, המכונה בפי יידיו ג'ו. בכיסו היה דרכון גרמני סרי, שאותו קיבל מידי אנשי הגסטאפו.

ברנד יצא בשליחותו של רב־צורר **אדולף אייכמן**, שליחות שטנית למען הצלת יהודים תמורת משאיות. פרשה זו

עמוס אילון
יצירת ספרות מהממת

שימשה שנים מאוחר יותר קרדום פוליטי בידיו של שר־המישפטים הנוכחי **שמוי אל תמיר****. מסעו של ברנד אל מחוץ למסך הנאצי, נחשב לאחד הסיפורים ה־

---

* עמוס אילון — **שעת אפס**; הוצאת עידנים + ידיעות אחרונות; 294 עמודים (כריכה קשה).

** ברשימה **שליחותו של יואל ברנד** מאת פרופ' יהודה באואר, שראתה אור ב־**ילקוט מורשת** כ"ו (נובמבר 1978) נאמר: „גירסה זו של מה שהתרחש בקושטא נתקבלה על־ידי עורך־דין זריז, מר שמואל תמיר, ב'מישפט קסטנר', ב־1954; שעה שהימין הציוני נלחם בשילטון **מפא"י** בישראל, ניסה תמיד להשחיר את פניהם של כמה ממתנגדיו המדיניים על־ידי כך שתיאר אותם כבובות, מרצונם או שלא מרצונם, של המדיניות הבריטית הפושעת. הבריטים, כך יצא מן התיאור של העדים, המכוון על־ידי העו"ד, דאגו לכך ששרתוק לא יקבל את הוויזה לתורכיה...“

ציניים ביותר של מילחמת־העולם השניה.

עמוס אילון הצליח להפוך חומר תיעודי עובדתי, מחריד, ולעיתים משעמם, ליצירת־ספרות תיעודית מהממת. בנוסח כתיבה מנוכר לעיתים, יבש ולקוני, מצליח אילון, בעזרת רצף של דיאלוגים ותיאור פסיכולוגי, לפרוש את עלילות ברנד כדראמה מרתקת.

סיפור יציאתו של ברנד אל מחוץ לתחומי הרייך השלישי, אל עולם בעלות־הברית, שבו הוא נעצר, נרדף, מגונה, מקולל ונשחק, הוא סיפור מחריד של ציניות, הן מצד הבריטים והן מצד הנהגת הישוב היהודי בארץ־ישראל. אדם אחד בהנהגה זו גילה אחריות מדהימה ורגישות: **משה שרתוק** — ראש המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית. יסוריו אינם נופלים מאלה של ברנד, שראה את הכול במו עיניו, ותיארו בפני נציגי ההנהגה הארצישראלית.

אחד התיאורים המחרידים של שעה אפס הוא תיאור מושב הנהלת הסוכנות, שבו הועלה הרעיון שבעלות־הברית יפציצו את מחנות־המוות באושוויץ. סטנוגרמה אירונית מובאת בספר: „בן־גוריון העלה לדיון את ההצעה שבעלות־הברית יפציצו את מחנות־המוות באושוויץ.

שמורק נרעש. „דבר כזה אסור לנו אפילו לדון בו,“ אמר. „אסור לנו לקבל אחריות להפצצה העלולה לגרום למותם של יהודים, אפילו למותו של יהודי אחד.“ שם דיברו כולם יחד, בהמולה כואת שרדשם הפרוטוקול לא הצליח להדביק אותם. בן־גוריון קראם לסדר ונתן את רשות הדיבור לנריגכוים.

„זה לא רעיון חדש,“ אמר נריגכוים. „נציגנו בשווייץ הגישה הצעה דומה לפני

יואל ברנד
סיפור מחריד של ציניות

חודש. הוא העביר בקשות שקיבל מאנשי־מחתרת בסלוביקיה ומהונגריה. הם מתכננים שיפציצו את תאי־הגזים, ויוציאו אתם מכלל פעולה.“

„ספק אם אפשר לאתר מטרות מגוחכות כזה,“ אמר שמורק.

רסקין התערב. „ירשה לי להעיר. ברנד הביא תרשים, תרשים מצורף מאוד. רוצים אתם כל כך בכך הרכבת שמוביל למחנה...“

...ד"ר יוסף וד"ר ורנר פנטור הצטרפו לדעתו. פנטור אמר: „לא, איננו רשאים לעשות זאת. אסור לנו לאבד אפילו נפש אחת מישראל.“ בן־גוריון השרתוק לא הביעו דעה. העניין לא הגיע להצבעה. הרוב בהנהלה היה נגד הפצצת אושוויץ מן האויר.

בן־גוריון סגר את תיקו. „ההנהלה מחליטה שאין להציע לבעלות־הברית להפציץ את מחנות־הריכוז ומקומות אחרים שיהודים עשויים להיפגע בהם.“

המילכוד ההיסטורי אליו ניקלעים שני אנשים רכים כיואל ברנד ומשה שרתוק יוצר סיטואציה של אבסורד. האחד מגיע עם הצעה של השטן (אייכמן). המבטיח לספק יהודים תמורת משאיות. ברנד מאמין שעם הגיעו לתורכיה, יגיע חיים וייצמן ואתו משה שרתוק, והם יהפכו עולמות כדי להציל את יהדות הונגריה.

אין ספק שאירוע מרתק ומחריד זה — רעיון העיסקה יהודים תמורת משאיות — הותיר משקע של חרדה ואימה בנפש השניים — ברנד ושרתוק — עד אחרית ימיהם. למרות אופיים החלש, הרי הם יוצאים כדמויות הכי רגישות במחול דיונים זה. הם מתעלים מעל לסוכנים החשאיים של הבריטים ושל ההגנה, מעל לפקידים הבריטים ולעסקנים הציוניים. אין ספק שעמוס אילון מספק כאן חומר דרמטי ספרותי אמיתי, ומתמודד עם נושא שמרבית המחברים הישראליים חוששים לגעת בו. הוא מצליח להפיח חיים בעולם עכור זה של מילחמה־עולמית, שהמוות הקולקטיבי מאפיין אותו. אילון מתאר את מימד האחריות הקולקטיבית שלנו כלפי השואה, את גורמי השואה ואת תוצאותיה, אשר מן הראוי שישפיעו על חיינו העכשוויים. הוא עושה זאת במישור של עומק טכסט הכתיבה שלו, מישורי תת־ההכרה הלשונית.

ספר זה מן הראוי שיהפוך ספר לימוד על השואה, תחת כל היצירות השואניות, שאין בכוחן להתמודד בבגרות ראויה עם נושא מכאיב ומפחיד זה.

מקור

1980

בגיליון החדש של הירחון לספרות פרוזה מצוי אחד הסיפורים יוצאי־הדופן בספרות הישראלית של השנים האחרונות, שיש לו קשר ישיר למציאות הישראלית.

בסיפור חיים קצרים וסוערים, מאת הסופר המוכשר **יותם ראובני**, הצליח המחבר לצאת לחופשה מאותו עולם של בני־מיעוט הומוסכסואליים, שאותו הוא נוהג לתאר בסיפורוי.

חיים קצרים וסוערים הוא ניסיון ספרותי מרתק, שהגבול בין החיים למשל הספרותי מטושטש בו לחלוטין. סיפור זה מתאר את חייו ומותו של צלם צעיר, בן למישפחה הרוסה, אשר שם קץ לחייו. זה סיפורו של גד, שהחיים מתאכזרים אליו. הוריו הפרודים מתעלמים ממנו, חבריותו אינן בעלות די כוח לשאת אותו, וחבריו שונים ממנו.

סיפורו של ראובני ייחשב ביום מן הימים לסיפור המאפיין את בני דור מילחמת יום־הכיפורים. סיפור המביא את מצוקותיהם הנפשיות, את החידלון והריקנות, את הכאב והצער, ואת החיסול שבקצה

יותם הראובני
סיפור המאפיין דור

של כל אלה. בעוד עשר שנים יישבו דוקטוראנטים של אוניברסיטות, וינפחו את עמודי המחקר שלהם בשאלות מייגעות: האם גד, גיבורו של ראובני, מייצג את המחבר? האם הוא הומוסכסואל, כמחברו? האם הוא תפור מכמה דמויות? מי הן אותן דמויות? האם הן מאפיינות את בני התקופה? ועוד כהנה וכהנה.

חיים קצרים וסוערים הוא סיפור הלקוח מתוך החיים, וכאן אולי המקום לחסוך לחוקרי הספרות של המחר כמה מחקרים רצופי סימני־שאלה. חיים קצרים וסוערים מזכיר את סיפורו של גל עגור, סיפור התאבדותו של צלם שראה אור בראשונה בהעולם הזה (2231). שני משפטי הפתיחה של הכתבה, כמו נותנים את המיסגרת לסיפורו המרתק של ראובני: „כאשר לחץ גל עגור על ההדק, בפעם האחרונה, לא היתה זו המצלמה האהובה עליו שאותה הצעיל. כשבוע שעבר, ימים אחדים אחרי יום הולדתי ה־22, שם הצעיר החיפאי קץ לחייו הקצרים והסוערים...“

הכתבה מתארת את התפתחות מצוקתו הנפשית של הצלם הצעיר, שאביו הוריש לו את שתי האהבות הגדולות של חייו: המצלמה והים. גל עגור גדל בבית סבתו. הטראומה של גירוש ההורים נחרתה בנפשו. הוא היה נער עצוב ומדוכא. בגיל 16 הצטרף לצוות צלמים שיצא לצלם בשדות־קרב, והיה לצלם הצעיר ביותר שאחז

(המשך מעמוד 71)

במצלמה באותה מילחמה. כאשר התגייס לצה"ל הפך לצלם של שבועון צה"ל במחנה. אחרי שיחרורו ביקש לעבור לא־הבתו השניה, לים, לציר־הסוחר. בקשתו נדחתה. הוריו סירבו לרכוש למענו ציוד למעבדת־צילום, מפני שהיו חסרי־אמצ־עים. גל נאלץ לפתח את צילומיו במעבדות של חברים, תוך שהוא נתפס בהדרגה ליאוש תהומי.

גל עגור לא יכול היה עוד לשאת את

מתאבד גז עגור (עם ידידתו ויאת)
אקדח לרקה

חייו. הוא נסע לחיפה, לן בדירת אמו. הוא ביקר אצל חבר־ילדות, שהחזיק אקדח ברשיון, וגנב אותו. כאשר יצאה אמו לקניות אחז גל באקדח, הסתגר בחדר־האמבטיה, הצמיד את קנה האקדח לרקתו וסיים פרשת חיים קצרים וסוערים.

סיפורו הפשוט, הקולח והמרתק של יותם ראובני מדהים. ראובני, שהקדיש את שנו־תיו האחרונות להתמקדות בעולמם של ההומוסכסואלים בארץ, מצליח כאן להביא תיאור אוטנתי של גיבור הדור העכשווי, שכל אשר נותר לו הוא לתקוע כדור בראה. בינות לפינות מלאות אווירה או־טנתית, ישירה ואמינה של בני־הנעורים, מופיעות הערות בנוסח: **„ואני — שהח־מצתי, ככני דורי כולם, את הביטניקים, משום שאז היינו ילדים; את ההיפים, משום שאז היינו חיילים...“** וזה מזכיר את גיבורו של הבט אחורה בועם **ג'ון אוסבורן**, המסביר שאחרי המילחמות הגדולות כל שנותר לבני דורו לעשות **„הוא לקפוץ על הכביש, מתחת לגלגלי של אימובים בן קימותיים...“**

בלב גלריה של דמויות צעירים ממורמ־רים, לוגמי טיפה־מרה ומנפסי חשיש מתקתק, נמלט המספר, ועמו כמה מחב־ריו, אל קיבוץ בדרום, אל עיר־מקלט, שם חושף המספר את דליה, אהבתו של גד: **„וכאחד הביקורים האלה סיפרה לי על אהבתה את גד. היא אמרה כי הוא לא מיהר לשכב אתה, אף שידע כי יוכל לעשות זאת כל אימת שירצה בכך, ולב־סוף, כאשר ביקש, והיא נענתה לו, הוא אהב אותה מתוך ירחוק ועצב, כאילו הייתי בתולה או משהו כזה. והוא דיבר על הנשים הקדושות שמופיעות בציורי הקיר של הכנסיות, היתה לו אסוציאציה מיזרח כוזאת. אולי בשל כך התאהבה בו, אם כי אז, ובוודאי עכשיו, קשה לדעת למה בדיוק היתה כוונתה, כאשר דיברה על אהבה...“**

קטע הסיום בחיים קצרים וסוערים של ראובני הינו אחד מקטעי היחיד הנהדרים שחוברו בשנים האחרונות, והוא מתמצת בתוכו את כל מכאובי הדור הצעיר הזה,

בחטף

מוקד והתרנגול

●● חוקר־הספרות, הפרופ' **דן מירון**, פירסם בגיליון פברואר של הירחון מחברות, ברשימה התוודעות למשוררת, העוסקת במשוררת **יוכבד בת־מרים**, סיפור שסיפרה לו המשוררת על חבר־הכנסת **משה שמיר**: „...את הסיפורים שלו לא צריך לקרוא עד הסוף... הם כמו פירות ראשונים על העץ, יש אודם בלחי ועלים ירוקים, ואפשר לברך שהחיינו, אבל אל תשים בפה — מר ותפל...“ התוצאה היתה רשימה של שמיר במעריב, שם תקף בפראות את דן מירון. בניגוד לפראות השמירית, הפגין מירון אבירות כלפי שמיר ודאג להזמינו להשתתף כאורח בערב שנערך בצוותא לזכר המשוררת המנוחה בת־מרים. שמיר התחמק מהשתתפות מטעמים של „סיבות משפחתיות“. אגב, בהסדרים השונים על המשוררת בת־מרים, נמנעו המספידים והמבקרים להזכיר, כי המשוררת היתה אשת־נעוריו של הסופר **חיים הזז** ●● ידיעה שפורסמה במדור זה לפני שבועיים ציטטה קטע ביקורת מתוך השבועון הירושלמי כל העיר, **שכתב על ערב משוררים** ירושלמי, כי חריין־השירה הירושלמי **אהרן שבתאי** (חרא, מוות) אמר על **גבריאל מוקד**: „כל תרנגול שיגיש לו למוקד שיר — הוא ידפיס“. אגב, בהספדים מוקד מעיר, כי שבתאי אמר בערב זה ש„גם אם היה ניגש למוקד אדם בעל מראה מכוער כפני תרנגול הרי שמוקד היה בוחן את שיריתו בהתאם לערכה, ולא לפי מראהו...“ אגב, מוקד עשוי לתבוע את השבועון הירושלמי על פי חוק־לשון־הרע ●● הסופר המצרי החשוב **תאופיק אל־חכים** נעצר לפני כשבועיים על־ידי שילטונות המס המצריים בהאשמה של העלמת מס בסכומי־עתק. יחד עמו נעצרו עוד 43 מבכירי הסופרים והמשוררים במצריים ●● מילחמת־נשים אכזרית מתנהלת בימים אלה בטרקליני הספרות של ניו־יורק. הסופרת **מארי מקארתי** (הקבוצה) תקפה את הסופרת **ליליאן הלמן** וטענה כי היא „סופרת גרועה ובלתי ישרה, וכל מילה שהיא כתבה או כותבת היא שקר...“ הלמן תבעה את מקארתי לדין על הוצאת־דיבה. אלא שמפנה התחולל באחרונה במאבק שבין שתי הסופרות, כאשר הסופר **נורמן מיילר** (שסיפרו הערומים והמתים עומד לצאת בימים אלה במהדורה עברית מחודשת) קרא לשתי הסופרות המכובדות והמבוגרות, להניח את נשקן: „בעבר הרגו הגברים זה את זה בדו־קרב, היום מנסות לעשות זאת הנשים“... ●●

ציטוטון

גיבור דורנו

בסיפור חיים קצרים וסוערים מאת הסופר **יותם ראובני**, שראה אור בחוברת החדשה של הירחון לספרות פרוזה, מצליח המחבר להציג את מכאוביו של בן־הדור, לפני שהוא שולח יד בנפשו. להלן כמה ממכאוביו/מחשבותיו:

„גד הניח את האקדח על אדן החלון בחדרו, והתפשט לאיטו. אחר־כך הניח את האקדח על הכר. היתה חשיכה. היתה דומיה בחדר. המיית הים היתה קרובה... בכי מפחיד אותי. אולי בגלל שאני לא ידעתי לבכות כאשר הייתי צריך לבכות, ואמרתי לעצמי שעליי לנהוג כגבר, וקברתי הכל בתוכי... עכשיו, למשל, מה אני יכול לומר על עצמי? אני בן עשרים ושתיים ואני לא מאושר... אני משועמם עד מוות. לא משנה אם היתה ילדות מאושרת, כחולה, אדומה, ימית, סתמית. לא משנה אם היה לי טוב אחר־כך או לא, אם שתקתי כאשר לא הייתי צריך לשתוק, או לא. גם העצב והפחד ליצור קשר אינם מעלים ואינם מורידים. מה זה ליצור קשר? מה זה להראות לשרית את כל הריקנות הזאת שבתוכי... יהיה לי סטודיו ואני אתחנף ללקוחות ואני אצלם, כל־כך הרבה אנשים אני אצלם, ומי יזכור כיצד נראיתי? חיילים יורים בשלום־עכשוניקים לפי פקודת הממשלה ושלום־עכשוניקים יורים באוויר אבל מצליחים בכל זאת לפגוע בכמה גוש־אמונימקים ובזאבי הרב כהנא, שגם הם יורים בכל מי שנמצא בסביבה: עיתונאים, שכנים, צלמים. סיכוי מקצועי. רק מידה מוגבלת של סכנה. אחר־כך מנקים את הרחוב, סוחבים את הפצועים לבית־החולים, קוברים את המתים, אוכלים, מזיינים, ישנים. למחרת, הכל מתחיל מחדש... הייתי בשתיים שלוש הפגנות של שלום־עכשיו, מתוך תיקווה למצוא שם בחורה סבירה, שתסכים לשכב איתי בלי פילוסופיה, בלי הסה ובלי דן בן־אמוץ, בלי דון מקלין. זיון שקט, יעיל, אפילו בלי שמות, אם הדבר אפשרי. אבל זה לא הלך. האהבה היא בלתי־אפשרית, אבל צריך לאהוב, צריך להעמיד פנים. בעיקר להעמיד פנים. ללטף את השדיים מבעד לחולצה ולא לחשוב, כן, על הזיין המשתולל, להתעלם ממנו, לדבר אותו, עד הרגע המתאים... כמו לאהוב את אלוהים ביצר הטוב וביצר הרע. זאת אומרת, לזיין ולחשוב על אלוהים, לצלם ולחשוב עליו. לצלם את אלוהים. זה השיא... רק איזה שקט שהולך ומכסה אותי, שקט שחור ומלטף. שקט בא מהחדר השני. הזרע נחת על הסדינים ועכשיו אפשר לישון.. גד יכול לצאת מלילה כזה, ממש כמו בסרט אמריקאי. הצעיר מתייצב מול אמו ואמר לה, אז מה, בגלל שאת הזדיינת לילה אחד, ובטח נהנית, אני חייב לך משהו? הוא צודק או לא. מוסיקת רקע. קאט... מה יקרה אם אני אירה, ככה סתם? מחבלים, יצעקו כולם. משטרה, בולשת, פעילות. התמונה תתפרסם בכל העיתונים. ייכתב שאני גזרתי על כל הכנופיה. צילמתי ולחמתי. הם לבשו מדים זוהרים: של אש"ף, של כהנא, של של"י, של רק"ח, של המפלגה הנאצית בווארית, של האינטרנציונאל הסוציאליסטי, של שליחי המאדים, של מגורשי ויאט־נאם, של חללי יום הכיפורים. של הצלבנים. הם באו אלי, כי הם ידעו שאני צלם־עיתונות, וכך יוכלו להגיע מהר יותר לידיעתה של הרשות העליונה, רבותי, ששוב איננה האלוהים, כמובן...“

תרגום

1985

אנטוני בורג'ס נחשב לאחד הסופ־רים הסוריים ביותר בספרות הבריטית העכשווית. ספריו מהווים שעטנז של המ־צאות קומיות מהולות בטרגיות האנושית. הוא התפרסם בעולם הרחב בסיפורו התפוז המיכאני, שחולל מהפכה במושגים קול־נועיים. בימים אלה ראה אור בתרגום לעברית סיפורו של בורג'ס 1985*, המכיל שני חלקים: הראשון כתוב במתכונת של גו־בילה קצרה, בה פורש בורג'ס את סיוט־הזוועות הפוליטי מפניו הוא חרד בהווה של סוף שנות ה־70'. ב־1985 נשרפת אשת הגיבור למוות בבית־חולים, משום שהכבאים הכריזו על שביתה. או, כמאמרו של בורג'ס: „האינודים המקצרעים מס־גינים עכשיו אותו חופר אחריות אנושית שהיה איפיניי לקפיטליפטים בעבר...“. אנגליה היא חברת־צריכה ההולכת ומת־דרדרת עקב אינפלציה דוהרת ושביתות תכופות. גיבורו של בורג'ס מחליט למרוד במציאות הסובבת אותו, בדומה ל**דוינם־טון סמית** של 1984. ג'ונס קורע את תעודת־החבר באיגוד־המקצועי שלו ומח־ליט להפוך למפר־שביתה. הוא מצטרף לחבורה של פושעים, נתפס בידי השיל־טונות ונשלח למרכז־שיקום, שם הוא עובר שטיפת־מוח ומת.

1985 הוא עולם שהכוח הדתי המפעיל אותו הוא האיסלם, שעצומתו באה מכוח הנפש. בתו של ג'ונס נלקחת על־ידי אחד מנסיכי הנפט לשמשו בהרמונו. זה עולם אותו מתאר בורג'ס כך: „והאיסלם היה לא רק המידבר הלוהט כי־אם גם האוק־יאנוס הקר, כיוון שהנפט מהים הצפוני ניתן בעבוט לערבים תמורת מילווה ל־ממשלה, אחרי שקרן המטבע הבינלאומית פגרה את קופותיה בבריטניה בפעם האח־רונה, והגיע מועד הפרעון והממשלה לא יכלה לכסות את החוב והגלתי המהר הזי־פו מעל למיגדלי הקידוח והשאיבה בים־הצפון. הערבים השתקעו בבריטניה לצ־מיתות. הם היו הבעלים של אל־דורצ'ס־טר, אל־קלאריג'ס, אל־בראונס, אל־הל־טון ועוד, וכמסבאות התגשו משקאות קלים ולא ניתן קדל־חזור לפת־שחרית... וכקרוב יעמוד ברחוב סמית הגדול המכל של עוצמתם — מסג'יד אל־חראם, המיסגד הגדול של לונדון. כדי להזכיר לבריטניה שהאיסלם אינו רק דת העשירים, זרמו אליו באין־עוצר המוני מוסלמים פאקיס־מאניים ומזרח־אפריקאיים חרוצים...“

ישוע הנוצרי בעולם זה הוא נבי עיסא, למרות שבמרתפים או בקטקומבות של לונדון יש ישוע מחתרתי שאותו עובדים ואליו מתפללים המהפכנים.

סיפורו זה של בורג'ס הוא ספר פיקחי ומפוכח מאוד, על סיוט שהכל מתפללים שלא יתרחש הוא קרב ובא. כמו מזכיר את תורתו של **אוסוואלד שפנגלר** או־דות שקיעת המערב.

אנתוני בורג'ס
סיוט פיקח ומפוכח

* אנתוני בורג'ס — 1985; עברית: אריה חשביה; הוצאת יתד, 212 עמודים (כריכה רכה).

מאת דן טומר

כמה עולה לך חופשה בארץ?

נשמע מוגזם?
לאו דווקא. נסה לברר
כמה עולה לך
חופשה בארץ.
תופתע לדעת שחופשה ברודוס
עולה פחות.
וזאת מבלי שהוספת
לחשבון את הנוף המקסים
של רודוס, את החופים
הזהובים והנקיים,
את הריחות והטעמים
של אי־השושנים,
את סיגנון הבילויים
של עם אחר ובעיקר
את הניתוק המוחלט
מבעיות יומיומיות
שהופך חופשה שנתית
לחוויה נפלאה.

חופשה ברודוס
7 לילות, החל מ־
20,604.— ל"י

חופשה משולבת ברודוס ובאתונה
10, 11 לילות, החל מ־
29,376.— ל"י

טיולים מאורגנים לרודוס
7 לילות, החל מ־
24,939.— ל"י

טיולים מאורגנים משולבים לרודוס ולאתונה
10 לילות, החל מ־
31,365.— ל"י

ברודוס היא עולה פחות.

הנוסע לחו"ל עם קופל יכול להחנות את מכוניתו בחניון קופל בת"א, תמורת —.10 ל"י ליום, כולל מע"מ.

קופל נסיעות

המחירים לפי שער $1 = —.51 ל"י

משרד ראשי: **תל־אביב**, רח' פרישמן 14, טל. 246121. **נוה־אביבים**: טל. 423943. **ירושלים**, טל. 232225
חיפה, (כרמל), טל. 88011 **נוה־שאנן**, טל. 224730 **קרית־ביאליק**, טל. 740451 **נתניה**, טל. 27410
הרצליה, טל. 78057-052, **רמת־גן**, טל. 731105, **באר־שבע**, טל. 78860, **אילת**, טל. 4105.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, המשיך בפירסום הסידרה על „חרושתאן": כתבתו של ברוך נאדל, „שדד רכוש הדמים", שתיארה את ההשתלטות של ראשי העיר על רכושם של התושבים הערביים הנפקדים.

תחת הכותרת „האב האמהית היא הסוף?" פורסמה כתבת־שער על אשת־חברה עדה מכנס, הנשואה תריסר שנים והיא אם לשלושה ילדים. כתבת־השער תיארה את אורח־חייה של מכנס, את הצדדים החברתיים והפעילותיים של חיים אלה. סיפור שעסק כאשה אחרת היה „האשה בחדר על הגג", על אירנה פיפה, אהיבתי של שר־המשי שהפכה פרוצה בתל־אביב ונורשה מדירתה.

תחת הכותרת „אוזניים לכותל" המשיכה המערכת לפרסם מידע מחקרי בדבר האמצעים האלקטרוניים החדישים, בשורתם בצותת השי"ב לאנשי־ציבור ולאנשי־שוליים בפוליטיקה הישראלית.

סיפור השער: עדה מכנס — האם אמהות היא הסוף?

„העולם הזה" 926
תאריך: 14.7.1955

אינדכס השחיתות בחיפה ✱ תעריפי הבחירות ✱ קישוניאדה ✱ יגאל אלון והתחתונים של מנחם בגין

חיפה

אם זו לא שחיתות...

עם פתיחת סידרת הכתבות בהעולם הזה על הגנגסטריזם והשחיתות בעיריית חיפה, נלחץ ראש־העיריה, אבא חושי, על־ידי שותפיו לקואליציה, ובפתחו מהעלאת הדברים בפני בית־דין, פנה למבקר־המדינה וביקשו לבדוק את ההאשמות שהעלה העיתון. ההאשמות העיקריות היו:

(1) פרשה לא־חוקית ומעוררת חשדות של מתן עשרות קיוסקים לחברת פומזון (העולם הזה 917).

(2) פרשה מעוררת חשדות כבדים בעניין התימת חוזה להקמת מדחנים על־ידי חושי (העולם הזה 922).

(3) קבלת מכונית במחיר ירוד מחברת ארטיק על־ידי סגן מהנדס־העיר (העולם הזה 917).

(4) רמת חיים פנטסטית של מנהל מחלקת מיסי־העקיפין והרשיונות, זכריה פרייליך (העולם הזה 917).

(5) הקמת כנופיית נאמנים, סילוק אנשים מוכשרים וישרים וחיפוי על מועלים (העולם הזה 917, 918, 921, 922, 923).

(6) שימוש באמצעים דיקטטוריים נגד עובדי העיריה (העולם הזה 917, 918, 921).

(7) קיום קרן חשאית בת רבבות לי־רות, העומדת לרשותו הבלעדית של ראש־העיר (העולם הזה 917, 919, 920).

(8) קיום קרנות חשאיות־למחצה, בנות מאות אלפים, ללא פיקוח המועצה (העולם הזה 919, 920).

(9) מתן הנחות מדמי־שלטים על־ידי פריילין והעברת כספים לקרן ראש־העיר (העולם הזה, 917).

(10) הוצאת אלף ל"י בטענת שווא על־ידי שמואל („דה־סוטו") ביאליק, יד־ימינו של חושי (העולם הזה 918).

(11) מעילות בסך 900 ל"י מכספי ועד־העובדים על־ידי מזכירו, שלמה שפיצר (העולם הזה 918, 922) והעברת רכוש הועד לידיים פרטיות על־ידי פריילין.

(12) זיהום חופי־הרחצה הפתוחים בחיפה ואילוץ הקהל להשתמש בחוף הסגור של חברת חוף הכרמל, שם יושבים ידידי חושי (העולם הזה 919).

(13) שימוש באמצעים לא־הוגנים לגביית כספים בפרשת חלוקת הדירות לסופרים (העולם הזה 919).

(14) שוד קרקעות נפקדים שערכם למעלה ממיליון ל"י (העולם הזה 923).

השחיתות לא בוקרה. השבוע, לאחר חקירה מזורזת, נתקבלו תוצאות בדיקתו של המבקר. למרות הביטויים הצנועים המציינים מאז ומתמיד את מישרד המבקר, ולמרות נסיונות טישטוש הדו"ח על־ידי עיתוני המישטר, היו המסקנות קטלניות לגבי חושי, מעודדות לגבי העיתון שנטל על עצמו משימה כה כבדה.

המבקר אישר: האשמות 1, 2, 6, 7, 8, 9, 13.

לא טיפל: האשמות 4, 5, 10, 11, 12, 14.

סירב להביע דיעה על האשמה 3, כיוון שהנפגע הגיש לבית־המישפט תביעה נגד העולם הזה.

סירוב המבקר להביע דיעה על האשמה זו נראה תמוה מאוד, רצוי מאוד לחוגי שיזם, נוגד מאוד את נוהל מישרד המבקר.

לא פחות תמוהה נראתה אי־חקירתן של האשמות רבות בשחיתות אישית, שחיתות שהפכה בעיריית חיפה מודד לעלייה בדרגה. אף־על־פי־כן, היו תוצאות החקירה אנטי־חושאיות לחלוטין, והגיחו מקום לספק רב לגבי נאמני חושי, אך לא לגבי השיטה. הדו"ח אמר בגלוי כי העירייה ביצעה מעשה פלילי במהותו, בהעברת כספי־ממשלה־ועיריה לקרן ראש־העיר, וכי תשלומי חובה שונים לא נמסרו אף הם לקופה, אלא הועברו לקרן.

כל ישראל

שכר הבחירה

עלייה גדולה במחירי האמנים חלה בשוק החופשי עם התקרב תאריך הבחירות. הופעה של דז'יגן ושומאכר עולה למזמין 500 ל"י, ואילן הופעה של אילנה קה ואביבה או שושנה דמארי מחירה 200 ל"י. חברות המוניות, שתחילה קבעו תעריף־בחירות מיוחד של 5 ל"י לשעה, העלו בינתיים את המחיר ל־7 ל"י.

ספרים

היוצר ביד החומר

כל מי שיקרא את עשרת העמודים הראשונים של הרומן החדש שהוציא רב־הומוריסט אפרים קישון, יראה בו סאטירה מוחצת על בן־גוריון ופרישתו לשדה־בוקר, כפר הלובש בספר את צורתה של עין כמונים*. מי שימשיך לקרוא (וקשה להפסיק בנקודה זאת) יהיה בטוח פחות במסקנתו, ויסכים עם הערת המחבר כי אמיץ דולניקר, המנהיג הפוליטי, גיבור הספר, „הוא טיפוס שאינו קיים ביניהם, מכיוון שדמותו מגלמת בתוכה תכונות של אנשים רבים."

אמיץ דולניקר, יליד מזרח־אירופה, שהיה בשעתו חבר במשהו הדומה לגדוד־העבודה, הובהל העירה בשנות העשרים, כדי לתפוס את מקומו של מגיה שבועון־המיפלגה, שחלה במפתיע. מכאן היתה הדרך לקאריירה פוליטית סלולה. הוא נאם במאות ועידות, וניהל עשרות מיפעלים ומוסדות.

פערה בכיכר־לחם. לאחר שורה של התקפי־לב, החליט דולניקר לפרוש מן החיים המדיניים בכפר נידה. עלילת הספר מתחילה כאן: הוא החליט להתיישב בכפר הגלילי שתושביו מנותקים כליל מחיי ישראל הסוערים, מגדלים באדמתם את הכמונים המתבלים את הלחם.

עד מהרה הוא קץ בחיי השלווה של הכפר, ומקדיש מירצו להקמת מוסדות פוליטיים בכפר, וגורם לשיגשוג תעמולה קולנית מגוחכת עד לסוף המר, כאשר הכפר מושמד בשיטפון, לאחר שמנהיגיו המתרברבים הזניחו את הבעיות הבוערות.

חבל ארוך מדי. הספר משובץ פה ושם בדיות קישוניות טיפוסיות („הוא לקח חבל ארוך בביצוע התוכניות") ו־משאיר את הקורא מאוכזב במקצת. נדמה, כי היוצר נישבה בידי החומר העצום המחכה בישראל לגואלו הסאטירי, ולא ידע את סוד הצימצום בשטח, והחדירה לעומק. מעשי המנהיג דולניקר, המרבה להשתמש במילים לועזיות משובשות מבלי להבין כראוי את פירושן, נראים לעיתים קרובות מדי כשיגעון — אך לא כשיגעון שיש בו שיטה.

אנשים

● באסיפת בחירות אמר **יגאל אלון**, ממנהיגי אחדות העבודה, בתגובה על הקריקטורות שהופיעו בעיתון חרות, שרמזו כי מיכנסי האקטיביזם*) רחבים מכפי מי־

* עין כמונים — אפרים קישון; הוצאת כרמי את נאור; 282 עמודים. כעבור שנים, בספריה־לעם של הוצאת עם עובד, הופיע הספר בשם **השועל בלול־התרנגולות** והוסרט בכיכובו של שייקה אופיר.

* האקטיביסטים היו הניצים של שנות ה־50'.

ספר לשבתאי!

בעריכת לילי גלילי

זוג חמשירים

מעשה בשומר ששמר
על פצצת־המימן. היא אמר:
„נכון שאומנם
זהו סוף העולם,
אך עדיי להדליק לי סיגאר!"

רס"ר בנימין השני
נחפך לחתול אדמוני.
במקום נקבי
הוא הזכרח לייצר,
אך נשאר לו שפם רציני.

הספין המשוגע

עברי, דבר עברית!

פארים

ישבתי לי בבולוואר קטן בביסטרו קטן וכתבתי מיכתב דחוף הביתה. פתאום עבר מוישה ואמר לי שלום; כבר מזמן לא ראיתי את מוישה. שמעתי שהוא מסתובב באירופה, אבל לא ידעתי שהוא בפארים. באמת הוא הגיע רק אתמול. הוא לקח כסא וישב על־ידי. הידיים התחילו לרקוד עוד. כעבור חצי שעה התברר לי הכל והוא הלך.

ניגש אחד שאני לא מכיר ושאל אם אני לא עמוס קינן מהעולם הזה, יש לו דרישות שלום מאורי אבנרי, אורי דן, אורי סלע, אורי כדורי ואורי מורי. הוא הגיע רק אתמול לפארים, ואיפה יש מלון זול, איפה אפשר לבלות, ולאן כדאי לנסוע קודם — לשווייץ או לאנגליה?

עוד זה מדבר והנה זה בא. אחד יהודי יפה, ממושקף, ביקש סליחה ושאל אם אנחנו ישראלים, מפני ששמע שדיברנו עברית. הוא שאל אם אנחנו פה מטעם איזה מוסד, או אולי קיבוץ. אמרתי לו שהיום כבר יש בפארים גם כאלה מטעם שום מוסד או קיבוץ, סתם בלי טעם ומטעם. הוא התפלא ואמר שהוא ממוסד, והגיע רק אתמול ומחכה לאשתו, ואולי יש לנו קצת אינפורמציה, מפני שכאן עיר גדולה והוא פשוט הולך לאיבוד.

אמרתי לו אל תדאג, לך מכאן ישר ותפנה שמאלה, תגיע עד האופרה, שם תפגוש שני ידידים ישנים שלא ראית אותם שנתיים, ושלושתכם תשמחו גורא ותלכו יחד לבית קפה בשאנז־אליזה. שם, בשאנז־אליזה, תפגוש את ידיד נעוריך, שהיה יחד אתך בהחלוץ ונסע לאמריקה לפני שלושים שנה, כשאתה עלית ארצה. הוא השתנה אבל יכיר אותך. ולא תצאנה כמה שעות ויתברר לך שפארים מלאה קרובים, ידידים ומכרים, ממוסדות ולא ממוסדות, ותקבל אינפורמציה לרוב ותרגיש כמו בבית.

האיש הודה לי נורא ואמר שזה באמת נכון, מפני שהנה עכשיו הוא היה בגרמניה, ושם פגש אחד שהיה מוכר נקניקיות במונרבר, והיום הוא סגן ראש עיריית דיסלדורף.

אחר כך ניגש אחד וישר בעברית בי־קש גפרור. רציתי לצעוק, פתאום סתמו לי את הפה בנשיקה. הגיעה ידידה מהארץ, אני מוכרח להראות לה את פארים. איפה הלובר?

הכי טוב להיות פיני. לפינים אין אף חברים. רק בפינלנד. הפינים לא מכירים אחד את השני; בקפה סלקט לא תשמע מדברים פינית. אין להם שכל קולקטיבי.

נתנו לשמנים שלנו בקבוק חדש והשארנו את המחיר!

שמן חמניות, שמן חריע ושמן תירס — שמני האיכות של יצהר, מופיעים מעתה בבקבוק פלסטי עמיד והיגייני, לשימוש חד־פעמי.
אין עוד צורך בפיקדון, ובהחזרת בקבוקים ריקים.
לנוחותך מצוייד הבקבוק הפלסטי החדש בצווארון **אל־טיפ המיוחד** המונע נזילת שמן על הבקבוק והכתמת הידיים.
והעיקר — בבקבוק הפלסטי ללא החזר, אותה כמות שמן ובאותו המחיר!

זה נהדר-זה יצהר

שמני הבריאות המעולים של יצהר מעתה בבקבוק אל־טיפ פלסטי חד־פעמי!

כ"ה תמוז תש"ם, 9.7.1980 מיספר 2236 שנה 44 המחיר: 5.50 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

שחיתות? התעללות? נקמה פוליטית?

עדנה פאר על הבחנות